

សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ
និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

និក្ខេបបទបញ្ចប់ការសិក្សា

**ការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែម
ចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្ម
តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក
នៅប្រទេសកម្ពុជា**

(VALUE ADDED TAX ON ELECTRONIC
COMMERCE IN CAMBODIA)

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២២ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៣

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ: **ហាន ហ៊ុនហ័ង**

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ព្រ៉ាំ វិធី**

លោក **ឃឹម ឧត្តម**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់នីតិសាស្ត្រ

ឯកទេស **នីតិវិធាន** ជំនាន់១៩ ជំហាន១

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០២២

ឆ្នាំប្រគល់និក្ខេបបទ ២០២៣

**សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ
និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច**

និក្ខេបបទបញ្ចប់ការសិក្សា

**ការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែម
ចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្ម
តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក
នៅប្រទេសកម្ពុជា**

(VALUE ADDED TAX ON ELECTRONIC
COMMERCE IN CAMBODIA)

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២២ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៣

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ: **ហាន ហ៊ុនហ័ង**

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ត្រូវ វិធី**

លោក **ឃឹម ឧត្តម**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់នីតិសាស្ត្រ

ឯកទេស **នីតិវិធាន** ជំនាន់១៩ ជំហាន១

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០២២

ឆ្នាំប្រគល់និក្ខេបបទ ២០២៣

ការខ្ញុំសូមស្នាដៃ

នាងខ្ញុំសូមខ្ញុំស្នាដៃនេះជូនលោក **វ៉ង ជួហ៊ុត** ជាក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដែលលោកបានលះបង់ពេលវេលា កម្លាំងកាយចិត្ត ប្រាជ្ញា និងស្មារតីបណ្តុះបណ្តាលបង្ហាត់បង្រៀនទាំងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្ត ក្នុងឱកាសការងារដែលនាងខ្ញុំនៅជាជំនួយការរបស់លោកចាប់ពីឆ្នាំ២០២២ ដល់ឆ្នាំ២០២៣។

នាងខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីរន្ធត់ក្រៃលែងក្រោយពីទទួលបានដំណឹងថា លោកបានទទួលមរណភាពកាលពីវេលាម៉ោង៣ រសៀល នាថ្ងៃពុធ ៨កើត ខែអាសាឍ ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ព.ស.២៥៦៦ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី០៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២២ ក្នុងជន្មាយុ ៤៧ឆ្នាំ ដោយវោគាពាធ។

កន្លងមក លោកបានចែករំលែកចំណេះវិជ្ជា ព្រមទាំងផ្តល់បទពិសោធន៍ជាច្រើនឆ្នាំដ៏មានសារៈសំខាន់ និងមានតម្លៃដែលមិនអាចធ្វើការកាត់ថ្លៃបាន ជាទន់មួយដល់រូបនាងខ្ញុំក្នុងការបំពេញភារកិច្ចបានយ៉ាងល្អត្រឹមត្រូវ បំផុតស្របតាមតួនាទីជាជំនួយការអនុវត្តច្បាប់ ឱ្យចេះពីរបៀបនៃការគ្រប់គ្រងសំណុំរឿង យុទ្ធសាស្ត្រ ចិត្តសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេសផ្សេងៗ ទាក់ទងនឹងដំណើរការនីតិវិធីនៅតុលាការ អស់រយៈកាលមួយឆ្នាំកន្លងមកនេះ ដល់រូបនាងខ្ញុំអាចមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការដាក់ពាក្យចូលរួមប្រឡងប្រជែងដើម្បីទទួលបានសិទ្ធិចូលរៀននៅមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈមេធាវី រហូតបានក្លាយជាសិស្សមេធាវី ជំនាន់១៩ នាពេលបច្ចុប្បន្ន។

ក្នុងឱកាសទុក្ខសោកដ៏ក្រៀមក្រំនេះ នាងខ្ញុំសូមសម្តែងកិច្ចសមណទុក្ខ និងសោកស្តាយជាទីបំផុតជាមួយលោកស្រី និងក្រុមគ្រួសារ ដែលបានបាត់បង់ស្វាមី បិតាជាទីគោរពស្រលាញ់ ប្រកបដោយព្រហ្មវិហារធម៌ និងជាការបាត់បង់កុលបុត្រខ្មែរមួយរូប ដែលបានលះបង់កម្លាំងកាយចិត្ត ប្រាជ្ញា ស្មារតី ក្នុងការបម្រើជាតិ មាតុភូមិ និងការងារយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជាកន្លងមក។

នាងខ្ញុំ សូមគោរពបូងស្នូលឱ្យវិញ្ញាណក្ខន្ធរបស់លោក **វ៉ង ជួហ៊ុត** បានទៅកាន់សុគតិភពជានិច្ចនិរន្តរ៍កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

នាងខ្ញុំឈ្មោះ យាន ហ្គីចហ៊ីង ជាបេក្ខអនុបណ្ឌិត ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់នីតិសាស្ត្រ ឯកទេសនីតិវិធាន ជំនាន់១៩ ជំហាន១ ឆ្នាំសិក្សា២០២២-២០២៣ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច មានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយជាក្រែកលែង ក្នុងឱកាសទទួលបានការរៀបរៀងនិក្ខេបបទក្រោមប្រធានបទស្តីពី “ការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនៅប្រទេសកម្ពុជា” ឱ្យលេចជាប្រភេទឡើង ដើម្បីបញ្ជាក់ពីការស្រាវជ្រាវបញ្ចប់ថ្នាក់សិក្សាបរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់។

ឆ្លៀតឱកាសនេះ កូនសូមគោរពលំខិនកាយក្រាបថ្វាយបង្គំដោយកិច្ចប្រណិប័តន៍សម្តែងកិច្ចកតញ្ញយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតជូនចំពោះគុណបំបាច់ដ៏ធំធេងរបស់ **លោកឪពុក ឃឹម ប៊ុនណាក់ និង អ្នកម្តាយ កៅ ទៀង** បានផ្តល់កំណើតដល់រូបកូន ចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ អប់រំទូន្មានកូនប្រកបដោយ ព្រហ្មវិហារធម៌ ព្រមទាំងបានផ្គត់ផ្គង់ទំនុកបម្រុង និងធ្វើពលីកម្មគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីឱ្យកូនបានសិក្សារៀនសូត្រ ចាប់តាំងពីថ្នាក់មត្តេយ្យសិក្សា រហូតបានបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ និងបន្តសិក្សាដល់ថ្នាក់អនុបណ្ឌិតនីតិសាស្ត្រ ដោយគុណប្រការគុណយ៉ាងអនេកប្បការ ដោយកូនទទួលបានចំណេះដឹងយ៉ាងថ្លៃថ្លៃ និងពុំអាចកាត់ថ្លៃបាន របស់លោកអ្នកមានគុណទាំងឡាយ។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណ **លោក សុង ប៊ុណ្ណារិទ្ធិ ចៅក្រមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ** ដែលបានផ្តល់ឱកាស និងជំនឿទុកចិត្តមកលើនាងខ្ញុំ បានសិក្សារៀនសូត្រ និងហាត់ការ ក្នុងនាមជាមន្ត្រីជំនួយការកន្លងមក។

សូមអរគុណជូនចំពោះ **លោក យាន ទូច មេធាវីនៃក្រុមមេធាវី អេស វី ភី** បានផ្តល់ជាគំនិត និងជាទីប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់ សំដៅពង្រឹងគុណភាព លើកកម្ពស់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការនៃការវិវត្តរបស់សង្គមនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងបច្ចេកវិទ្យា។

សូមថ្លែងអំណរគុណជូនចំពោះ **ឯកឧត្តម ទី ហ្សានិត ប្រធានស្ថាបនិក នៃសាលាត្រាដូ ព្រមទាំងសមាជិកសមាជិកា** ដែលបានផ្តល់ឱកាសដល់នាងខ្ញុំ ក្នុងការបង្កើនចំណេះដឹង បំពេញចន្លោះខ្វះខាតផ្នែកច្បាប់ ផ្តល់ជាទឹកនៃសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធនានាក្នុងការចងក្រងស្នាដៃនេះឡើង។

សូមថ្លែងអំណរគុណជូនចំពោះ **លោកជំទាវ ចម និម្មល រដ្ឋលេខាធិការ នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម គណៈគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក និងមន្ត្រីរាជការនៃវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលពាណិជ្ជកម្ម និងស្រាវជ្រាវ (TTRI)** ដែលបានផ្តល់ឱកាសដល់រូបនាងខ្ញុំចូលរួមវគ្គសិក្សាស្រាវជ្រាវ ជាគោលនយោបាយ សម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាលនៅវិទ្យាស្ថានផ្ទាល់ព្រមទាំងជួយសម្របសម្រួលប្រឹក្សាយោបល់ និងលើកកម្ពស់ដល់ការប្រកួតប្រជែងក្រោមក្របខណ្ឌស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទនេះ។

ជាពិសេស នាងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណ **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ព្រំ រិទ្ធិ សាស្ត្រាចារ្យដឹកនាំ និង លោក ឃឹម ឧត្តម សាស្ត្រាចារ្យជំនួយសម្របសម្រួល** កិច្ចការនិក្ខេបបទដល់រូបខ្ញុំយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់បំផុត លោកទាំងឡាយតែងតែចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃ ផ្តល់ការណែនាំជាធាតុចូលសំខាន់ៗ ជំរុញលើកទឹកចិត្ត កោតសរសើរ ដល់កិច្ច

ខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់នាងខ្ញុំក្នុងការតាក់តែងឱ្យលេចឡើងជារូបរាងស្នាដៃមួយនេះ និងផ្តល់ជាកម្លាំងចិត្តដល់ នាងខ្ញុំ គ្រប់ពេលវេលា។ លោកបានឆ្លៀតពេលវេលាបន្ថែមទាំងយប់ថ្ងៃ ដើម្បីកែលម្អ ចំណុចខ្លះខាត ជាមួយការលះបង់ កម្លាំងកាយចិត្ត ជួយដល់រូបនាងខ្ញុំជាពន់ពេក។ តម្រាយតម្រង់ផ្លូវក្នុងគោលដៅធ្វើយ៉ាងណាឱ្យស្នាដៃមួយនេះ ឈានចូលដល់ការសម្រេចបានការតាក់តែងជាកិច្ចការនិក្ខេបបទស្តីពី **ការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះ ប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនៅប្រទេសកម្ពុជា** និងដើម្បីអាចទទួលបានការការពារ ដោយ ជោគជ័យ ជាស្នូលប្រយោជន៍បម្រើឱ្យវិស័យពាក់ព័ន្ធក្នុងសង្គមអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិឱ្យមានការរីកចម្រើន បន្ថែម មួយកម្រិតទៀត។

នាងខ្ញុំសូមអរគុណ **លោក វង្ស រ៉ាយម ព្រមទាំងសិស្សច្បង និងមិត្តភក្តិទាំងអស់** ដែលបានលើកទឹកចិត្ត ចូលរួមជាមតិយោបល់ ផ្តល់ជាឯកសារស្រាវជ្រាវសំខាន់ៗ សម្របសម្រួលដល់កិច្ចការនិក្ខេបបទនេះ រហូតបាន បញ្ចប់ទៅយ៉ាងរលូនប្រកបដោយជោគជ័យ។

ជាចុងបញ្ចប់ នាងខ្ញុំសូមលើកហត្ថាប្រណិម្យបង្គំសូម សូមជូនពរដល់អស់លោកអ្នកមានគុណ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យ គណៈគ្រប់គ្រងសាលា វិទ្យាស្ថានគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ រីករុងរឿងអង្គអាច អ្នកស្នេហាជាតិនៅគ្រប់ស្ថាប័នរដ្ឋ ស្ថាប័នឯកជន និងប្រជាជនខ្មែរទាំងអស់ ឱ្យបានជួបប្រទះទៅនឹងសេចក្តីសុខ សេចក្តីចម្រើន សុខសុភមង្គល សុខភាពមាំមួនល្អបរិបូណ៌គ្រប់ទិសទីវនាកាល និងបានជួបចតុតុទ្ធិពរគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ និងពលៈ ព្រមបដិភាណ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អារម្ភកថា

កាលណាប្រទេសមួយបានទទួលយកប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារសេរី ប្រទេសនោះត្រូវតែទទួលយកផងដែរ កាតព្វកិច្ចដែលជាស្តង់ដារនៃបទប្បញ្ញត្តិដូចមានកំណត់ដោយច្បាប់។ ច្បាប់នោះទៀតសោត មិនត្រូវរើសអើង ពូជសាសន៍ ជំនឿ សាសនា និង និន្នាការនយោបាយឡើយ។ ជាពិសេស គឺសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ គ្រប់រូប ដែលត្រូវបានធានាដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៩៣។

ច្បាប់ត្រូវតែមានសុក្រឹតភាព។ សុក្រឹតភាពកើតមានបានក៏ដោយសារតែកត្តាចូលរួមអនុវត្តច្បាប់របស់ បុគ្គល មានភារកិច្ចដោយសុចរិត និងស្មោះត្រង់។ នេះជាគោលការណ៍ស្តីពីសុចរិតភាព និងភាពស្មោះត្រង់ តាម ច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧។ ហេតុនេះ សិទ្ធិរបស់បុគ្គលឯកជននឹងត្រូវគោរព ហើយសិទ្ធិនេះមានកំណត់ដោយ បទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ជាធរមានប៉ុណ្ណោះ។

ពាណិជ្ជកម្មសេរី ជាការកើតចេញពីសេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត ឬនិយាយឱ្យ ងាយស្រួលស្តាប់ជាការធ្វើជំនួញប្រចាំថ្ងៃ។ ដោយឡែក នៅមុនពេលដែលមនុស្សជាតិមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការវិវត្តមធ្យោបាយប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត ដោយចាប់ផ្តើមពីការធ្វើខាងផ្នែកកសិកម្ម មកជាការធ្វើឧស្សាហកម្ម ឬពីឧស្សាហកម្ម មកជាពាណិជ្ជកម្មជាតិ និងចូលកាលអាចក្លាយជាពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ នីតិវិធីទាំងឡាយ បានព្យាយាមធ្វើយ៉ាងណាធានាឱ្យបានថា សកម្មភាពទាំងនេះនឹងមិនទទួលរងការរំលោភបំពានពីសំណាក់ មជ្ឈដ្ឋានណាឡើយ។

ដើម្បីលើកកម្ពស់សិទ្ធិសេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋសម្រាប់ចូលរួមក្នុងកិច្ចការជំនួញ ជាពិសេស ដើម្បីលើក ទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមប្រកួតប្រជែងលើការនាំចូល នាំចេញទំនិញ និងសេវាកម្មពីក្នុងស្រុក ទៅក្រៅស្រុក ឬ ពីក្រៅស្រុកចូលមកក្នុងស្រុកមានតម្លាភាព។ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បាន កំពុងដាក់ចេញវិធានអនុវត្តប្រមូលប្រាក់ពន្ធមួយប្រភេទយ៉ាងសំខាន់ស្តីពី **“ការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះ ប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក”** ។

ដោយសង្កេតឃើញ ពីសារប្រយោជន៍លើប្រធានបទស្តីអំពី **“ការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិ ការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនៅប្រទេសកម្ពុជា** ជាកូនសោរដ៏សំខាន់ក្នុងការស្រាយបំភ្លឺ ចម្ងល់ទៅ ដល់អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងអ្នកអនុវត្តលើគ្រប់វិស័យពាក់ព័ន្ធ។ ជាពិសេស សម្រាប់អស់លោក លោកស្រី ដែល ជា ពាណិជ្ជករ សវនករ អ្នកជាប់ពន្ធ ជាអាទិ៍ ឈ្វេងយល់ឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅអំពីប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ដើម្បីជា គុណប្រយោជន៍ទៅដល់ការបំពេញបន្ថែមពីការអនុវត្តតាមតួនាទីឱ្យបានល្អត្រឹមត្រូវបំផុត ជៀសវាងនៅការ ទទួលរងទណ្ឌកម្មពីសំណាក់ស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ច។ ហេតុនេះ ទើបស្មេរសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសប្រធានបទ មួយនេះ ចាប់យកមកធ្វើការសិក្សាទៅលើក្របខណ្ឌច្បាប់ជាតិ ព្រមទាំងអន្តរជាតិ និងលក្ខខណ្ឌឆ្លើយតបដូចជា សំណើ ស្វ័យការ ដែលជាមូលដ្ឋានចម្បងនៃការបង្កើតកិច្ចសន្យាឱ្យមានអានុភាព។ មានពេលកើតត្រូវតែមានពេល បញ្ចប់ ទន្ទឹមនឹងនេះការរំលត់កិច្ចសន្យាក៏ត្រូវបានលើកយកមកសិក្សាផងដែរ។ លើសពីនេះ តាមរយៈសកម្មភាព

ទាំងឡាយណានាំឱ្យអ្នកដទៃខូចខាតផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច បាត់បង់ សិទ្ធិសេរីភាព ជាពិសេស គឺប៉ះពាល់ទៅដល់ផល-
ប្រយោជន៍ អ្នកដែលទទួលបានអំពីបំពារបំពានដោយសារសកម្មភាពនោះអាចធ្វើការអះអាងអំពីហេតុបណ្តាល
មកពីអំពើបំពាននោះ ដោយធ្វើការតវ៉ាអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច។

ប្រទេសជាតិកាន់តែរីកចម្រើន តម្រូវការប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាវិភាគដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ឡើង ក្នុងនោះ ក្រសួង
សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានខិតខំបង្កើតឡើងប្រព័ន្ធថ្មី ស្តីពី E-TAX ដែលជាប្រព័ន្ធ
បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់អ្នកប្រើប្រាស់ចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធ ដើម្បីធ្វើការប្រកាសប្រាក់អាករ។ ជាទូទៅ កាល
បើមានគុណសម្បត្តិ ត្រូវតែមានគុណវិបត្តិ។ ក្នុងនោះ បញ្ហាតែងតែកើតមាន គឺនៅពេលអស់លោក លោកស្រីជា
អ្នកជាប់ពន្ធអនុវត្តកាតព្វកិច្ចប្រកាសប្រាក់អាករមិនបានល្អត្រឹមត្រូវតាមការណែនាំ និងការជូនដំណឹងដោយ
អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទេ។ ទណ្ឌកម្មដូចមានចែងយ៉ាងជាក់លាក់នៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីពន្ធដារឆ្នាំ១៩៩៧ ចែងថា
នឹងត្រូវយកទៅអនុវត្តចំពោះជនដែលប្រព្រឹត្តអំពើល្មើសទៅវិញ។

កិច្ចការនិក្ខេបបទ ដែលលោក លោកស្រី បានកំពុងចាប់កាន់ និងអាននៅក្នុងប្រអប់ដៃនេះ គឺជាសមិទ្ធិផល
របស់ស្មេរបន្ទាប់ពីបានសិក្សាអស់រយៈពេលពីរឆ្នាំ ក្នុងនាមជានិស្សិតនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង
វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់នីតិសាស្ត្រ ឯកទេសនីតិឯកជន។ ស្មេរបានលះបង់ពេលវេលា
ខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើយ៉ាងរៀបចំ តាក់តែងកិច្ចការនិក្ខេបបទនេះយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់បំផុត។ ទោះបីយ៉ាងណា
ស្មេរជឿជាក់ថា ស្នាដៃមួយនេះមិនអាចគេចផុតបានពីចំណុចខ្លះខាត ជាមួយនឹងកំហុសឆ្គងទាំងឡាយ ទៅលើ
អក្ខរាវិរុទ្ធ សូរស័ព្ទ បច្ចេកទេសតាមបណ្តាវិស័យពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេស អត្ថន័យ មូលន័យ ខ្លឹមសារ ការប្រមូល
ព័ត៌មានឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនោះទេ ជាងនេះទៀត គឺការសិក្សាទៅលើប្រព័ន្ធច្បាប់ ឬបទដ្ឋានគតិយុត្តរបស់
ជាតិ និងបរទេស តាមរយៈការសិក្សាប្រៀបធៀប និងការបកប្រែជាដើម។ ស្មេរសូមលើកហត្ថាសំពះ សូមការខន្តី
អភ័យទោស ប្រសិនបើកិច្ចការនិក្ខេបបទរបស់ស្មេរមិនមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ទៅតាមតម្រូវការសិក្សាស្រាវជ្រាវ
ស្មេរសូមទទួលយកការរិះគន់ទាំងឡាយណា ដែលអស់លោក លោកស្រីអាចធ្វើមូលវិចារណ៍មកកាន់ស្មេរតាម
រយៈមធ្យោបាយសមរម្យ។

ស្មេរសង្ឃឹមថា កិច្ចការនិក្ខេបបទមួយនេះនឹងក្លាយទៅជាឯកសារជំនួយស្មារតីដល់មិត្តអ្នកអាន ជាពិសេស
និស្សិតនីតិវិទ្យា ដើម្បីធ្វើការសិក្សាបំពេញបន្ថែមទៅលើចំណេះដឹង ព្រមទាំងប្រព័ន្ធច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ
នឹងវិស័យពន្ធដារនៅកម្ពុជា ជាភោសិកាលាមទ្រទ្រង់ដល់សង្គមជាតិ នៅជុំវិញទិដ្ឋភាពទូទៅក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជ-
កិច្ចទាំងឡាយ ដោយផ្ដើមចេញពីការចុះបញ្ជីពន្ធដារ រហូតដល់ការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់អាករជូនរដ្ឋបាល
សារពើពន្ធ ស្របទៅតាមបទបញ្ញត្តិដូចមានចែងជាធរមាន និងយកទៅប្រើប្រាស់តាមមុខការឱ្យបានត្រឹមត្រូវ
ដើម្បីជាតម្លៃតបស្នងចូលរួមជួយលើកកម្ពស់ដល់សកម្មភាពនៃការប្រកួតប្រជែង នៅក្នុងគ្រប់វិស័យទាំងអស់
សំខាន់បំផុតនោះ គឺវិស័យពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកឱ្យមានតម្លាភាព។

មូលន័យសង្ខេប

អាករលើតម្លៃបន្ថែម និងប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក ជាសញ្ញាណពីរដាច់ដោយឡែក ហើយពាក្យពេចន៍បច្ចេកទេសថ្មីទាំងឡាយដូចមានចែងដោយច្បាប់ជាធរមាន ធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋទូទៅពុំសូវបានយល់ដឹងច្បាស់អំពីមូលដ្ឋាន ក៏ដូចជាខ្លឹមសារសំខាន់នៃបទប្បញ្ញត្តិទាំងពីរខាងលើ។ លើសពីនេះ ពុំបានឈ្លងយល់ឱ្យស៊ីជម្រៅអំពីរបៀបប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធត្រឹមត្រូវ និងទូលំទូលាយនៅឡើយ។ ប៉ុន្តែ ពាក្យពេចន៍ទាំងនេះ បែរជាកំពុងទទួលបានភាពពេញនិយម និងត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាទូទៅនៅក្នុងលិខិតស្នាមនានា ដោយខាងមន្ត្រីជំនាញរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋ និងឯកជន។

នៅក្នុងនិក្ខេបបទថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់នេះ ស្មើនឹងធ្វើការសិក្សាទៅលើ ប្រភេទនៃប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកមួយចំនួន បុគ្គលដែលជាកម្មវត្ថុសំខាន់នៅក្នុងការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែម សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់បុគ្គលពាក់ព័ន្ធតាមការកំណត់របស់ច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ នីតិវិធីអនុវត្តការប្រមូលប្រាក់អាករ ចុងក្រោយ គឺការអនុវត្តសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ារបស់បុគ្គលដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចផ្នែកពន្ធ ជាមួយគ្នានេះ ស្មើនឹងលើកឡើងអំពីបញ្ហាប្រឈមនានាដែលជាតួអង្គចម្បងរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច តាមរយៈការដាក់ចេញគោលការណ៍អនុវត្តកាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់អាករស្របតាមការកំណត់នៃផែនការហិរញ្ញវត្ថុ ដោយសិក្សាពីប្រទេសជិតខាងដូចជា ប្រទេសថៃ ប្រទេសឡាវ ដើម្បីជាធាតុចូលសំខាន់ៗសម្រាប់ពង្រឹងលើវិស័យអនុវត្តផ្នែកពន្ធដារ (អាករលើតម្លៃបន្ថែម) នៅប្រទេសកម្ពុជា។

តើអ្វីជាការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក? តើបុគ្គលប្រភេទណាខ្លះជាកម្មវត្ថុនៃការជាប់កាតព្វកិច្ចអនុវត្តប្រមូលប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែម? តើបុគ្គលទាំងនោះមានសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច អ្វីខ្លះតាមការកំណត់របស់ច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ? តើការបង់ប្រាក់ ឬប្រកាសប្រាក់អាករជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធត្រូវធ្វើឡើងដោយរបៀបណា? ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ា តើបុគ្គលដែលយល់ថាខ្លួនទទួលរងការខូចខាត ឬបាត់បង់ផលប្រយោជន៍ អាចអនុវត្តតាមវិធីសាស្ត្រអ្វីខ្លះ?

គោលបំណងនៃនិក្ខេបបទមួយនេះ គឺចង់ធ្វើការសិក្សាអំពីប្រព័ន្ធឱ្យបានស៊ីជម្រៅ និងលើកយកមកបង្ហាញជូនជារួមអំពីសញ្ញាណគតិយុត្តិធម៌មួយ ដែលកំពុងទទួលបានការចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំង និងកំពុងពិភាក្សាទៅលើបញ្ហានៃការអនុវត្តយ៉ាងដុតដាល។

វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទនេះ គឺពឹងផ្អែកលើកម្រងច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ សៀវភៅបោះផ្សាយនានា ដោយភ្ជាប់ជូនជាមួយឯកសារសាធារណៈពន្យល់ណែនាំ អំពីនីតិវិធីអនុវត្តអាករដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។ ក្រៅពីនេះទៀត គឺពឹងផ្អែកទៅលើឯកសារភាសាបរទេសផងដែរ ពីព្រោះបទប្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងប្រធានបទស្តីពី **ការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក** ភាគច្រើនជាភាសាបរទេស ដែលត្រូវបានអ្នកជំនាញយកមកបកប្រែជាភាសាជាតិ ដើម្បីសម្រួល

ដល់ការប្រើប្រាស់ពាក្យពេចន៍ដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នា និងអាចនាំឱ្យអ្នកសិក្សា ឈ្នងយល់ដឹង បន្ថែមទៅលើគោលគំនិត នៃខ្លឹមសារតាមរយៈមាត្រាច្បាប់នីមួយៗ។

មកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងការអនុវត្តប្រាក់ពន្ធ មានតែរបបស្វ័យប្រកាសប៉ុណ្ណោះ។ ដោយឡែក វិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទនេះ គឺមានតែចំពោះរបបស្វ័យ ប្រកាសប៉ុណ្ណោះ។ ឃើញថា អាករ លើតម្លៃបន្ថែម ត្រូវបានកើតឡើងនៅពេលដែលអ្នកជាប់កាតព្វកិច្ចតាមរបប ស្វ័យប្រកាសធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ (លក់) ឬទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ (ទិញ) ទំនិញឌីជីថល និងសេវាឌីជីថលជាប់តម្លៃអាករ បន្ថែម។ កាតព្វកិច្ចបន្ទាប់បន្សំ តម្រូវ ឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬអ្នកទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ ទំនិញឌីជីថល និងសេវាឌីជីថល ខាងលើ អញ្ជើញមកធ្វើការចុះបញ្ជីអាករ លើតម្លៃបន្ថែម។

ដើម្បីឱ្យការសិក្សាឈ្នងយល់ទៅលើប្រធានបទនេះ ស្តីពីការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការ ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនៅប្រទេសកម្ពុជា កាន់តែលម្អិត និងស៊ីជម្រៅ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហា គតិយុត្តដូចបានចោទឡើងតាមរយៈអត្ថបទនេះ។ ស្នេហាសូមធ្វើការបែងចែកមតិកាជូនដូចខាងក្រោម ៖

- ជំពូកទី១ អាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក**
- ជំពូកទី២ សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកជាប់ពន្ធតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីអាករលើតម្លៃបន្ថែម**
- ជំពូកទី៣ នីតិវិធីអនុវត្តការប្រមូលប្រាក់អាករ និង**
- ជំពូកទី៤ ការអនុវត្តសិទ្ធិធុនតវ៉ារបស់អ្នកជាប់ពន្ធ**

មាតិកា

ទំព័រ

ការឧទ្ទិសស្មារតី	i
សេចក្តីផ្តើមអំណរគុណ	ii
អរម្ភកថា	iv
មូលនិយមសង្ខេប	vi
អក្សរកាត់	x
បញ្ជីតារាង	xii
សេចក្តីផ្តើម	1
ជំពូកទី១. អាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក (VAT ON E-COMMERCE)	6
១.១. សញ្ញាណទូទៅ	6
១.១.១. និយមន័យ	6
១.១.២. ដែនអនុវត្តសមត្ថកិច្ចនៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ	8
១.១.៣. អត្រាអាករលើតម្លៃបន្ថែម	14
១.២. វិធានវិក្កយបត្រ	15
១.២.១. ការចេញវិក្កយបត្រ	16
១.២.២. និទ្ទេសនៃវិក្កយបត្រ	17
១.២.៣. មូលដ្ឋាននៃអត្រាប្តូរប្រាក់សម្រាប់គណនាការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករ	19
ជំពូកទី២. សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកជាប់ពន្ធតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីអាករលើតម្លៃបន្ថែម	21
២.១. គោលការណ៍ទូទៅនៃរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ	21
២.២. ការអនុវត្តសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគី	22
២.២.១. សិទ្ធិរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ	22
២.២.២. កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ	27
២.៣. ការផុតរំលស់នៃសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច	34

២.៣.១. ការបញ្ជូនចេញ និងបានទទួលទំនិញ និងសេវា	34
២.៣.២. អលទ្ធភាពរបស់កូនបំណុល.....	35
២.៣.៣. ការទូទាត់បំណុលជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ	37
ជំពូកទី៣. នីតិវិធីអនុវត្តក្នុងការប្រមូលប្រាក់ពន្ធ	40
៣.១. ការចូលទៅប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ (E-TAX)	40
៣.១.១. ការដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមនៅក្នុងប្រព័ន្ធអនឡាញ (E-Filling)	40
៣.១.២. ការដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមវិធីគិតអាករជំនួស	42
៣.១.៣. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការបង់ប្រាក់ពន្ធតាមអនឡាញ (e-Payment).....	45
៣.២. វិធីគិតអាករជំនួស (Reverse Charge)	45
៣.២.១. អាករលើធាតុចូលដែលអាចស្នើសុំឥណទានបាន.....	46
៣.២.២. អាករលើធាតុចូលដែលមិនអាចស្នើសុំឥណទានបាន	46
៣.២.៣. មធ្យោបាយទូទាត់ប្រាក់ និងផ្ទេរប្រាក់.....	47
ជំពូកទី៤. ការអនុវត្តសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ារបស់អ្នកជាប់ពន្ធ.....	58
៤.១. ការប្តឹងតវ៉ា	58
៤.១.១. របៀបដាក់ពាក្យសុំ.....	58
៤.១.២. សមត្ថកិច្ច	58
៤.១.៣. នីតិវិធីប្តឹងតវ៉ា	59
៤.២. សេចក្តីសម្រេច	59
៤.២.១. ការបញ្ឈប់អាជីវកម្ម.....	60
៤.២.២. បទល្មើស.....	60
៤.២.៣. ទណ្ឌកម្ម.....	61
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....	65
អនុសាសន៍.....	66
គន្ថនិទ្ទេស	67
ឧបសម្ព័ន្ធ.....	72

អក្សរកាត់

អ.ត.ប ឬ VAT	= Value Added Tax អាករលើតម្លៃបន្ថែម
E-Commerce	= Electronic Commerce ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក
GATT	= General Agreement on Tariffs and Trade កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្ម
WTO	= The World Trade Organization អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក
E-Filing	= Electronic Filing ប្រព័ន្ធប្រកាសពន្ធតាមអេឡិចត្រូនិក
E-Commerce Tax System	= Electronic Commerce Tax System ប្រព័ន្ធពន្ធអេឡិចត្រូនិកនៃប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្ម
GDT	= General Department of Taxation អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ
E-Tax Service	= Electronic Tax Service ប្រព័ន្ធផ្តល់សេវាកម្មពន្ធដារតាមអេឡិចត្រូនិក
VAT Registration	= Value Added Tax Registration ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម
B2B	= Business to Business ពាណិជ្ជកម្ម ទៅកាន់ពាណិជ្ជកម្ម
B2C	= Business to Costumer ពាណិជ្ជកម្ម ទៅកាន់អតិថិជន
MOU	= A memorandum of understanding

អនុស្សរណៈយោគយល់

- TIN = Tax Identification Number
លេខអត្តសញ្ញាណពន្ធ
- E-payment = Electronic Payment
ប្រព័ន្ធទូទាត់តាមអេឡិចត្រូនិក
- DTA = Double Tax Treaty
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងស្នើសុំជៀសវាងការយកពន្ធត្រួតគ្នា ឬកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេដង
- Online VAT Refund = Online Value Added Tax Refund
ប្រព័ន្ធបង្វិលសងអាករតាមអនឡាញ
- Online VAT Credit = Online Value Added Tax Credit
ឥណទានអាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមអនឡាញ

បញ្ជីតារាង

ទំព័រ

តារាងទី១ ៖	របៀបគណនារកអាករលើតម្លៃបន្ថែមត្រូវបង់.....	១៦
តារាងទី២ ៖	ប្រាក់ចំណូលដែលជាប់ពន្ធនៅក្នុងប្រទេសថៃ.....	៥៣
តារាងទី៣ ៖	អ្នកជាប់ពន្ធ និងការលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រទេសឡាវ.....	៥៦
តារាងទី៤ ៖	ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធដែលមិនបានចុះបញ្ជី VAT ត្រូវបង់នៃសហគ្រាសធុនតូច.....	៥៧
តារាងទី៥ ៖	ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលផ្ទាល់ខ្លួនក្នុងប្រទេសឡាវ.....	៥៨
តារាងទី៦ ៖	អត្រាពិន័យ ឬចំនួនទឹកប្រាក់ក្នុងប្រទេសឡាវ.....	៦០

ಸೇವಾ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ

សេចក្តីផ្តើម

បន្ទាប់ពីសង្គ្រាមលោកលើកទីពីរបានបញ្ចប់ទៅ ប្រទេសកម្ពុជាបានព្យាយាមចងចាំស្នើសុំចូលជាសមាជិករបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (WTO) អស់រយៈពេល ០៧ឆ្នាំ។ ក្រោយមក ប្រទេសកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិករបស់អង្គការ WTO ស្ថាពរនៅឆ្នាំ ២០០៤។ ជាទូទៅ ប្រទេសដែលមានឆន្ទៈស្នើសុំចូលជាសមាជិករបស់អង្គការ WTO គឺមានគោលបំណងដើម្បីឱ្យពាណិជ្ជកម្មក្នុងស្រុកបើកសេរី។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ប្រទេសកម្ពុជាអនុវត្តរបបទីផ្សារសេរីពហុបក្ស ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិដូចមានចែងនៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ ១៩៩៣ បច្ចុប្បន្ន។

បើពិនិត្យលើទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ឃើញថា មានរបាំងពាណិជ្ជកម្មកើតឡើង។ ហេតុអ្វីបានជារបាំងពាណិជ្ជកម្ម មានសារៈសំខាន់យ៉ាងនេះ? តើអ្វីទៅជារបាំងពាណិជ្ជកម្ម?

វត្តមាននៃប្រព័ន្ធរបស់អង្គការ WTO មកដល់សព្វថ្ងៃនេះ គឺបានកើតឡើងតាមរយៈកិច្ចប្រជុំមួយ នៅឯអ៊ុយរ៉ូហ្គាយ (Uruguay) ។ ប្រព័ន្ធ WTO បានបង្កើតឱ្យមានកិច្ចព្រមព្រៀងជាសារធាតុសំខាន់ៗដូចជា កិច្ចព្រមព្រៀងពហុភាគីស្តីពីពាណិជ្ជកម្មលើទំនិញ, កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្ម (GATT ឆ្នាំ១៩៤៤) កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពាណិជ្ជកម្មលើសេវាកម្ម (GATS), កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធនឹង និង ច្បាប់ស្តីពីកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (TRIPS) និងកិច្ចព្រមព្រៀងពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។

កិច្ចព្រមព្រៀងខាងលើនេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមការព្រមព្រៀងរវាងរដ្ឋភាគីដែលជាសមាជិកនៃអង្គការ WTO ក្នុងគោលបំណងចង់ឱ្យមានពាណិជ្ជកម្មសេរី លុបបំបាត់ចោល របាំងពាណិជ្ជកម្មទាំងឡាយ ដែលជាហេតុនាំឱ្យរដ្ឋជាសមាជិកទាំងអស់ត្រូវអនុលោមតាម និងកែប្រែច្បាប់របស់ខ្លួនឱ្យមានស្តង់ដារស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គការ WTO ដូចជា ប្រទេសកម្ពុជាបានធ្វើការចងចាំជាមួយអង្គការ WTO ដំបូងតាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៧។

WTO មានទំនួលខុសត្រូវលើការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងដូចរាប់ខាងលើ។ WTO ក៏បានផ្តល់វេទិកាមួយសម្រាប់កិច្ចចងចាំរវាងបណ្តាប្រទេសនានាចូលរួម សំដៅធ្វើសេរីភាវូបនីយកម្មពាណិជ្ជកម្មទៅលើទំនិញ និងសេវាជាបន្តបន្ទាប់។ WTO ផ្តល់ជាយន្តការសំខាន់ផងដែរ សម្រាប់ដោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្មក្នុងចំណោមរដ្ឋជាសមាជិក។

របាំងពាណិជ្ជកម្ម ជាឧបសគ្គទាំងឡាយធ្វើឱ្យពាណិជ្ជកម្មរបស់ពិភពលោក ពុំមានលក្ខណៈសេរីនិយមឡើយ។ របាំងពាណិជ្ជកម្មមានទៅលើបញ្ហានានាដូចជា ទីមួយ របាំងពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងផ្នែកច្រកព្រំដែន។ ឧទាហរណ៍ ប្រទេសថៃ ចង់នាំចូលប្រភេទទំនិញណាមួយមកកាន់ប្រទេសកម្ពុជា។ ក្នុងលក្ខខណ្ឌនេះ បើសិនប្រទេសកម្ពុជាបិទច្រកព្រំដែននាំចូលទំនិញ នោះគ្មានទេពាក្យថាពាណិជ្ជកម្មសេរីរវាងអន្តរជាតិ។ ការអនុវត្តនេះមានតាំងពីជាងទសវត្សរ៍៨០ មកម្ល៉េះ ក្នុងបរិបទកម្ពុជា។ ដោយស្ថិតនៅក្នុងរបបសង្គមរាស្ត្រនិយម មុនពេលមាន រដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ១៩៩៣ ប្រទេសកម្ពុជា ពុំមានលទ្ធភាពក្នុងការនាំចេញ នាំចូលទំនិញប្រភេទណាមួយឡើយ ជាពិសេស ជាមួយនឹងផ្នែកខាងអាស៊ានស៊ីវិល។ ហេតុនេះ ទំនិញដែលចង់នាំចូលពីប្រទេសថៃ ពុំអនុញ្ញាតជាដាច់ខាត។ អ្វីដែលសំខាន់ជាងគេ គឺច្រកព្រំដែនពាណិជ្ជកម្មនេះហើយ ជាជំហររឹងមាំអធិបតេយ្យភាពនៃរដ្ឋមួយ។

ដោយមើលឃើញ អំពីបញ្ហានៅចំពោះមុខបែបនេះ អង្គការ WTO បានលើកឡើងថា ប្រទេសណាមួយ ដែលមានឆន្ទៈស្នើសុំចូលជាសមាជិក ត្រូវតែបើកច្រកព្រំដែនពាណិជ្ជកម្មសេរីរបស់ខ្លួនជាមុនសិន។ ជាទូទៅ ការធ្វើពាណិជ្ជកិច្ច មានកម្មវត្ថុបំណងតែពីរប៉ុណ្ណោះ គឺមានទំនិញ និងសេវា។ ដូចនេះ នៅវិនាទីចុងក្រោយដោយអនុលោមតាមវិធានរបស់អង្គការ WTO រដ្ឋនីមួយៗបានសម្រេចថា នឹងបើកច្រកព្រំដែនរបស់ខ្លួន។

របាំងពាណិជ្ជកម្ម ទីពីរ គឺពន្ធ។ ការតម្លើងតម្លៃពន្ធអូសព្រំដែនដែលកម្រិតដោយច្បាប់ ដើម្បីតែការពារផលិតកម្មក្នុងស្រុក។ ដូចជា នៅប្រទេសបារាំងចង់នាំចូល ប្រភេទស្រា Champagne ចូលមកប្រទេសកម្ពុជា ប៉ុន្តែដើម្បីលើកកម្ពស់ដល់តម្លៃស្រាសនៅកម្ពុជា រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដាច់ខាតសម្រេចចិត្តថានឹងតម្លើងតម្លៃនៃការនាំចូលស្រា Champagne របស់ប្រទេសបារាំងមកស្រុកខ្មែរ។ ដូចនេះ ពន្ធក៏ចាត់ទុកថាជា របាំងពាណិជ្ជកម្មផងដែរ។

ទីបី ជាបញ្ហារបស់ខាងអង្គការ WTO បានកំណត់អំពីគោលការណ៍គាំពារនិយម។ ជាគោលការណ៍មិនអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនបរទេសនាំចូលទំនិញបានដោយងាយស្រួលនោះទេ។ ការបង្កើតឱ្យមានគោលការណ៍នេះមានឡើង ដើម្បីលើកតម្លៃក្រុមហ៊ុននៅក្នុងស្រុក តាមរយៈការឧបត្ថម្ភរបស់រដ្ឋ។ ដោយរដ្ឋជាអ្នកចេញថវិកា ដើម្បីឱ្យក្រុមហ៊ុននៅក្នុងស្រុកដំណើរការ។ បន្ទាប់មក មានការរឹតត្បិតការនាំចូលទំនិញពីបរទេស។

ដោយសង្កេតឃើញថា ពាណិជ្ជកិច្ចអាចមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។ បើពុំមានច្បាប់ការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញាទេ ពាណិជ្ជកម្មសេរី ក៏ពុំអាចដំណើរការបានដូចគ្នា។ ហេតុអ្វីបានជាពាណិជ្ជកម្មសេរីត្រូវការកម្មសិទ្ធិបញ្ញា? ជាបញ្ហាចោទ នៅក្នុងទិដ្ឋភាពសង្គមនៃប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ប្រាក់ចំណូលរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមានកម្រិតទាប បើធៀបនឹងប្រទេសជិតខាង។ កត្តានេះ នាំឱ្យទំនិញ និងសេវាធ្លាក់ចុះគុណភាព តាមរយៈការលួចចម្លង ឬការរំលោភបំពានខាងផ្នែកកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។ ដូច្នេះ ដើម្បីឱ្យមានពាណិជ្ជកម្មសេរី និងលុបបំបាត់ចោល របាំងពាណិជ្ជកម្មយ៉ាងពិតប្រាកដ អង្គការ WTO បានបង្ខិតបង្ខំឱ្យរដ្ឋជាសមាជិកទាំងឡាយទទួលយកស្តង់ដារកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលមានចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនៃ TRIPS។ តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀង TRIPS នេះហើយ ដែលរដ្ឋនីមួយៗជាសមាជិកបានបង្កើត ច្បាប់ស្តីពីកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។ បើពុំនោះទេ អង្គការ WTO នឹងពិចារណាលើការស្នើសុំចូលជាសមាជិកភាពនៃ WTO ដោយត្រូវតែពន្យារពេល ជាក់ស្តែងដូចជា ប្រទេសកម្ពុជាជាដើម។

ទោះបីមានការបង្ខិតបង្ខំ ឬការស្ម័គ្រចិត្តទទួលយកវិធានណាមួយក្តី ប្រទេសជាសមាជិកទាំងឡាយដែលយល់ថា ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មរបស់ខ្លួនបាន និងកំពុងទទួលរងផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមាន ដោយសារទង្វើខុសឆ្គងដែលប្រព្រឹត្តឡើងដោយរដ្ឋជាសមាជិកមួយផ្សេងទៀត។ អាចធ្វើការអះអាងពីហេតុ ដែលនាំឱ្យកើតមានជាបញ្ហាប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ជូនទៅខាង WTO ដើម្បីដោះស្រាយ។ ប្រសិនបើខ្លួនមិនអាចស្វែងរកដំណោះស្រាយតាមវិធីសមស្របណាមួយបាន តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងទេភាគី។

ដូច្នោះ បន្ទាប់ពីរបបកុម្មុយនីស្តបានដួលរលំទៅ ប្រទេសអន្តរកាលមួយចំនួនក៏បានស្នើសុំចូលជាសមាជិកនៃអង្គការ WTO។ ដោយរាប់គិតត្រឹមថ្ងៃទី២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣ សមាជិកនៃអង្គការ WTO មានចំនួន ២៩៦ ប្រទេស ក្នុងនោះ ប្រទេសកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិកនៃអង្គការ WTO នៅថ្ងៃទី១៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤។¹

អ្វីទៅដែលជាកត្តាប្រែប្រួលនាំឆ្ពោះទៅរកសមាជិកភាពនៅក្នុងអង្គការ WTO និងហេតុអ្វីបានជានៅតាមបណ្តាប្រទេសមួយចំនួន បង្ហាញពីចំណាប់អារម្មណ៍កាន់តែខ្លាំងឡើងទៅលើប្រព័ន្ធមួយនេះ ដោយគ្រាន់តែពឹងផ្អែកលើវិធានដែលលេចចេញពីកិច្ចប្រជុំនៅអ៊ុយរ៉ូហ្គាយដូច្នោះ?

ក្នុងលក្ខខណ្ឌនេះមានមូលហេតុជាច្រើន ប៉ុន្តែ ដែលអាចធ្វើការកត់សម្គាល់បាន ទៅលើមូលហេតុសំខាន់ៗចំនួនបីយ៉ាង។ មូលហេតុចម្បងបំផុត ទាក់ទងនឹងល្បឿនសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក កំពុងតែឈានទៅរកសកលភាវូបនីយកម្ម ទៅតាមរយៈពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ព្រមទាំង លំហូរនៃការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស បច្ចុប្បន្នកើតមាននៅក្នុងវិស័យដឹកជញ្ជូន និងទូរគមនាគមន៍។ មធ្យោបាយសម្រាប់ដឹកជញ្ជូនទំនិញពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយ ដូចដែលអ្នកសង្កេតការណ៍បានលើកឡើង គឺបានធ្វើឱ្យពិភពលោកក្លាយទៅជា “ភូមិសកល” មួយ។ ចំពោះដំណើរការប្រែប្រួលខាងលើ បានបង្កើនឱ្យមានឯករាជ្យភាពនៃបណ្តាប្រទេសនៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ និងត្រូវបានជំរុញបន្ថែមទៀតទៅតាមរយៈការប្រែប្រួលនៃនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្ម។

ដោយហេតុថា ការដួលរលំនៃរបបកុម្មុយនីស្ត បានពាំនាំទៅរកការអនុម័តនយោបាយឆ្ពោះទៅរកទីផ្សារជាលំដាប់។ ម្យ៉ាងដោយសារថាកន្លងមក ស្ទើរតែគ្រប់បណ្តាប្រទេសទាំងអស់ទៅហើយ ដែលធ្លាប់ឆ្លងកាត់សង្វាក់ផលិតកម្ម និងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ធ្លាក់ទៅក្នុងកណ្តាប់ដៃ ឬស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋ។

ជាដំបូង មានត្រឹមតែការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតែរវាងទ្វេភាគីទៅវិញទៅមកប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែ បច្ចុប្បន្ននេះ ពាណិជ្ជកម្មភាគច្រើនបែរជាបង្ហាញពីចំណាប់អារម្មណ៍ងាកមករកការធ្វើពាណិជ្ជកម្មទូទាំងពិភពលោកទៅវិញ។ ពេលប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ បានបោះបង់ចោលនយោបាយដែលជំនួសឱ្យការនាំចូល ហើយងាកទៅរកនយោបាយឆ្ពោះទៅរកការនាំចេញវិញ។ តាមរយៈរូបភាពមួយនេះ ប្រទេសទាំងអស់សង្ឃឹមថា នឹងមានការជំរុញឱ្យកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកើនឡើងពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ដោយមានកំណើន ការនាំចេញចំពោះផលិតផលរបស់ខ្លួន។

ចុងក្រោយ គឺការធ្វើនយោបាយពាណិជ្ជកម្មសេរី និងការបើកចំហរទីផ្សារ។ ក្នុងន័យនេះ វិធានដែលបណ្តារដ្ឋនានាអនុវត្ត សំដៅដើម្បីជាការលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកវិនិយោគទាំងឡាយ ធ្វើការវិនិយោគដោយផ្ទាល់ពីបរទេសកត្តានេះហើយ បានជំរុញដល់ក្រុមហ៊ុនពហុជាតិឱ្យទទួលយកអត្រាផ្នែកពន្ធ និងផលិតផលពាក់កណ្តាលសម្រេចរបស់បណ្តាប្រទេសផ្សេងៗទៀតដែលបានចំណាយអស់ថវិកាទាបជាង និងមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់បង្កើតសហគ្រាសផលិតកម្មនៅទីនោះ។ ការពឹងផ្អែកទៅលើការធ្វើនយោបាយមួយនេះ កាន់តែទទួលបានការគាំទ្រច្រើនឡើងទៅលើពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ទាំងចំពោះអ្នកនាំចេញ និងអ្នកនាំចូលទំនិញ និងសេវា។ ទន្ទឹមនឹង

¹ WTO, *World Trade Organization (WTO) Countries 2023*, (World Population Review, ២០២៣), អាចរកបាននៅ៖ <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/wto-countries> ,ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣។ និងឧបសម្ព័ន្ធ ក។

នេះ រដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងដែលហគ្រាសអាជីវកម្មក្នុងស្រុកទាំងអស់បានសិក្សាយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ពីតួនាទី យ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងការថែរក្សាផលប្រយោជន៍ពាណិជ្ជកម្មរបស់ខ្លួនតាមរយៈប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មពហុភាគី។

ប្រមាណជាពីរទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ប្រទេសកម្ពុជាមានការផ្លាស់ប្តូរមុខមាត់ថ្មីចំពោះសកម្មភាពមុខ ជំនួញ។ រាល់ប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មទាំងឡាយត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរ ពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម តាមបែបទំនៀមទំលាប់ មកជា ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមបែបសម័យទំនើបឌីជីថល ឬអាចនិយាយបានម្យ៉ាងទៀតថា ជាការរីកកម្រើកសកម្មភាព ពាណិជ្ជកម្មតាមបែបរូបិយ ក្លាយជា អរូបិយវិញ។ ជាការកត់សម្គាល់មួយ ចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាម ប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកទទួលបានប្រជាប្រិយភាពយ៉ាងខ្លាំង និងកាន់តែមានការរីកចម្រើនទៅមុខបន្ថែមទៀត ទោះ បីស្ថិតក្នុងឱកាសដែលប្រទេសកម្ពុជាតែមានជម្ងឺចម្លងរាលព្យាបាលជាសកលដ៏កាចសាហាវ “កូវីដ១៩” ក្តី។

បណ្តាក្រសួងស្ថាប័នរបស់រដ្ឋាភិបាលមួយចំនួន ដូចជា ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត បានសម្តែងអំពីការព្រួយបារម្ភ ចំពោះការរីកចម្រើនយ៉ាងកំហុកទៅលើប្រតិបត្តិការ ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនេះ ដែលជាហេតុនាំឱ្យមានការចំណាយពេលវេលាធ្វើការសិក្សាឱ្យកាន់តែស៊ី ជម្រៅ និងយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់បំផុត ដើម្បីជាការធានាផ្តល់ឱ្យប្រជាពលរដ្ឋអំពីវិធីសាស្ត្រធ្វើពាណិជ្ជកម្មទាំង ឡាយណា អាចទទួលបានផលចំណេញពិតប្រាកដ និងមិនមានផលរំខានត្រឹមត្រូវ ច្បាស់លាស់ ស្របតាមការ ទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់។

ការសិក្សានៅទីនេះបានផ្តោតជាសំខាន់ទៅលើ បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការអនុវត្តប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះ ប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្ម ជាមួយនឹងបច្ចេកវិទ្យាទំនើបដែលស្តែងឡើងតាមរយៈឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិក។

ចំពោះ នីតិវិធីនៃការអនុវត្តប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែម អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញ- វត្ថុបានដាក់ចេញសេចក្តីណែនាំពីរបន្ថែមទៀត។ ដូចជា សេចក្តីណែនាំលេខ ៦៩០០អពជ, ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២ ស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តការដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែម (តាមវិធីគិតអាករជំនួស) ប្រព័ន្ធ គ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអាជីវកម្មអនឡាញ (E-Filling)² និង សេចក្តីណែនាំលេខ ១៣០៩៩អពជ, ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២២ ស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យអាជីវកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក (E-Comm- erce Tax System) និងនីតិវិធីការទូទាត់ប្រាក់ពន្ធរបស់អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន។³

“ការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក” ជាប្រធានបទថ្មីមួយ កំពុងស្ថិតនៅក្រោមការវិភាគយ៉ាងស៊ីជម្រៅ ដោយអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក WTO ។ សំដៅកំណត់ ឱ្យ

² សេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តការដាក់ លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែម (តាមវិធីគិតអាករ ជំនួស) ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអាជីវកម្មអនឡាញ (E-Filling), លេខ ៦៩០០អពជ, ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២។ (ពី ពេល នេះតទៅហៅថា សេចក្តីណែនាំលេខ ៦៩០០អពជ)

³ សេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្ត ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យអាជីវកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក (E- Commerce Tax System) និងនីតិវិធីការទូទាត់ ប្រាក់ពន្ធរបស់អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន, លេខ ១៣០៩៩អពជ, ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២២។ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា សេចក្តីណែនាំលេខ ១៣០៩៩អពជ)

បានថា តើគប្បីរៀបចំឱ្យមានវិធានការអនុវត្តបែបណាខ្លះ ដើម្បីធានាដល់ការប្រមូលប្រាក់ពន្ធអាករប្រកប ដោយ តម្លាភាព និងស្របតាមបញ្ញត្តិស្តីពីស្តង់ដារអន្តរជាតិ។

កន្លងមកនេះ រដ្ឋាភិបាលនៃបណ្តាលប្រទេសនីមួយៗ បានខិតខំធ្វើការចងចាំទៅលើលិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិ និងបានធ្វើការពិភាក្សាទៅលើការកែលម្អលិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិ លើសពីនេះ បានចងចាំលើការបើកទីផ្សារ ក្នុងស្រុកទៅកាន់បរទេស ដើម្បីជាផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាសអាជីវកម្ម និងពាណិជ្ជកម្មរបស់ខ្លួន។

ហេតុនេះ ចំណូលបានមកពីការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែម ជាវិភាគទានមានលក្ខណៈចាប់បង្ខំដែលអ្នកជាប់ ពន្ធរួមទាំង រូបវន្តបុគ្គល នីតិបុគ្គល (ជាប់កាតព្វកិច្ច) ត្រូវប្រកាសប្រាក់អាករនោះជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ដោយ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ជាធរមាន ក្នុងទិសដៅដើម្បីបំពេញរាល់សេចក្តីត្រូវការទាំងឡាយជាផលប្រយោជន៍ សាធារណៈ។

ជំពូកទី១

អាករលើតម្លៃបន្ថែម

ចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក

(VAT ON E-COMMERCE)

ជំពូកទី១

អាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក (VAT ON E-COMMERCE)

១.១. សញ្ញាណទូទៅ

អាករលើតម្លៃបន្ថែម គឺជាប្រភេទពន្ធប្រយោលដែលគិតទៅលើតម្លៃបន្ថែមនៃទំនិញ ឬសេវា និងបានឆ្លងកាត់តាមដំណាក់កាលនីមួយៗនៃការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងសេវា។ ជាប្រភេទអាករផងដែរ ដែលទំនិញ និងសេវា ជាបន្ទុករបស់អ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ។⁴

ទស្សនៈរបស់អាជីវករភាគច្រើន គឺមានការភាន់ច្រឡំថា អាករលើតម្លៃបន្ថែមជាបន្ទុករបស់ខ្លួន ដែលនាំឱ្យអតិថិជនចំណេញមានកម្រិតតិចតួច និងមិនអាចបង់អាករជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធនោះទេ។ ដោយមានការព្រួយបារម្ភបែបនេះ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ បានឆ្លើយតបថា អាករលើតម្លៃបន្ថែមមិនត្រូវបានតម្រូវឱ្យសាធារណៈជនទាំងអស់បង់ពន្ធនោះឡើយ គឺតម្រូវឱ្យសហគ្រាសប្រមូលពីខាងអតិថិជនដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់ហើយយកមកបង់ពន្ធជូនរដ្ឋប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះ នៅពេលដែលសហគ្រាសប្រមូលបានអាករលើតម្លៃបន្ថែមយកទុកជាប្រាក់ចំណូលរបស់ខ្លួន ដោយមិនយកទៅប្រកាស ឬក្លែងបន្លំវិក្កយបត្រនានាគឺជាទង្វើខុសច្បាប់។⁵

ជាគោលការណ៍ អាករលើតម្លៃបន្ថែមចាំបាច់ត្រូវតែជាបន្ទុករបស់អ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ ហើយចំពោះការអនុវត្តនេះ អាស្រ័យទៅលើរាល់ការចំណាយរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយមានត្រឹមកម្រិតណា គឺការអនុវត្តអាករ មានត្រឹមកម្រិតនោះ។ ជាទូទៅ មិនមានកត្តាណាមួយដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផលចំណេញរបស់អាជីវករឡើយ។

១.១.១. និយមន័យ

បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីអាករលើតម្លៃបន្ថែម បានផ្តល់ជានិយមន័យសំខាន់ៗសម្រាប់គោលដៅក្នុងការជួយសម្រួលដល់ការប្រើប្រាស់វាក្យសព្ទបច្ចេកទេស នៅក្នុងវិស័យពន្ធដារនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាពិសេស ដើម្បីធានាដល់ការអនុវត្តច្បាប់ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ៖

ពាក្យថា “ទំនិញ” សំដៅដល់ ទ្រព្យរូបិយ ក្រៅពីដីធ្លី និងប្រាក់កាស។⁶

⁴ នាយ ជាហេង, កម្មវិធីវៀនអំពីពន្ធដារ៖ អាករលើតម្លៃបន្ថែម, (អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, ភ្នំពេញ៖ គណនី Youtube, ២០២១), អាចរកបាននៅ៖ <https://www.youtube.com/watch?v=E5zmfqwxDEC&t=7s> ,ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ២២ កញ្ញា ២០២២។

⁵ Freshnews, មេពន្ធដារឆ្លើយតបនឹងការអ្នកទាំ រឿងបង់ពន្ធអាករលើតម្លៃបន្ថែម (VAT) និងការបង់ពន្ធកាត់ទុក, (Freshnews, ភ្នំពេញ៖ ២០២៣), អាចរកបាននៅ៖ <https://freshnewsasia.com/index.php/en/business/282528-2023-03-17-04-34-11.html> ,ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ២២ កញ្ញា ២០២២។

⁶ ច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ, លេខ នស/រកម/០២៩៧/០៣, ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៧។ ច្បាប់នេះត្រូវបានកែសម្រួលដោយច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ, លេខ នស/រកម/០៣០៣/០១០, ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣ និងបានវិសោធនកម្ម លេខ នស/រកម/០៥២៣/០០៤, ចុះថ្ងៃទី ១៦ ឧសភា ២០២៣, មាត្រា៥៦, ចំណុចទី១។

ពាក្យថា “សេវា” សំដៅដល់ការផ្តល់អ្វីមួយដែលមានតម្លៃក្រៅពីទំនិញ ដីធ្លី និងប្រាក់កាស។⁷

ពាក្យថា “ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ” សំដៅដល់ការផ្ទេរសិទ្ធិប្រើប្រាស់ ឬសិទ្ធិចាត់ចែងក្នុងឋានៈជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ទំនិញ ទោះបីមានសំណង ឬគ្មានសំណងក្តី។ ការផ្គត់ផ្គង់សេវាបន្ទាប់បន្សំដែលទាក់ទិននឹងការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ត្រូវចាត់ទុកដូចជាការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ។⁸

ពាក្យថា “ការផ្គត់ផ្គង់សេវា” សំដៅដល់ការផ្គត់ផ្គង់ដែលមិនមែនជាការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ដីធ្លី ឬប្រាក់កាស ដែលធ្វើឡើងដើម្បីបានទទួលសំណងអ្វីមួយ។ ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញបន្ទាប់បន្សំដែលទាក់ទិននឹងការផ្គត់ផ្គង់សេវា ត្រូវចាត់ទុកដូចជា ការផ្គត់ផ្គង់សេវា។⁹

ពាក្យថា “បុគ្គល” សំដៅដល់បុគ្គល ឬក្រុមបុគ្គលដែលធ្វើអាជីវកម្មហើយ នឹងបុគ្គលណាមួយទៀតដែល ទាក់ទិនជាមួយបុគ្គលនោះ។¹⁰

ពាក្យថា ទំនិញ ឬសេវាទិញសម្រាប់អាជីវកម្ម ហៅថា “ធាតុចូល” ហើយអាករលើការទិញទំនិញ និង សេវា ហៅថា “អាករលើធាតុចូល”។

ពាក្យថា ទំនិញ ឬសេវាផ្គត់ផ្គង់ឱ្យអតិថិជន ហៅថា “ធាតុចេញ” ហើយអាករដែលប្រមូលពីការផ្គត់ផ្គង់ ទំនិញ ឬសេវា ហៅថា “អាករលើធាតុចេញ”។

ពាក្យថា “បុគ្គលជាប់អាករ” ជាបុគ្គលជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស និងធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករ។¹¹

ពាក្យថា “ទាក់ទិន” ចំពោះបុគ្គលណាមួយ មានន័យថា ៖¹²

ក- បុគ្គលណាមួយដែលមានកម្មសិទ្ធិចាប់ពី២០ភាគរយឡើងទៅលើតម្លៃ ឬសិទ្ធិបោះឆ្នោតនៃភាគកម្ម នៅក្នុងដើមទុនផ្ទាល់នៃបុគ្គលដែលលើកយកមកពិចារណា

ខ- មានការគ្រប់គ្រងរួមគ្នា ឬមាននាយករួមគ្នាជាមួយបុគ្គល

គ- ជាសមាជិកគ្រួសារ ឬជាសហព័ទ្ធ ឬជាសមាជិកក្រុមគ្រួសារនៃសហព័ទ្ធរបស់បុគ្គល

ឃ- បានទិញចាប់ពី៣០ភាគរយឡើងទៅនៃធាតុចេញសរុបរបស់បុគ្គលក្នុងរយៈពេលបីខែបន្តបន្ទាប់។

ពាក្យថា “អាករ” ក្នុងជំពូកនេះសំដៅដល់អាករលើតម្លៃបន្ថែម។¹³

⁷ ដូច ៦។ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧), មាត្រា៥៦, ចំណុចទី២។

⁸ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៥៦, ចំណុចទី៣។

⁹ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៥៦, ចំណុចទី៤។

¹⁰ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៥៦, ចំណុចទី៥។

¹¹ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៥៩-១។

¹² ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៥៦, ចំណុចទី៦។

¹³ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៥៦, ចំណុចទី៧។

និយមន័យជាទូទៅនៃពាក្យថា “ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក” សំដៅលើការបែងចែកម៉ាយ៉ែតទីង ការលក់ ឬការដឹកជញ្ជូនទំនិញ ឬសេវាកម្មដោយមធ្យោបាយអេឡិចត្រូនិក ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់ ច្រើនឡើង អ៊ីនធើណែត ដោយសម្គាល់លើគោលដៅក្នុងន័យពាណិជ្ជកិច្ច។ ជាសកម្មភាពការទិញ លក់ ជួល ផ្លាស់ប្តូរទំនិញ ឬសេវា ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម និងរដ្ឋប្បវេណីព្រមទាំងសកម្មភាព និង ប្រតិបត្តិការនានារបស់រដ្ឋ តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។¹⁴

កិច្ចសន្យាអេឡិចត្រូនិក ជាការបង្កើតឡើងការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគី ក្រោមកម្មវត្ថុណាមួយជាក់លាក់ដែល ធ្វើឡើងក្រោយទម្រង់អេឡិចត្រូនិក។¹⁵

១.១.២. ដែនអនុវត្តសមត្ថកិច្ចនៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ

ជាគោលការណ៍ទូទៅ ដែនអនុវត្តសមត្ថកិច្ច ត្រូវកំណត់បែងចែកជាពីរ ដែនអនុវត្តសមត្ថកិច្ចក្នុងលំហ (ក) និងដែនអនុវត្តសមត្ថកិច្ចក្នុងកាល (ខ)។ ជាមួយគ្នានេះ ច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ កំណត់ថា ដែនអនុវត្តសមត្ថកិច្ចនៃ អាករលើតម្លៃបន្ថែម គឺសំដៅដល់ ទឹកនឹងផ្គត់ផ្គង់ និងពេលផ្គត់ផ្គង់។¹⁶ ដើម្បីឈានទៅរកការកំណត់ដែនអនុវត្ត សមត្ថកិច្ចខាងលើបាន ដំបូងត្រូវឈ្វេងយល់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ជាមុនសិនថា តើអ្វីជាការផ្គត់ផ្គង់? តើការផ្គត់- ផ្គង់មានលក្ខខណ្ឌអ្វីខ្លះ?

ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវាតាមរយៈប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក ត្រូវតែជាការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវា ឌីជីថល។ និយមន័យ “ទំនិញឌីជីថល” ជាទំនិញអរូបីយដែលត្រូវបញ្ជាទិញ ផ្គត់ផ្គង់ និងបញ្ជូនទាំងស្រុង តាម ប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។ ចំណែក “សេវាឌីជីថល” ជាសេវាដែលត្រូវបានធ្វើប្រតិបត្តិការតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។ លើសពីនេះ បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីសារពើពន្ធបែងចែក ការផ្គត់ផ្គង់ជាពីរទម្រង់បន្ថែមទៀត គឺការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬ សេវាជាប់អាករ និងការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវាមិនជាប់អាករ។

ពាក្យថា “ការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករ” ¹⁷ សំដៅដល់ ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវា ដោយបុគ្គលជាប់អាករ។ នៅក្នុង អត្ថន័យភាសាទូទៅថា ជាការលក់បានលុយ។ នៅក្នុងភាសានីតិសាស្ត្រ ឬច្បាប់ការលក់ គឺត្រូវបានសម្គាល់ ដោយការផ្គត់ផ្គង់។ ជាការផ្គត់ផ្គង់បាន លុះត្រាតែសកម្មភាពនេះធ្វើឡើងដោយបុគ្គល ជាប់អាករនៅក្នុងព្រះរាជា- ណាចក្រកម្ពុជា។¹⁸ ដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករនៅប្រទេសថៃ។¹⁹

¹⁴ និយមន័យតាម ច្បាប់ស្តីពីពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, លេខ នស/រកម/១១០៩/០១៧, ចុះថ្ងៃទី០២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩, ចំណុចទី១៣។ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា ច្បាប់ពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក)
¹⁵ អេឡិចត្រូនិក សំដៅដល់អ្វីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យាដែលមានចរន្តអគ្គិសនីឌីជីថល ម៉ាញេទិច ជីវមាត្រ អេឡិចត្រូគីមី។ល។
¹⁶ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា២២ និង៦៣។
¹⁷ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦០។
¹⁸ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦០-១។
¹⁹ Thailandlawonline, Revenue Tax: VAT, (Thailandlawonline, Bangkok ៖ ២០២១), អាចរកបាននៅ៖ <https://www.thailandlawonline.com/revenue-code/value-added-tax-vat-law>, ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ២២ កញ្ញា ២០២២។

ការដកទំនិញយកមកប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួនដោយបុគ្គលជាប់អាករ ក៏ជាការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករលើតម្លៃបន្ថែម។ ដូចជា សហគ្រាសមួយប្រកបអាជីវកម្មលក់ម៉ូតូ អាជីវករនោះបានដកម៉ូតូមួយគ្រឿងមានតម្លៃចំនួន ១៥០០ដុល្លារ ធ្វើជាអំណោយសម្រាប់កូនរបស់គាត់ប្រើប្រាស់។ នៅក្នុងអត្ថន័យនៃពាណិជ្ជកម្ម និងគណនេយ្យ ការដកទំនិញ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួនបែបនេះ គឺមិនមានហេតុណាមួយនាំឱ្យកើតមានប្រភពចំណូលឡើយ។ ករណីនេះ ត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករ តាមមាត្រា៦០ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ។ ពោល លក់ឱ្យខ្លួនឯង ត្រូវ បង់ប្រាក់អាករចំពោះការដកទំនិញយកមកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯង ហើយការបង់ប្រាក់អាករនេះ ត្រូវបង់ជូនរដ្ឋ បាលសារពើពន្ធក្នុងអត្រា ១០% នៃតម្លៃម៉ូតូមួយគ្រឿងចំនួន ១៥០០ដុល្លារ។²⁰ ស្របគ្នានេះដែរ នៅក្នុងការ គណនាមូលដ្ឋានពន្ធនៃការលក់ទំនិញ ឬការផ្តល់សេវា ត្រូវអនុលោមតាម Section 79 តម្លៃនៃមូលដ្ឋានពន្ធនៅ ពេលបំណុលពន្ធកើតឡើងត្រូវយកតម្លៃតាមទីផ្សារទៅគណនា។²¹

ដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះការផ្តល់ជាអំណោយ ឬប្រទានកម្ម។ ជាទូទៅ ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ០% ប៉ុន្តែ ការផ្តល់ អំណោយតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីអាករលើតម្លៃបន្ថែម គឺចាត់ទុកថាស្មើនឹងការលក់ក្នុងតម្លៃទីផ្សារ។ ដើម្បីជៀសវាង ករណីលក់ឱ្យបងប្អូន ឬមួយជុំក្នុងតម្លៃជូរថ្លៃជាងទីផ្សារ ហេតុនេះ ច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធនៅតែយកតម្លៃទីផ្សារជា មូលដ្ឋានក្នុងការគិតពន្ធដែរ (ហៅថាការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញក្រោមតម្លៃពិត)។ បញ្ហានេះកើតមានភាគច្រើននៅក្នុង ការអនុវត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការដកទំនិញយកមកប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន។ ដោយសារ នៅក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យមិនកត់ ចូលជាចំណូលទេ ហើយពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ០% ប៉ុន្តែ ពន្ធខាងផ្នែកអាករលើតម្លៃបន្ថែមចាត់ទុកថាជាការដក មកផ្គត់ផ្គង់ឱ្យខ្លួនឯង ហើយត្រូវជាប់អាករ អ.ត.ប ១០%។ ដោយហេតុថា ករណីផ្តល់ជាអំណោយភាគច្រើនជា ការផ្សព្វផ្សាយផលិតផលរបស់ខ្លួន ដូចជាការចែកជូនប្រើផលិតផលណាមួយដើម្បីចង់ឱ្យគេស្គាល់ច្រើន ឬដើម្បី ជំរុញកំណើននៃការលក់ផលិតផល (ហៅថាការផ្គត់ផ្គង់ក្រោមតម្លៃពិត)។ ដូចនេះ ដើម្បីឱ្យការអនុវត្ត និងការ ចូល រួម កាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់អាករជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធបានត្រឹមត្រូវ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីអាករលើតម្លៃ បន្ថែម អាជីវករត្រូវធ្វើយ៉ាងណាគិតពីតម្លៃដូចគេដូចឯង ហើយតម្លៃនោះត្រូវយកតាមតម្លៃទីផ្សារជាមូលដ្ឋានក្នុង ការគិត ពន្ធ។²²

ដោយឡែក ចំពោះការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មនៅតាមប្រព័ន្ធ អេឡិចត្រូនិកដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥៧ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ គឺជាការផ្គត់ផ្គង់មិនជាប់អាករ។²³ ចាត់ទុកថា ជា ការផ្គត់ផ្គង់មិនជាប់អាករ ចំពោះសេវាប្រៃសណីយ៍ ធ្វើឡើងដោយស្ថាប័នរដ្ឋ លើកលែងតែសេវាប្រៃសណីយ៍ ផ្តល់ជូនដោយស្ថាប័នឯកជន, សេវាព្យាបាលជម្ងឺ លើកលែងតែការផ្តល់សេវានោះតាមរយៈការលក់ថ្នាំនៅតាម Pharmacy, អ្នកដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរដោយប្រើប្រាស់មធ្យោបាយឡានក្រុងរបស់រដ្ឋ, សេវាជាមូលដ្ឋានខាង ហិរញ្ញវត្ថុ, សេវាសិក្សាអប់រំ, ថាមពលអគ្គិសនី និងទឹកស្អាត, ផលិតផលកសិកម្មមិនទាន់កែច្នៃ, សេវាប្រមូល ឬ

²⁰ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦០-២។
²¹ ដូច ១៩, Section 79។
²² ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦០-៣។
²³ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៥៧។

សម្អាតកាកសំណល់រឹងរាវ, ការនាំចូលរបស់របរប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួនដែលរួចពន្ធគុយ, សកម្មភាពមិនស្វែងរក ប្រាក់ ចំណេញដើម្បីជាផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ជាដើម។ លើសពីនេះ ដោយឈរទៅលើគោលការណ៍បដិការរវាង រដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ²⁴ ការផ្គត់ផ្គង់ត្រូវកំណត់ថាមិនជាប់អាករឡើយ ចំពោះសកម្មភាពនាំចូល ទំនិញនៅក្នុង គោលដៅសម្រាប់យកមកប្រើ ដែលនៅក្នុងការបំពេញមុខងារជាផ្លូវការនៃបេសកកម្មទូត និងកុងស៊ុលបរទេស អង្គការអន្តរជាតិ និងទីភ្នាក់ងារ សហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសរបស់រដ្ឋាភិបាល ដោយមានការបញ្ជាក់ប្រធាន បេសកកម្ម ជូនទៅខាងនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។²⁵ អនុវត្តផងដែរ ចំពោះសកម្មភាពនាំចូលទំនិញសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គលិកផ្លូវការនៃបេសកកម្ម ឬអង្គការ លុះត្រាតែទំនិញនោះមានរាយនៅក្នុងបញ្ជីរាយមុខទំនិញ ដែលកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។²⁶ ដូចនេះ បន្ទាប់ពីទទួលបានពាក្យស្នើសុំ និង បញ្ជាក់ដោយប្រធានបេសកកម្ម ទៅកាន់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ អំពីការអនុគ្រោះ និងការលើកលែងពន្ធ។ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារនឹងធ្វើការសម្រេចសេចក្តី ដោយការចេញជាដីកាសម្រេចអនុគ្រោះ ឬមិនអនុគ្រោះ។ ក្នុង ករណី អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារធ្វើសេចក្តីសម្រេចថា អនុគ្រោះពន្ធផ្នែកណាមួយ ឬទាំងស្រុងនោះបន្ទុកក្នុងការ អនុវត្តពន្ធត្រូវធ្លាក់ជាប់របស់រដ្ឋ។

ក. គោលការណ៍នៃដែនអនុវត្តសមត្ថកិច្ចក្នុងលំហ

ជាគោលការណ៍ទូទៅ ដែនអនុវត្តសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងលំហ ត្រូវបានកំណត់បែងចែកជា ៣ គឺ ដែនគោក ដែន អាកាស និងដែនសមុទ្រ។ ការកំណត់នេះ មានលក្ខណៈសមស្រប និងបទប្បញ្ញត្តិពិសេសស្តីសារពើពន្ធ។

ច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធបទប្បញ្ញត្តិថា អាករលើតម្លៃបន្ថែមមានវិសាលភាពអនុវត្តនៅរាល់ការផ្គត់ផ្គង់ជាប់ អាករ ទំនិញ ឬសេវានៅក្នុងដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ មួយវិញទៀត ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងលក្ខខណ្ឌ សមស្រប និងតម្រូវការរបស់សង្គម ក្នុងនោះ សារអេឡិចត្រូនិក ឬអ៊ីមែល បានក្លាយជាលក្ខខណ្ឌនៃមធ្យោបាយ ទំនាក់ទំនងក្នុងការអនុវត្តកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដ៏មានប្រសិទ្ធភាព លឿនរហ័ស ងាយស្រួល និងពេញនិយម ទាំងសម្រាប់ទំនាក់ទំនងជាឯកជនផ្ទាល់ខ្លួន និងទាំងសម្រាប់ទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈដោយមិនខុសពីបច្ចុប្បន្នភាព សារអេឡិចត្រូនិកពាណិជ្ជកម្ម គឺបានរួមចំណែកក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យាទិញលក់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។

ចំពោះ “ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ” ទីមួយ ទំនិញត្រូវបានប្រគល់ឱ្យ ទោះមានលក្ខណៈជាការផ្ទេរសិទ្ធិប្រើប្រាស់ ឬ សិទ្ធិចាត់ចែងក្តី។ ទីពីរ លក្ខខណ្ឌចាំបាច់ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញគឺ ការដឹកជញ្ជូនទំនិញ។ បើទំនិញនោះស្ថិត ក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា នៅពេលដែលការដឹកជញ្ជូនត្រូវបានចាប់ផ្តើម។²⁷ ដោយឡែក “ការផ្គត់ផ្គង់សេវា” វិញត្រូវចែក ចេញជាពីរលក្ខខណ្ឌ។ លក្ខខណ្ឌទីមួយ បើការផ្គត់ផ្គង់សេវាជាប់ទាក់ទងនឹងអចលនទ្រព្យ ត្រូវកំណត់ថាសេវា នោះបានធ្វើឡើងនៅទីកន្លែងនៃទ្រព្យនោះស្ថិតនៅ។ លក្ខខណ្ឌទីពីរ គឺការផ្គត់ផ្គង់ជាប់ទាក់ទងនឹងការដឹកជញ្ជូន

²⁴ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៥៨ ចំណុចទី ៣។
²⁵ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៥៨ ចំណុចទី ១។
²⁶ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៥៨ ចំណុចទី ២។
²⁷ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦៣, ចំណុចទី១។

ត្រូវកំណត់ថាសេវានោះបានធ្វើឡើងនៅទីកន្លែងនៃការដឹកជញ្ជូននោះ។²⁸ ចាត់ទុកផងដែរ ចំពោះទំនិញដែល ត្រូវបាននាំចូលតាមតំបន់ត្រួតពិនិត្យគយ។²⁹ ហេតុនេះ សម្រាប់ទំនិញដែលនាំចូលមកប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវជាប់ ពន្ធនៅប្រទេសកម្ពុជា បន្ទាប់មក នៅពេលដែលទំនិញបាននាំចូលមកដល់តំបន់ត្រួតពិនិត្យពន្ធគយ គឺមន្ត្រីគយ ជាអ្នកមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការត្រួតពិនិត្យ និងប្រមូលប្រាក់អាករនេះ។

បច្ចុប្បន្ន បច្ចេកវិទ្យានៃដំណើរការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល និងសេវាឌីជីថល កាន់តែទំនើប និងជឿនលឿន អាចអនុញ្ញាតឱ្យមនុស្សជាច្រើននៅជុំវិញសកលលោកធ្វើពាណិជ្ជកិច្ចបានតាមរយៈអ៊ីនធឺណេត។ នៅកម្ពុជា កិច្ចសន្យាទិញលក់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក គឺសំដៅលើប្រតិបត្តិការទិញលក់តាមរយៈអនឡាញ ដែលជាការ ទិញលក់មានលក្ខណៈធម្មតា និងសាមញ្ញទៅលើវត្ថុប្រើប្រាស់ ឬសេវាប្រចាំថ្ងៃដែលមិនមានតម្លៃច្រើនប៉ុន្មាន។

ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក អាចបែងចែកជាបីដំណាក់កាលធំៗ គឺការផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម និង ស្វែងរកទីផ្សារ ការបញ្ជាទិញ និងទូទាត់ប្រាក់ និងការបញ្ជូនទំនិញ។ ដំណាក់កាលនីមួយៗ ឬទាំងអស់ អាចធ្វើ ឡើងតាមរយៈអ៊ីនធឺណេត (ឬមធ្យោបាយអេឡិចត្រូនិកដទៃទៀតដូចជា ហ្វាក ឬទូរស័ព្ទ) ហើយទង្វើទាំងនោះ អាចស្ថិតនៅក្រោមទស្សនៈពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក។ មធ្យោបាយអេឡិចត្រូនិក ត្រូវបានប្រើប្រាស់កាន់តែ ច្រើនឡើងៗដោយក្រុមហ៊ុនជំនួញនានា ប្រើដើម្បីផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម និងលក់ទំនិញ និងសេវាទូទាំង ពិភពលោក។ ជាការពិត ផលិតផលទាំងអស់ គឺសុទ្ធតែអាចដាក់លក់នៅលើមូលដ្ឋាននៃព័ត៌មាននៅតាមបណ្តា អ៊ីនធឺណេត។ ព័ត៌មានអំពីតម្លៃផលិតផល គុណភាពផលិតផល លក្ខខណ្ឌដឹកជញ្ជូន និងការទូទាត់ប្រាក់ បាន ធ្វើឱ្យសហគ្រាស អ្នកលក់រាយ ឬអ្នកប្រើប្រាស់នៅប្រទេសជិតឆ្ងាយ អាចធ្វើការបញ្ជាទិញពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ណា ដែលមានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែងជាងគេ។ ទំនិញជាក់ស្តែងនឹងត្រូវបានបញ្ជូនមកតាមមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ដទៃទៀត។ ការបញ្ជូនប្រភេទទំនិញជាក់លាក់ណាមួយដោយអេឡិចត្រូនិក ក៏កាន់តែអនុវត្តទៅបានផងដែរ។ ជាក់ស្តែងផលិតផលណាមួយ ដែលអាចមានទម្រង់ជាតូលេខ អាចបញ្ជូនទៅឱ្យបានផងដែរតាមវិធីនេះដែរ។

ដូចជា នៅពេលដែលមានតម្រូវការ អ្នកទិញបានចុចប៉ុកុង (Click) ទិញទំនិញ ឬម្ហូបអាហារតាមរយៈម៉ូ- បាល់អេប៊ែរអ៊ីអេន (Aeon Mall Mobile App) រួចបានព្រមព្រៀងថានឹងទិញទំនិញដែលអតិថិជនត្រូវការ តាម ការទូទាត់បង់ប្រាក់តាមរយៈសេវាកម្មធនាគារ។ កិច្ចសន្យាលក់ទិញទូទៅ មិនចាំបាច់មានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ លើក្រដាសស្នាមឡើយ ក៏ប៉ុន្តែនៅលើវេបសាយលក់ទំនិញ ចាំបាច់ណាស់ត្រូវមានលក្ខខណ្ឌ (Term and Condition) ដើម្បីឱ្យអ្នកទិញបានដឹងជាមុន និងយល់ព្រមបង់ប្រាក់ និងទទួលទំនិញជាដើម។

តើអាករលើតម្លៃបន្ថែម ឬ VAT អាចអនុវត្តចំពោះក្រុមហ៊ុនបរទេសដែលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងសេវាចូល មកក្នុងដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែរឬទេ?

ការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករ ចាំបាច់ត្រូវតែធ្វើឡើងដោយបុគ្គលជាប់អាករ។ វិសាលភាពនៃការអនុវត្តចំពោះការ ផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថលតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ឬរាល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មនានាតាមប្រព័ន្ធអេ-

²⁸ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦៣, ចំណុចទី២។

²⁹ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦៣, ចំណុចទី៣។

ឡើងត្រូវនិក ដែលធ្វើឡើងដោយអ្នកផ្គត់ផ្គង់អនិវាសនជននៅក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មកកាន់ព្រះរាជាណា-
ចក្រកម្ពុជា និងចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធនិវាសនជនដែលទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់
សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកពីអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន។³⁰ ដូចនេះ បុគ្គលដែលជាប់អាករ
នៅទីនេះ សំដៅទៅដល់ អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ដែលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់
សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកចូលមកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលត្រូវមានកាតព្វកិច្ចចុះ
បញ្ជី តាមអាករលើតម្លៃបន្ថែម ដូចដែលមានចែងក្នុងប្រការ១១ នៃប្រកាសនេះ និងអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យ
ប្រកាសដែលទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិច-
ត្រូនិក ពីអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន។

ខ.គោលការណ៍នៃដែនអនុវត្តសមត្ថកិច្ចក្នុងកាល

ចាប់តាំងពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៨ តទៅ នឹងត្រូវបានបង្កើតអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះការផ្គត់ផ្គង់ជាប់
អាករ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ថវិកាដ្ឋ។³¹

គោលបំណងនៃការរៀបចំបទបញ្ញត្តិអំពីអាករលើតម្លៃបន្ថែមនេះឡើង គឺដើម្បីកំណត់អំពីលក្ខខណ្ឌ
ពិសេស ដាក់ចេញជាយន្តការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែម កំណត់វិធាន និងនីតិវិធីអនុវត្ត និងគ្រប់គ្រងការប្រមូល
អាករលើតម្លៃបន្ថែមទៅលើការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថលដែលធ្វើប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធ
អេឡិចត្រូនិក ឬរាល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ដោយអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនដែលមិន
មានគ្រឹះស្ថានអចិន្ត្រៃយ៍នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីធានា
ប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តស្របតាមមាត្រា៧៥ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ។³²

ដោយហេតុថា កន្លងមកនេះមានបញ្ហាប្រឈមច្រើន ជាពិសេស ផលវិបាកក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណកម្ម
របស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ពីក្រៅប្រទេស ចូលមកក្នុងប្រទេស និងសកម្មភាពមួយទៀត ទាក់ទងនឹងការកំណត់វិធានការ
ទៅតាមផ្លូវច្បាប់ដោយដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានចេញអនុក្រឹត្យលេខ ៦៥ អនក្រ.
បក, ចុះនៅថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ ស្តីពីការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាម
ប្រព័ន្ធ អេឡិចត្រូនិក ក្នុងអនុក្រឹត្យនោះក៏បានចង្អុលបង្ហាញឱ្យខាង ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមាន
សមត្ថកិច្ច ចេញប្រកាសលេខ ៥៤២ សហវ.ប្រក, ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ស្តីពីវិធាន និងនីតិវិធីការអនុ-

³⁰ ប្រកាសរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីវិធាន និងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាម
ប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, លេខ ៥៤២សហវ.ប្រក, ចុះថ្ងៃទី៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០២១, ប្រការ២។ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា ប្រកាសលេខ ៥៤២
សហវ.ប្រក)

³¹ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៥៥។

³² អនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, លេខ៦៥អនក្រ.បក, ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា
ឆ្នាំ ២០២១, មាត្រា១។ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា អនុក្រឹត្យប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក)

វត្តអារាមលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។³³

ពេលផ្គត់ផ្គង់ សំដៅដល់អារាមលើតម្លៃបន្ថែមត្រូវដល់កំណត់ និងត្រូវបង់នៅពេលផ្គត់ផ្គង់។³⁴ ពេលផ្គត់ផ្គង់ ត្រូវបានបែងចែកជាពីរលក្ខខណ្ឌ។ លក្ខខណ្ឌទីមួយ ចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសន ពេលផ្គត់ផ្គង់ គឺជាពេលមុន គេនៅក្នុងចំណោមពេលដែលវិក្កយបត្រត្រូវបានចេញ ឬពេលទំនិញខ្ចីដីថល ឬសេវាខ្ចីដីថលត្រូវបានប្រគល់ ឬ បំពេញ ឬការទូទាត់ត្រូវបានទទួល។ លក្ខខណ្ឌទីពីរ អ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាសដែលទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ ទំនិញខ្ចីដីថល ឬសេវាខ្ចីដីថល ឬរាល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកត្រូវគិតអាករជំនួសអ្នក ផ្គត់ផ្គង់អនិវាសន ពេលផ្គត់ផ្គង់ ជាពេលមុនគេក្នុងចំណោមពេលដែលទំនិញខ្ចីដីថល ឬសេវាខ្ចីដីថលត្រូវបាន ទទួល ឬបំពេញ ឬការទូទាត់ត្រូវដល់កំណត់ ឬបានទូទាត់។³⁵

ពេលផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងសេវា គឺជាពេលដែលអ្នកលក់ត្រូវចេញវិក្កយបត្រ ឬជាពេលដែលអ្នកលក់បានចេញ វិក្កយបត្រ ប្រសិនបើវិក្កយបត្រនោះត្រូវបានចេញមុនពេលដែលអ្នកលក់ត្រូវចេញវិក្កយបត្រ។³⁶ ក្នុងករណីនេះ វិក្កយបត្រអាករលើតម្លៃបន្ថែម ត្រូវចេញយ៉ាងយឺតបំផុតត្រឹម ថ្ងៃក្រោយ ការបញ្ជូនទំនិញ ឬការបំពេញសេវា ឬ ក្រោយការទូទាត់ ក្នុងករណីដែលមានការទូទាត់ធ្វើឡើងមុនពេលការបញ្ជូនទំនិញ ឬការបំពេញសេវា។ ប្រសិន ការបញ្ជូនទំនិញពុំមានវិក្កយបត្រភ្ជាប់ជាមួយទេ ត្រូវមានភ្ជាប់ឯកសារបញ្ជូនទំនិញ ដែលបានកត់ត្រាត្រឹមត្រូវក្នុង ទន្ទឹមប្រព័ន្ធបញ្ជូនទំនិញ។³⁷

បន្ទាប់មក ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ បានចេញសេចក្តីនាំណែនាំលេខ២០៥២២អពជ, ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ ស្តីពីការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។³⁸ ជាមួយគ្នានេះដែរ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានចេញសេចក្តីជូនដំណឹងលេខ ៧៧៦អពជ, ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ ស្តីពីការ ពន្យាកាលបរិច្ឆេទកំណត់ដាក់លាក់ឱ្យអនុវត្តប្រកាស លេខ៥៤២សហវ.ប្រក, ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១។³⁹ ការពន្យាកាលនេះ ដោយសារមានការជួបប្រជុំគ្នារវាងនាយកពន្ធដារ និងពាណិជ្ជករធំៗដែលធ្វើប្រតិបត្តិការតាម ប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងបានសុំពន្យាកាលដើម្បីចូលរួមអនុវត្តកាតព្វកិច្ចឱ្យបានល្អ ដោយសិក្សាពីឧត្តមនាវានុវត្តន៍ជាអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងការអនុវត្តពន្ធ។ ជាចម្ងល់របស់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធប្រាកលើក ឡើងថា ប្រសិនបើនៅតែបន្តឱ្យមានការពន្យាកាលបែបនេះ តើកម្ពុជាអាចប្រឈមមុខ និងផលវិបត្តិអ្វីខ្លះនាពេល

³³ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា ៧៥។
³⁴ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦២ ចំណុចទី១។
³⁵ ប្រកាសលេខ ៥៤២សហវ.ប្រក, ប្រការ៦។
³⁶ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦២ ចំណុចទី២។
³⁷ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦២ ចំណុចទី៣។
³⁸ សេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, លេខ ២០៥២២អពជ, ចុះថ្ងៃទី៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១។ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា សេចក្តីណែនាំលេខ ២០៥២២អពជ)
³⁹ សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីការពន្យាកាលបរិច្ឆេទកំណត់ដាក់លាក់ឱ្យអនុវត្តប្រកាសលេខ ៥៤២សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ស្តីពីវិធាននិងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែម ចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, លេខ ៧៧៦អពជ, ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២។ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា សេចក្តីណែនាំលេខ ៧៧៦អពជ)

ខាងមុខ? ឆ្លើយតបនឹងបញ្ហានេះ ច្បាប់តម្រូវថា ចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជនដែលផ្គត់ផ្គង់សេវាតាមឌីជីថល ឬសកម្មភាព ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកចូលមកកម្ពុជា ដែលមានផលរបរចាប់ពី ពីររយហាសិបលាន រៀល ចាប់តាំងពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១ រហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ នេះ គឺត្រូវតែរូសរូនដើម្បីមកចុះ បញ្ជីពន្ធអាករលើតម្លៃបន្ថែមឱ្យបានមុនថ្ងៃទី០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២ បើពុំនោះទេ គឺត្រូវតែទទួលរងទណ្ឌកម្ម ខាងពន្ធដារជាធរមាន។

ជាមួយគ្នានេះ អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ត្រូវអនុគ្រោះកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធប៉ាតង់។⁴⁰ ពេល ត្រូវបានអនុគ្រោះ ការបង់ពន្ធប៉ាតង់ ចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជនដែលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់ សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។ រីឯ អ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស ដែលជាអ្នកជាប់ពន្ធ តូចបានចុះបញ្ជីស្របតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារជាធរមាន ត្រូវបានអនុគ្រោះពីកាតព្វកិច្ចអាករលើ តម្លៃបន្ថែមតាម យន្តការគិតអាករជំនួសដូចមានចែងក្នុងប្រការ១០ ក្នុងរយៈពេលពេល ៥ឆ្នាំ ចាប់ពីប្រកាសនេះ ចូលជាធរមាន។⁴¹ ក្នុងន័យនេះ សម្រាប់អ្នកជាប់ពន្ធតូច បានចុះបញ្ជីស្របតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ត្រូវបានអនុគ្រោះ រួចផុតពីកាតព្វកិច្ច អ.ត.ប ទៅតាមយន្តការគិតអាករជំនួស (REVERSE CHARGE) នៅក្នុង រយៈពេល ៥ឆ្នាំ។

ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៧ ត្រូវបានរើសោធនកម្មដោយ ច្បាប់ស្តីពីរើសោធនកម្មនៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣ ចំពោះវិធានការអនុវត្តប្រាក់អាករ លើតម្លៃបន្ថែម ត្រូវបានកំណត់ពីមូលដ្ឋានគិតអាករ អត្រាអាករ និងការគណនាប្រាក់អាករ។

១.១.៣. អត្រាអាករលើតម្លៃបន្ថែម

អត្រាអាករនៅប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបានកំណត់ចំនួន ១០% ទៅលើតម្លៃជាប់អាករនៃការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករ នីមួយៗនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។⁴² អត្រាអាករលើតម្លៃបន្ថែម ត្រូវបានកំណត់ចំនួន ០% លើតម្លៃជាប់ អាករនៃការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករនីមួយៗ ចំពោះទំនិញនាំចេញពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងការផ្គត់ផ្គង់សេវាជាប់ អាករ ដែលបានបំពេញនៅក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។⁴³ បើព្យាករណ៍ដល់ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៣ អត្រាអាករនៅ ប្រទេសថៃមានចំនួន ៧% បើធៀបទៅនឹងប្រទេសកម្ពុជា។⁴⁴

⁴⁰ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១៤ ចំណុចទី១។

⁴¹ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១០ ចំណុចទី២។

⁴² ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦៤ ចំណុចទី១។

⁴³ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦៤ ចំណុចទី២។

⁴⁴ Trading Economics, *List of Countries by Sales Tax Rate Asia*, (Trading Economics, ២០២៣), អាចរកបាននៅ៖ <https://tradingeconomics.com/country-list/sales-tax-rate?continent=asia>, ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣។ និង អាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ខ។

ឧទាហរណ៍ ៖

<p>ការទិញនៅក្នុងខែ</p>	<p>តម្លៃជាប់អាករ (នាំចូល) = 1,000 អ.ត.ប ១០% បង់ពេលនាំចូល = 100 ការទិញក្នុងស្រុក = 200 អ.ត.ប ១០% = 20</p>
<p>ការលក់នៅក្នុងខែ</p>	<p>តម្លៃជាប់អាករ = 1,500 អ.ត.ប ១០% គិតពីអតិថិជន = 150</p>
<p>ការគណនា អ.ត.ប</p>	<p>អាករលើធាតុចេញ = 150 អាករលើធាតុចូល (100 + 20) = 120</p>
<p>អាករលើតម្លៃបន្ថែមត្រូវបង់</p>	<p>= 30</p>

តារាងទី១. របៀបការគណនាអាករលើតម្លៃបន្ថែមត្រូវបង់

សរុបមក អត្រាអាករ ១០% សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករដែលរួមមានការផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុក និងនាំចូល។ ចំណែកឯ អត្រាអាករ ០% សម្រាប់ការនាំចេញទំនិញ និងសេវាដែលបានបំពេញនៅខាងក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងការដឹកជញ្ជូនអន្តរជាតិ។ ច្បាប់តម្រូវថា នៅពេលដែលអ្នកផ្គត់ផ្គង់ធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវាទៅឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវចេញវិក្កយបត្រជូនអ្នកប្រើប្រាស់ជាដាច់ខាត។ ដូចនេះ ពេលផ្គត់ផ្គង់ ជាពេលវេលាសំខាន់ដែលតម្រូវឱ្យបុគ្គលជាប់អាករ ត្រូវតែធ្វើការគណនាប្រាក់អាករសម្រាប់រយៈពេលជាប់អាករនីមួយៗ ដើម្បីប្រកាសបង់ជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។

១.២. វិធានវិក្កយបត្រ

វិធានវិក្កយបត្រ គឺជាវិធានមូលដ្ឋានសំខាន់ក្នុងការអនុវត្តប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែម។ វិធាននេះ មានគោលបំណងដើម្បីពង្រឹង ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ច តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធទាក់ទងនឹងការចេញវិក្កយបត្ររបស់អ្នកជាប់ពន្ធឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងមានភាពត្រឹមត្រូវ ធានាបានតម្លាភាព និងភាពងាយស្រួល ក៏ដូចជាផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់អ្នកជាប់ពន្ធ ឬអ្នកប្រើប្រាស់ស្របតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារជាធរមាន។⁴⁵ អភិបាល, បណ្តាធិការ, កម្មសិទ្ធិករ, សហគ្រាសទាំងអស់ ត្រូវអនុវត្តចេញវិក្កយបត្រដោយបំពេញទៅតាមទម្រង់ព្រមទាំងនិទ្ទេសជាក់លាក់អប្បបរមា និងអនុវត្តត្រាប្តូរប្រាក់ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិដែលចេញដោយអគ្គនាយក-

⁴⁵ សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីការអនុវត្តប្រកាសលេខ៧២៣ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ស្តីពីវិធាននៃការប្រើប្រាស់វិក្កយបត្រ, លេខ៣២១៤ អពជ, ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០។ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា សេចក្តីជូនដំណឹងលេខ ៣២១៤អពជ)

ដ្ឋានពន្ធដារ។ ចំណុចនេះសំខាន់ត្រង់ថា (១.២.១.) តើត្រូវចេញវិក្កយបត្រដោយរបៀបណា? (១.២.២.) តើនៅក្នុងវិក្កយបត្រត្រូវកំណត់អំពីនិទ្ទេសអ្វីខ្លះ?

១.២.១. ការចេញវិក្កយបត្រ

ជាការពិត ដើម្បីឈានទៅកលទ្ធភាពអាចស្នើសុំធ្វើការកាត់កងឥណទានមកវិញបាន ប្រតិបត្តិការទាំងអស់ត្រូវស្វែងយល់ដឹងពីប្រភេទនៃវិក្កយបត្រឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់ជាមុនសិន។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ ការចេញវិក្កយបត្រក៏ជាកត្តាតម្រូវឱ្យគោរពអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌ ដូចមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសស្តីអំពីវិធានវិក្កយបត្រយ៉ាងតឹងរឹង ទាក់ទងនឹងនិទ្ទេសនៃវិក្កយបត្រនោះ។

វិក្កយបត្រ ត្រូវបានបែងចែកជាពីរប្រភេទ វិក្កយបត្រអាករ (Tax Invoice) និងវិក្កយបត្រធម្មតា (Commercial Invoice)។ វិក្កយបត្រត្រូវតែជាលក្ខខណ្ឌចេញដោយបុគ្គលជាប់ពន្ធ។ បុគ្គលជាប់ពន្ធមានបីថ្នាក់ គឺអ្នកជាប់ពន្ធធំ, អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម, និងអ្នកជាប់ពន្ធតូច។ ជាលក្ខណៈកត់សម្គាល់របស់អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម និងអ្នកជាប់ពន្ធធំដែលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវា ត្រូវចេញវិក្កយបត្រទាំងពីរប្រភេទដូចខាងលើ។ ពោលគឺ អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យមនិងអ្នកជាប់ពន្ធធំ ត្រូវចេញវិក្កយបត្រអាករ ទៅឱ្យអតិថិជនដែលជាអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស និងចេញវិក្កយបត្រធម្មតា ទៅឱ្យអតិថិជនដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ។⁴⁶ ចំណែក អ្នកជាប់ពន្ធតូចត្រូវចេញវិក្កយបត្រធម្មតាទៅឱ្យអតិថិជនរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ។⁴⁷ រវាងវិក្កយបត្រអាករ និងវិក្កយបត្រធម្មតា តើវិក្កយបត្រណាមួយមានសារៈប្រយោជន៍ជាងសម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកិច្ច?

មានមតិមួយចូលរួមថា ចំពោះអតិថិជនទិញទំនិញពីផ្សារដើមគដោយមិនមានវិក្កយបត្រ តើត្រូវធ្វើយ៉ាងដូចម្តេច? ជាគោលការណ៍គណនេយ្យ បើសិនជាការចំណាយនោះតូចតាច និងប្រើប្រាស់ដោយសាច់ប្រាក់ អាចបង្កើតឱ្យមាន PV (Payment Voucher) ដើម្បីជាឯកសារគាំទ្រ។ ក្រោមមូលហេតុមួយថា រាល់ការចំណាយទាំងអស់ ត្រូវតែមានការកត់ត្រា រាល់ឯកសារដើម្បីបញ្ជាក់ពីប្រភព។ ដូចជា អ្នកទិញមុនទៅទិញទំនិញ គឺត្រូវមានការដកប្រាក់និងពេលទៅទិញទំនិញ ត្រូវមានហត្ថលេខាពីអ្នកលក់។

ចំណុចមួយតែងតែមានការភាន់ច្រឡំ មិនមែនទល់តែវិក្កយបត្រអាករ ទើបអាចស្នើសុំធ្វើការកាត់កងបាននោះទេ។ បើទោះបីជាវិក្កយបត្រធម្មតាក្តី អតិថិជនឱ្យតទទួលបានវិក្កយបត្រធម្មតាដែលមានចុះនិទ្ទេសត្រឹមត្រូវ គឺអាចយកទៅកាត់កងការចំណាយបាន។ គោលដៅការកាត់កងឱ្យតែប្រតិបត្តិការនោះកើតឡើងពិតប្រាកដ មានឯកសារបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ មានលទ្ធផលទូទាត់ មានលទ្ធផលសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីតែបម្រើសកម្មភាពអាជីវកម្មនោះអតិថិជនអាចកាត់កងបាន។

⁴⁶ សេចក្តីជូនដំណឹងលេខ ៣២១៨អពជ, រ៉ូម៉ាំង ॥ ចំណុចទី១ កថាខណ្ឌទី១។
⁴⁷ សេចក្តីជូនដំណឹងលេខ ៣២១៨អពជ, រ៉ូម៉ាំង ॥ ចំណុចទី២ កថាខណ្ឌទី២។

១.២.២. និទ្ទេសនៃវិក្កយបត្រ

វិក្កយបត្រអាករ មាននិទ្ទេសដូចខាងក្រោម៖⁴⁸

- ឈ្មោះសហគ្រាស អាសយដ្ឋាន និងលេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធរបស់អ្នកលក់ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់
- លេខរៀងវិក្កយបត្រតាមលំដាប់ និងកាលបរិច្ឆេទចេញវិក្កយបត្រ
- ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋានរបស់អ្នកទិញ ព្រមទាំងលេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធ
- សេចក្តីបរិយាយមុខទំនិញ ឬសេវា បរិមាណ និងថ្លៃ
- តម្លៃសរុបនៃប្រភេទទំនិញនីមួយៗដែលមិនទាន់គិតអាករនានា
- ប្រាក់អាករនីមួយៗ (ករណីទំនិញ ឬសេវាត្រូវជាប់អាករពិសេស អាករសម្រាប់បំភ្លឺសាធារណៈ ឬ/និង អាករលើការស្នាក់នៅ) និងអាករលើតម្លៃបន្ថែម
- ហត្ថលេខា និងឈ្មោះរបស់អ្នកលក់ និងអ្នកទិញ ប្រសិនបើមាន។

វិក្កយបត្រធម្មតា ត្រូវមាននិទ្ទេសដូចខាងក្រោម៖⁴⁹

- ឈ្មោះសហគ្រាស អាសយដ្ឋាន និងលេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធរបស់អ្នកលក់ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់
- លេខរៀងវិក្កយបត្រតាមលំដាប់ និងកាលបរិច្ឆេទចេញវិក្កយបត្រ
- ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋានរបស់អ្នកទិញ
- សេចក្តីបរិយាយមុខទំនិញ ឬសេវា បរិមាណ និងថ្លៃ
- តម្លៃរួមបញ្ចូលទាំងអាករនានានៃទំនិញនីមួយៗ
- ហត្ថលេខា និងឈ្មោះរបស់អ្នកលក់ ប្រសិនបើមាន។

ត្បិតអីចាំ វិធានស្តីពីវិក្កយបត្របានបញ្ញត្តិនិទ្ទេសមួយចំនួនដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ កត្តានេះគ្រាន់តែជា Minimum Require ។ អ្នកលក់ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់ អាចបន្ថែមលើសពីអ្វីដែលបទប្បញ្ញត្តិបានចែងដោយសេរី ដើម្បីជាប្រភពឯកសារគាំទ្រក្នុងសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន។ ដោយឡែក ក្រុមហ៊ុន ឬសហគ្រាសដែលមានសកម្មភាពអាជីវកម្មច្រើន តម្រូវឱ្យចេញវិក្កយបត្រតែមួយប៉ុណ្ណោះ មិនអាចធ្វើការបំបែកទៅតាមសកម្មភាពអាជីវកម្មបានឡើយ។ ប៉ុន្តែ ការផ្គត់ផ្គង់អាចធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ទៅតាមទីតាំងបាន។ ពោល វិក្កយបត្រ អាចចេញទៅតាមទីតាំងបានប៉ុន្តែវិក្កយបត្រមានតែមួយប៉ុណ្ណោះ មិនអាចចេញច្រើនបានទេ ហើយវិក្កយបត្រនោះទៀតសោត ត្រូវចេញទៅតាមលេខលំដាប់ប្រចាំឆ្នាំ។

មួយវិញទៀត អ្នកលក់ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវប្រើប្រាស់ភាសាខ្មែរក្នុងការសរសេរ ឬបោះពុម្ពវិក្កយបត្រ ក្នុងករណីចាំបាច់ប្រើប្រាស់ភាសាបរទេស អាចដាក់ភាសាបរទេសនៅក្រោមភាសាខ្មែរ។⁵⁰ ជាបញ្ហាក្នុងការអនុវត្តពាក់ព័ន្ធនឹងនិទ្ទេសនៃវិក្កយបត្រ ត្រង់ចំណុចបរិយាយ (Description) និង Key term អ្វីដែលមិនអាចបកប្រែជាភាសាខ្មែរ

⁴⁸ សេចក្តីជូនដំណឹងលេខ ៣២១៨អពជ, រ៉ូម៉ាំង I ចំណុចទី១។
⁴⁹ សេចក្តីជូនដំណឹងលេខ ៣២១៨អពជ, រ៉ូម៉ាំង I ចំណុចទី២។
⁵⁰ សេចក្តីជូនដំណឹងលេខ ៣២១៨អពជ, រ៉ូម៉ាំង II ចំណុចទី២។

បាន នោះអាចដាក់ពាក្យស្នើសុំមកកាន់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដើម្បីឱ្យមានការលើកលែង។ ដូចនេះ បើពិតដូចជាអ្វីដែលអ្នកជាប់ពន្ធមានមន្ទិល និងពិបាកក្នុងការបកប្រែជាភាសាខ្មែរមែន អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ អាចធ្វើការសម្រេចសេចក្តី ដោយចេញដីកាសម្រេចលើកលែងចំពោះការបកប្រែជាភាសាខ្មែរ។

ការចេញវិក្កយបត្រនេះ ត្រូវចេញទៅតាមលំដាប់លេខរៀងសម្រាប់មួយឆ្នាំពេញ និងត្រូវរក្សាទុករយៈពេល ១០ (ដប់)ឆ្នាំ សម្រាប់អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម និងអ្នកជាប់ពន្ធធំ។ ដោយឡែក អ្នកជាប់ពន្ធតូចត្រូវរក្សាទុករយៈពេល បីឆ្នាំ ទើបអាចកម្ចិចចោល។⁵¹ មានន័យថា វិក្កយបត្រអាករ និងវិក្កយបត្រធម្មតាត្រូវមានលេខរៀងដាច់ដោយឡែកពីគ្នា។ វិក្កយបត្រអាករមួយខ្សែ និងវិក្កយបត្រធម្មតាមួយខ្សែ។

រវាងវិក្កយបត្រអាករ និងវិក្កយបត្រធម្មតា មានសារៈសំខាន់ណាស់ ទីមួយ អាចយកទៅកាត់កងស្នើសុំជាឥណទានបាន និងទីពីរ អាចធ្វើអាករលើធាតុចូល ឬអាករលើធាតុចេញបាន។ ប៉ុន្តែ ទល់តែមានរំលេចឱ្យឃើញពី អ.ត.ប ជាភាគរយ។ ក្នុងករណីធ្វេសប្រហែស វានឹងប្រែក្លាយជាផលវិបាកមិនអាចធ្វើជាអាករលើធាតុចូលបាន និងមិនបានកាត់កងលើផលចំណាយបានឡើយ។ ដូច្នេះ ប្រតិបត្តិការទាំងអស់ត្រូវគោរពតាមការណែនាំរបស់ខាងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។

ជាពិសេស ប្រសិនបើជាកម្មវត្ថុនៃពន្ធកាត់ទុក ដូចនេះនឹងនាំឱ្យបាត់បង់ផលប្រយោជន៍ ពីព្រោះ វិក្កយបត្រអាករ គឺអាចលើសគេ ១០ភាគរយមែន ប៉ុន្តែ អាចសុំកាត់កងជាមួយអាករលើធាតុចេញ។ ដូចជា នៅពេលធ្វើពាណិជ្ជកិច្ច ប្រតិបត្តិករ ត្រូវតែស្នើសុំប្រមូលប្រាក់អាករដែលត្រូវបង់។ ដូច្នេះ បើអត់យកវិក្កយបត្រអាករទុកទេ នោះនៅពេលដែលធ្វើប្រតិបត្តិករធ្វើការផ្គត់ផ្គង់បានប៉ុន្មាន ត្រូវបង់ពន្ធជូនរដ្ឋ ១០ភាគរយទាំងអស់ ហើយត្រូវកាត់ ២០ភាគរយទៀត សម្រាប់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល បើត្រូវជាប់ពន្ធកាត់ទុកទៀត គឺអស់ ១៥ភាគរយបន្ថែម។

សរុបមក តើវិក្កយបត្រប្រភេទណាដែលមានសារៈប្រយោជន៍ជាងសម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកិច្ច? ជាការណែនាំរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ សូមទៅរកអ្នកផ្គត់ផ្គង់ណាដែលមានចេញវិក្កយបត្រអាករ បើពុំនោះទេខាងសហគ្រាស នឹងត្រូវរងការពិន័យនាពេលក្រោយ។

មានមតិលើកឡើងថា នៅក្នុងករណី អ្នកផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុកចេញវិក្កយបត្រទៅឱ្យអតិថិជននៅក្រៅស្រុក តើត្រូវបង្កប់ VAT នៅក្នុងវិក្កយបត្រនោះដែរឬទេ? ដោយហេតុថា សកម្មភាពផ្គត់ផ្គង់ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដូចនេះ នៅក្នុងវិក្កយបត្រគឺត្រូវបង្កប់អាករលើតម្លៃបន្ថែមចំនួន ១០%។ ប្រសិនបើកម្មវត្ថុនៃការផ្គត់ផ្គង់ អាចធ្វើ Reverse Charge បានដូចនេះ ត្រូវចេញវិក្កយបត្រអាករ ដោយបង្កប់អត្រាប្តូរប្រាក់ចំនួន ១០% ដូចគ្នា។

លើសពីនេះទៀត កម្មវិធីវិក្កយបត្រនាំសំណាង (GDT Lucky Draw) ជាយន្តការមួយដែលអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារដាក់ចេញតាំងពីខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ ដើម្បីជាការរួមចំណែកមួយក្នុងការពង្រឹងការប្រមូលចំណូលពន្ធដារ ពង្រឹងភាពពូកិច្ចសារពើពន្ធឱ្យបានត្រឹមត្រូវ តម្លាភាព និងអនុលោមភាពសារពើពន្ធ កាត់បន្ថយការគេចវេសពន្ធតាមរយៈការចេញវិក្កយបត្រ និងធានាថាការចេញវិក្កយបត្រទាំងអស់របស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវា ដែរបាន

⁵¹ សេចក្តីជូនដំណឹងលេខ ៣២១៨អពជ, រ៉ូម៉ាំង II ចំណុចទី៣។

បំពេញកាតព្វកិច្ចត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។ ទន្ទឹមនឹងការរួមចំណែកជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ សាធារណជន ដែលបានបញ្ចូលវិក្កយបត្ររបស់ខ្លួនតាមកម្មវិធីវិក្កយបត្រនាំសំណាង (GDT Lucky Draw) នឹងមានឱកាស ទទួលបានរង្វាន់ជាច្រើនផងដែរ ជាក់ស្តែង កម្មវិធីនេះ គឺជាការចាប់ឆ្នោតផ្សេងសំណាងលើកទី១ ដែលអគ្គនាយកដ្ឋានរៀបចំឡើងជាមួយរង្វាន់រួមមាន រថយន្ត Mazda Pick up សេរីឆ្នាំ២០២២ ចំនួន ១រង្វាន់ ម៉ូតូ Honda Dream សេរីឆ្នាំ២០២៣ ចំនួន ៥រង្វាន់ ទូរស័ព្ទ Iphone១៤ ចំនួន ៥រង្វាន់ និងទូរទស្សន៍ LG ៤៣អ៊ីញ ចំនួន ១០រង្វាន់ និងរង្វាន់លើកទឹកចិត្តផ្សេងទៀត ចំនួន ២១រង្វាន់។⁵² អគ្គនាយកដ្ឋាននឹងរៀបចំកម្មវិធីចាប់ឆ្នោតផ្សេងសំណាងនេះឡើងជាបន្តបន្ទាប់រៀងរាល់ ៦ខែម្តង ជាមួយនឹងរង្វាន់កាន់តែច្រើនថែមទៀត។ ដើម្បីចូលរួមជាមួយ អគ្គនាយកដ្ឋានក្នុងការពង្រឹងការប្រមូលចំណូលពន្ធ ព្រមទាំងមានឱកាសឈ្នះរង្វាន់ សាធារណជនអាចទាញយក (Download) កម្មវិធីវិក្កយបត្រនាំសំណាង (GDT Lucky Draw) ពី App Store សម្រាប់ប្រព័ន្ធ IOS និង Play Store សម្រាប់ប្រព័ន្ធ Android បន្ទាប់មកបញ្ចូលវិក្កយបត្រដែលបានមកពីការទិញទំនិញ ឬសេវាជាការស្រេច។ ដោយឡែក នៅក្នុងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២៣ ក្រុមការងារអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីនៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ បាននឹងកំពុងធ្វើការបន្ថែមខុដងរថយន្តទៅលើកម្មវិធីវិក្កយបត្រនាំសំណាង ដូចជា កែប្រែទំព័រដើមដោយបន្ថែមម៉ឺនុយថតរូបវិក្កយបត្រ កែប្រែការបញ្ចូលវិក្កយបត្រថ្មីដោយប្តូរមុខងារថតរូបវិក្កយបត្រមកខាងដើម កែប្រែការជូនដំណឹងផ្សេងៗ ដោយបន្ថែមការបង្ហាញព័ត៌មានវិក្កយបត្រឈ្នះរង្វាន់ ដកចេញមុខងារ “បញ្ចូលវិក្កយបត្រថ្មី” នៅទំព័រដើម ដោះស្រាយបញ្ហាដែលអាចធ្វើឱ្យមានការបញ្ចូលវិក្កយបត្រលើសពីពីរ ដោះស្រាយបញ្ហាគណនីអ្នកប្រើប្រាស់ចូលប្រើក្នុងទូរស័ព្ទតែមួយ បច្ចុប្បន្នភាពមុខងារ “ថតរូបវិក្កយបត្រ” ដោយបន្ថែមការស្វែងរករូបភាពបច្ចុប្បន្នភាពមុខងារ “កែប្រែវិក្កយបត្រ” ដោយធ្វើការបិទមិនអាចឱ្យកែប្រែប្រភេទវិក្កយបត្រលេខ អ.ត.ប ក្រុមហ៊ុន ឬឈ្មោះក្រុមហ៊ុន ទៅជាប្រភេទវិក្កយបត្ររូបភាពបានទេ ចុងក្រោយ បច្ចុប្បន្នភាពមុខងារ “បញ្ចូលវិក្កយបត្រថ្មី” ដោយធ្វើការបង្ហាញ ជម្រើសថតរូប ឬស្វែងរករូបភាព ជំនួសការបើកថតរូបដោយស្វ័យប្រវត្តិ។⁵³

១.២.៣. មូលដ្ឋាននៃអត្រាប្តូរប្រាក់សម្រាប់គណនាការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករ

អ្នកជាប់ពន្ធនិវាសនជនដែលទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករ ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ត្រូវគិតអាករជំនួសអ្នកផ្គត់ផ្គង់អនិវាសនជន ទោះបីអ្នកផ្គត់ផ្គង់អនិវាសនជននោះបាន ឬមិនបានចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃក្តី និងត្រូវប្រកាសបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមផ្អែកលើវិក្កយបត្ររបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់អនិវាសនជនដោយមានឯកសារគាំទ្រការទិញ និងការទូទាត់ប្រាក់។⁵⁴

⁵² អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, វីដេអូស្តីពីកម្មវិធីប្រគល់រង្វាន់ ដល់អ្នកឈ្នះពីកម្មវិធី GDT Lucky Draw របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, (Youtube: ២០២១),អាចរកបាននៅ: <https://www.youtube.com/watch?v=7PwUXXWh-hs> ,ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ: ២០២៣។

⁵³ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, កម្មវិធីវិក្កយបត្រនាំសំណាង, (២០២៣), អាចរកបាននៅ: <https://www.tax.gov.kh/u6rhf7ogbi6/gdtstream/cb7ec990-be67-4d0c-8422-95f302a68ae2> ,ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ: ២០២៣។

⁵⁴ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១២ ចំណុចទី២។

ដើម្បីជួយសម្រួលដល់អ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារតម្រូវឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធទាំងអស់រំលេចឡើងនៅលើវិក្កយបត្រជាប្រាក់រៀល និងអត្រាប្តូរប្រាក់ត្រូវយកទៅតាមអត្រាប្តូរប្រាក់ជាដាច់ខាតច្រើនរាល់ឆ្នាំធានាគារជាតិ។ ករណីចេញវិក្កយបត្រ ចំថ្ងៃឈប់សម្រាក ឬថ្ងៃបុណ្យអាចកំណត់យកអត្រាប្តូរប្រាក់មុនមួយថ្ងៃ។⁵⁵ ចំពោះវិក្កយបត្រខ្លះ ឧទាហរណ៍, អចិន្ត្រៃយ៍ទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលមិនស្ថិតនៅក្នុងរបបស្វ័យប្រកាស វិក្កយបត្រក៏មិនមានអត្រាប្តូរប្រាក់នៅលើនោះដែរ ដូចនេះ តម្រូវឱ្យយកទៅចុងខែ។

ក្នុងករណីដែលទទួលបានការទូទាត់ពីការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ជាប្រិយប័ណ្ណផ្សេងក្រៅពីប្រាក់រៀល អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជនត្រូវបំពេញទម្រង់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែម ព្រមទាំងតារាងឧបសម្ព័ន្ធនីមួយៗជាប្រាក់រៀល ដោយប្រើប្រាស់អត្រាប្តូរប្រាក់ដែលផ្សព្វផ្សាយដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នៅថ្ងៃធ្វើការចុងក្រោយនៃខែដែលបានផ្គត់ផ្គង់នោះតាមរយៈគេហទំព័រ https://www.nbc.org.kh/english/economic_research/exchange_rate.php។⁵⁶

នៅលើវិក្កយបត្រទាំងអស់ អាចមានចំណុចដែលត្រូវបរិយាយ ដូចនេះ អ្នកផ្គត់ផ្គង់អាចធ្វើការទូទាត់ទំនិញ ឬសេវា ដោយគិតថាប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកបាន ប៉ុន្តែមួយខ្លះចុងក្រោយត្រូវមានបញ្ជាក់ពីប្រាក់រៀល ដោយយកតម្លៃទូទាត់ទំនិញ ឬសេវាសរុប គុណនឹងអត្រាប្តូរប្រាក់រៀលដែលចេញដោយធនាគារជាតិ។ ហេតុនេះ ដើម្បីគាំទ្រដល់ប្រិយប័ណ្ណកម្ពុជា អ្នកទិញ និងអ្នកលក់អាចធ្វើការកាត់កងទៅលើទឹកប្រាក់តែមួយ (Claim បានប៉ុន្មានជាប្រាក់រៀល)។ មួយវិញទៀត ក្នុងការកាត់ត្រាត្រូវផ្អែកលើប្រភពឯកសារជាភស្តុតាង ដូច្នេះ បើសិនជាទិញពីអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស នៅក្នុងវិក្កយបត្រនឹងរំលេចឱ្យបានឃើញថា ទឹកប្រាក់សរុបជាប្រាក់រៀលគឺអស់ប៉ុន្មាន។ ដោយស្រង់ប្រាក់រៀលនោះដាក់ប្រកាស មិនប្រើអត្រាប្តូរប្រាក់ណាទេ។ ចំណែកអ្នកលក់ត្រូវយកទៅតាមអត្រាប្តូរប្រាក់ប្រចាំថ្ងៃ ដើម្បីរំលេចពីចំនួនទឹកប្រាក់សរុបជាប្រាក់រៀល សម្រាប់អ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស។

⁵⁵ សេចក្តីជូនដំណឹងលេខ ៣២១៨អពជ, រ៉ូម៉ាំង ៥ ៥ ចំណុចទី៤។

⁵⁶ សេចក្តីណែនាំលេខ ២០៥២២អពជ, ចំណុចទី៥ កថាខណ្ឌទី១។

ជំពូកទី២

**សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ
តាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីអាករលើតម្លៃបន្ថែម**

ជំពូកទី២

សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកជាប់ពន្ធតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម

២.១. គោលការណ៍ទូទៅនៃរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ គឺជាសេនាធិការរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុដែលមានតួនាទី និងភារកិច្ច ក្នុងការគ្រប់គ្រង និងប្រមូលប្រាក់អាករគ្រប់ប្រភេទផ្នែកតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។ អគ្គនាយកដ្ឋាន ពន្ធដារ គឺជារដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ដែលមានប្រព័ន្ធចាត់តាំងឯកភាពទទួលខុសត្រូវគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យទូទាំង ប្រទេស ការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ តាមការកំណត់របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។⁵⁷ រចនាសម្ព័ន្ធ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។⁵⁸

អត្ថបទស្តីពីកាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ បានលើកឡើងថា រដ្ឋបាលសារពើពន្ធត្រូវមានភាពជឿ- ជាក់ជាមុនលើភាពស្មោះត្រង់របស់អ្នកជាប់ពន្ធ។ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានត្រឹមត្រូវក្នុងលិខិតប្រកាសសារ- ពើពន្ធ ឬផ្តល់ព័ត៌មាន និងស្ថានភាពទាំងស្រុងរបស់សហគ្រាសអ្នកជាប់ពន្ធនៅក្នុងពេលសុំយោបល់ពីរដ្ឋបាល សារពើពន្ធ និងឆ្លើយសំណួររបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ដោយពេញលេញ ត្រឹមត្រូវ និងស្មោះត្រង់។ ប្រព័ន្ធពន្ធដារ តម្រូវឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិដោយសុទ្ធចិត្ត និងដោយសហការ។ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធនឹងធ្វើទំនាក់ទំនង ជាមួយអ្នកជាប់ពន្ធដោយសុភាពរាបសារ និងដោយគោរព។ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ត្រៀមជាស្រេចក្នុងការជួយ ណែនាំពន្យល់អ្នកជាប់ពន្ធក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចសារពើពន្ធឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។ ប្រសិនបើអ្នកជាប់ពន្ធ មិនផ្តល់ កិច្ចសហការ ឬប្រព្រឹត្តអំពើរាំងស្ទះផ្សេងៗ ខាងរដ្ឋបាលសារពើពន្ធនឹងចាត់វិធានការតឹងរឹង ដូចជាការប្រើអំណាច ក្នុងការប្រមូលព័ត៌មាន ក្នុងករណីចាំបាច់។ អ្នកដែលប្រព្រឹត្តអំពើរាំងស្ទះ នឹងត្រូវទទួលទោសទណ្ឌតាមច្បាប់ ជា ធរមាន។ យោងទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់សារពើពន្ធ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធមានសិទ្ធិកំណត់ពន្ធឡើងវិញ កិច្ច ការអាជីវកម្មរបស់សហគ្រាស តាមការធ្វើសវនកម្មលើសហគ្រាស ដោយធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ការប្រកាសរបស់ខាង សហគ្រាស ប្រៀបធៀបជាមួយបញ្ជីការគណនេយ្យ ព្រមទាំងព័ត៌មានដែលរដ្ឋបាលសារពើពន្ធមាន។ នៅក្នុង ពេលធ្វើសវនកម្ម អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវសហការ និងបង្កការងាយស្រួលដល់មន្ត្រីពន្ធដារ ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចឱ្យ បានសម្រេចឆាប់រហ័ស។

រដ្ឋបាលសារពើពន្ធត្រូវរៀបចំសៀវភៅខ្លីៗ ស្តីពីសារៈសំខាន់នៃប្រភេទពន្ធនីមួយៗ។⁵⁹ ចំពោះរាល់ប្រភេទ ពន្ធនាមួយដែលរដ្ឋបាលសារពើពន្ធកំណត់ថា គប្បីមានការពន្យល់ណែនាំនោះ មន្ត្រីពន្ធដារនៅតាមមូលដ្ឋាន ត្រូវចុះអប់រំដល់អ្នកជាប់ពន្ធឱ្យបានយល់អំពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកជាប់ពន្ធទាំងនោះ។ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ជួបប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយអ្នកជាប់ពន្ធដោយសុភាពរាបសារ គោរពរាប់អាន និងអនុវត្តដោយមិនលំអៀង។

⁵⁷ ប្រកាសស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ លេខ ១២៣២ សហវ.ប្រក, របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧, ប្រការ៦។
⁵⁸ បកស្រាយរចនាសម្ព័ន្ធ អាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ គ។
⁵⁹ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៩៦។

រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ធ្វើសេចក្តីសម្រេចដោយមានតម្លាភាព និងសមធម៌តាមបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ជាធរមាន ម្យ៉ាងវិញទៀត រដ្ឋបាលសារពើពន្ធទទួល និងពិចារណារាល់ការអះអាងរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ ប្រសិនបើមានការ អះអាងស្របនឹងច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក្តី ខាងរដ្ឋបាលសារពើពន្ធត្រូវតែធានា ដោះស្រាយ រាល់បញ្ហា ឬបណ្តឹងតវ៉ារបស់អ្នកជាប់ពន្ធឱ្យបានឆាប់រហ័ស។ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធទទួលស្គាល់ថា ពេលខ្លះអ្នក ជាប់ពន្ធ ប្រព្រឹត្តកំហុសឆ្គងក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចសារពើពន្ធ។ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធធ្វើការបែងចែកដាច់ពីគ្នា រវាងការយល់ខុស និងអំពើដោយចេតនា។ ប្រសិនបើអ្នកជាប់ពន្ធយល់ខុស ខាងរដ្ឋបាលសារពើពន្ធក៏យល់ខុស រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ នឹងផ្តល់ឱកាសឱ្យធ្វើការអះអាង ដោយធ្វើការពិចារណាគ្រប់ទិដ្ឋភាពច្បាប់ជាធរមាន។

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ អាចធ្វើការក្រើនម្នឹកដល់អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជនក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលមានផលរបរដល់កំណត់ ដូចមានចែងក្នុងប្រការ១១ នៃប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក ឱ្យរួសរាន់មកធ្វើ ការចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែមសាមញ្ញឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ដើម្បីចៀសវាងទទួលរងទោសទណ្ឌនានា ព្រមជា មួយគ្នានេះ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ នឹងមានវិធានការផ្សេងៗទៀត រួមមានការលើផ្សាយនៅលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ សង្គម បញ្ជីឈ្មោះអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ដែលពុំទាន់បានមកបំពេញកាតព្វកិច្ចសារពើពន្ធតាមផ្លូវច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ។

២.២. ការអនុវត្តសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគី

ជាចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល (Rational) បានដាក់ចេញគោលនយោបាយតាមរយៈបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីសារ- ពើពន្ធ ដើម្បីឱ្យមានភាពសមប្រកបជាមួយនឹងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ការជំរុញ និងការតម្រង់ទិសតាម ការវិនិយោគ និងលើកកម្ពស់ខុត្តភាពក្នុងការប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជា។^{៦០} អាករលើតម្លៃបន្ថែម ជាកត្តា ចាំបាច់បំផុតក្នុងការចូលរួមជួយដល់ការអភិវឌ្ឍសង្គម។ ដើម្បីធានាដល់ប្រសិទ្ធភាពក្នុងកិច្ចអនុវត្តអាករលើតម្លៃ បន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិចឱ្យបានត្រឹមត្រូវ លុះត្រាភាគីដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត យល់ដឹងអំពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនជាមុន។

២.២.១. សិទ្ធិរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ

នៅក្នុងការអនុវត្តប្រាក់ពន្ធ អ្នកជាប់ពន្ធទាំងអស់នឹងត្រូវទទួលបានសិទ្ធិដែលច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធបានផ្តល់ ឱ្យដូចជា (ក) សិទ្ធិទទួលបានសេវាប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ (ខ) សិទ្ធិប្តឹងតវ៉ាចំពោះរាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋបាល សារពើពន្ធ និង (គ) សិទ្ធិជ្រើសរើសតំណាងស្របច្បាប់អំពីកិច្ចការរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។

ទិន្នន័យចំណូលពន្ធ-អាករ ដែលសរុបត្រឹមរយៈពេលបីខែដំបូងនៃឆ្នាំ២០២៣ ប្រមូលបានជាក់ស្តែងតាម ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យចំណូលអនុញ្ញាតរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារចំនួន ៥ ៤៤២ ប៊ីលានរៀល (ប្រមាណជា ១ ៣៤៣,៩០ លានដុល្លារ) ដែលស្មើនឹង ៣៧,៦៣% នៃផែនការច្បាប់ស្តីពីការហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ

^{៦០} អនុក្រឹត្យស្តីពីហត្ថលេខាឌីជីថល, លេខ២៤៦ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧, មាត្រា១០។ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា អនុក្រឹត្យ លេខ ២៤៦អនក្រ.បក)

២០២៣។^{៦១} ដែលអ្នកជាប់ពន្ធនឹង ៨២,៨៥%, អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យមនឹង ១២,៧៦%, អ្នកជាប់ពន្ធតូចនឹង នឹង ០,៥១% និងប្រភេទពន្ធផ្សេងៗនឹង ៣,៨៨%។ ដោយអគ្គនាយកដ្ឋានបាននឹងកំពុងកែលម្អគោលនយោ- បាយសារពើពន្ធ តាមរយៈការដាក់ចេញឱ្យអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិទំនាក់ទំនងស្តីពីពន្ធដារសរុប ១១ គិតត្រឹម៣ខែ ដើមឆ្នាំ ២០២៣។^{៦២}

ក.សិទ្ធិទទួលបានសេវាប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ

សេវាវិជ្ជាជីវៈដែលអ្នកជាប់ទទួលបានពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច គឺការទទួលបានការផ្តល់ជូនអំពីព័ត៌មាន សំខាន់ៗដល់អ្នកជាប់ពន្ធ និងការរក្សាការសម្ងាត់រាល់ព័ត៌មាន ដែលអ្នកជាប់ពន្ធបានផ្តល់ជូនរដ្ឋបាលសារពើ- ពន្ធ។ ដូចនេះ អ្នកជាប់ពន្ធមានសិទ្ធិទទួលបានការពន្យល់ណែនាំអ្នកជាប់ពន្ធឱ្យយល់ពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួន និងសិទ្ធិ ក្នុងការទំនាក់ទំនងរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ សិទ្ធិទាមទារឱ្យមន្ត្រីពន្ធមកទាក់ទងការងារ បង្ហាញលិខិតបេសកកម្ម ឬ លិខិតឧទ្ទេសនាម សិទ្ធិទំនាក់ទំនងសាកសួរព័ត៌មានក្នុងករណីចាំបាច់ និងសិទ្ធិទទួលបានការឆ្លើយតបរបស់ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធចំពោះសំណួរ និងសំណូមពរផ្សេងៗឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ព្រមទាំងព័ត៌មានផ្សេងៗអំពីកិច្ច ការសារពើពន្ធ។ ដោយតម្រូវឱ្យរដ្ឋបាលសារពើពន្ធធ្វើការបោះពុម្ពឯកសារណែនាំ និងព័ត៌មានផ្សេងៗ ដែលអ្នក ជាប់ត្រូវការ ដោយប្រើពាក្យច្បាប់ច្បាស់លាស់ និងងាយយល់ក្នុងឯកសារបោះពុម្ព និងក្នុងលិខិតផ្សេងៗ ផ្ញើទៅ អ្នកជាប់ពន្ធ។

អ្នកជាប់ពន្ធអាចធ្វើការស្វែងរកការណែនាំ និងព័ត៌មានពីរដ្ឋបាលសារពើពន្ធតាមមធ្យោបាយជាច្រើន ដូចជា បើកមើលគេហទំព័ររបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ផ្ញើសារលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមកប្រធានសាខាពន្ធដារ ខេត្ត/ខណ្ឌ ឬអង្គភាពពន្ធដារដែលគ្រប់គ្រងសហគ្រាសរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ សុំយោបល់ដោយផ្ទាល់មាត់មកកាន់ ការិយាល័យសេវាអ្នកជាប់ពន្ធ និងចុះបញ្ជីនៃសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ឬអង្គភាពពន្ធដារដែលគ្រប់គ្រងសហ- គ្រាសរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ សុំយោបល់តាមទូរស័ព្ទរបស់ការិយាល័យសេវាអ្នកជាប់ពន្ធ និងចុះបញ្ជីនៃសាខាពន្ធ- ដារខេត្ត-ខណ្ឌ ឬអង្គភាពពន្ធដារដែលគ្រប់គ្រងសហគ្រាសរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ។

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបាននឹងបន្តពង្រឹងការផ្តល់សេវាជូនអ្នកជាប់ពន្ធ និងសាធារណជនប្រកបដោយ គុណភាព និងភាពងាយស្រួល តាមរយៈការផ្តល់សេវាពិគ្រោះយោបល់តាមប្រព័ន្ធទូរស័ព្ទ GDT Call Center- 1277 កម្មវិធីជជែកជាមួយពន្ធដារ GDT Live Chat កម្មវិធីរៀនអំពីពន្ធដារតាមអនឡាញ (GDT E-Learning) កម្មវិធីពន្ធដារកម្ពុជា ដែលផ្តល់លទ្ធភាពជូនអ្នកជាប់ពន្ធអាចជួបជជែកផ្ទាល់ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំ នៃអគ្គនាយក- ដ្ឋានពន្ធដារដែលជាភ្នាក់ងារនៅក្នុងកម្មវិធីផ្សាយផ្ទាល់លើបណ្តាញសង្គមរបស់ខាងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ GDT Facebook Live។

^{៦១} អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, ព្រឹត្តិបត្រពន្ធដារ, លេខ៥ ត្រីមាសទី ១ ខែមករា ដល់មីនា ឆ្នាំ២០២៣, ទំព័រទី ២៨។ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ ១។

^{៦២} អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, ព្រឹត្តិបត្រពន្ធដារ, លេខ៥ ត្រីមាសទី ១ ខែមករា ដល់មីនា ឆ្នាំ២០២៣, ទំព័រទី ៥៨។ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ ៥។

ទន្ទឹមនឹងនេះ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារក៏បានបង្កើតកញ្ចប់ក្រាមណា (Telegram Channel) មានឈ្មោះ: “ព័ត៌មានពន្ធដារកម្ពុជា” ទំព័រហ្វេស៊ីប៊ុកឈ្មោះ: “អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ General Department of Taxations” និងកម្មវិធីទូរស័ព្ទ “GDT News” ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការស្វែងរកព័ត៌មាន និងបទប្បញ្ញត្តិពន្ធដារ។

ជាលទ្ធផល នៅក្នុងរយៈពេល ៣ខែ ដើមឆ្នាំ២០២៣ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានផ្តល់សេវាជូនអ្នកជាប់ពន្ធសរុបចំនួន ៣០,០៥២ ករណី បើធៀបរយៈពេលដូចគ្នា ឆ្នាំ២០២២ ឃើញថា កើនឡើង ៣,៦២៥ ករណី ស្មើនឹង ១៣,៧២% ក្នុងនោះមានការកើនឡើងគ្រប់ករណីនៃការផ្តល់សេវារួមមាន ទូរស័ព្ទ (១២៧៧) GDT Live Chat បណ្តាញសង្គម Facebook កម្មវិធី “ពន្ធដារកម្ពុជា” កម្មវិធី “រៀនអំពីពន្ធដារតាមអនឡាញ” និង GDT News Channel ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការយកចិត្តទុកដាក់ផ្តល់សេវារបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និងការឈ្វេងយល់បទប្បញ្ញត្តិថ្មីៗស្តីពីពន្ធដាររបស់អ្នកជាប់ពន្ធ។⁶³

ទន្ទឹមនឹងការបង្ហាញទិន្នន័យនៃការផ្តល់សេវាពិគ្រោះយោបល់ខាងលើ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារក៏បានធ្វើស្ថិតិអំពីការផ្តល់សេវាដោះស្រាយ បញ្ហាប្រឈមនានាក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ និងកម្មវិធីតាមរយៈអនឡាញ (e-Tax Service) ផងដែរ។ ជាក់ស្តែងនៅក្នុងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២៣ ខាងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ បានផ្តល់សេវាដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានា ក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ និងកម្មវិធីតាមរយៈអនឡាញ (e-Tax Service) សរុបចំនួន ៧,០៩៩ ករណី ដែលក្នុងនោះការស្នើសុំតាមរយៈ GDT Live Chat ចំនួន ៣,៣២៩ ករណី ស្មើនឹង ៤៧% សារអេឡិចត្រូនិក (E-mail) ចំនួន ៤១៤ ករណី ស្មើនឹង ៥,៨% ទូរស័ព្ទ១២៧៧ ចំនួន ១,៧៥៨ ករណី ស្មើនឹង ២៥% តាមរយៈហ្វេស៊ីប៊ុកចំនួន ១១ ករណី ស្មើនឹង ០,១៥% និងតាមរយៈក្រុមហ៊ុនក្រាម (Telegram) ចំនួន ១,៥៤៧ ករណី ស្មើនឹង ២១,៨%។⁶⁴

នៅពេលដែលអ្នកជាប់ពន្ធសុំការណែនាំពីរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានពេញលេញ ត្រឹមត្រូវដើម្បីឱ្យការណែនាំរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ត្រូវនឹងស្ថានភាពរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ។ ការផ្តល់ព័ត៌មានរបស់ អ្នកជាប់ពន្ធមានលិខិតស្នាម ឬលិខិតជូនដំណឹងដែលរដ្ឋបាលសារពើពន្ធផ្តល់ទៅឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធ មានលក្ខណៈជាការដាក់ឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធនោះមានភាពត្រឹមត្រូវចំពោះរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ លុះត្រាតែលិខិតស្នាម ឬក៏លិខិតជូនដំណឹងនោះត្រូវបានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដល់អ្នកជាប់ពន្ធ។

បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ តម្រូវថា រដ្ឋបាលសារពើពន្ធផ្តល់លិខិតស្នាម ឬដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅឱ្យបុគ្គលណានោះ លិខិតស្នាម ឬលិខិតជូនដំណឹងនោះត្រូវបានចាត់ទុកថា គឺបានប្រគល់ឱ្យយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។ លុះត្រា បានប្រគល់ឱ្យបុគ្គលនោះផ្ទាល់ ឬក៏ធ្វើតាមប្រៃសណីយ៍ជាលិខិតអនុសិដ្ឋទៅអាសយដ្ឋានតាមផ្លូវច្បាប់របស់បុគ្គលនោះ។ កាលបរិច្ឆេទលិខិតស្នាម ឬលិខិតជូនដំណឹងផ្សេងៗ ជាកាលបរិច្ឆេទនៃការប្រគល់ឱ្យបុគ្គល។ ក្នុងករណីដែលលិខិតស្នាម ឬលិខិតជូនដំណឹងត្រូវបានធ្វើតាមលិខិតអនុសិដ្ឋ កាលបរិច្ឆេទនៃការជូនដំណឹង

⁶³ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, *ព្រឹត្តិបត្រពន្ធដារ*, លេខ៥ ត្រីមាសទី ១ ខែមករា ដល់មីនា ឆ្នាំ២០២៣, ទំព័រទី ២៨។ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៦។

⁶⁴ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, *ព្រឹត្តិបត្រពន្ធដារ*, លេខ៥ ត្រីមាសទី ១ ខែមករា ដល់មីនា ឆ្នាំ២០២៣, ទំព័រទី ២៩។ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៧។

គឺជាកាលបរិច្ឆេទនៃការបោះត្រាទៅលើលិខិតអនុសិដ្ឋរបស់ការិយាល័យប្រៃសណីយ៍។ លិខិតស្នាម ឬលិខិតជូនដំណឹងនោះត្រូវចាត់ទុកថាបានប្រគល់ត្រឹមត្រូវ កាលបើលក្ខខណ្ឌក្នុងចំណុចទី២ ត្រូវបានបំពេញរួចហើយ ទោះបីបុគ្គលដែលត្រូវបានជូនដំណឹងនោះ បដិសេធការប្រគល់ ឬការទទួលលិខិតអនុសិដ្ឋក្តី។ ក្នុងករណីដែល អាសយដ្ឋានរបស់បុគ្គលត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរ ហើយបុគ្គលមិនបានជូនដំណឹងទៅដល់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធអំពីការ ផ្លាស់ប្តូរនោះទេ លិខិតស្នាម ឬលិខិតជូនដំណឹងដែលបានបញ្ជូនទៅអាសយដ្ឋានដែលបានស្គាល់ចុងក្រោយ បង្អស់ ត្រូវចាត់ទុកថាបានប្រគល់ត្រឹមត្រូវ។ បើមានមូលហេតុណាមួយ ដែលលិខិតស្នាម ឬលិខិតជូនដំណឹង មិនអាចផ្តល់ឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធដូចមានចែងខាងលើនេះ លិខិតស្នាម ឬលិខិតជូនដំណឹងត្រូវបានចាត់ទុកថាបាន ប្រគល់យ៉ាងត្រឹមត្រូវ ប្រសិនបើរដ្ឋបាលសារពើពន្ធបិតលិខិតស្នាម ឬលិខិតជូនដំណឹងភ្ជាប់ទៅនឹងទ្វារនិវា- សនជនដ្ឋាន ឬទីកន្លែងប្រកបអាជីវកម្មរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ ឬផ្សព្វផ្សាយតាមសារព័ត៌មាន ដោយតម្រូវឱ្យអ្នកជាប់ ពន្ធចូលមកកាន់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ មិនឱ្យលើសពី១៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទផ្សព្វផ្សាយ។

ខ. សិទ្ធិប្តឹងតវ៉ាចំពោះរាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ

នៅពេលដែលរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ផ្តល់សេចក្តីសម្រេចស្តីពីកិច្ចការសារពើពន្ធរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ រដ្ឋបាល សារពើពន្ធពន្យល់ពីសេចក្តីសម្រេចនោះឱ្យបានច្បាស់លាស់។ ប្រសិនបើអ្នកជាប់ពន្ធមានសំណួរ ឬមិនយល់ ឬ មិនឯកភាពលើសេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ អ្នកជាប់ពន្ធអាចទាក់ទងទៅមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការ នោះ។ ជាទូទៅ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធពន្យល់ពីសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ ប៉ុន្តែ នៅចំពោះ កាលៈទេសៈពិសេសមួយចំនួន រដ្ឋបាលសារពើពន្ធពុំអាចពន្យល់ពីសេចក្តីសម្រេចនោះឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ទេ ទោះបីជារដ្ឋបាលសារពើពន្ធព្យាយាមផ្តល់ព័ត៌មានឱ្យអស់ពីលទ្ធភាពយ៉ាងណាក៏ដោយ។

លើកលែង ក្នុងករណីរដ្ឋបាលសារពើពន្ធសង្ស័យថាមានការលួចបន្លំ ដោយមានភស្តុតាងជនពាក់ព័ន្ធការ ផ្តល់ព័ត៌មាន និងសេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធអាចល្មើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការសម្ងាត់របស់អ្នកជាប់ ពន្ធដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ ដូច្នោះ ក្នុងករណីនេះ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធនឹងមិនអាចផ្តល់ព័ត៌មាន នោះបានឡើយ ពីព្រោះវាអាចបំផ្លាញការស៊ើបអង្កេតរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធបាន។

ប្រសិនបើអ្នកជាប់ពន្ធយល់ថា ខាងរដ្ឋបាលសារពើពន្ធមិនអាចផ្តល់ការពន្យល់ហេតុផលគ្រប់គ្រាន់ចំពោះ សេចក្តីសម្រេច អ្នកជាប់ពន្ធមានសិទ្ធិទាក់ទងមករដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។ ប្រសិនបើអ្នកជាប់ពន្ធនៅតែមិនពេញចិត្ត អ្នកជាប់ពន្ធមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យតវ៉ាតាមនីតិវិធីច្បាប់។

អ្នកជាប់ពន្ធអាចជំទាស់នឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការសារពើពន្ធ។ ការ ជំទាស់ត្រូវមានលក្ខណៈដូចជា ការសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងពិពណ៌នាឱ្យលម្អិតអំពីហេតុផល ដែលអ្នក ជាប់ពន្ធយល់ថា សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធមិនទាន់ស្របច្បាប់។ ត្រូវដាក់មករដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ឱ្យបានទាន់ពេលកំណត់ និងតាមអាជ្ញាយុកាល ដែលមានចែងក្នុង ច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ។ មានសេចក្តីប្រកាស ថា រាល់ព័ត៌មានដែលមាននៅក្នុងការជំទាស់ និងឯកសារអះអាងទាំងអស់ពិតជាត្រឹមត្រូវប្រាកដមែន។ ត្រូវចុះ ហត្ថលេខា និងត្រាព្រមទាំងកាលបរិច្ឆេទឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធនឹងពិនិត្យសេចក្តីសម្រេចដំបូងជា ថ្មី ដោយផ្អែកទៅលើព័ត៌មាន និងឯកសារអះអាងដែលបានផ្តល់ក្នុងលិខិតជំទាស់ និងផ្តល់សេចក្តីសម្រេចជាថ្មី

ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ វិធាន និងនីតិវិធីលម្អិតពាក់ព័ន្ធនឹងការប្តឹងតវ៉ា ចំពោះវិធានការផ្ទៃក្នុងរដ្ឋបាលនឹងមាន ជម្រាបជូននៅផ្នែកខាងក្រោមស្តីពីការប្តឹងតវ៉ា និងនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយវិវាទ។

ក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានដោះស្រាយសំណុំរឿងកសាងបណ្តឹងតវ៉ាចំនួន ៣២ ករណី មានប្រាក់ពន្ធ ១៤ប៊ីលានរៀល ប្រៀបធៀបទៅនឹងខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ គឺមានការកើនឡើងចំនួន ២៣ ករណី ក៏ ប៉ុន្តែប្រាក់ពន្ធចម្រុះចំនួន ១,១២៩ប៊ីលានរៀល។ បំណុលពន្ធបានបង់ក្នុងខែមានចំនួន ២,៧៨ប៊ីលានរៀល ប្រៀបធៀបទៅនឹងខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ មានការកើនឡើងចំនួន ២,៣០ប៊ីលានរៀល។

សរុបក្នុងរយៈពេល ៣ខែ ដើមឆ្នាំ២០២៣ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានដោះស្រាយសំណុំរឿងកសាងបណ្តឹង តវ៉ាចំនួន ៩៦ ករណី មានប្រាក់ពន្ធ ៦០,៦៤ប៊ីលានរៀល ប្រៀបធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នា ឆ្នាំ២០២២ គឺមានការ កើនឡើងចំនួន ៥២ករណី ប្រាក់ពន្ធចម្រុះចំនួន ១១,៧៦៦ប៊ីលានរៀល។ បំណុលពន្ធបានបង់ក្នុងរយៈពេល ៣ ខែ ឆ្នាំ២០២៣ មានចំនួន ៦,៣៧ប៊ីលានរៀល ប្រៀបធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ២០២២ កើនឡើងចំនួន ៤,០៦ប៊ីលានរៀល។⁶⁵

គ. សិទ្ធិជ្រើសរើសតំណាងស្របច្បាប់អំពីកិច្ចការរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ

អ្នកជាប់ពន្ធអាចស្វែងរកជំនួយក្នុងការធ្វើការងារជាមួយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។ អ្នកជាប់ពន្ធអាចជ្រើសរើស បុគ្គលណាម្នាក់តាមតម្រូវការ លើកលែងតែមន្ត្រីពន្ធដារ។ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១០៦ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវធ្វើការផ្ទេរសិទ្ធិជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ទៅឱ្យបុគ្គលម្នាក់ទៀតឱ្យធ្វើសកម្មភាពជំនួសមុខខ្លួនក្នុង បញ្ហាពន្ធដារ។ អ្នកជាប់ពន្ធអាចកំណត់ព្រំដែន សិទ្ធិអំណាចនៃការផ្ទេរសិទ្ធិ។ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធត្រូវឱ្យបុគ្គល ដែលធ្វើសកម្មភាពក្នុងនាមអ្នកជាប់ពន្ធលើមូលដ្ឋាននៃការផ្ទេរសិទ្ធិ ត្រូវដាក់ជូនពិនិត្យភស្តុតាងជាលាយ លក្ខណ៍អក្សរនៃការផ្ទេរសិទ្ធិនោះ។

អ្នកជាប់ពន្ធអាចរកការប្រឹក្សាយោបល់ អំពីកិច្ចការគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ និងកិច្ចការសារពើពន្ធដែលបាន ពាក់ព័ន្ធ។ អ្នកជាប់ពន្ធអាចជ្រើសរើសនរណាម្នាក់ជាតំណាងរបស់ខ្លួនក្នុងកិច្ចការនេះ។

បុគ្គលដែលជាតំណាងរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ ត្រូវចុះបញ្ជីទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួន នៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធក្នុងកំឡុង ពេល១៥ ថ្ងៃ ក្រោយពេលដែលទំនាក់ទំនងនោះកើតឡើង។⁶⁶

បុគ្គលដែលជាតំណាងអ្នកជាប់ពន្ធ មានសិទ្ធិជំនួសមុខឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធស្របតាមមាត្រា១០៦ នៃច្បាប់ស្តីពី សារពើពន្ធ ដើម្បីរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យ ដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធ ធ្វើទំនាក់ទំនងឆ្លើយតបក្នុងនាមអ្នកជាប់ពន្ធ ចំពោះការស្នើសុំព័ត៌មានពីខាងរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ បង្ហាញរបាយការណ៍ ឬលិខិតស្នើសុំផ្សេងៗ បង់ពន្ធអាករទាំង

⁶⁵ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, *ព្រឹត្តិបត្រពន្ធដារ*, លេខ៥ ត្រីមាសទី ១ ខែមករា ដល់មីនា ឆ្នាំ២០២៣, ទំព័រទី ៤៥។ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ ៨។

⁶⁶ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា១០៦។

ឡាយ ដែលកំណត់ដោយបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ធ្វើបណ្តឹងតវ៉ា និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ តំណាងឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធនៅ តុលាការ និងបំពេញរាល់កាតព្វកិច្ច ដែលអ្នកជាប់ពន្ធត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ។

អ្នកជាប់ពន្ធជាអ្នកទទួលខុសត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់ ចំពោះរាល់កិច្ចការរបស់ខ្លួន។ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវទទួលខុសត្រូវ ចំពោះការថែរក្សាឯកសារនានា និងត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានត្រឹមត្រូវដល់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។ ទោះបីជាអ្នកជាប់ពន្ធជួល ទីប្រឹក្សា ឱ្យរៀបចំការប្រកាសពន្ធក៏ដោយ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះភាពត្រឹមត្រូវនៃព័ត៌មានទាំងអស់ នោះតាមផ្លូវច្បាប់។ ប្រសិនបើអ្នកជាប់ពន្ធជួលទីប្រឹក្សាឱ្យរៀបចំការប្រកាសពន្ធ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវពិនិត្យថា ព័ត៌មានទាំងនោះត្រឹមត្រូវ ទោះជាទីប្រឹក្សារបស់អ្នកជាប់ពន្ធជាអ្នករៀបចំក្តី។ អ្នកជាប់ពន្ធមិនត្រូវចុះហត្ថលេខា លើឯកសារដែលនៅចំហទេ។ ទោះជាអ្នកជាប់ពន្ធជួលទីប្រឹក្សាឱ្យរៀបចំការប្រកាសពន្ធ ឬឯកសារពាក់- ព័ន្ធនឹងកិច្ចការសារពើពន្ធផ្សេងៗក៏ដោយ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវតែចុះហត្ថលេខានៅលើលិខិតប្រកាសនោះ។ ប្រសិន បើទីប្រឹក្សារបស់អ្នកជាប់ពន្ធមិនបានយកចិត្តទុកដាក់ រៀបចំការប្រកាសត្រឹមត្រូវទេ អ្នកជាប់ពន្ធអាចបង់ពន្ធមិន ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។ ដូចនេះ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធនឹងតម្រូវឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធ ត្រូវបង់ពន្ធបន្ថែម ប្រាក់ពន្ធដែលបង់ខ្លះ ព្រមទាំងប្រាក់ពន្ធបន្ថែម និងទោសទណ្ឌផ្សេងៗទៀត។ ទោសទណ្ឌអាចនឹងធ្ងន់ធ្ងរ ប្រសិនបើទីប្រឹក្សារបស់អ្នក ជាប់ពន្ធធ្វើការធ្វេសប្រហែស ឬមិនគោរពច្បាប់ដោយចេតនា។

សរុបមក បុគ្គលដែលអ្នកជាប់ពន្ធរៀបចំឱ្យសារពើពន្ធជាអ្នកតំណាង ឬទីប្រឹក្សាក្នុងការជួយកិច្ចការសារពើពន្ធរបស់ អ្នកជាប់ពន្ធ ត្រូវតែគោរពច្បាប់។ ហើយនៅក្នុងករណីណាមួយ បង្កឱ្យមានកំហុសកើតឡើងដោយសារតែការ ធ្វេសប្រហែសរបស់អ្នកតំណាង ឬទីប្រឹក្សារបស់អ្នកជាប់ពន្ធនោះត្រូវមានកាតព្វកិច្ចរួម ក្នុងការទទួលខុសត្រូវទៅ លើកិច្ចការពន្ធដារ។

២.២.២. កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ

ការចុះបញ្ជី ជាលក្ខខណ្ឌដែលនាំឱ្យកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មកើតមានអានុភាព។ ហេតុដូចនេះ នៅពេលដែល កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មមានសុពលភាព អាជ្ញាធរមានអំណាចសមត្ថកិច្ច អាចចាប់ផ្តើមអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែម ចំពោះប្រតិបត្តិពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនោះបាន។ ការចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែមនៅប្រទេសកម្ពុជា មានពីរលក្ខខណ្ឌ គឺការចុះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងការចុះបញ្ជីដោយបង្ខំចំពោះអ្នកដែលជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ឬការចុះបញ្ជីជាឯកតោភាគីដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ (ក)។ បន្ទាប់ពី ការចុះបញ្ជីទទួលបានជោគជ័យ កាតព្វកិច្ច ដាក់លិខិតប្រកាសជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ (ខ) នឹងកើតឡើងដោយអាស្រ័យទៅតាមទម្រង់អាជីវកម្ម និងប្រភេទ នៃអ្នកជាប់ពន្ធ។ ចុងក្រោយ ភាគីត្រូវអនុវត្តឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួន និងត្រឹមត្រូវកាតព្វកិច្ចផ្ទៃក្នុងរដ្ឋបាល (គ) ស្របតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

ក. កាតព្វកិច្ចចុះបញ្ជី

បុគ្គលដែលជាកម្មវត្ថុនៃការចុះបញ្ជីពន្ធជារួមមាន ស្ថាប័នរដ្ឋ, បេសកកម្មទូត, កុងស៊ុលបរទេស, អង្គការ អន្តរជាតិ, ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសរបស់រដ្ឋាភិបាលនានា និងគណបក្សនយោបាយ, ក្រុមហ៊ុន ឯកជនទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត, ក្រុមហ៊ុនមហាជនទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត, សាខាក្រុមហ៊ុនបរទេសនៃ-

ការិយាល័យតំណាង, សហគ្រាសឯកត្តបុគ្គល, ក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិទូទៅ, ក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិមាន កម្រិត, សហគ្រាសសាធារណៈ, ក្រុមហ៊ុនរដ្ឋ និងក្រុមហ៊ុនចម្រុះ, សមាគម, និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងបុគ្គលដទៃទៀតដែលធ្វើសកម្មភាពអាជីវកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។⁶⁷

រីឯ បុគ្គលដែលអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ កត់ត្រាអត្តសញ្ញាណចូលទៅក្នុងបញ្ជីអវិជ្ជមាន សម្រាប់ការចុះ បញ្ជីពន្ធដារមាន បុគ្គលជាប់ទាក់ទិនទៅនឹងសហគ្រាស សមាគម ឬអង្គការនានា ដទៃទៀតដែលត្រូវបាន ខាងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ បដិសេធចំពោះការស្នើសុំចុះបញ្ជីពន្ធដារ ដើម្បីបង្កើតសហគ្រាស ឬសមាគម ឬ អង្គការនានាដទៃទៀត ក្នុងគោលបំណងប្រព្រឹត្តបទល្មើសគេចវេសពន្ធ បុគ្គលមានជំពាក់បំណុលពន្ធ ឬជាប់ ទាក់ទិននឹងសហគ្រាស ឬសមាគម ឬអង្គការនានាដទៃទៀតដែលមានជំពាក់បំណុលពន្ធ បុគ្គលដែលខកខាន ក្នុងការមកបង្ហាញខ្លួន ផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែម និងផ្តល់ឯកសារតម្រូវនានាតាមការអញ្ជើញរបស់រដ្ឋបាលសារពើ- ពន្ធ បុគ្គលដែលជាប់ទាក់ទិននឹងសហគ្រាស ឬសមាគម ឬអង្គការនានា ដទៃទៀត ដែលត្រូវបាន អគ្គនាយក- ដ្ឋានពន្ធដារ ចុះបញ្ជីជាឯកតោភាគី ហើយមិនបានផ្តល់កិច្ចសហការបំពេញព័ត៌មាន និងផ្តល់ឯកសារតាមការ តម្រូវសម្រាប់ការចុះបញ្ជីពន្ធដារឱ្យបានចប់សព្វគ្រប់ និងរដ្ឋបាលសារពើពន្ធមានមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់ ជឿ- ជាក់ថាមិនមែនជាបុគ្គលដែលទទួលផលពិតប្រាកដពីអាជីវកម្ម ឬប្រព្រឹត្តបទល្មើសដោយផ្ទាល់ ឬមានចេតនា ផ្តល់គំនិត ឬជំរុញជួយជ្រោមជ្រែង ឬអូសទាញអ្នកជាប់ពន្ធ ឬបុគ្គលម្នាក់ទៀត ឱ្យប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ លើបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ឬបទល្មើសសម្រាប់ប្រាក់ ឬហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម។ សម្រាប់ព័ត៌មានរបស់បុគ្គល ដែលត្រូវបានកត់ត្រាចូលក្នុងបញ្ជីអវិជ្ជមានរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ នឹងត្រូវបានផ្តល់ទៅឱ្យបុគ្គលដែល ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើសុំចុះបញ្ជី ដើម្បីជូនដំណឹង និងអញ្ជើញមកដោះស្រាយ ជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និងផ្តល់ក្រសួង-ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចសម្រាប់ជាកម្មវត្ថុនៃការចូលរួមការសហការចំពោះការត្រួតពិនិត្យ និង សម្រេចផ្តល់ការអនុញ្ញាតចំពោះការស្នើសុំចុះបញ្ជី។

▪ ការចុះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត

បុគ្គលជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ដែលត្រូវធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់សកម្មភាព ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកចូលមកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយមិនមានគ្រឹះស្ថានជាអចិន្ត្រៃយ៍ នៅក្នុងដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬអាចនិយាយបានថា ជាក្រុមហ៊ុនបរទេសធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ចូលមកក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

នៅពេលផលរបរប្រចាំឆ្នាំក្នុងកម្រិតចាប់ពី ២៥០ (ពីររយហាសិប) លានរៀលឡើងទៅ ឬរំពឹងថាមាន ផលរបរក្នុងរយៈពេលបីខែជាប់គ្នាណាមួយដែលបានបញ្ចប់នៅក្នុងឆ្នាំប្រតិទិនចរន្តចាប់ពី ៦០ (ហុបសិប) លាន រៀលឡើងទៅ បុគ្គលទាំងនោះ គឺត្រូវមានកាតព្វកិច្ចការចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែមសាមញ្ញ (Simplified VAT Registration) ឱ្យបានស្រេចចាប់នៅក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃក្រោយផលរបរដល់កំណត់ត្រូវចុះ

⁶⁷ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, កាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ, (បោះពុម្ពផ្សាយដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ៖ ២០១០), ទំព័រទី ៣។

បញ្ជី។^{៦៨} ហេតុនេះ បុគ្គលទាំងឡាយ ត្រូវចុះបញ្ជីនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធក្នុងអំឡុងពេល ១៥ថ្ងៃ ក្រោយពីបុគ្គលនោះចាប់ផ្តើមសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច។ បុគ្គលនោះ ត្រូវជូនដំណឹងទៅកាន់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធក្នុងរយៈពេល ១៥ ថ្ងៃ ក្រោយពីការផ្លាស់ប្តូរ អាសយដ្ឋាន, ទ្រង់ទ្រាយ, នាមករណ៍សហគ្រាស, កម្មវត្ថុអាជីវកម្ម, ការផ្ទេរ, ការបញ្ឈប់អាជីវកម្ម, សមាសភាព អ្នកគ្រប់គ្រង ឬអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការពន្ធដាររបស់សហគ្រាស។

ច្បាប់ស្តីពីអាករលើតម្លៃបន្ថែមនៅប្រទេសថៃ បានចែងថា សហគ្រាសត្រូវមានកាតព្វកិច្ចចុះបញ្ជី ប្រសិនបើសហគ្រាសនោះរំពឹងថាចំណូលសរុបរបស់ខ្លួននឹងលើសពី ១,៨ (មួយក្បៀសប្រាំបី) លានបាតក្នុងមួយឆ្នាំ ឬក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃនៃផលរបស់កំណត់ចុះបញ្ជី។ ត្រូវចុះបញ្ជីនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធនៅក្នុងអំឡុងពេល ១៥ ថ្ងៃ។^{៦៩}

▪ **ការចុះបញ្ជីដោយបង្ខំ ឬការចុះបញ្ជីជាឯកតោភាគីដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ**

រដ្ឋបាលសារពើពន្ធនឹងចេញលិខិតអញ្ជើញទៅកាន់បុគ្គលតម្រូវមកធ្វើការចុះបញ្ជី ដើម្បីឱ្យធ្វើការចុះបញ្ជី។ ករណីបុគ្គលដែលមានការតម្រូវឱ្យធ្វើការចុះបញ្ជី និងមិនបានធ្វើការចុះបញ្ជីនោះ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ អាចធ្វើការចុះបញ្ជីបុគ្គលនោះ ចាប់តាំងពីពេលដែលបុគ្គលនោះបានមកធ្វើការចុះបញ្ជី។ បុគ្គលដែលត្រូវបានចុះបញ្ជីតាមវិធីនេះ ត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះប្រាក់អាករទាំងអស់ក្នុងមាត្រា៦៤ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ ចាប់តាំងពីកាលបរិច្ឆេទដែលបុគ្គលនោះត្រូវមកធ្វើការចុះបញ្ជី។^{៧០} រដ្ឋបាលសារពើពន្ធមានសិទ្ធិចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែមជាឯកតោភាគី ក្នុងករណីដែលអ្នកជាប់ពន្ធពុំបានមកចុះបញ្ជី ឬមិនបានមកចុះបញ្ជីតាមការអញ្ជើញរបស់ខាងរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ដោយផ្អែកលើព័ត៌មាន និងទិន្នន័យដែលរដ្ឋបាលសារពើពន្ធមាន។^{៧១} ទោះបីជាច្បាប់បានបញ្ញត្តិថា ជាកាតព្វកិច្ចរបស់បុគ្គលជាប់អាករ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើបុគ្គលជាប់អាករណាមួយដែលបានចុះបញ្ជីតាមមាត្រានេះហើយ យល់ឃើញថាខ្លួនមិនត្រូវជាបុគ្គលជាប់អាករសម្រាប់ឆ្នាំចរន្ត និងឆ្នាំបន្ទាប់ទេ បុគ្គលនោះអាចដាក់ពាក្យសុំលុបការចុះបញ្ជីវិញបាន។^{៧២}

នៅថ្ងៃទី៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៣ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ បានចេញសេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពីការម្នីកកាតព្វកិច្ចចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែមសាមញ្ញ (Simplified VAT Registration) របស់អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន បន្ទាប់ពីដាក់ឱ្យអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិកបានរយៈពេល ៩ខែ។ តាមរយៈការផ្ទៀងផ្ទាត់លើការដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែម (វិធីគិតអាករជំនួស) និងទិន្នន័យផ្សេងទៀត បានបង្ហាញថា នៅមានអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនមួយចំនួនពុំទាន់បានបំពេញកាតព្វកិច្ចចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែមសាមញ្ញនៅឡើយ។

^{៦៨} ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១១ ចំណុចទី១។
^{៦៩} ដូច ១៩, Section 77 bis (2)។
^{៧០} ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៧៦-២។
^{៧១} ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១១ ចំណុចទី៧។
^{៧២} ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៧៦ ចំណុចទី៣។

ក្នុងរយៈពេល ៣ខែ នៃដើមឆ្នាំ២០២៣ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ទទួលបានការចុះបញ្ជីសរុបចំនួន ៣ ៥៦៦ សហគ្រាស/ស្ថាប័ន។ សហគ្រាស/ស្ថាប័នដែលបានចុះបញ្ជីដោយផ្ទាល់មានចំនួន ៣៨៧ ក្នុងនោះ សហគ្រាស ពាណិជ្ជកម្មចំនួន ៣២៧ គម្រោងរដ្ឋចំនួន ៣៤ និងស្ថានទូត សមាគម អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ចំនួន ២៦ និងសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្មទាំងអស់ បានចុះបញ្ជីតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាចំនួន ៣,១៧៩។

ជារួម គិតត្រឹមខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣នេះ មានអ្នកជាប់ពន្ធ សរុបចំនួន ៧០ ក្រុមហ៊ុន បានមកចុះបញ្ជី និងបាន បំពេញកាតព្វកិច្ចសារពើពន្ធ ហើយចំណូលពន្ធចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកប្រមូល បានសរុបប្រមាណជាង ៦៤,៨៨លានដុល្លារ។⁷³

ខ. កាតព្វកិច្ចដាក់លិខិតប្រកាសអាករជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ

លិខិតប្រកាសពន្ធ មានន័យថា ជាឯកសារដែលបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារបានតម្រូវឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធ ឬភ្នាក់ងារ កាត់ទុក បំពេញទៅតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នេះ។⁷⁴ អ្នកជាប់ពន្ធ ឬភ្នាក់ងារកាត់ទុកត្រូវដាក់ លិខិតប្រកាសសារពើពន្ធ ជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធនៅតាមទម្រង់ ពេលវេលា និងទីកន្លែងដែលបានកំណត់។ ដើម្បី កំណត់បានថា តើបុគ្គលណាខ្លះជាប់កាតព្វកិច្ចដាក់លិខិតប្រកាសអាករជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធបាន ក្នុងចំណុច នេះ នឹងធ្វើការបែងចែកកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធរបស់បុគ្គលជាប់អាករជាពីរទម្រង់ធំៗដូចបានជម្រាបជូនពីខាងដើម គឺ កាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធចំពោះការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថលពីអាជីវកម្មទៅអាជីវកម្ម (B2B) និងកាតព្វ- កិច្ចបង់ពន្ធចំពោះការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថលពីអាជីវកម្មទៅអតិថិជន (B2C)។

▪ កាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធតាមទម្រង់ (B2B)

កាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធចំពោះការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថលពីអាជីវកម្មទៅអាជីវកម្ម (B2B) សំដៅ ដល់ ទីមួយ កាតព្វកិច្ចរបស់បុគ្គលជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ដែលបានផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬ រាល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ដល់បុគ្គលដែលជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស។⁷⁵ និង ទីពីរ កាតព្វកិច្ចរបស់បុគ្គលជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស ដែលទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬ រាល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ដែលធ្វើឡើងដោយបុគ្គលអនិវាសនជនត្រូវប្រមូលអាករ តាមវិធីគិតអាករជំនួស (Reverse Charge) ហើយធ្វើការដាក់លិខិតប្រកាស និងបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែម ជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធយ៉ាងយឺតបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី២០ នៃខែបន្ទាប់ពីខែដែលមានការផ្គត់ផ្គង់។⁷⁶

ឧទាហរណ៍. បុគ្គលអនិវាសនជន “ក” បានធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ទៅដល់ ក្រុមហ៊ុន “ខ” ដែលជា បុគ្គលអនិវាសនជនជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស។ បុគ្គលអនិវាសនជន “ក” បានចេញវិក្កយបត្រដែលមានតម្លៃ

⁷³ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, ព្រឹត្តិបត្រពន្ធដារ, លេខ៥ ត្រីមាសទី ១ ខែមករា ដល់មីនា ឆ្នាំ២០២៣, ទំព័រទី ២៧។ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ ៧។

⁷⁴ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៨៨ ចំណុចទី៥។

⁷⁵ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១០-១។

⁷⁶ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១០-២។ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៧។

ជាប់អាករចំនួន ៤ ០០០ដុល្លារ ក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១។ ក្នុងករណីនេះ ពេលក្រុមហ៊ុន “ខ” ធ្វើការទូទាត់ទឹកប្រាក់ចំនួន ៤ ០០០ដុល្លារ នោះទៅឱ្យបុគ្គលអនិវាសនជន “ក” ហើយក្រុមហ៊ុន “ខ” ត្រូវ គណនាអាករលើតម្លៃបន្ថែមលើទឹកប្រាក់ចំនួន ៤ ០០០ដុល្លារ គុណ ១០ភាគរយ ស្មើ ៤០០ដុល្លារ ដោយប្រើអត្រាប្តូរប្រាក់ជាប្រាក់រៀល ដើម្បីដាក់លិខិតប្រកាស និងបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ យ៉ាងយឺតបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១។

▪ **កាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធតាមទម្រង់ (B2C)**

កាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធចំពោះការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល (B2C) សំដៅ បុគ្គលជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ដែលបានផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកដល់អតិថិជនដែលមិនបានចុះបញ្ជីតាមរបបស្វ័យប្រកាស ឬអ្នកប្រើប្រាស់ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចដាក់លិខិតប្រកាស និងបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ យ៉ាងយឺតបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី២០ នៃខែបន្ទាប់ពីខែដែលមានការផ្គត់ផ្គង់។⁷⁷

ឧទាហរណ៍. បុគ្គលអនិវាសនជន “ក” បានផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ដែលមានតម្លៃជាប់អាករចំនួន ៥០ ០០០ដុល្លារ ក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១ ទៅឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (មិនមែនជាអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស)។ បុគ្គលអនិវាសនជន “ក” ត្រូវចេញវិក្កយបត្រដោយរួមបញ្ចូលតម្លៃទំនិញ និងអាករចំនួន ៥៥ ០០០ដុល្លារ ឬចេញវិក្កយបត្រថ្លៃទំនិញចំនួន ៥០ ០០០ដុល្លារ បូកអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំនួន ៥ ០០០ដុល្លារ។⁷⁸

ដូចនេះ បុគ្គលអនិវាសនជន “ក” ត្រូវគណនាអាករ ដោយប្រើអត្រាប្តូរប្រាក់ជាប្រាក់រៀល ដើម្បីដាក់លិខិតប្រកាស និងបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធយ៉ាងយឺតបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១។

គ. កាតព្វកិច្ចផ្ទៃក្នុងរដ្ឋបាល

ជាគោលការណ៍ បុគ្គលជាប់អាករ ត្រូវរក្សាទុកច្បាប់ចម្លងវិក្កយបត្រទាំងអស់ដែលបានធ្វើចេញ និងវិក្កយបត្រទាំងអស់ដែលបានទទួល។ បុគ្គលជាប់អាករត្រូវកត់ត្រា និងរក្សាទុកឱ្យបានត្រឹមត្រូវ បញ្ជីកំណត់ត្រានៃ រាល់កិច្ចការជំនួញដែលបានធ្វើ ហើយត្រូវមានគណនីតាមដានទឹកប្រាក់អាករ ដែលបានប្រមូលលើការលក់ និង ទឹកប្រាក់អាករដែលបានបង់លើការទិញនានារបស់ខ្លួន ព្រមទាំងសេចក្តីកែតម្រូវផ្សេងៗលើតម្លៃលក់ ឬទឹកប្រាក់អាករទៅតាមបែបបទដែលកំណត់ដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។ ចំពោះកិច្ចការនេះ ត្រូវធ្វើជាប្រចាំថ្ងៃ ហើយត្រូវធ្វើការបូកសរុប និងគណនាសមតុល្យនៅដំណាច់ខែនីមួយៗ។ បុគ្គលជាប់អាករ ត្រូវធ្វើជារៀងរាល់ខែ សម្រង់អាករលើតម្លៃបន្ថែម ទៅតាមបែបបទកំណត់ដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។ ពេលអ្នកជាប់ពន្ធ ត្រូវកាន់កាប់កត់ត្រា និងរក្សាបញ្ជី លិខិតគតិយុត្តិការ និងឯកសារហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗ ដូចដែលបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារបានកំណត់ និងត្រូវដាក់

⁷⁷ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ៩។

⁷⁸ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ៩-២-៣។ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ដ។

បញ្ជី និងឯកសារទាំងនោះតាមតម្រូវការជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធដើម្បីពិនិត្យ។ អ្នកជាប់ពន្ធដែលពុំមានកាតព្វកិច្ច កាន់កាប់បញ្ជីគណនេយ្យ តាមស្តង់ដារគណនេយ្យកម្ពុជាធរមាន ត្រូវកាន់ទិន្នន័យប្រវត្តិដោយកត់ត្រាតាមលំដាប់ ថ្ងៃខែ ចំណូល និងចំណាយផ្សេងៗទាំងអស់ ដែលទាក់ទងនឹងអាជីវកម្ម ទៅតាមទម្រង់ដែលរដ្ឋបាលសារពើ- ពន្ធបានកំណត់។ បុគ្គលដែលត្រូវកាន់កាប់ កត់ត្រា ឬរក្សាទុកបញ្ជីឯកសារនានា ឬទិន្នន័យប្រវត្តិដែលបានកំណត់ ដោយបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ឬបទប្បញ្ញត្តិដទៃ ត្រូវរក្សាទុកបញ្ជី ឬឯកសារទាំងនោះ ក្នុងរយៈពេល ១០ឆ្នាំ គិត ពីបំណាច់ឆ្នាំជាប់ពន្ធ។

វិធានគណនេយ្យសាមញ្ញសម្រាប់អ្នកជាប់ពន្ធតូចមានដូចជា បញ្ជីគណនេយ្យ ដែលមិនតម្រូវឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធ កត់ត្រាតាមបែបគណនីទ្វេភាគ តាមគោលការណ៍គណនីបង្ករ ដែលតម្រូវឱ្យមានការរាយការណ៍តុល្យការ ព្រមជាមួយនឹង គណនីលទ្ធផលនោះទេ និងមិនតម្រូវអនុវត្តតាមបែបគណនីសាច់ប្រាក់ដែរ។ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវកត់ត្រាបញ្ជី SAF តាមបែបគណនីឯកភាគ ការទិញលក់ លើរាល់ប្រតិបត្តិការក្នុងករណីទិញលក់ទំនិញដែលមានឯកតាធំៗ និង តម្លៃខ្ពស់ៗ និងកត់ត្រា ១ថ្ងៃម្តង ក្នុងករណីទិញលក់ទំនិញក្នុងលក្ខណៈរាយដែលមិនអាចរាប់បាន ការកត់ត្រា ត្រូវផ្អែកលើវិក្កយបត្រនៅពេលទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ (ទិញ) ឬនៅពេលផ្គត់ផ្គង់ (លក់)។ នៅដំណាច់ខែ ឬដំណាច់ឆ្នាំ នៅពេលតម្រូវឱ្យធ្វើការដាក់លិខិតប្រកាសបង់ប្រាក់ពន្ធ អ្នកជាប់ពន្ធអាចធ្វើការស្រង់តួលេខទាំងឡាយដែល មានក្នុងបញ្ជី SAF ដាក់ចូលក្នុងលិខិតប្រកាសសារពើពន្ធ ដោយពុំចាំបាច់យកតួលេខពីប្រភពផ្សេងទៀត។ អ្នកជាប់ពន្ធតូច ត្រូវបំពេញកាតព្វកិច្ចដាក់លិខិតប្រកាស និងបង់ប្រាក់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំយ៉ាងយូរ បំផុតត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា នៃឆ្នាំបន្ទាប់ និងអាចប្រកាស និងបង់ពន្ធតាមរយៈ GDT Tax Pre-Filling App។

បញ្ជីគណនេយ្យសាមញ្ញ មានបីបញ្ជីគឺ បញ្ជីទិញប្រចាំថ្ងៃ (Purchases Day Book) បញ្ជីលក់ប្រចាំថ្ងៃ (Sales Day Book) និងបញ្ជីស្តុកទិញ (Inventory Book)។

បញ្ជីទិញប្រចាំថ្ងៃ (Purchases Day Book) គឺជាកំណត់ត្រាដែលអ្នកជាប់ពន្ធត្រូវធ្វើការកត់ត្រាជាប្រចាំថ្ងៃ រាល់ចំណាយដែលកើតមានឡើងក្នុងគោលដៅប្រកបអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន ដូចជាចំណាយលើទ្រព្យអចលនកម្ម ការទិញទំនិញសម្រាប់លក់ ឬសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់សេវា វត្ថុធាតុដើម បុគ្គលិក កម្មករ ទឹក ភ្លើង ការជួលចលនទ្រព្យ ឬអចលនទ្រព្យ និងចំណាយផ្សេងៗ។

បញ្ជីលក់ប្រចាំថ្ងៃ (Sales Day Book) គឺជាកំណត់ត្រាដែលអ្នកជាប់ពន្ធត្រូវធ្វើការកត់ត្រាជាប្រចាំថ្ងៃ រាល់ ប្រតិបត្តិការនៃការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវាតាមវិក្កយបត្រនីមួយៗក្នុងករណីផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវាដែលមានតម្លៃ ខ្ពស់ ឬកត់ត្រាសរុបមួយថ្ងៃម្តងក្នុងករណីផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវាមានតម្លៃទាប ឬលក់រាយច្រើនមុខលើវិក្កយបត្រ តែមួយ។

បញ្ជីស្តុកទិញ (Inventory Book) គឺជាកំណត់ត្រាដែលអ្នកជាប់ពន្ធត្រូវធ្វើការកត់ត្រា ព័ត៌មានមួយចំនួន ទាក់ទងទៅនឹងស្តុកទំនិញដើមគ្រា ទំនិញដែលបានទិញក្នុងគ្រា និងស្តុកទំនិញចុងគ្រា។

ទាក់ទងទៅនឹងការបំពេញបែបបទស្នើសុំចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែមវិញ គឺត្រូវបានកំណត់ជាភាសាខ្មែរ ឬ ជាភាសាអង់គ្លេស។⁷⁹ ការចុះបញ្ជីតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក (E-Registration) តាមរយៈគេហទំព័រ <https://www.tax.gov.kh> តាមទម្រង់ និងព័ត៌មានដែលបានកំណត់ដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ឬចុះបញ្ជីដោយផ្ទាល់នៅ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។ ចំពោះការចុះបញ្ជីតាមរយៈគេហទំព័រ ឬការចុះបញ្ជីដោយផ្ទាល់នៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ អ្នក ជាប់ពន្ធអនិវាសនជន អាចជ្រើសរើសប្រើប្រាស់សេវារបស់ភ្នាក់ងារសេវាកម្មពន្ធដារ ដើម្បីសម្របសម្រួលនៅក្នុង ការចុះបញ្ជីនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។⁸⁰

ឯកសារតម្រូវសម្រាប់ការចុះបញ្ជីមានដូចខាងក្រោម៖

- ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម
- វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការចុះបញ្ជីរបស់អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន
- ឯកសារបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណដែលមានសុពលភាពរបស់ម្ចាស់ ឬអ្នកតំណាង(អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ឬលិខិតឆ្លងដែន)
- រូបថតបច្ចុប្បន្នមិនលើសពីរយៈពេលបីខែ ដែលមានទំហំ ៣៥ X ៤៥ មីលីម៉ែត្រ និងមានផ្ទៃខាង ក្រោយពណ៌សចំនួន ០២សន្លឹក របស់នាយក ឬអ្នកតំណាង
- លិខិតបញ្ជាក់ព័ត៌មានគណនីធនាគាររបស់អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជនដែលចេញដោយ ឬបោះពុម្ព ចេញពីប្រព័ន្ធធនាគាររបស់អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន។

ឯកសារតម្រូវខាងលើនេះ អាចប្រើប្រាស់ជាភាសាបរទេស ដោយត្រូវមានរំលេច ឬបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ឬជា ភាសាអង់គ្លេស។⁸¹

អ្នកជាប់ពន្ធអាចទទួលបានសេចក្តីសម្រេចចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម ឬការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានក្នុង រយៈពេល ៧ថ្ងៃ ទៅ ១០ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ។⁸²

ឯកសារផ្លូវការនៃការចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម ឬការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មាន ដែលរដ្ឋបាលសារពើពន្ធត្រូវ ផ្តល់ឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធជាទម្រង់ឌីជីថល (PDF) មានដូចខាងក្រោម៖

- ក.វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម
- ខ.ប័ណ្ណសម្គាល់ការចុះបញ្ជីពន្ធដារ

⁷⁹ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១១ ចំណុចទី២។

⁸⁰ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១១ ចំណុចទី២(ក) និង(ខ)។ ការបកស្រាយរំហូរ និងអាចស្វែងរកបាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ប។

⁸¹ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១១ ចំណុចទី២(គ)។

⁸² ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១១ ចំណុចទី៥។

គ. លិខិតជូនដំណឹងស្តីពីការបំពេញកាតព្វកិច្ចសារពើពន្ធ។⁸³

រីឯចំពោះ កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានអ្នកជាប់ពន្ធ ត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម៖

ក. ៤០០ ០០០រៀល សម្រាប់ការចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម

ខ. ២០០ ០០០រៀល សម្រាប់ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានអ្នកជាប់ពន្ធ៖

- នាមករណ៍សហគ្រាស
- អាសយដ្ឋាន
- សមាសភាពអ្នកគ្រប់គ្រង។⁸⁴

២.៣. ការផុតរំលត់នៃសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច

លក្ខខណ្ឌដែលនាំឱ្យកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីផុតរំលត់ គឺនៅពេលដែលការព្រមព្រៀងត្រូវបានបញ្ចប់ដោយ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងសេវា បានបញ្ជូនទំនិញ និងសេវាទៅឱ្យអតិថិជន ឬអតិថិជនបានទទួលការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវាដែលខ្លួនបានបញ្ជាទិញនៅលើថ្នាលពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក (២.២.១) ជាមួយគ្នានេះ កាតព្វកិច្ចទូទាត់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមនឹងកើតឡើង ដោយករណីមួយចំនួន ភាគីម្ខាងនៃការអនុវត្តពុំបានធ្វើការទូទាត់ប្រាក់បំណុលនេះជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធឡើយ (២.២.២) ហេតុនេះ នឹងសិក្សាថា តើអលទ្ធភាពរបស់កូនបំណុលកើតឡើងពីការមិនអាចអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់កូនបំណុលបានឬយ៉ាងណា (២.២.៣)។

២.៣.១. ការបញ្ជូនចេញ និងបានទទួល ទំនិញ និងសេវា

ជាទិដ្ឋភាពក្នុងការអនុវត្ត នៅពេលដែលទំនាក់ទំនងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកកើតឡើង ពេលគឺសំណើរ និងស្វ័យការត្រូវគ្នា នោះនឹងបង្កើតឱ្យមានអានុភាព និងសុពលភាពនៃកិច្ចសន្យាដែលជាលក្ខខណ្ឌអាចអនុវត្តសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចបន្តទៀតបាន រីឯបុគ្គលដែលមានទំនាក់ទំនងនិងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មត្រូវអនុវត្តខ្លួនចែងនានាដែលបានព្រមព្រៀងនោះ។ នៅទីនេះ កាតព្វកិច្ចនឹងកើតឡើងចំពោះបុគ្គលដែលបានបញ្ជាទិញទំនិញ និងសេវានៅលើថ្នាលពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិកដោយការប្រគល់ប្រាក់ ឱ្យទៅបុគ្គលដែលជាអ្នកលក់ទំនិញ ឬសេវានោះ ដើម្បីសម្រេច កម្មវត្ថុនៅក្នុងកិច្ចសន្យា មុនបុគ្គលដែលជាអ្នកលក់ប្រគល់កម្មវត្ថុនៃការលក់ទិញនោះឱ្យ។ បន្ទាប់មក ការទូទាត់ប្រាក់នៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកមានវិធីសាស្ត្រខុសៗគ្នា ជាជម្រើសក្នុងការទូទាត់ប្រាក់ឱ្យទៅបុគ្គល ដែលជាអ្នកលក់ទំនិញ ឬសេវា បើទោះបីជាបុគ្គលនោះស្ថិតនៅទីណាក៏ដោយ។ ការទូទាត់ប្រាក់អាចធ្វើឡើងបានតាមរយៈឧបករណ៍ទូទាត់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកដូចជាប័ណ្ណ ឬ កាតទូទាត់ ឬឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិកចល័ត ឬតាមរយៈឧបករណ៍ទូទាត់ដែលមានមុខងារស្រដៀងគ្នា ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុបង់ពន្ធ ឬឥណទានដូចក្នុងករណីដែលបានលើកឡើងខាងលើ។

⁸³ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១១ ចំណុចទី៦។

⁸⁴ ប្រកាសលេខ៥៤២ សហវ.ប្រក, ប្រការ១១ ចំណុចទី៤។

បន្ទាប់ពីមាន ការទូទាត់ ការផ្ទេរ ឬការប្រគល់ប្រាក់ទៅឱ្យបុគ្គលដែលជាអ្នកលក់ ទំនិញ ឬសេវារួចហើយ បុគ្គលនោះមានកាតព្វកិច្ចធ្វើការបញ្ជូន ទំនិញ ឬសេវារបស់ខ្លួន ឱ្យទៅបុគ្គលដែលជាអ្នកទិញនោះ។ កិច្ចសន្យា ពាណិជ្ជកម្ម ដែលភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាបង្កើត ដើម្បីធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាមួយគ្នានោះនឹងបញ្ចប់ នៅពេលដែល ពាណិជ្ជករដែលជាអ្នកលក់ ទំនិញ ឬសេវា ដែលបានបញ្ជូនឱ្យទៅភាគីបានសម្រេច ទៅតាមឆន្ទៈរបស់ភាគី អ្នកបានព្រមព្រៀងគ្នា តាមកិច្ចសន្យានោះ។

ការមកដល់ ទំនិញ ឬសេវា មិនថាតាមមធ្យោបាយណាមួយ ឬតាមរយៈអន្តរការី និងបានបញ្ជូនបន្តទៅ អ្នកទិញ ចាត់ទុកថា ការទូទាត់ប្រាក់បានជោគជ័យ នោះក៏មានន័យថា ទំនាក់ទំនងនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកក៏ត្រូវបានបញ្ចប់។ ពីព្រោះ ភាគីបានបំពេញកាតព្វកិច្ចឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក រហូតដល់ ដំណាក់កាលចុងក្រោយ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើភាគីអ្នកទិញ បង្ហាញឆន្ទៈចង់បន្តទិញទំនិញ ឬសេវា នោះទំនាក់- ទំនងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនោះ នឹងនៅតែបន្តកើតមានជាថ្មីម្តងទៀត រហូតដល់ភាគី ម្ខាងទៀតព្រមព្រៀងគ្នាបញ្ចប់ ទើបចាត់ទុកថា ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកត្រូវបានបញ្ចប់ដោយត្រឹមត្រូវ និងជោគជ័យ។

នៅក្នុងនេះផងដែរ សេវាដឹកជញ្ជូនត្រូវបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីក្រុមហ៊ុនឯកជន ដែលបានបង្កើតឡើង នៅ ពេលថ្មីៗនេះ ក្រោយពីបានប្រគល់ទំនិញឱ្យទៅអ្នកដឹកជញ្ជូនពីអ្នកលក់រួចរាល់ហើយ ដំណឹងអំពីពេលវេលា នៃ ការមកដល់ទំនិញ និងការមកដល់យឺតយ៉ាវនៃទំនិញ អតិថិជននឹងអាចធ្វើការទាក់ទងដោយផ្ទាល់ទៅក្រុមហ៊ុន ដឹកជញ្ជូនទំនិញ។ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌកំណត់របស់ក្រុមហ៊ុនត្រូវបានអនុវត្ត ដូចជា ការខូចខាតនៃទំនិញ ការដឹក ជញ្ជូនទំនិញមានការយឺតយ៉ាវ ករណីគ្មានអ្នកទទួលទំនិញពេលទំនិញមកដល់ជាដើម។ គួរបញ្ជាក់ថា ក្នុងរយៈ ពេលនៃដំណាក់កាលនីមួយៗនៃការដឹកជញ្ជូនទំនិញទៅកាន់អតិថិជន អតិថិជនអាចតាមដាននៅលើគេហទំព័រ របស់ក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូន ដោយដំណាក់កាលនីមួយៗនៃការដឹកជញ្ជូនត្រូវបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់អំពី ពេលវេលាជាក់លាក់នៃការមកដល់នៃទំនិញក៏ត្រូវបានបង្ហាញ។⁸⁵

២.៣.២. អលទ្ធភាពរបស់គូលបំណុល

ប្រាក់អាករ ត្រូវចាត់ទុកជាបំណុលរដ្ឋនៅពេលផ្គត់ផ្គង់។⁸⁶ ដោយគិតមកដល់ឆ្នាំ២០២១ និងឆ្នាំ២០២២ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ សង្កេតឃើញថា ខាងម្ចាស់សហគ្រាសមួយចំនួនមិនព្រមចូលខ្លួនមកទូទាត់បំណុលពន្ធ ឡើយ បើទោះបីមានការអញ្ជើញច្រើនលើកច្រើនសារក៏ដោយ។ កត្តានេះ បណ្តាលមកពីអលទ្ធភាពរបស់អ្នក ជាប់ពន្ធដែលជំពាក់បំណុលពន្ធមានជាច្រើនករណី ដែលនាំឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ហេតុនេះ ដើម្បីចៀសវាងពីផលវិបាកដែលកើតឡើងជាយកថាហេតុ និងដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាព ក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រមូលចំណូលពន្ធជាគុណប្រយោជន៍ដល់ថវិកាជាតិ អគ្គនាយកដ្ឋាន បានប្រកាសជូនដំណឹង ដល់សហគ្រាសដែលជំពាក់បំណុលពន្ធទាំងអស់ ត្រូវមកទូទាត់ និងដោះស្រាយបំណុលពន្ធ ដែលយ៉ាងយូរត្រឹម

⁸⁵ គំនូសអំពីប្រតិបត្តិការបញ្ជាទិញ និងការទូទាត់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងអាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ខ។

⁸⁶ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦៦ ចំណុចទី១។

ដំណាច់ឆ្នាំ២០២២ ជាកំហិត។ បើពុំនោះទេ ខាងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ នឹងអនុវត្តវិធានការទារបំណុលពន្ធ។ ក្នុងការអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ បានបញ្ជាក់ជូនផងដែរថា ម្ចាស់សហគ្រាសទាំងអស់ គឺអាចមកទូទាត់បំណុល នៅឯនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធធំ ឬនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធតូច និងមធ្យម ឬនៅសាខាពន្ធដារ ខេត្ត-ខណ្ឌ ដែលជាអង្គភាពគ្រប់គ្រងសហគ្រាស។⁸⁷

នៅក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានប្រមូលបំណុលពន្ធចំនួន ៤២៧ សហគ្រាស សរុប ចំនួន ៨១,៩០ប៊ីលានរៀល (ប្រមាណជា ២០,២២លានដុល្លារ) បើប្រៀបធៀបនឹងខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ ដែល ប្រមូលបានចំនួន ៧៧,១១ប៊ីលានរៀល គឺមានការកើនឡើងចំនួន ៤,៧៩ប៊ីលានរៀន (ប្រមាណជា ១,១៨លាន ដុល្លារ) ស្មើនឹង ៦,២១%។ សរុបមក នៅក្នុងរយៈពេល ៣ខែ ដើមឆ្នាំ២០២៣ បំណុលពន្ធប្រមូលបានចំនួន ២២,៤៤៦ប៊ីលានរៀល (ប្រមាណជា ៥៦,៤១លានដុល្លារ) បើប្រៀបធៀបរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ២០២២ ដែល ប្រមូលបានចំនួន ២៣,៧៣៦លានដុល្លារ គឺមានការថយចុះចំនួន ៨៨៩ប៊ីលានរៀល (ប្រមាណជា ២,១៩លាន ដុល្លារ) ស្មើនឹង -៣,៧ ៥%។⁸⁸

ឃើញថា ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០២៣ បានកំណត់ផែនការចំណូលសារពើពន្ធក្នុង ស្រុកចំនួន ១៤,៦៤៥,៣៨ប៊ីលានរៀល ប្រមាណជា ៣៥៧១,៦៩ លានដុល្លារ។ បើធៀបទៅនឹងផែនការចំណូល សារពើពន្ធក្នុងស្រុកនៃច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០២២ កើនឡើង ២៦,៧%។

អាករលើតម្លៃបន្ថែម បានផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងកម្រិតជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ កត្តានេះហើយជាបញ្ហាធំបំផុត នៅក្នុងនីតិវិធីអនុវត្តប្រមូលប្រាក់អាករ។ ហេតុដែលនាំឱ្យការប្រមូលប្រាក់អាករមិនបានច្រើន និងមិនស្របតាម ផែនការហិរញ្ញវត្ថុ ក៏ព្រោះតែកម្រិតជីវភាពរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ចូលរួមប្រតិបត្តិការទិញលក់ទំនិញ និងសេវាជាប់ អាករមានច្រើន។ អ្នកប្រើប្រាស់ដែលមានកម្រិតជីវភាព គឺពុំមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ចូលទៅលក់ទិញទំនិញ និង សេវានៅក្នុងហាង ឬថ្នាលអនឡាញត្រួតពិនិត្យ ដែលមានគុណភាពស្តង់ដារ និងមានចុះបញ្ជីពន្ធដារត្រឹមត្រូវនោះទេ។ ភាគច្រើននិយមតែទំនិញ និងសេវាក្លែងក្លាយដែលមិនមានគុណភាពល្អ តម្លៃទាបជាងទីផ្សារហើយរដ្ឋក៏មិនបាន ត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងឱ្យត្រឹមត្រូវ ជារឿងមួយដែលអ្នកលក់មិនអាចគិតអាករលើតម្លៃបន្ថែមពីអតិថិជនបាន។

ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រកាសប្រាក់ពន្ធនេះទៀតសោត ពុំទាន់បានឡើងទៅដល់កម្រិតមួយដែលរដ្ឋចង់បាន។ ពីព្រោះ នៅក្នុងការប្រកាសពន្ធ ឬការប្រមូលប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែម អ្នកលក់មួយចំនួនប្រកាសពន្ធដោយមិន ស្មោះត្រង់ ទៅតាមចំនួនពិតប្រាកដដែលខ្លួនទទួលបានពីការផ្គត់ផ្គង់ឱ្យអតិថិជន។ ជាអំពើល្មើសធ្ងន់ធ្ងរ ដោយ ករណីជាក់ស្តែង មានការឃុបឃិតជាមួយមន្ត្រីជំនាញផ្នែកពន្ធដារ ដើម្បីគេចវេសពីកាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់ពន្ធ ឬក្នុង ករណីខ្លះ អ្នកផ្គត់ផ្គង់បានជួយលាក់បំបាំងអតិថិជនក្នុងការរួចផុតពីកាតព្វកិច្ចផ្នែកពន្ធ ឬធ្វើឱ្យចំនួនដែលត្រូវបង់

⁸⁷ អ៊ូ សុខមាន, ពន្ធដារ ទុកពេលឱ្យម្ចាស់សហគ្រាសដែលជំពាក់បំណុលពន្ធ មកទូទាត់ឱ្យបានមុនដំណាច់ឆ្នាំនេះ, (ថ្ងៃ៖ ២០២២), អាចរកបាននៅ៖ <https://thmeythmey.com/?page=detail&id=121576> ,ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣។

⁸⁸ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, ព្រឹត្តិបត្រពន្ធដារ, លេខ៥ ត្រីមាសទី ១ ខែមករា ដល់មីនា ឆ្នាំ២០២៣, ទំព័រទី ៤៥។ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ ៧។

មានចំនួនតិច។ កត្តានេះហើយ ធ្វើឱ្យរដ្ឋបាត់បង់ប្រាក់ចំណូលដែលជាថវិកាជាតិមួយផ្នែកយ៉ាងធំ។

មិនអាចមើលរំលងបាន អំពីបញ្ហាដែលប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរមួយចំនួនចាកចេញពីស្រុកកំណើតទៅរស់នៅឯបរទេស ឬហៅថា ការធ្វើចំណាកស្រុក។ ជាផ្នែកមួយសំខាន់ ដែលកម្ពុជាបានបាត់បង់ចំណូលមកពីការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមមួយចំនួនធំ។ ពីព្រោះ ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាដែលបានធ្វើចំណាកស្រុកទៅបរទេស មិនបានប្រើប្រាស់ថវិកា ដែលខ្លួនមានចាយវាយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាឡើយ។ ដូចជា ការធ្វើដំណើរកំសាន្តទៅបរទេសជាអាទិ៍។

២.៣.៣. ការទូទាត់បំណុលពន្ធជាដំណាក់កាល

លក្ខខណ្ឌខាងលើមិនដាច់ខាតឡើយ ពីព្រោះកន្លងមក ខាងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានចេញសេចក្តីណែនាំស្តីពីការអនុញ្ញាតឱ្យទូទាត់បំណុលពន្ធជាដំណាក់កាល។

លក្ខខណ្ឌនេះ តម្រូវឱ្យម្ចាស់សហគ្រាស និងបណ្តាធិការនៃសហគ្រាសទាំងអស់ ជាអ្នកជាប់ពន្ធដែលពុំមានលទ្ធភាពទូទាត់បំណុលពន្ធបានគ្រប់ចំនួនភ្លាមៗ និងមានបំណងស្នើសុំទូទាត់ប្រាក់ពន្ធជាដំណាក់កាលត្រូវដាក់លិខិតស្នើសុំ ដែលមានចុះហត្ថលេខាម្ចាស់សហគ្រាស ឬអ្នកតំណាងដែលមានសិទ្ធិស្របច្បាប់មកកាន់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដោយភ្ជាប់មកជាមួយឯកសារដូចជា៖⁸⁹

- ប័ណ្ណពន្ធប៉ាតង់ឆ្នាំចុងក្រោយ
- លិខិតជូនដំណឹងស្តីពីការកំណត់ពន្ធឡើងវិញ ឬលិខិតជូនដំណឹងស្តីពីការទារបំណុលពន្ធ ឬលិខិតជូនដំណឹងស្តីពីការរំលឹកការទារបំណុលពន្ធ ឬលិខិតបញ្ជាក់ស្ថានភាពបំណុលពន្ធ
- ឯកសារ ឬភស្តុតាងសមស្របបញ្ជាក់ពីកង្វះលទ្ធភាពក្នុងការទូទាត់ប្រាក់ពន្ធតែមួយលើកបាន (ជាអាទិ៍ អាចមានដូចជា របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ របាយការណ៍ធនាគាររបស់សហគ្រាស និងម្ចាស់សហគ្រាស ឬភស្តុតាងនានាដែលបញ្ជាក់អំពីស្ថានភាពប្រាក់ពន្ធ ឬបំណុលពន្ធ)
- លេខទូរស័ព្ទដែលអាចទំនាក់ទំនងទៅបាន ដោយមានបញ្ជាក់អំពីឈ្មោះ និងតួនាទីឱ្យបានច្បាស់លាស់។

នៅពេលដែរ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារទទួលបានពាក្យសុំនេះ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារនឹងធ្វើការត្រួតពិនិត្យឱ្យលម្អិតលើលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖ ⁹⁰

- សហគ្រាសបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានរួចរាល់តាមនីតិវិធីជាធរមាន
- វិភាគលទ្ធភាពរបស់អ្នកជាប់ពន្ធក្នុងការទូទាត់បំណុលពន្ធ
- ចំនួនទឹកប្រាក់ពន្ធដែលស្នើសុំទូទាត់ជាដំណាក់កាល

⁸⁹ សេចក្តីណែនាំស្តីពីការអនុញ្ញាតឱ្យទូទាត់បំណុលពន្ធជាដំណាក់កាល, លេខ ១៨៣៨២អពជ, ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩, ចំណុចទី១។ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា សេចក្តីណែនាំលេខ ១៨៣៨២អពជ)

⁹⁰ សេចក្តីណែនាំលេខ ១៨៣៨២អពជ, ចំណុចទី២។

- ស្ថានភាពអនុវត្តកាតព្វកិច្ចសារពើពន្ធ និងប្រវត្តិគោរពច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ
- សក្ខីកម្មដែលធានាការទូទាត់បំណុលពន្ធបានទាន់ពេលវេលា។

ទោះបីជាមានសេចក្តីណែនាំ អនុញ្ញាតឱ្យទូទាត់បំណុលពន្ធជាដំណាក់កាលក៏ដោយ ខាងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារក៏មានសមត្ថកិច្ចកំណត់ចំនួនដំណាក់កាលក្នុងការទូទាត់បំណុលពន្ធ ដោយបែងចែកទៅតាមប្រភេទនៃអ្នកជាប់ពន្ធ និងចំនួនទឹកប្រាក់ពន្ធដែលត្រូវបង់។ ការអនុញ្ញាតចំនួនដំណាក់កាលត្រូវអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌដែលជារយៈពេលទូទាត់បំណុលពន្ធដោយមិនឱ្យលើសពី ០៣(បី)ឆ្នាំ រួមទាំងការប្រាក់ក្នុងការទូទាត់បំណុលពន្ធជាដំណាក់កាលត្រូវអនុវត្តតាមចំនួនឆ្នាំ ក្នុងនោះឆ្នាំទី១ ការប្រាក់ត្រូវបានលើកលែង, ឆ្នាំទី២ ត្រូវបង់ការប្រាក់បន្ថែមតាមអត្រាទីផ្សារដែលគណនាជាមធ្យមភាគដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, និងឆ្នាំទី៣ គឺត្រូវបង់ការប្រាក់បន្ថែមតាមអត្រា ២% ក្នុងមួយខែ។⁹¹

នៅថ្ងៃទី១៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៣ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ បានចេញសេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពីកម្រិតអត្រាការប្រាក់ទីផ្សារសម្រាប់ប្រាក់កម្ចីប្រចាំឆ្នាំ២០២២ ដោយការកំណត់អត្រានេះ ផ្អែកលើការគណនាមធ្យមភាគអត្រាការប្រាក់ឱ្យប្រចាំឆ្នាំរបស់ខាងធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្នុងស្រុកចំនួន ១១ (ដប់មួយ) ដូចជា ៨,៧៨% ក្នុងមួយឆ្នាំចំពោះប្រាក់រៀល និង ៨,៣៥% ក្នុងមួយឆ្នាំ ចំពោះប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក។ អត្រាការប្រាក់នេះ ប្រើប្រាស់នៅក្នុងគោលដៅអនុវត្តកាតព្វកិច្ចកាត់ទុកពន្ធលើអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែមលើការផ្តល់ប្រាក់ឱ្យនិយោជិតខ្លី និងក្នុងគោលដៅកម្រិតអត្រាការប្រាក់លើការខ្ចីបុគ្គលទាក់ទិនតែប៉ុណ្ណោះ។ ហេតុនេះ គ្រប់អង្គការពន្ធដារ និងសហគ្រាសជាអ្នកជាប់ពន្ធទាំងអស់ ត្រូវអនុវត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវបង់ប្រាក់បំណុលពន្ធទាំងអស់ នៅសាខាធនាគារណាមួយដែលបានចុះអនុស្សរណៈយោគយល់គ្នា (MOU) ជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងត្រូវផ្តល់បង្កាន់ដៃបង់ប្រាក់ធនាគារជូននាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធដំ ឬសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ដើម្បីទទួលបានបង្កាន់ដៃបង់ប្រាក់ពន្ធដារជាកសុភាពនៃការទូទាត់បំណុលពន្ធ។

ករណី នៅតែខកខានមិនបានមកទូទាត់បំណុលពន្ធតាមដំណាក់កាលដែលបានអនុញ្ញាត អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារនឹងធ្វើការដកហូតការអនុញ្ញាត ហើយសហគ្រាសនោះ នឹងត្រូវទទួលរងទោសទណ្ឌ (ពន្ធបន្ថែម និងការប្រាក់) និងទោសទណ្ឌផ្សេងៗទៀតដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ព្រមទាំងអនុវត្តវិធានការទារបំណុលពន្ធ មានដូចជា ការព្យួរទុកជាបណ្តោះអាសន្ន វិញ្ញាបនបត្រអាករលើតម្លៃបន្ថែម (អ.ត.ប) របស់សហគ្រាសដោយមិនអនុញ្ញាតឱ្យស្នើសុំបង្វិលសងអាករ ឬប្រើប្រាស់ឥណទានអាករបានឡើយ និងឃាត់ទុកបណ្តោះអាសន្ន ការស្នើសុំបង់ពន្ធប្រថាប់លើការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិអចលនទ្រព្យ។

លើសពីនេះ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ក៏មានសិទ្ធិសហការជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជាដើម្បីបញ្ឈប់ប្រតិបត្តិការនាំចេញ-នាំចូលរបស់សហគ្រាស ដោយសហការជាមួយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីបញ្ឈប់ ឬផ្អាកដំណើរការសហគ្រាសជាបណ្តោះអាសន្ន សហការជាមួយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីឃាត់ទុក

⁹¹ សេចក្តីណែនាំលេខ ១៨៣៨២អពជ, ចំណុចទី៣។

គណនីធនាគាររបស់សហគ្រាស ឬ/និង បុគ្គលពាក់ព័ន្ធ សហការជាមួយស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចផងដែរ ដើម្បីទុក ជាមោឃៈលិខិតអនុញ្ញាត ឬអាជ្ញាប័ណ្ណផ្សេងៗ។

ករណីធ្ងន់ធ្ងរអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ក៏អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅតុលាការ ចំពោះសហគ្រាសដែលជំពាក់ បំណុលពន្ធ មិនព្រមមកទូទាត់។ អគ្គនាយកដ្ឋានអនុវត្តសិទ្ធិអំណាចខាងលើ ផ្អែកតាមមាត្រា១០៩ មាត្រា១១១ មាត្រា១១៣ មាត្រា១១៤ មាត្រា១១៥ និងមាត្រា១៣៤ នៃច្បាប់ស្តីពីពន្ធដារ។

ផ្ទុយមកវិញ ប្រសិនបើសហគ្រាសទាំងឡាយដែលជាអ្នកជាប់ពន្ធមានកាតព្វកិច្ចប្រកាសពន្ធដោយគោរព ទៅតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធខ្យាងបានត្រឹមត្រូវ និងខ្ជាប់ខ្ជួន នោះកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកជាប់ពន្ធទាំងឡាយនឹងត្រូវផុត រំលត់។

ជំពូកទី៣

នីតិវិធីអនុវត្តក្នុងការប្រមូលប្រាក់អាករ

ជំពូកទី៣

នីតិវិធីអនុវត្តក្នុងការប្រមូលប្រាក់អាករ

៣.១. ការចូលទៅប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ (E-TAX)

ដើម្បីបង្កភាពងាយស្រួលដល់អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម អ្នកជាប់ពន្ធធំ និងអ្នកជាប់ពន្ធតូចទាំងអស់ ត្រូវអនុវត្តការដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមប្រព័ន្ធអនឡាញប្រចាំឆ្នាំ (៣.១.១.) ការដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមវិធីគិតអាករជំនួសប្រចាំខែ (៣.១.២.) និងការបង់ប្រាក់អាករតាមអនឡាញ (៣.១.៣) ដោយខ្លួនផ្ទាល់ ឬធនាគារជាដៃគូដែលបានចុះអនុស្សាវរណៈយោគយល់គ្នាជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។

៣.១.១. ការដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមនៅក្នុងប្រព័ន្ធអនឡាញ (E-Filling)

ដើម្បីអនុវត្តស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលឆ្នាំ ២០១៩-២០២៣ ជាពិសេស ការធ្វើទំនើបកម្មរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុបានរៀបចំ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធតាមអនឡាញ និងទម្រង់លិខិតប្រកាសពន្ធប្រចាំខែថ្មី ដើម្បីសម្រួលទៅដល់ការដាក់លិខិតប្រកាស និងការបង់ប្រាក់ពន្ធឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងស័ក្តិសិទ្ធភាព ធានាបានតម្លាភាព ភាពងាយស្រួល ឆាប់រហ័ស ចំណេញពេលវេលា និងភាពជឿទុកចិត្តក្នុងការផ្តល់សេវាជូនដល់អ្នកជាប់ពន្ធ។ គិតត្រឹមខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធតាមអនឡាញ (E-Filling) ដែលមានលក្ខណៈពេញលេញ ភ្ជាប់ជាមួយនឹងមុខងារទូទាត់ប្រាក់ពន្ធតាមរយៈប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងប្រព័ន្ធធនាគារ ដើម្បីឱ្យផ្តល់ភាពងាយស្រួលជូនដល់អ្នកជាប់ពន្ធកាត់បន្ថយពេលវេលា និងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមក្នុងការបំពេញលិខិតប្រកាស និងទូទាត់ប្រាក់ពន្ធ។ ការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធតាមអនឡាញ (E-Filling) គឺបានជួយកាត់បន្ថយហានិភ័យរបស់អ្នកជាប់ពន្ធដោយកាត់បន្ថយការមកប្រកាសផ្ទាល់នៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធក្នុងបរិការណ៍នៃជម្ងឺរាតត្បាតកូវីដ-១៩ តាំងពីដើមឆ្នាំ២០២០ មកម្ល៉េះ។

អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម និងពន្ធធំទាំងអស់ រួមទាំង បេសកកម្មទូត ឬកុងស៊ុលបរទេស អង្គការអន្តរជាតិ និងទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសរបស់ប្រទេសនានា មានកាតព្វកិច្ចត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធរដ្ឋបាលសារពើពន្ធតាមអនឡាញ (E-Filling) យ៉ាងយឺតថ្ងៃទី២៥ នៃខែបន្ទាប់ ហើយត្រូវបង់ប្រាក់អាករទៅតាមចំនួនដែលប្រកាសនៅពេលដាក់លិខិតប្រកាសនោះ ដោយរួចផុតពីពន្ធបន្ថែម ១០% ពីការយឺតយ៉ាវនៅក្នុងការដាក់លិខិតប្រកាស។⁹²

ចំពោះ របៀបនៃការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធតាមអនឡាញ (E-Filling) របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ អ្នកប្រើប្រាស់ដែលពុំទាន់បានចុះឈ្មោះប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអនឡាញរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ត្រូវចុះឈ្មោះប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដោយចូលទៅកាន់គេហទំព័រដែលមានអាសយដ្ឋាន www.tax.gov.kh ឬទាញ យកពី App Store (សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទដៃតាមប្រព័ន្ធ iOS) ឬអាចទាញយកពី Play Store (សម្រាប់អ្នក ប្រើ

⁹² ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៧០។

ប្រាស់ទូរស័ព្ទដៃតាមប្រព័ន្ធ Android) ដើម្បីចុះបញ្ជីប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ អ្នកជាប់ពន្ធ មធ្យម និងអ្នកជាប់ពន្ធធំ ដោយ ត្រូវវាយបញ្ចូលព័ត៌មានមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖⁹³

- លេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធ (VAT TIN)
- លេខប័ណ្ណសម្គាល់ការចុះបញ្ជីពន្ធដារ (Tax Registration Identification Card) នៅលើប័ណ្ណ ច្បាប់ដែលអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារផ្តល់ជូន
- លេខទូរស័ព្ទដែលបានផ្តល់នៅពេលចុះបញ្ជីពន្ធដារ នឹងត្រូវបានកត់ត្រាទុកក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ទិន្នន័យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ (ក្នុងករណីលេខទូរស័ព្ទត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរ ត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ព័ត៌មានសហគ្រាស និងដើម្បីផ្លាស់ប្តូរលេខទូរស័ព្ទ)។

អ្នកប្រើប្រាស់នឹងទទួលបាន ឈ្មោះសម្រាប់ប្រើប្រាស់ (User name) និងលេខកូដសម្ងាត់ (Password) ដែលត្រូវបានផ្ញើទៅកាន់អ៊ីមែល (Email) និងលេខទូរស័ព្ទរបស់ម្ចាស់សហគ្រាស ឬអ្នកប្រើប្រាស់ នៅពេលដែល ព័ត៌មានតម្រូវខាងលើត្រូវបានវាយបញ្ចូលពេញលេញ។⁹⁴

ក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធអាជីវកម្មតាមអនឡាញ (E-Filing) អ្នកប្រើប្រាស់ ជាប់ពន្ធមធ្យម និងពន្ធធំ ត្រូវអនុវត្តតាមវិធីលម្អិត ដូចខាងក្រោម៖

- ចូលទៅគេហទំព័រដែលមានអាសយដ្ឋាន www.tax.gov.kh ដោយប្រើប្រាស់គណនីប្រើប្រាស់ ប្រព័ន្ធ និងជ្រើសរើសយកប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធអាជីវកម្មតាមអនឡាញ
- បញ្ចូលទិន្នន័យបញ្ជី និងវិក្កយបត្រទិញ-លក់
- បញ្ចូលទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រកាសពន្ធកាត់ទុក
- បញ្ចូលទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រកាសពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស និងពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សចំពោះអត្ត- ប្រយោជន៍បន្ថែម
- ក្នុងការបង់ប្រាក់ពន្ធ អ្នកជាប់ពន្ធអាចបង់ប្រាក់ពន្ធតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ (E-payment) នៅក្នុង ករណីនេះ អ្នកដែលជាប់ពន្ធពុំចាំបាច់យកលិខិតប្រកាសមកដាក់នៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធនោះទេ។ ដោយឡែក នៅក្នុងករណីអ្នកជាប់ពន្ធរើសរសេរការបង់ប្រាក់ពន្ធ នៅតាមបញ្ជូរទទួលប្រាក់ពន្ធ នៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ឬនៅតាមបណ្តាធនាគារជាដៃគូដែលបានចុះអនុស្សាវរណៈយោគយល់គ្នា ជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អ្នកដែលជាប់ពន្ធត្រូវយកបង្កាន់ដៃទទួលប្រាក់ពន្ធមកកាន់ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធដែលគ្រប់គ្រងសហគ្រាស។⁹⁵

⁹³ ស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៣។

⁹⁴ សេចក្តីណែនាំលេខ ៦៩០០អពជ, ចំណុចទី១ កថាខណ្ឌទី១។

⁹⁵ សេចក្តីណែនាំលេខ ៦៩០០អពជ, ចំណុចទី២ កថាខណ្ឌទី១។ e-Payment និងអាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥។

សម្រាប់អ្នកជាប់ពន្ធតូច (GDT Taxpayer App) ត្រូវអនុវត្តតាមនីតិវិធីលម្អិតដូចខាងក្រោម៖

- បញ្ចូលទិន្នន័យទិញ-លក់របស់សហគ្រាស
- ពិនិត្យប្រាក់ពន្ធដែលគណនាដោយស្វ័យប្រវត្តិ
- ត្រូវបំពេញបន្ថែមប្រាក់ពន្ធអាករផ្សេងៗប្រសិនបើមាន
- ក្នុងការបង់ប្រាក់ពន្ធ អ្នកជាប់ពន្ធអាចបង់ប្រាក់ពន្ធតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ (E-payment)។ អនុវត្តដូចគ្នា និងអ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម និងអ្នកជាប់ពន្ធធំ។^{៩៦}

៣.១.២. ការដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមវិធីគិតអាករជំនួស

ជាមួយគ្នានេះដែរ ក្នុងករណីចាំបាច់ អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យមអាចបំពេញលិខិតប្រកាសដោយដៃ និងដាក់លិខិតប្រកាសនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ប៉ុន្តែ ត្រូវបន្តការប្រើប្រាស់ការស្នើសុំបង្វិលសង ឬឥណទានអាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមប្រព័ន្ធអនឡាញសម្រាប់គ្រប់គ្រងអាករលើតម្លៃបន្ថែមរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ (Online-VAT Refund and Online-VAT Credit) ស្របតាមសេចក្តីណែនាំលេខ០០១ សហវ ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងត្រូវដាក់លិខិតប្រកាស និងបង់ប្រាក់ពន្ធយ៉ាងយឺតបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី២០ នៃខែបន្ទាប់ពីខែដែលប្រតិបត្តិការទាក់ទិននឹងពន្ធអាករទាំងនោះបានកើតឡើង។

ក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអាជីវិកម្មអនឡាញ (E-Filing) អ្នកប្រើប្រាស់ត្រូវអនុវត្តវិធីលម្អិតដូចខាងក្រោម៖

- ចូលទៅកាន់គេហទំព័រដូចដែលមានអាសយដ្ឋាននេះ www.tax.gov.kh ដោយប្រើប្រាស់គណនីប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ និងជ្រើសរើសយកប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអាជីវិកម្មអនឡាញ
- ស្វែងរកព័ត៌មានសហគ្រាសធ្វើការប្រកាសពន្ធ
- ជ្រើសរើសមីនុយុបញ្ចូលព័ត៌មានប្រកាសពន្ធ
- បញ្ចូលបញ្ជីទំនិញ ឬសេវាឌីជីថល (វិធីគិតអាករជំនួស)
- បំពេញព័ត៌មានទំនិញ ឬសេវាឌីជីថល៖

- ១.ជ្រើសរើសកាលបរិច្ឆេទ
- ២.ជ្រើសរើសអ្នកផ្គត់ផ្គង់អនិវាសនជន
- ៣.លេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធសាមញ្ញ (ឈ្មោះសហគ្រាស/ប្រទេស/សារអេឡិចត្រូនិក)
- ៤.លេខរៀងបត្រ
- ៥.ជ្រើសរើសប្រភេទផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងសេវាឌីជីថល
- ៦.តម្លៃមិនរួមអាករ
- ៧.បរិយាយ។

^{៩៦} សេចក្តីណែនាំលេខ ៦៩០០អពជ, ចំណុចទី២។

- ជ្រើសរើសមីនុយប្រកាសពន្ធប្រចាំខែ
- ជ្រើសរើសការប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែម (បង់តាមវិធីគិតអាករជំនួស)
- ពិនិត្យតារាងអាករលើតម្លៃបន្ថែមត្រូវបង់
- ជ្រើសរើសបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម (បង់តាមវិធីគិតអាករជំនួស)
- បោះពុម្ពពាក្យស្នើសុំបង់ និងប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក (បង់តាមវិធីគិតអាករជំនួស)
- ក្នុងការបង់ប្រាក់ពន្ធអាចបង់ប្រាក់ពន្ធតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ (e-Payment)^១ និងអនុវត្តដូចគ្នានឹងករណីខាងលើ។
- ជ្រើសរើសមីនុយបញ្ចូលព័ត៌មានប្រកាសពន្ធ
- បញ្ចូលបញ្ជីទំនិញ ឬសេវាឌីជីថល (វិធីគិតអាករជំនួស)
- ជ្រើសរើសប៊ូតុងស្នើសុំឥណទានអាករលើធាតុចូល (ករណីនេះ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវតែធ្វើការបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែម វិធីគិតអាករជំនួស) ជាមុនសិនទើបអាចធ្វើការស្នើសុំឥណទានបាន។^{១៧}

ដើម្បីធ្វើការស្វែងយល់បន្ថែមអំពីការប្រើប្រាស់មុខងារ បញ្ជីទំនិញ ឬសេវាឌីជីថល (វិធីគិតអាករជំនួស) ក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអាជីវកម្មអនឡាញ (E-Filling) អ្នកប្រើប្រាស់អាចពិនិត្យមើលលម្អិតនៅក្នុងសៀវភៅណែនាំស្តីពីការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអាជីវកម្មអនឡាញ (E-Filling) របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដែលមានបង្ហាញក្នុងគេហទំព័រ www.tax.gov.kh ឬចូលទស្សនាវីដេអូណែនាំ (Video Tutorial) ឬអាចទូរស័ព្ទមក Call Center 1277 ឬចូលជជែកសួរក្នុង GDT Live Chat ដែលអាចទាញយកកម្មវិធីទូរស័ព្ទចេញពី App Store សម្រាប់ iOS ឬ Play Store សម្រាប់ Android។

ដូចនេះ បន្ទាប់ពីអ្នកប្រើប្រាស់បានបង្កើតសំណើសុំប្រកាសពន្ធប្រចាំខែរួចហើយមក គឺអាចធ្វើការបោះពុម្ពរបាយការណ៍ឥណទានយោង បោះពុម្ពពាក្យស្នើសុំបង្វិលសង អ.ត.ប បាន ដោយចូលទៅកាន់មីនុយ បញ្ជីពាក្យស្នើសុំ e-VAT។

ដោយឡែក នៅក្នុងសកម្មភាពនៃតារាងប្រកាសពន្ធប្រចាំខែ អ្នកប្រើប្រាស់ក៏អាចធ្វើការមោឃៈភាពទៅលើសកម្មភាពណាមួយ ដោយរាល់សំណើនោះមានការពាក់ព័ន្ធនឹង របាយការណ៍ឥណទានយោង ឬពាក្យស្នើសុំបង្វិលសងអាករលើតម្លៃបន្ថែម នឹងត្រូវមោឃៈជាមួយគ្នាដោយប្រវត្តិ។

បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការដាក់លិខិតដាក់ប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមនៅប្រទេសថៃ ចាំបាច់ត្រូវតែគោរពបើទោះបីមានសកម្មភាពអាជីវកម្មក្តី មិនមែនសកម្មភាពអាជីវកម្មក្តី។^{១៨} ករណីនេះ ដូចគ្នាផងដែរនឹងការអនុវត្តនៅកម្ពុជានៅក្នុងបែបបទនៃការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធ អាករលើតម្លៃបន្ថែមត្រូវប្រកាស ឬបញ្ជាក់ថា សូន្យក្នុងខែដែលមិន

^{១៧} របៀបនៃការចូលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ និងស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១។

^{១៨} ដូច ១៩, Section 83, Part 7។

មានការផ្គត់ផ្គង់។ ដូចនេះ ករណីគ្មានប្រតិបត្តិការទិញលក់ទេនោះ សូមចុចនៅប៊ូតុង ដែលគ្មានប្រតិបត្តិការ តាម User នីមួយៗ។

ដូចបានជម្រាបជូនពីខាងដើម វិធានវិក្កយបត្រមានសារៈសំខាន់នៅត្រង់ចំណុចនេះ ហេតុនេះ ដើម្បីបង្កើន អនុលោមភាពក្នុងការប្រកាសពន្ធ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានបង្កើតកម្មវិធីវិក្កយបត្រនាំសំណាង (GDT Lucky Draw App) និងដើម្បីជំរុញឱ្យក្រុមហ៊ុនដែលប្រើប្រាស់វិក្កយបត្រមិនមាននិទ្ទេសគ្រប់គ្រាន់ឱ្យអនុវត្តបានត្រឹមត្រូវ ប្រកបដោយតម្លាភាព និងប្រកួតប្រជែងស្មើភាព។ កម្មវិធីវិក្កយបត្រនាំសំណាង បានជំរុញការងារលិខិតប្រកាស ពន្ធឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ដោយអនុញ្ញាតឱ្យរដ្ឋបាលសារពើពន្ធអាចផ្ទៀងផ្ទាត់វិក្កយបត្ររបស់សហគ្រាសនានា ដែលបានដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធ។⁹⁹

ជាក់ស្តែង អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ដែលបានផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់សកម្មភាព ពាណិជ្ជកម្ម តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកខាងក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដល់អតិថិជននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រ- កម្ពុជា ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចប្រមូលអាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមអត្រា ១០% ពីបុគ្គលនិវាសនដែលមិនបានចុះ បញ្ជីតាមរបបស្វ័យប្រកាស និងត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមប្រចាំខែទៅតាមទម្រង់ NR-VAT01 ព្រមទាំងបំពេញ ព័ត៌មានលម្អិតនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ន និងបង់អាករលើតម្លៃបន្ថែមជូនអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។ ប្រសិនបើ សហគ្រាសនោះបានធ្វើការទូទាត់តាមរយៈលេខគណនីធនាគារ និងឈ្មោះរបស់សហគ្រាសផ្ទាល់ អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនមិនត្រូវប្រមូលប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែម ដើម្បីបង់ជូនអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារឡើយ។ ប៉ុន្តែ ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចបំពេញព័ត៌មានលម្អិតក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ន នៃលិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមទម្រង់ NR-VAT01 ដើម្បីដាក់ជូនអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។¹⁰⁰

ផ្ទុយមកវិញ បើអ្នកជាប់ពន្ធជាសហគ្រាសបានចុះបញ្ជីតាមរបបស្វ័យប្រកាស មិនបានធ្វើការទូទាត់ប្រាក់ ជូនអ្នកផ្គត់ផ្គង់តាមរយៈលេខគណនី និងឈ្មោះរបស់សហគ្រាសផ្ទាល់ទេ ត្រូវចាត់ទុកថាជាអ្នកជាប់ពន្ធនោះមិន បានចុះបញ្ជីតាមរបបស្វ័យប្រកាស ហើយអ្នកផ្គត់ផ្គង់អនិវាសនជន គឺត្រូវមានកាតព្វកិច្ចប្រមូលអាករលើតម្លៃ បន្ថែមជាដាច់ខាត។

អ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាសដែលទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់សកម្មភាព ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកពីអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ត្រូវប្រមូលប្រាក់អាករតាមវិធីគិតអាករជំនួស (Reverse Charge) អត្រា ១០% ហើយត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃតាមទម្រង់ NR-VAT02 ព្រមទាំង បំពេញព័ត៌មានលម្អិតក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ប នៃទម្រង់នេះ។¹⁰¹

⁹⁹ របៀបនៃការបញ្ចូលបញ្ជីទិញទំនិញតាមរយៈវិក្កយបត្រ និងអាចស្វែងរកបាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ធ។

¹⁰⁰ ទម្រង់ NR-VAT01 និងអាចស្វែងរកបាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ន។

¹⁰¹ ទម្រង់ NR-VAT02 និងអាចស្វែងរកបាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ប។

កាតព្វកិច្ចនៃការដាក់លិខិតប្រកាស និងបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមដោយផ្ទាល់ប្រចាំខែ ត្រូវអនុវត្តយ៉ាង យឺតបំផុតថ្ងៃទី២០ នៃខែបន្ទាប់ ពីខែដែលមានការផ្គត់ផ្គង់។ និងការដាក់លិខិតប្រកាស និងបង់ប្រាក់អាករលើ តម្លៃបន្ថែមតាមអនឡាញ ត្រឹមថ្ងៃទី២៥ នៃខែបន្ទាប់ ពីខែដែលមានការផ្គត់ផ្គង់ (E-Filling)¹⁰²

៣.១.៣. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការបង់ប្រាក់ពន្ធតាមអនឡាញ (e-Payment)

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការបង់ប្រាក់ពន្ធតាមអនឡាញ (e-Payment) ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីជួយសម្រួលការ បង់ប្រាក់ពន្ធប្រចាំខែ ពន្ធប្រចាំឆ្នាំ ពន្ធប៉ាតង់ ពន្ធលើស្លាកយីហោ ការបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី បង់ប្រាក់កំណត់ពន្ធ ឡើង(សវនកម្ម) ការបង់ប្រាក់តាមរយៈបាក្សដ៏ e-Filling, Pre-Filling, Tol-e-Filling ជាដើម។ ទន្ទឹមនឹងនេះ អ្នក ជាប់ពន្ធអាចបោះពុម្ពលិខិតបញ្ជាក់ការបង់ប្រាក់ពន្ធ ដោយខ្លួនឯងបាន ក្រោយបង់ប្រាក់ពន្ធដោគជ័យតាមអន- ឡាញ។ នៅក្នុងនោះផងដែរ មានមុខងារ បង្កើតពាក្យសុំបង់ប្រាក់ពន្ធ (Pre-Payment Form) ករណីអ្នកជាប់ ពន្ធត្រូវការបង់នៅតាមបញ្ជូរធនាគារដោយផ្ទាល់ ជំនួសឱ្យការប្រើប្រាស់ទម្រង់ P101 ដោយដៃ។¹⁰³

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការបង់ប្រាក់ពន្ធតាមអនឡាញ (e-Payment) មានវិសាលភាពប្រើប្រាស់សម្រាប់អ្នកជាប់ ពន្ធប៉ុណ្ណោះ។

ទាក់ទងនឹងតម្រូវការដើម្បីចូលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធនេះបានចាំបាច់ ត្រូវមាន៖

- កុំព្យូទ័រ ដែលមានភ្ជាប់បណ្តាញ Internet
- កម្មវិធី Web Browser ដូចជា Google Chrome ឬ Mozilla Firefox ជំនាន់ចុងក្រោយ
- អាសយដ្ឋានចូលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ <https://www.tax.gov.kh>
- គណនី (E-mail និងពាក្យសម្ងាត់) អាចបង្កើតបានដោយខ្លួនឯងតាមអាសយដ្ឋានខាងលើ
- សូមអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទាំង pop-up ដំណើរការបាន (allowed pop up)។

៣.២. និវិធីគិតលេករដ្ឋាន (Reverse Charge)

លើសពីនេះ ប្រាក់អាករដែលអ្នកជាប់ពន្ធនិវាសជនប្រមូលបានពីអតិថិជននោះ អាចធ្វើការកាត់កងនៅអគ្គ- នាយកដ្ឋានពន្ធដារបាន។ “ការកាត់កង” ជាយន្តការថ្មីមួយសម្រាប់ ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងការអនុវត្តអាករលើតម្លៃ បន្ថែម ពោលគឺ ជាការកាត់កងអាករលើតម្លៃបន្ថែម ឬអាចហៅថាជា គោលការណ៍ Reverse Charge។ ក្នុង ន័យនេះ ទំនិញ ឬសេវាទិញសម្រាប់អាជីវកម្ម ហៅថា “ធាតុចូល” ហើយ អាករបង់លើការទិញទំនិញ និងសេវា ហៅថា “អាករលើធាតុចូល”។ ចំណែកឯ ទំនិញ ឬសេវាផ្គត់ផ្គង់ទៅឱ្យ អតិថិជន ហៅថា “ធាតុចេញ” ហើយអាករ ដែលប្រមូលពីការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវា ហៅថា “អាករលើធាតុចេញ”។ មានតែអាករលើធាតុចូលប៉ុណ្ណោះទើប

¹⁰² សេចក្តីណែនាំលេខ ២០៥២២អជ, ចំណុចទី៣ កថាខណ្ឌទី២(ក)។

¹⁰³ ចង្អុលបង្ហាញពីការសង្ខេបនៃការទូទាត់ប្រាក់ និងទម្រង់ P101 តាមលក្ខណៈបាក្សដ៏ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៨។

អាចស្នើសុំធ្វើការកាត់កងបាន។ អាករលើធាតុចូល ត្រូវបែងចែកជាពីរ (៤.២.១.) អាករលើធាតុចូលដែលអាចស្នើសុំឥណទានបាន និង (៤.២.២.) អាករលើធាតុចូលដែលមិនអាចស្នើសុំឥណទានបាន។

៣.២.១. អាករលើធាតុចូលដែលអាចស្នើសុំឥណទានបាន

ដើម្បីអាចស្នើសុំធ្វើការកាត់កងប្រាក់អាករត្រលប់មកវិញបាននោះ អ្នកជាប់ពន្ធនិវាសនជនត្រូវមានឯកសារភស្តុតាងត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ថា ខ្លួនពិតជាបានបង់អាករលើតម្លៃបន្ថែមប្រាក់ដើមនោះ។ នៅត្រង់ចំណុចនេះ សវនករពន្ធដារនឹងចុះទៅផ្ទៀងផ្ទាត់មើលថា តើពិតជាមានការបង់អាករមែនដែរឬទេ។

អាករលើធាតុចូលដែលអាចស្នើសុំឥណទានបានរួមមាន ករណីអាករដែលបានបង់លើទំនិញ ឬសេវាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ជាប់អាករ, អាករលើធាតុចូលដែលទាក់ទិននឹងការនាំចូល ត្រូវមានប្រតិវិធីទន់គយ សម្រាប់ការនាំចូលដែលបញ្ជាក់ដោយអាជ្ញាធរគយ, អាករលើធាតុចូលដែលទាក់ទិននឹងការទិញក្នុងស្រុកត្រូវមានវិក្កយបត្រអាករដែលចេញដោយអ្នកផ្គត់ផ្គង់បានចុះបញ្ជី អាករលើតម្លៃបន្ថែម, ត្រូវមានឯកសារភស្តុតាងត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់ បញ្ជាក់ថាបានបង់អាករលើតម្លៃបន្ថែមពិតមែន។¹⁰⁴ ចំណែកមូលដ្ឋានដែលអាចស្នើសុំឥណទានបាន មានន័យថាត្រូវយក អាករលើធាតុចូល ដកអាករលើធាតុចេញ។ សំណើសុំឥណទានអាករលើធាតុចូល ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយ វិក្កយបត្រអាករលើតម្លៃបន្ថែមដែលបានធ្វើឡើងស្របតាមមាត្រា៧៨ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ និងប្រតិវិធីទន់គយសម្រាប់ការនាំចូល ដែលអាជ្ញាធរគយបានបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវ។ ប្រតិវិធីទន់នោះ ត្រូវមានចុះឈ្មោះបុគ្គលជាប់អាករដែលជាអ្នកទទួលទំនិញ ឬជាអ្នកនាំចូល និងចំនួនប្រាក់ពន្ធអាករដែលបង់នៅពេលនាំចូល។¹⁰⁵

៣.២.២. អាករលើធាតុចូលដែលមិនអាចស្នើសុំឥណទានបាន

ត្រូវបានកំណត់ថាជា អាករលើធាតុចូលដែលមិនអាចស្នើសុំឥណទានបាន ចំពោះអាករលើតម្លៃបន្ថែមបង់លើការទិញ ឬនាំចូលថយន្ត លើកលែងតែ បុគ្គលដែលជាប់អាករលើតម្លៃបន្ថែម ប្រកបអាជីវកម្មលក់ ឬជួលថយន្ត។¹⁰⁶ ពាក្យ ថយន្ត សំដៅដល់ថយន្តសម្រាប់ដឹកមនុស្សដែលមានកន្លែងអង្គុយមិនលើសពី ១០កៅអី។ អាករលើតម្លៃបន្ថែម លើចំណាយទទួលភ្ញៀវ, ការកំសាន្ត ឬការសម្រាកលំហែ, លើកលែងតែបុគ្គលជាប់អាករលើតម្លៃបន្ថែម មានអាជីវកម្មជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់, ការទទួលភ្ញៀវ, ការកំសាន្ត ឬការសម្រាកលំហែ។ ពាក្យ ការទទួលភ្ញៀវ មានន័យថា ការផ្គត់ផ្គង់អាហារ, ភេសជ្ជៈ, ថ្នាំជក់, កន្លែងស្នាក់អាស្រ័យ ឬបដិសណ្ឋារកិច្ចណាមួយ។ អាករលើតម្លៃបន្ថែមបង់លើការទិញ ឬនាំចូលផលិតផលប្រេងឥន្ធនៈមួយចំនួន លើកលែងតែ បុគ្គលដែលជាប់អាករលើតម្លៃបន្ថែម ប្រកបអាជីវកម្មជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលតេលសិលាទាំងនោះ។ ផលិតផលតេលសិលា សំដៅទៅដល់ប្រេងសាំងធម្មតា, ប្រេងសាំងស៊ុបពែ, ប្រេងម៉ាស៊ូត, និងប្រេងរំអិល។ អាករលើតម្លៃបន្ថែមបង់លើសេវា

¹⁰⁴ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦៥។ របៀបនៃការបញ្ចូលភស្តុតាង និងអាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៣។

¹⁰⁵ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦៨។

¹⁰⁶ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៦៩។

ទូរស័ព្ទចល័ត។ បើមិនអនុញ្ញាតឱ្យស្នើសុំជាឥណទាន តើត្រូវធ្វើដូចម្តេច? ចម្លើយ គឺថាអាចកាត់កងជាការ ចំណាយមកវិញបាន។

យោងតាមប្រការ២៤ នៃប្រកាសលេខ ០៩៨ គោលការណ៍សម្រាប់ចំណាយអាជីវកម្ម ចំណាយដែលត្រូវ បានអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កង គឺជាចំណាយសម្រាប់អាជីវកម្មដែលអ្នកជាប់ពន្ធបានទូទាត់ ឬត្រូវសងនៅក្នុងឆ្នាំជាប់ ពន្ធ និងដែលមិនបញ្ចូលមកវិញ ទ្រព្យសកម្ម ឬដែលគ្មានការលុបបំណុលណាមួយ។

ចំណាយដើម្បីប្រកបអាជីវកម្ម ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងតែចំណាយណាមួយដែលបានធ្វើដើម្បីបម្រើ អាជីវកម្ម ឬដើម្បីជាប្រយោជន៍នៃអាជីវកម្ម។ ចំណាយដែលមិនមែនដើម្បីប្រកបអាជីវកម្ម មានដូចជា ចំណាយ បម្រើតម្រូវការផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ម្ចាស់សហគ្រាស និងចំណាយលេចធ្លោ ឬស្តុកស្តម្ភហួសហេតុ ឬមានប្រយោជន៍ តិចតួចពេកដល់អាជីវកម្ម។¹⁰⁷

ដើម្បីធ្វើការស្វែងយល់បន្ថែមអំពីការប្រើប្រាស់មុខងារ បញ្ជីទិញទំនិញ ឬសេវាឌីជីថល ក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ការប្រកាសពន្ធអាជីវកម្មអនឡាញ (E-Filing) អ្នកប្រើប្រាស់អាចពិនិត្យមើលដោយលម្អិតក្នុង សៀវភៅណែនាំ ស្តីពីការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអាជីវកម្មអនឡាញ (E-Filing) របស់ខាងអគ្គនាយក- ដ្ឋានពន្ធដារ ដែលមាននៅក្នុងគេហទំព័រ <https://tax.gov.kh> ឬចូលទស្សនាវីដេអូណែនាំ (Video Tutorial) ឬ អាចទូរស័ព្ទមក Call Center ឬចូលជជែកសួរក្នុង GDT Live Chat ដែលអាចទាញយកកម្មវិធីទូរស័ព្ទដៃចេញ ពី App Store សម្រាប់ IOS ឬ សម្រាប់ Android។

៣.២.៣. មធ្យោបាយទូទាត់ប្រាក់ និងឆ្លើយប្រាក់

ជាមធ្យោបាយមួយផ្សេងទៀត ក្នុងការអនុវត្តភាគច្រើនគឺ ការបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែម ដែលត្រូវធ្វើឡើង តាមរយៈធនាគារជាដៃគូរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ (ក) ហើយរាល់ការចំណាយផ្សេងៗដែលកើតឡើងនៅ ពេលទូទាត់បង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមទាំងអស់ គឺជាបន្ទុករបស់អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ក្នុងនោះ ក៏មានការ បែងចែកទៅតាមប្រភេទនៃប្រតិបត្តិការទូទាត់ប្រាក់ (ខ)។

ក. ការចូលរួមរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ

គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងដំណើរការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ដោយហេតុ អ្នកប្រើប្រាស់នឹងត្រូវការថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាមួយសម្រាប់ការទូទាត់ប្រាក់។¹⁰⁸ ការសិក្សាមួយដែលធ្វើ ឡើង ដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បានបង្ហាញថា ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង សមាហរណកម្មហិរញ្ញវត្ថុរបស់ព្រះ- រាជាណាចក្រកម្ពុជាអាចជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ៦% (ប្រាំមួយភាគរយ) ប្រសិនបើត្រូវផលិតផល និងសេវាកម្ម

¹⁰⁷ របាយការណ៍បង់ប្រាក់ពន្ធរបស់សហគ្រាស និងអាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ក។

¹⁰⁸ ការទូទាត់ប្រាក់តាមប្រព័ន្ធធនាគារ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ម។

ហិរញ្ញវត្ថុ ផ្លូវការត្រូវចែកចាយដល់គ្រប់ផ្នែកនៃប្រជាជន។¹⁰⁹

ទន្ទឹមនឹងបរិបទនៃពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ធនាគារបានណែនាំអំពីវិធីសាស្ត្រថ្មីក្នុងការដកប្រាក់ ទូទាត់ និងផ្ទេរប្រាក់តាមរយៈពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក ដើម្បីអាចទាក់ទាញអតិថិជន និងដៃគូសហការដែលអ្នក លក់ផងដែរ។ មួយវិញទៀត ខាងធនាគារ និងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដើរតួជាអ្នកសម្របសម្រួលផ្តាច់មុខ ក្នុងប្រតិបត្តិការ ទូទាត់យ៉ាងសកម្ម និងឆាប់រហ័សស្របទៅតាមទំនើបកម្មនៃដំណើរការពាណិជ្ជកម្មមួយនេះ។

ឱកាសនៃបង្កើតបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុថ្មី នឹងដើរទន្ទឹមគ្នាជាមួយនឹងបញ្ហាប្រឈមនៃការរៀនសូត្រក្នុងការ អភិវឌ្ឍសង្គម ព្រោះបច្ចេកវិទ្យាមានទំនោរផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងឆាប់រហ័សទៅតាមទីផ្សារ និងតម្រូវការរបស់ប្រជាជន។

ខ. ប្រភេទនៃប្រតិបត្តិការទូទាត់ប្រាក់

អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន អាចបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមរយៈមធ្យោបាយ ដូចខាងក្រោម៖

- ទូទាត់បង់ប្រាក់នៅធនាគារក្នុងស្រុក ដែលគឺជាដៃគូរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារដោយផ្ទាល់ជា សាច់ប្រាក់ ឬតាមអនឡាញ (E-Payment) សម្រាប់ធ្វើការទូទាត់ក្នុងប្រទេស។ ការទូទាត់ទៅតាម មធ្យោបាយនេះ អ្នកជាប់ពន្ធអាចប្រើប្រាស់អ្នកតំណាង ឬភ្នាក់ងារសេវាកម្មពន្ធដារណាមួយដើម្បី រៀបចំទូទាត់បង់ប្រាក់ជំនួសជូនអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។
- ប្រើប្រាស់កាតឥណទាន ឬកាតឥណពន្ធ (Credit Card or Debit Card)។
- ផ្ទេរសាច់ប្រាក់ពីគណនីក្រៅប្រទេស មកគណនីរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ តាមរយៈធនាគារដៃ គូរបស់ខាងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដូចមានព័ត៌មានគណនីធនាគារលម្អិតរបស់អគ្គនាយកដ្ឋាន ពន្ធដារ នៅក្នុងតារាងភ្ជាប់មកជាមួយ។¹¹⁰

ការទូទាត់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមរបស់អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ចូលទៅគណនីធនាគាររបស់អគ្គនាយក- ដ្ឋានពន្ធដារតាមមធ្យោបាយទី២ និងទី៣ ខាងលើអាចមានការចំណាយពេលវេលាក្នុងការទូទាត់ ដែលចាំបាច់ ត្រូវទូទាត់ជាមុនយ៉ាងតិចមួយសប្តាហ៍ រៀបរយការយឺតយ៉ាវដែលនាំឱ្យមានទោសទណ្ឌ។ ប៉ុន្តែ អគ្គនាយក- ដ្ឋានពន្ធដារអនុញ្ញាតពន្យារពេលបង់សាច់ប្រាក់ ចូលក្នុងគណនីរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដាររួចរាល់ យ៉ាងយឺត បំផុតក្នុងរយៈពេល ៣ថ្ងៃ ក្រោយថ្ងៃផុតកំណត់ដាក់លិខិតប្រកាស និងបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែម សម្រាប់អ្នក ជាប់ពន្ធអនិវាសនជន។

ទាក់ទងនឹង E-Payment System ត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពមុខងារមួយចំនួនដូចជា ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពមុខ- ងារបោះពុម្ពបង្កាន់ដៃអេឡិចត្រូនិក បានបញ្ជាក់ការបង់ប្រាក់ពន្ធដោយធ្វើការកែប្រែពាក្យសរសេរខុសមួយចំនួន

¹⁰⁹ Husain Haider, *Fintech បង្ហាញពីវិធីសាស្ត្រឆ្ពោះទៅកាន់ហិរញ្ញវត្ថុពេញលេញសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជា*, (Khmer Times ៖ ២០២១), អាចរកបាននៅ៖ <https://www.khmertimeskh.com/50810272/fintech/>, ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣។

¹¹⁰ សេចក្តីណែនាំលេខ ២០៥២២អពជ, ចំណុចទី៦។

បច្ចុប្បន្នភាពមុខងារបង់ប្រាក់ពន្ធសវនកម្ម ដែលមិនអាចធ្វើការបង់ប្រាក់ពន្ធបាននៅពេលដែលទឹកប្រាក់ពន្ធនៃ គ្រប់ប្រភេទពន្ធទាំងអស់មានតម្លៃសូន្យ បច្ចុប្បន្នភាពមុខងារបង់ប្រាក់ពន្ធតាមលេខបញ្ជីអន្តរជាតិ E-Filling/ Pre-Filling ដែលបង្ហាញបំណុលសូន្យ នៅលើបង្កាន់ដៃអន្តរជាតិបញ្ជាក់ការបង់ប្រាក់ពន្ធ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព មុខងារបង់ប្រាក់ពន្ធប្រចាំឆ្នាំដោយដៃលើប្រភេទពន្ធតែមួយ (ដោយធ្វើការផ្លាស់ប្តូរលេខគណនីធនាគារចំណូល ពីនាយកដ្ឋានអចលនទ្រព្យទៅទីចាត់ការរាជធានីភ្នំពេញវិញ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព អេ ភី អាយ គណនីថ្ងៃផុតកំណត់ របស់ពន្ធតែមួយក្នុងករណីលើកស្លាកថ្មី កែប្រែឈ្មោះមីនុយពី “បោះពុម្ពវិក្កយបត្រឡើងវិញ” ទៅ “បោះពុម្ព”)។¹¹¹

សរុបជាមួយ ការមិនបានចុះបញ្ជី ឬមិនបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មាន ឬមិនបានដាក់លិខិតប្រកាស និង បង់ប្រាក់អាករលើ តម្លៃបន្ថែមជូនទៅអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ត្រូវទទួលរងទោសទណ្ឌដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារជាធរមាន។¹¹² នៅក្នុងករណី អ្នកប្រើប្រាស់បានអនុវត្តការប្រកាសពន្ធត្រួតគ្នា តើអ្នក ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធតាមអន្តរជាតិត្រូវធ្វើដូចម្តេច?

គ.លទ្ធភាពនៃសមាជិកភាពអាស៊ានឈានទៅរកការអនុវត្តប្រាក់អាករ

មានលក្ខណៈខុសប្លែកគ្នាបន្តិច រវាងការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមនៅប្រទេសកម្ពុជា និងនៅប្រទេសថៃ។ កាលពីឆ្នាំ២០២១ កន្លងទៅនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសថៃបានសម្តែងពីការព្រួយបារម្ភខ្លាំង ពីព្រោះ នៅក្នុង ទីផ្សារជួញដូរទំនិញ និងសេវា ប្រជាពលរដ្ឋថៃនិយមចាយវាយប្រាក់កាក់ជាងការនិយមដូចនៅប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងការផ្ទេរទឹកប្រាក់តាមរយៈគណនីធនាគារ ឬ Scan QR Code កត្តានេះហើយ ទើបធ្វើឱ្យខាងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃ ប្រទេសថៃមានការព្រួយបារម្ភពីបញ្ហាកើតឡើង ចំពោះភាគីម្ខាងទៀតដែលជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវា កំណត់ យកអាករលើតម្លៃបន្ថែមច្រើនលើសលុបជាក់ស្តែង បើប្រៀបធៀបទៅនឹងតម្លៃនៃសេវាកម្មដែលខ្លួនផ្តល់ឱ្យទៅ អតិថិជន។ រាជរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសថៃបានព្រមព្រៀងអនុម័ត ច្បាប់ស្តីពីអាករលើតម្លៃបន្ថែមឡើង នៅក្នុង គោលបំណងដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍របស់បុគ្គលទាក់ទិន។

ជាគោលការណ៍ ដើម្បីអាចទប់ស្កាត់ទៅនឹងបញ្ហាដូចបានលើកឡើង រាជរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសថៃបានដាក់ ចេញវិធានការពិសេសមួយ គឺការបង្កើតឱ្យមានជាទម្រង់ “Electronic Platform” ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យប្រតិបត្តិករ ទាំងឡាយ ចូលទៅបំពេញព័ត៌មានសំខាន់ៗតាមរយៈ Electronic Platform នោះ។ បន្ទាប់មក នៅពេលដែល ប្រតិបត្តិករទាំងអស់ចូលទៅបំពេញលក្ខខណ្ឌនានានៅក្នុង Electronic Platform តាមការណែនាំរួចហើយ គឺ នឹងលោតបញ្ជាក់ថា តើប្រតិបត្តិការរបស់លោកអ្នកនឹងត្រូវបង់ពន្ធចំនួនប៉ុន្មានទើបជាការត្រឹមត្រូវ។ យ៉ាងណា នៅតែជាឧបសគ្គក្នុងការអនុវត្ត នៅត្រង់ថា តើប្រតិបត្តិករទាំងអស់នឹងចូលរួមបំពេញព័ត៌មានរបស់ខ្លួនបានយ៉ាង ត្រឹមត្រូវតាមការណែនាំដែរឬទេ? ឬជាការគេចវេសពីកាតព្វកិច្ចអនុវត្តផ្នែកពន្ធទៅវិញ?

គួរបញ្ជាក់ផងដែរ នៅក្នុងប្រទេសថៃ មូលដ្ឋាននៃការជាប់ពន្ធ គឺត្រូវបានកំណត់ដោយការកាត់ប្រាក់ចំណែក

¹¹¹ ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធភ្ជាប់ និងអាចស្វែងរកនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ យ។

¹¹² សេចក្តីណែនាំលេខ ២០៥២២អជជ, ចំណុចទី៧។

មួយចំនួនពីប្រាក់ចំណូលសរុបដែលអាចវាយតម្លៃបាន។ ការវាយតម្លៃនេះ គឺការបូកសរុបនៃចំនួនតាមប្រភេទប្រាក់ចំណូលផ្សេងៗគ្នា ដែលបន្ទាប់ពីការកាត់ចេញការចំណេញ។ ក្នុងនោះ ប្រទេសថៃបានបែងចែកនៃប្រាក់ចំណូលដែលជាប់ពន្ធចំនួន ៨ ប្រភេទ។ ទី១. ប្រាក់ចំណូលដែលទទួលបានពីសេវាកម្មផ្ទាល់ខ្លួន ឬជាថ្លៃឈ្នួលដែលបំពេញការងារឱ្យនិយោជក (ប្រាក់ឈ្នួលការងារ)។ ទី២. ប្រាក់ចំណូលដែលទទួលបានពីខាងសេវាកម្មប្រើប្រាស់ ឬសេវាកម្មការិយាល័យការងារ។ ទី៣. ប្រាក់ចំណូលពីសុភវន្តៈដែលមាន ការស្នើរក្សាសិទ្ធិ, សិទ្ធិផ្តាច់មុខ, ប៉ាតង់ និងសិទ្ធិផ្សេងទៀតដែលគិតជាប្រចាំឆ្នាំ។ ទី៤. ប្រាក់ចំណូលដែលមានលក្ខណៈការប្រាក់ដូចជា ភាគលាភ, ប្រាក់ឧបត្ថម្ភរបស់អ្នកវិនិយោគ, ការទិញយក ឬការរំលាយ និងការផ្ទេរភាគហ៊ុន។ ទី៥. ប្រាក់ចំណូលពីការជួលអចលនទ្រព្យ, ការបំពានកិច្ចសន្យាលក់ដាច់ ឬបង់រំលស់ ឬជួល-ទិញ។ ទី៦. ប្រាក់ចំណូលពីវិជ្ជាជីវៈសេរីដូចជា ច្បាប់, វិស្វកម្ម, ស្ថាបត្យកម្ម, និងគណនេយ្យ ជាអាទិ៍។ ទី៧. ប្រាក់ចំណូលពីការចុះកិច្ចសន្យាការងារ និងប្រភេទម៉ៅការនានា។ ទី៨. ប្រាក់ចំណូលពីអាជីវកម្មដូចជា ពាណិជ្ជកម្ម, កសិកម្ម, ឧស្សាហកម្ម, ការដឹកជញ្ជូន និងសេវាកម្មផ្សេងៗទៀត ដែលមិនបានបញ្ជាក់ខាងលើ។

ប្រាក់ចំណូលដែលជាប់ពន្ធ ត្រូវបានបង់ពីចន្លោះ ៥% ដល់ ៣៧% ជាមួយនឹងការលើកលែងពន្ធនៃប្រាក់ចំណូលពី ០ បាត ដល់ ១៥០ ០០០ បាត។¹¹³

ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ	អត្រាពន្ធ	ចំនួនពន្ធ	ប្រមូលពន្ធ
០ - ១៥០ ០០០	លើកលែង	០	០
> ១៥០ ០០០ - ៥០០ ០០០	១០%	៣៥ ០០០	៣៥ ០០០
> ៥០០ ០០០ - ១ ០០០ ០០០	២០%	១០០ ០០០	១៣៥ ០០០
> ១ ០០០ ០០០ - ៤ ០០០ ០០០	៣០%	៩០០ ០០០	១ ០៣៥ ០០០
> ៤ ០០០ ០០០	៣៧%		

តារាងទី២. ប្រាក់ចំណូលដែលជាប់ពន្ធនៅក្នុងប្រទេសថៃ

ក្រៅពីពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ប្រភេទពន្ធ និងអាករសំខាន់ៗនោះ ប្រទេសថៃគឺមានការអនុវត្តដូចជា ពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម (VAT), ពន្ធអាជីវកម្មជាក់លាក់ (SBT), ពន្ធគយ, ពន្ធលើទំនិញ, ពន្ធប្រថាប់ត្រា, ពន្ធលើស្លាកសញ្ញា, និងពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ជាអាទិ៍។

អាករលើតម្លៃបន្ថែមនៅប្រទេសថៃ គឺបានយកមកជំនួសលើពន្ធអាជីវកម្មវិញ និងបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាធរមាននៅថ្ងៃទី១ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩២។ អ្នកជំនាញរបស់ថៃ ចាត់ទុកថាវាជាពន្ធប្រយោលមួយ ដែលប្រមូលតាមរយៈការប្រើប្រាស់នានា ពោលគឺ ប្រមូលនៅតាមដំណាក់កាលនៃផលិតកម្ម, ការចែកចាយទំនិញ និងការផ្តល់ជា

¹¹³ PWC, *Thai Tax 2022/23 Booklet*, (២០២២), អាចរកបាននៅ៖ <https://www.pwc.com/th/en/tax/assets/thai-tax/thai-tax-2022-23-booklet.pdf>, ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣។

សេវាកម្មនានា។ អាករលើតម្លៃបន្ថែម ដែលបានបង់ដោយប្រតិបត្តិករមួយ ទៅឱ្យប្រតិបត្តិករផ្សេងទៀត សម្រាប់ ការទិញទំនិញ ឬសេវាកម្ម (ហៅថា ពន្ធបញ្ចូល) គឺត្រូវបានកាត់ចេញ ហើយសមតុល្យនោះត្រូវបានបញ្ជូនទៅ នាយកដ្ឋានពន្ធដោយស្វ័យប្រវត្តិ។ រីឯ ប្រតិបត្តិករដែលគិតពន្ធលើតម្លៃបន្ថែមសម្រាប់ការលក់ទំនិញ ឬការផ្តល់ សេវាដល់អ្នកប្រើប្រាស់វិញ ហៅថា ពន្ធលើទិន្នផល។ ដូច្នេះ ពន្ធនឹងមានការកើនឡើង និងរត់ប្រព័ន្ធនៅតាមផ្នែក នៃដំណាក់កាលនីមួយៗលើតម្លៃបន្ថែម ចំពោះទំនិញ និងសេវាកម្មនៃដំណាក់កាលនោះ។

បុគ្គលដែលត្រូវបង់ពន្ធលើតម្លៃបន្ថែមនៅប្រទេសថៃគឺមាន ៖ ១. ប្រតិបត្តិករ ឬអ្នកលក់ទំនិញ ឬផ្តល់សេវា ក្នុងដំណើរការអាជីវកម្ម ឬសកម្មភាពវិជ្ជាជីវៈ។ ២. ប្រតិបត្តិកររួមមាន ក្រុមហ៊ុនភាពជាដៃគូ, ការបណ្តាក់ទុនរួម គ្នា, កម្មសិទ្ធិផ្តាច់មុខ, សហគ្រាសក្រៅរដ្ឋាភិបាលដែលធ្វើអាជីវកម្ម។ ៣. អ្នកនាំចូល។ ៤. ភ្នាក់ងារអ្នកលក់ ទំនិញ ឬផ្តល់សេវាអាជីវកម្មសម្រាប់ប្រតិបត្តិករដែលរស់នៅក្រៅប្រទេសថៃ។ ៥. ការផ្ទេរទំនិញ និងអង្គការមួយ ចំនួនដូចជា ស្ថានកុងស៊ុល ឬស្ថានទូត (ករណីពិសេស)។ ៦. ប្រតិបត្តិករដែលរស់នៅក្រៅប្រទេសថៃ និងបុគ្គល ដែលមានទំនួលខុសត្រូវអាជីវកម្មក្នុងប្រទេសថៃដែលមានសិទ្ធិអំណាចអាជីវកម្មដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ក្នុងការគ្រប់គ្រង។

រីឯការលើកលែងចំពោះការបង់ពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម នៅប្រទេសថៃបានចាត់ជា២ ថ្នាក់គឺ៖

- ចំពោះបុគ្គលលើកលែង ៖
 - អាជីវកម្មខ្នាតតូចដែលមានបរិមាណលក់ប្រចាំឆ្នាំមិនលើសពី ១ ៨០០ ០០០ បាត។
 - បុគ្គលដែលបានលើកលែងដោយច្បាប់ផ្សេងទៀត ដូចជាសាជីវកម្មដែលស្ថិតក្រោមច្បាប់ពន្ធ ចំណូលលើប្រេង
- ចំពោះប្រតិបត្តិករលើកលែង ដែលជាការលក់ទំនិញ ឬសេវាកម្មជាចាំបាច់សម្រាប់ការថែទាំជីវិត និងសុខុមាលភាពសង្គមជាតិ និងរួមបញ្ចូលទាំងសេវាវប្បធម៌, សាសនា និងសប្បុរសធម៌៖
 - ការលក់កសិផលដែលមិនទាន់កែច្នៃ
 - ការផ្តល់សេវាអប់រំ
 - ការផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាព និងវេជ្ជសាស្ត្រសង្គម
 - ការផ្តល់សេវាដឹកជញ្ជូនក្នុងស្រុក និងការដឹកជញ្ជូនអន្តរជាតិតាមផ្លូវគោកបម្រើដល់ប្រយោជន៍ សាធារណៈ
 - ការលក់ទំនិញ ឬការផ្តល់សេវាផ្តាច់មុខបម្រើដល់ប្រយោជន៍សាសនា ឬអង្គការសប្បុរសធម៌ សាធារណៈនៅក្នុងប្រទេសថៃ។

ចំណែក២ ការពិន័យ និងទណ្ឌកម្មនៅប្រទេសថៃនោះគឺ៖

- ការខកខានក្នុងការចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម ឬអាជីវកម្មដែលតម្រូវឱ្យមានការចុះបញ្ជីអាករលើ តម្លៃបន្ថែមចាំបាច់ ត្រូវជាប់ពិន័យ ២០០% នៃពន្ធដែលបានកំណត់ (ប៉ុន្តែ មិនតិចជាង ១ ០០០ បាតក្នុងមួយខែ)

- ការខកខានក្នុងការដាក់របាយការណ៍អាករលើតម្លៃបន្ថែមប្រចាំខែក្នុងរយៈពេលដែលបានកំណត់ ត្រូវជាតិពិន័យ ២០០% នៃពន្ធដែលត្រូវបង់
- ចេតនាការគណនាខុសនៃចំនួនពន្ធក្នុងឯកសារពន្ធដែលត្រូវបាន និងបានប្រកាស ត្រូវជាតិពិន័យ ១០០% នៃពន្ធដែលត្រូវបង់
- របាយការណ៍មិនច្បាស់លាស់នៃចំនួនពន្ធទិន្នផល និងពន្ធបញ្ចូល ត្រូវជាតិពិន័យ ១០០% នៃពន្ធទិន្នផលដែលខ្វះខាត ឬពន្ធបញ្ចូលដែលលើស
- ការខកខានចេញវិក្កយបត្រពន្ធជូនអ្នកទិញ ត្រូវជាតិពិន័យ ២០០% នៃពន្ធដែលត្រូវបង់
- ការខកខាននៃការរៀបចំរបាយការណ៍ទៅកាន់នាយកដ្ឋានពន្ធដារ ត្រូវជាតិពិន័យ ២០០% នៃពន្ធដែលត្រូវបង់
- ការគិតថ្លៃបន្ថែម ១,៥% ក្នុងមួយខែនៃពន្ធដែលត្រូវបង់ក្រោមការកំណត់ដោយច្បាប់ គឺត្រូវបង់ជាអតិបរមាស្មើនឹងចំនួនពន្ធដែលត្រូវបង់។¹¹⁴

បើក្រឡេកទៅមើល ប្រទេសឡាវ បានព្យាយាមខិតខំដើរតាមនិន្នាការក្នុងតំបន់ក្នុងការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងសេវាឌីជីថល ដែលមិនមែនជាបុគ្គល ឬក្រុមហ៊ុនដែលមានទីតាំងជាអចិន្ត្រៃយ៍នៅក្នុងប្រទេសឡាវ (អនិវាសនជន)។

ស្ថានភាពក្នុងប្រទេសឡាវនៅពេលនេះមិនខុសគ្នាប៉ុន្មាននឹងប្រទេសកម្ពុជានោះទេ បញ្ហាចម្បងបំផុតរវាងប្រទេសទាំងពីរ គឺលំបាកក្នុងការគ្រប់គ្រង និងការយកពន្ធពីបុគ្គលអនិវាសនជន ដែលផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល និងសេវាឌីជីថលគ្រប់ប្រភេទចូលមកក្នុងប្រទេស។

ដើម្បីចូលខ្លួនទៅក្នុងទីផ្សារសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្មនៅតំបន់អាស៊ាន ក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុនៃប្រទេសឡាវ គឺបានចេញសេចក្តីជូនដំណឹងលេខ ០៥៤១/MOF ស្តីពីការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធតាមរយៈប្រព័ន្ធឌីជីថលចំពោះអនិវាសនជន និងអ្នកទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល និងសេវាឌីជីថលតាមប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មតាមអេឡិចត្រូនិក។ សម្រាប់បុគ្គលទាំងឡាយណាដែលទទួលបាន ចំណូលពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនៅក្នុងប្រទេសឡាវ ហើយបានផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល និងសេវាឌីជីថលតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុននៅក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីទទួលបាន TIN (Tax Identifications Number)។ នៅពេលដែលផលបរលើសពី ៤០០ Million LAK (US \$33,600) ក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំ។ ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមរយៈប្រព័ន្ធ TaxRIS Online Portal។¹¹⁵

¹¹⁴ ដូច១១៣, ទំព័រទី ៥៥។

¹¹⁵ [Ayman Falak Medina](https://www.aseanbriefing.com/news/laos-issues-tax-obligations-for-non-resident-e-commerce-and-digital-platform-providers/), *Laos Issues Tax Obligations for Non-Resident E-commerce and Digital Platform Providers, Joins Other ASEAN Markets*, (Asean Briefing, ២០២២), អាចរកបាននៅ៖ <https://www.aseanbriefing.com/news/laos-issues-tax-obligations-for-non-resident-e-commerce-and-digital-platform-providers/>, ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣។

តើការអនុវត្តការប្រមូលពន្ធអាករលើ តម្លៃបន្ថែមតាមប្រព័ន្ធ Digital បែបនេះ អាចបង្កហានិភ័យអ្វីខ្លះចំពោះប្រតិបត្តិករ?

គួរបញ្ជាក់ផងដែរ នៅក្នុងប្រទេសឡាវ ចំពោះពន្ធលើប្រាក់ចំណូលគឺប្រទេសឡាវមិនគិតពីសញ្ញាតិ របស់អ្នកដែលទទួលបាន ឬការស្នាក់នៅគិតពន្ធឡើយ លើកលែងតែមានកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេដង (DTA) ដែលត្រូវយកមកអនុវត្តរវាងប្រទេសឡាវ។ វិសាលភាពនៃមូលដ្ឋាននៃការជាប់ពន្ធ គឺមានភាពប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងប្រទេសថៃផងដែរ ដូចជា ប្រាក់ឈ្នួលការងារ, ប្រាក់ភាគលាភ និងប្រាក់ទិញភាគហ៊ុន, តម្លៃលក់នៃការផ្ទេរសិទ្ធិអចលនទ្រព្យ, ប្រាក់ចំណូលពីអចលនទ្រព្យ និងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។ ដូចបានបង្ហាញដូចខាងក្រោមថា ប្រភេទមួយចំនួនត្រូវបានជាប់ពន្ធ និងមួយចំនួនទៀតត្រូវបានលើកលែង ៖

ប្រភេទចំណូលសំខាន់ៗ	ពន្ធ
<p>ប្រាក់ចំណូលការងារ ៖</p> <p>១. ប្រាក់បៀវត្សរ៍, ប្រាក់ឈ្នួល, ប្រាក់បន្ថែមម៉ោង, ប្រាក់រង្វាន់, ប្រាក់បំណាច់របស់នាយកប្រតិបត្តិ និងក្រុមប្រឹក្សានាយក, សាច់ប្រាក់ ឬអត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗ</p> <p>២. ប្រាក់ខែ ១ ០០០ ០០០ គីបឡាវ ឬតិចជាងនេះ</p> <p>៣. ប្រាក់ខែមន្ត្រីការទូតបរទេស បុគ្គលិក និងអ្នកជំនាញនៃអង្គការអន្តរជាតិ</p>	<p>១. ជាប់ពន្ធ</p> <p>២. លើកលែង</p> <p>៣. លើកលែង</p>
<p>ប្រាក់ចំណូលហិរញ្ញវត្ថុ ៖</p> <p>១. ភាគលាភ</p> <p>២. ការលក់ភាគហ៊ុន</p> <p>៣. ការប្រាក់កម្ចី, កម្រៃជើងសារ, ថ្លៃធានា</p> <p>៤. ប្រាក់ចំណេញបានមកពីការលក់ភាគហ៊ុននៅផ្សារហ៊ុន</p> <p>៥. ភាគលាភដែលបានចែកចាយដល់ដៃគូ ឬម្ចាស់ភាគហ៊ុននៃក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជីនៅផ្សារហ៊ុន</p> <p>៦. ប្រាក់ចំណូលពីមូលបត្របំណុលដែលចេញដោយក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជី</p> <p>៧. ការប្រាក់លើប្រាក់បញ្ញើ និងសញ្ញាប័ណ្ណរដ្ឋាភិបាល</p> <p>៨. បុព្វលាភធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិត និងទ្រព្យសម្បត្តិ</p>	<p>១. ជាប់ពន្ធ</p> <p>២. ជាប់ពន្ធ</p> <p>៣. ជាប់ពន្ធ</p> <p>៤. លើកលែង</p> <p>៥. លើកលែង</p> <p>៦. លើកលែង</p> <p>៧. លើកលែង</p> <p>៨. លើកលែង</p>
<p>ប្រាក់ចំណូលពីអចលនវត្ថុ និងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ៖</p> <p>១. ចំណូលពីការជួលអចលនវត្ថុ, ចំណូលពីចលនវត្ថុ, សួយសារអាករ, និងចំណូលផ្សេងទៀតបានមកពីកម្មសិទ្ធិបញ្ញា</p>	<p>១. ជាប់ពន្ធ</p> <p>២. ជាប់ពន្ធ</p>

២. តម្លៃលក់នៃការផ្ទេរសិទ្ធិអចលនទ្រព្យ	៣. លើកលែង
៣. ជួលពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម	៤. លើកលែង
៤. ប្រាក់ចំណូលពីការផ្ទេរសិទ្ធិអចលនទ្រព្យ ដែលបានកត់ត្រានៅក្នុងតារាងតុល្យការរបស់ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម	៥. លើកលែង
៥. មរតកទំនាក់ទំនងញាតិខ្សែផ្ទាល់	

តារាងទី៣. អ្នកជាប់ពន្ធ និងលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលនៅប្រទេសឡាវ

(អត្រាប្តូរប្រាក់ ៤ ០០០ រៀល ស្មើនឹង ១៨ ០០០ គីបឡាវ ឬ ១ ដុល្លារអាមេរិក ស្មើនឹង ១៨ ៥៣៦ គីបឡាវ) ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣

ពន្ធលើប្រាក់ចំណេញ ត្រូវបានបង់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល។ សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ដែលមិនបានចុះបញ្ជីនៅក្រោមប្រព័ន្ធពន្ធអាករលើតម្លៃបន្ថែមនោះ គឺនាយកដ្ឋានពន្ធឡាវ តម្រូវឲ្យបង់ពន្ធលើប្រាក់ចំណេញជាដុំជំនួសឲ្យពន្ធអាករលើតម្លៃបន្ថែម (កាត់កង)។ ចំនុចនេះ គឺអនុវត្តចំពោះសហគ្រាសដែលមានប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំតិចជាង ៥០ ០០០ ០០០ គីបឡាវ។ អត្រាពន្ធ ដែលអនុវត្តអាចប្រែប្រួលផងដែរ អាស្រ័យទៅលើឧស្សាហកម្ម និងកម្រិតនៃចំណូលរបស់សហគ្រាស។ ពន្ធដែលត្រូវបង់ជាដុំនោះ គឺតម្រូវបង់ជាប្រចាំខែ, ប្រចាំត្រីមាស, ពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ឬប្រចាំឆ្នាំ ដូចមានការព្រមព្រៀងជាមួយនាយកដ្ឋានពន្ធឡាវ។

ប្រាក់ចំណូលដែលជាប់ពន្ធ ត្រូវបានបង់ពីចន្លោះ ១% ទៅដល់ ៣% នៃអត្រាពន្ធសរុប ជាមួយនឹងការលើកលែងពន្ធនៃប្រាក់ចំណូលចាប់ពី ០ គីបឡាវ ដល់ ៥០ ០០០ ០០០ គីបឡាវ ចំពោះសហគ្រាសធុនតូច និងចំពោះប្រតិបត្តិការដែលមិនបានចុះបញ្ជី VAT ផងដែរ ដោយផ្អែកលើអត្រាពន្ធសរុប។¹¹⁶ ចំណែកការចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម គឺត្រូវអនុវត្តចំពោះសហគ្រាសអាជីវកម្មខ្នាតតូច មធ្យម និងធំទាំងអស់។

ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ (គីបឡាវ)	អត្រាពន្ធសរុប		
	ការផលិត	ការជួញដូរ	សេវាកម្ម
តិចជាង ៥០ ០០០ ០០០	លើកលែង	លើកលែង	លើកលែង
៥០ ០០០ ០០១ - ៤០០ ០០០ ០០០	១%	២%	៣%

តារាងទី៤. ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធដែលមិនបានចុះបញ្ជី VAT ត្រូវបង់នៃសហគ្រាសធុនតូច

¹¹⁶ VDB/Loi, *Laos Tax 2022-2023 Booklet*, (២០២២), អាចរកបាននៅ៖ https://media.vdb-loi.com/wp-content/uploads/2022/09/Laos-Tax-Booklet_2022-2023.pdf, ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣។

វិធានលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំខែចំពោះបុគ្គល គឺត្រូវបង់ចាប់ពីចន្លោះ ០% ទៅដល់ ២៥% ជាមួយនឹងការលើកលែងពន្ធនៃប្រាក់ចំណូលចាប់ពី ០ គីបឡាវ ដល់ ១ ៣០០ ០០០ គីបឡាវ។¹¹⁷

កម្រិត	ប្រាក់ខែជាប់ពន្ធក្នុងកម្រិតនីមួយៗ (គីបឡាវ)	មូលដ្ឋាននៃការគណនា	អត្រាពន្ធ	ចំណូលពន្ធនៅក្នុងកម្រិតនីមួយៗ (គីបឡាវ)	ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលបន្ថែម (គីបឡាវ)
១	តិចជាង ១ ៣០០ ០០០	១ ៣០០ ០០០	០%	០	០
២	១៣ ០០០ ០០១ - ៥ ០០០ ០០០	២ ០០០ ០០០	៥%	១៨៥ ០០០	១៨៥ ០០០
៣	៥ ០០០ ០០១ - ១៥ ០០០ ០០០	៣ ០០០ ០០០	១០%	១ ០០០ ០០០	១ ១៨៥ ០០០
៤	១៥ ០០០ ០០១ - ២៥ ០០០ ០០០	៦ ០០០ ០០០	១៥%	១ ៥០០ ០០០	២ ៦៨៥ ០០០
៥	២៥ ០០០ ០០១ - ៦៥ ០០០ ០០០	១២ ០០០ ០០០	២០%	៨ ០០០ ០០០	១០ ៦៨៥ ០០០
៦	លើសពី ៦៥ ០០០ ០០០		២៥%		

តារាងទី៥. ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលផ្ទាល់ខ្លួនក្នុងប្រទេសឡាវ

អាករលើតម្លៃបន្ថែម ជាពន្ធប្រយោលមួយដែលត្រូវបានប្រមូលលើការប្រើប្រាស់ទំនិញ និងសេវាកម្មនៅក្នុងប្រទេសឡាវ។ មិនថាជាបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គល ឬអង្គការដែលកំពុងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មនៅក្នុងប្រទេស គឺទទួលខុសត្រូវក្នុងការប្រមូលពន្ធ VAT ពីអ្នកប្រើប្រាស់ទំនិញ និងសេវាកម្មនានារបស់ខ្លួន (ហៅថា ផលិតផល VAT)។ វិសាលភាពក្នុងការជាប់ពន្ធអាករលើតម្លៃបន្ថែមទៅលើការនាំចូលទំនិញ, ការផ្គត់ផ្គង់ក្នុងប្រទេសឡាវ, រួមទាំងខាងសេវាកម្មរបស់ប្រតិបត្តិករ, នីតិបុគ្គល ឬអង្គការប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងប្រទេសឡាវ។ ចំពោះប្រតិបត្តិករក្នុងស្រុកណាមួយ ដែលបានធ្វើការទូទាត់សម្រាប់ការផ្តល់សេវាចំពោះបុគ្គលទាំងនេះ នឹងត្រូវតែជាប់ពន្ធ VAT ផងដែរ ដែលអនុវត្តនៅក្នុងការកំណត់ជាធរមានរបស់នាយកដ្ឋានពន្ធឡាវ។ ការកំណត់នេះ គឺស្មើ ៧% នៃពន្ធដែលត្រូវបង់។

ចំពោះទំនិញ និងសេវាកម្មដែលត្រូវបានលើកលែងពន្ធអាករលើតម្លៃបន្ថែមដូចជា ការនាំចូលផលិតផលយន្តហោះ, ទំនិញសម្រាប់ការងារស្ថានទូត និងអង្គការអន្តរជាតិ, និងសេវាវេជ្ជសាស្ត្រ។ បើពន្ធរៀបចំជាក់លាក់

¹¹⁷ ដូច១១៦, ទំព័រទី ១០។

គឺរាល់អទិភាពដែលមានផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ដូចជា ៖

- វិស័យកសិកម្ម ដូចជា ការនាំចូល ឬលក់ផលិតផលដែលមិនទាន់កែច្នៃ, សត្វ, គ្រាប់ពូជ, និងដី
- វិស័យអប់រំ ដូចជា ការនាំចូល ឬលក់សៀវភៅសិក្សា, សៀវភៅណែនាំការបង្រៀន, សម្ភារៈសិក្សា ទំនើប និងសេវាអប់រំដោយឡែក
- វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ដូចជា សេវាធានារ៉ាប់រងសុខភាព, ជីវិត, សត្វ និងព្រៃឈើ, ការប្រាក់បញ្ញើ និងការប្រាក់កម្ចីប្រតិបត្តិការរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ ឬស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុដែលមានការអនុញ្ញាត
- រ៉ែ ដូចជា ការនាំចូលរ៉ែសម្រាប់ផលិត, សម្រាប់នាំចេញទៅកាន់តំបន់ពិសេស ឬក្រៅប្រទេស
- អគ្គិសនី ដូចជា ការនាំចូល និងនាំចេញទៅកាន់តំបន់ពិសេស ឬផ្គត់ផ្គង់ទៅកាន់ក្រៅប្រទេស (ប៉ុន្តែចំពោះអគ្គិសនីឡាវដែលមានការផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុក គឺត្រូវបង់ពន្ធជាធម្មតាតាមការកំណត់)
- ការនាំចូលវត្ថុធាតុដើម, សារធាតុគីមី, ឧបករណ៍ និងគ្រឿងចក្រផលិតដែលនៅក្នុងស្រុកមិនអាចផលិតបាន
- ការនាំចេញធនធានធម្មជាតិដែលមិនទាន់កែច្នៃ។¹¹⁸

ចំណែកឯ ការពិន័យ និងទណ្ឌកម្មនៅក្នុងប្រទេសឡាវ ដូចជា ៖¹¹⁹

ការបំពាន	អត្រាពិន័យ ឬចំនួនទឹកប្រាក់
១. ការពន្យារពេលក្នុងការបញ្ជូនត្រឡប់មកវិញ និង ការបង់ពន្ធ ៖ ក. (ទូទៅ) ការបំពេញឯកសារយឺតយ៉ាវ និងការទូទាត់ ខ. (VAT) ការបំពេញឯកសារយឺតយ៉ាវ និងការទូទាត់ គ. (VAT) ការបញ្ជូនយឺតយ៉ាវ	១. ០.១% នៃពន្ធដែលត្រូវបង់ក្នុងមួយថ្ងៃ និង ០.១% នៃពន្ធដែលត្រូវបង់ក្នុងមួយថ្ងៃនៃទំហំ ៥០០ ០០០ គីបឡាវ
២. ការប្រកាសមិនពេញលេញ និងការបង់ពន្ធ ៖ ក. (ទូទៅ) ការរាយការណ៍ ឬការទូទាត់ ខ. (ទូទៅ) ការខកខានក្នុងការចេញវិក្កយបត្រ ឬវិក្កយបត្រដែលក្លែងក្លាយ គ. ភាពមិនត្រឹមត្រូវនៃ VAT ត្រឡប់មកវិញ ឃ. ការទូទាត់ VAT មិនពេញលេញ ង. ការកាត់ VAT បញ្ចូលមិនត្រឹមត្រូវ	២(ក). ២០% ទៅ ៦០% ២(ខ). ២០% ទៅ ៦០% ២(គ). ៥០% ២(ឃ). ៥០% ២(ង). ៥០%

¹¹⁸ ដូច១១៦, ទំព័រទី ១២។

¹¹⁹ ដូច១១៦, ទំព័រទី ៣២។

<p>៣. បរាជ័យក្នុងការចុះឈ្មោះ, ការរាយការណ៍ និងការបង់ប្រាក់ ៖</p> <p>ក. (ទូទៅ) ការបរាជ័យក្នុងការគ្រប់គ្រង</p> <p>ខ. (ទូទៅ) ការខកខានក្នុងការប្រកាសប្រាក់ចំណូល</p> <p>គ. បរាជ័យក្នុងការបញ្ជូន VAT ត្រឡប់មកវិញ</p> <p>ឃ. ការខកខានក្នុងការទូទាត់ VAT</p> <p>ង. (ទូទៅ) ការខកខានក្នុងការឆ្លើយតបជាមួយនឹងនាយកដ្ឋានពន្ធ</p>	<p>៣(ក). ៣០% ទៅ ១០០%</p> <p>៣(ខ). ៣០% ទៅ ១០០%</p> <p>៣(គ). ១ ៥០០ ០០០ គីបឡាវ</p> <p>៣(ឃ). ៣០% ទៅ ១០០%</p> <p>៣(ង). ៣០% ទៅ ១០០%</p>
---	---

តារាងទី៦. អត្រាពិន័យ ឬចំនួនទឹកប្រាក់ក្នុងប្រទេសឡាវ

ជំពូកទី៤

ការអនុវត្តសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ារបស់អ្នកជាប់ពន្ធ

ជំពូកទី៤

ការអនុវត្តសិទ្ធិផ្តិចតម្លៃរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ

៤.១. ការផ្តិចតម្លៃ

ក្នុងករណី អ្នកជាប់ពន្ធមិនពេញចិត្តអំពីការកំណត់ពន្ធឡើងវិញ ឬសេចក្តីសម្រេចផ្សេងៗទៀត ឬអំពើខុសឆ្គងណាមួយដែលធ្វើឡើងដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។ អ្នកជាប់ពន្ធមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យសុំប្តឹងតវ៉ា (៤.១.១.) ជំទាស់នឹងសេចក្តីសម្រេចនោះ ទៅអគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ មានសមត្ថកិច្ចអនុវត្ត (៤.១.២.)។

៤.១.១. របៀបដាក់ពាក្យសុំប្តឹងតវ៉ា

ពាក្យសុំតវ៉ា ត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដោយគោរពតាមលក្ខខណ្ឌទម្រង់ មាត្រា១២១ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ។ ពាក្យសុំតវ៉ាដាក់ជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ ក្រោយពេលដែលអ្នកជាប់ពន្ធ បានទទួលលិខិតជូនដំណឹងទារបំណុលពន្ធរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។

អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវអនុវត្តសិទ្ធិតាមរយៈការរៀបចំឯកសារ និងអនុវត្តទៅតាមចំណុចនីមួយៗនៃការដាក់ពាក្យសុំ ដូចខាងក្រោម ៖

- លេខអត្តសញ្ញាណកម្មរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ ដែលធ្វើការតវ៉ាបើសិនជាមាន។
- សេចក្តីយោងទៅរកការកំណត់សេចក្តីសម្រេច ឬលទ្ធផលដែលជាកម្មវត្ថុនៃពាក្យតវ៉ា។
- ដើមហេតុ ឬអំពើដែលជាកម្មវត្ថុនៃពាក្យតវ៉ា។
- ហេតុផលនៃការតវ៉ា។
- កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់អ្នកជាប់ពន្ធ និងហត្ថលេខារបស់អ្នកតំណាងមានការអនុញ្ញាតរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ បើសិនជាមានភាពចាំបាច់។¹²⁰

៤.១.២. សមត្ថកិច្ច

រដ្ឋបាលសារពើពន្ធទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស និងអង្គការអន្តរជាតិជុំវិញពិភពលោក បានកំពុងតែយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងទៅលើបញ្ហានៃការប្រមូលអាករ។ តាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់សារពើពន្ធ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធមានការទទួលខុសត្រូវ ដោយតម្រូវឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធទាំងអស់អនុវត្តច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធឱ្យបានពេញលេញ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី២ មាត្រា១២៧ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ អាចធ្វើការកំណត់ពន្ធឡើងវិញ នៅក្នុងរយៈពេល ៣ឆ្នាំក្រោយថ្ងៃដាក់លិខិតប្រកាសសារពើពន្ធ ឬ ១០ឆ្នាំ។

អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន ដែលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល ឬរាល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ចូលមកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់នាយកដ្ឋានគ្រប់-

¹²⁰ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា១២១។

គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធជំ។¹²¹ អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន នឹងត្រូវបានធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ការបំពេញកាតព្វកិច្ចដាក់លិខិតប្រកាស និងបង់ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមរយៈការផ្គុំព័ត៌មាន (Cross Check)។¹²²

ការតវ៉ាខាងរដ្ឋបាល ពុំធ្វើឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធចុះពីកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធបន្ថែម និងការប្រាក់ផ្សេងៗ ដែលបញ្ជាក់នៅក្នុងលិខិតជូនដំណឹងទារបំណុលពន្ធឡើយ។¹²³

៤.១.៣. នីតិវិធីប្តឹងតវ៉ា

ចំពោះ នីតិវិធីនៃការប្តឹងតវ៉ា មានដូចខាងក្រោម៖

- ជាដំបូង អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវដោះស្រាយបញ្ហាជាមួយមន្ត្រីពន្ធដារដែលទទួលបន្ទុកនោះ
- ប្រសិនបើអ្នកជាប់ពន្ធនៅតែមិនពេញចិត្ត ឬយល់ថាពិបាកលើកយកបញ្ហាមកពិភាក្សាជាមួយមន្ត្រីទទួលបន្ទុក ត្រូវដោះស្រាយជាមួយប្រធានសាខាពន្ធដារខេត្ត ខណ្ឌ ឬអង្គភាពពន្ធដារដែលគ្រប់គ្រងសហគ្រាសរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ។
- ប្រសិនបើអ្នកជាប់ពន្ធនៅតែមិនពេញចិត្តចំពោះដំណោះស្រាយបណ្តឹងតវ៉ា ត្រូវដាក់ពាក្យបណ្តឹងជូនមកអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។
- ប្រសិនបើអ្នកជាប់ពន្ធ នៅតែមិនពេញចិត្តចំពោះដំណោះស្រាយរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ត្រូវដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅគណៈកម្មាធិការសម្រុះសម្រួលសារពើពន្ធ។
- ចុងក្រោយ បើអ្នកជាប់ពន្ធនៅតែមិនពេញចិត្តចំពោះដំណោះស្រាយរបស់ខាងគណៈកម្មាធិការសម្រុះសម្រួលសារពើពន្ធ ត្រូវដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅតុលាការ។¹²⁴

៤.២. សេចក្តីសម្រេច

រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ត្រូវចេញសេចក្តីសម្រេចជាថ្មី ក្រោយពីបានទទួលពាក្យតវ៉ា ដើម្បីបញ្ជាក់ភាពត្រឹមត្រូវឬមិនត្រឹមត្រូវទាំងស្រុង ឬចំណែកផ្នែកណាមួយនៃការកំណត់ពន្ធ ឬសេចក្តីសម្រេចផ្សេងៗដែលអ្នកជាប់ពន្ធតវ៉ារដ្ឋបាលសារពើពន្ធត្រូវបញ្ជាក់ មូលដ្ឋាននៃការសម្រេចនេះផងដែរ។¹²⁵ ប្រសិនបើអ្នកជាប់ពន្ធនៅតែមិនយល់ព្រមលើសេចក្តីសម្រេចថ្មីរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធទេនោះ អ្នកជាប់ពន្ធអាចទៅដាក់ពាក្យតវ៉ាទៅគណៈកម្មាធិការសម្រុះសម្រួលសារពើពន្ធក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ ៣០ថ្ងៃ។

¹²¹ សេចក្តីណែនាំលេខ ២០៥២២អពជ, ចំណុចទី៨ កថាខណ្ឌទី១(ក)។
¹²² សេចក្តីណែនាំលេខ ២០៥២២អពជ, ចំណុចទី៨ កថាខណ្ឌទី១(ខ)។
¹²³ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា១២០។
¹²⁴ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា ១១៨។
¹²⁵ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា ១២២។

អ្នកជាប់ពន្ធមានសិទ្ធិប្តឹងទៅតុលាការមានសមត្ថកិច្ច ជំទាស់ទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការសម្រុះសម្រួលសារពើពន្ធក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ ក្រោយពីបានទទួលដំណឹងស្តីពីសេចក្តីសម្រេចនោះ។¹²⁶ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវតម្កល់ទុកនៅរតនាគារជាតិ ទឹកប្រាក់ចំនួនស្មើនឹងប្រាក់ពន្ធ ប្រាក់ពន្ធបន្ថែម និងការប្រាក់ផ្សេងៗ ដែលទាក់ទិននឹងវិវាទតាមការកំណត់របស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធមុននឹងដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅតុលាការ។

៤.២.១. ការបញ្ឈប់អាជីវកម្ម

ក្នុងរយៈពេល១០ថ្ងៃ ក្រោយការបញ្ឈប់អាជីវកម្មដែលបុគ្គលជាប់អាវករបានធ្វើការចុះបញ្ជី បុគ្គលនោះត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសមួយទៅតាមទម្រង់ដែលបានកំណត់ជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ដោយត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយ ព័ត៌មានលម្អិតអំពីការលក់ និងការទិញនានា ក្រោយពីការធ្វើប្រកាសសារពើពន្ធចុងក្រោយបំផុត និងព័ត៌មានលម្អិតអំពីទំនិញទាំងអស់នៅក្នុងស្តុកដែលមិនទាន់បង់អាវករ ឬដែលបានទទួលឥណទានអាកររួចហើយ ព្រមទាំងបង់ប្រាក់អាករដល់កំណត់ទាំងនោះ។¹²⁷

ក្នុងករណី បុគ្គលជាប់អាវករជាអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន មានបំណងបញ្ឈប់ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឌីជីថល ឬសេវាឌីជីថល តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក មកកាន់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវទូទាត់ឱ្យអស់ ប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមដែលពុំទាន់បានបង់មុនស្នើសុំលុបការចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែមសាមញ្ញ និងត្រូវធ្វើជាលិខិតស្នើសុំមកអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ក្នុងរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ ក្រោយពីបានបញ្ឈប់ជាស្ថាពរ ចំពោះការផ្គត់ផ្គង់មកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។¹²⁸

៤.២.២. បទល្មើស

បទល្មើសពន្ធដារ គឺជាប្រធានបទក្តៅគគុក និងពោរពេញទៅដោយភាពចម្រូងចម្រាសជាទីបំផុត ទាំងក្នុងកម្រិតថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់តំបន់ និងសកលលោក។ ប្រទេសកម្ពុជាកំពុងប្រឈមមុខជាមួយនឹងបទល្មើសពន្ធដារដែលជាផ្នែកមួយ ឬជាបរិវារមួយនៃបទល្មើសធំៗដទៃទៀត មានដូចជា បទល្មើសសេដ្ឋកិច្ច បទល្មើសហិរញ្ញវត្ថុ និងបទល្មើសលាងសម្អាតប្រាក់ជាអាទិ៍។ បទល្មើសទាំងអស់ មានសមាសធាតុប្រទាក់ក្រឡាគ្នា និងពាក់ព័ន្ធគ្នា ហើយអ្នកប្រព្រឹត្តបទល្មើសទាំងនោះ មាននៅក្នុងទ្រង់ទ្រាយតូច និងធំ ទាំងក្នុងកម្រិតថ្នាក់ជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ គឺជាបុគ្គល និងអង្គការដែលមានសមត្ថភាព ទេពកោសល្យខ្ពស់ និងល្បឿនរហ័ស ដែលក្នុងករណីខ្លះ គឺមានកម្រិតខ្ពស់ជាងភ្នាក់ងារអនុវត្តច្បាប់ទៅទៀត។

បទល្មើសពន្ធដារ បទល្មើសសេដ្ឋកិច្ច បទល្មើសហិរញ្ញវត្ថុ និងបទល្មើសលាងសម្អាតប្រាក់ មិនត្រឹមតែបង្កឱ្យប៉ះពាល់ខ្លាំងចំពោះថវិកាជាតិ សេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និងសកលលោកប៉ុណ្ណោះទេ។ ថែមទាំងបានជះឥទ្ធិពលទៅលើសន្តិសុខ ស្ថិរភាពនយោបាយ និងជំនឿទុកចិត្តរបស់សាធារណជនលើសមត្ថភាពរបស់រដ្ឋាភិបាល ចំពោះការ

¹²⁶ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា ១២៤។

¹²⁷ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៨១-១។

¹²⁸ សេចក្តីណែនាំលេខ ២០៥២២អពជ, ចំណុចទី៨ កថាខណ្ឌទី៣។

ដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងសង្គម និងប្រទេសជាតិទាំងមូល។ ជាការពិតណាស់ អ្នកប្រព្រឹត្តបទល្មើសទាំងនោះ គឺមាន គោលបំណងច្បាស់លាស់ ដើម្បីធ្វើការបំផ្លិចបំផ្លាញផលប្រយោជន៍ជាតិ សង្គម និងប្រជាពលរដ្ឋតែម្តង។

ទោះបី មានការរីកចម្រើនផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា ប៉ុន្តែ នៅក្នុងការធ្វើប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក គឺជៀសមិនផុតឡើយពីអំពើល្មើសដែលនឹងកើតមាន ហើយអាចបង្កើតបានទៅជាបទល្មើសដែលផ្ទុយទៅនឹង ច្បាប់នាំឱ្យកើតមានចលាចលលើប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា ដែលអាចនាំឱ្យការធ្វើប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធ អេឡិចត្រូនិកប្រព្រឹត្តទៅដោយភាពមិនប្រក្រតី។ ហេតុនេះ បើសិនជាអ្នកជាប់ពន្ធយល់ឃើញថា ខ្លួនបានទទួល រងការខូចខាតហិរញ្ញវត្ថុ ឬការរងគ្រោះផ្ទាល់ខ្លួនអំពីសកម្មភាពខុសឆ្គង ឬខុសច្បាប់ពីសំណាក់រដ្ឋបាតសារពើ- ពន្ធ អ្នកជាប់ពន្ធអាចប្តឹងទាមទារសំណងនៃការខូចខាត ឬការរងគ្រោះនោះទៅតុលាការក្នុងរយៈពេល បីឆ្នាំក្រោយ កាលបរិច្ឆេទនៃការខូចខាតហិរញ្ញវត្ថុ ឬការរងគ្រោះផ្ទាល់ខ្លួនចុងក្រោយបំផុត។

៤.២.៣. ទណ្ឌកម្ម

ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ដែលជាច្បាប់សារធាតុនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានចង្អុលបង្ហាញយ៉ាងជាក់លាក់អំពី សញ្ញាណដាច់ខាតនៃបទល្មើស មុននឹងទៅឈានដល់ការកំណត់បានថា តើអំពើណាមួយជាបទល្មើស ហើយ បទល្មើសនោះមានចែងនៅក្នុងច្បាប់សារធាតុ ឬច្បាប់ពិសេសជាធរមាននោះដែរទេ។

យោងតាមទ្រឹស្តីនៃសង្គមសាស្ត្រនិយម សញ្ញាណដាច់ខាតនៃបទល្មើស សំដៅដល់ធាតុផ្សំនៃបទល្មើស។ ទ្រឹស្តីសង្គមសាស្ត្រនិយម កើតឡើងក្រោយបរិបទសាធារណៈកម្ពុជា។ ជាក់ស្តែង ទ្រឹស្តីមួយចំនួនត្រូវបានទាញ ចេញពីសង្គមសាស្ត្រនិយមមកប្រើប្រាស់។ ប៉ុន្តែ បញ្ហាត្រង់ថា នៅតាមសាកលវិទ្យាល័យផ្សេងទៀត និស្សិតច្រើន ចេញទៅសិក្សានៅប្រទេសបារាំង ដូច្នោះ ពេលត្រឡប់មកមាតុប្រទេសវិញ និស្សិតតែងតែយកទ្រឹស្តីទាំងនោះមក អនុវត្តនៅក្នុងបរិបទនៃប្រទេសកម្ពុជា។

ទ្រឹស្តីសង្គមសាស្ត្រនិយម ជាទ្រឹស្តីដែលស្នងមរតកពីរដ្ឋសាធារណៈ (Civil Law) គ្រាន់តែ ទ្រឹស្តីនេះត្រូវបាន យកទៅច្នៃបំពេញបន្ថែមទៀត ដោយមានទ្រង់ទ្រាយជាច្បាប់សរសេរដូចគ្នា ដោយវិភាគស៊ីជម្រៅទៅលើបាតុភូត ដែលកើតមាន ពីព្រោះថា នៅប្រទេសកម្ពុជា គឺមិនអាចយកយុត្តិសាស្ត្ររបស់ចៅក្រមមកអនុវត្តបានឡើយ ប៉ុន្តែ ចៅក្រមកម្ពុជាមានសិទ្ធិស្នើសុំឱ្យបង្កើតច្បាប់ថ្មី។ ជាការពិត ការប្រើប្រព័ន្ធច្បាប់ណាមួយត្រូវបានយកទៅកែច្នៃ ជៀសមិនផុតពីគុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិនោះទេ ប៉ុន្តែក៏អាចល្អជាងគេនៅក្នុងការប្រើប្រាស់ផងដែរ។

សញ្ញាណដាច់ខាតនៃបទល្មើសរួមមាន ប្រធាននៃអំពើល្មើស ធាតុផ្សំសត្យានុម័ត កម្មវត្ថុនៃបទល្មើស និង ធាតុផ្សំនីត្យានុកូល។ ការពិតទៅ សញ្ញាណដាច់ខាតនៃបទល្មើស មានបីប៉ុណ្ណោះ គឺប្រធាននៃអំពើល្មើស ធាតុផ្សំ សត្យានុម័ត និងកម្មវត្ថុនៃបទល្មើស ពុំមានធាតុផ្សំនីត្យានុកូលឡើយ។ ដោយហេតុថា មាត្រា៣ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ កម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៩ បានបញ្ញត្តយ៉ាងច្បាស់លាស់អំពី គោលការណ៍នីត្យានុកូល រួចទៅហើយ។

ពាក្យថា គោលការណ៍ គឺជាឆន្ទៈនយោបាយរួមបំផុត ដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការតាក់តែងច្បាប់ និងអនុវត្ត ច្បាប់។ ពេល សំដៅដល់បទដ្ឋានច្បាប់ វិធានច្បាប់ ជាអាទិ៍។ ចំណែកឯ ពាក្យថា នីត្យានុកូល គឺជាការគោរព ត្រឹមត្រូវ ខ្ជាប់ខ្ជួនតាមច្បាប់ ហើយត្រូវប្រតិបត្តិតាមច្បាប់នោះទៀត។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ទ្រឹស្តីនៃប្រទេសបារាំង បាន

កំណត់ថា ធាតុផ្សំនីត្យានុកូល គឺជាច្បាប់ទៅវិញ (គោលការណ៍)។ ព្រោះបើគ្មានច្បាប់ចែងទេ ក៏គ្មានអ្វីយកមក ពិចារណាថាអំពើល្មើសណាមួយនោះ ជាបទល្មើសដែរ។ ជាការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រនៅកម្ពុជា ក្រោយឆ្នាំ១៩៩៧ ប្រទេសកម្ពុជាពុំមានច្បាប់ចែងឡើយ ហើយជាមួយគ្នានេះ បែរជាអំពើសងសឹកបានកើតឡើងគ្រប់ទីកន្លែង។

ត្រង់ចំណុចនេះ នឹងមិនសិក្សាលម្អិតទៅលើសញ្ញាណដាច់ខាតនៃបទល្មើសឡើយ ដោយឡែក នឹងធ្វើការ សិក្សាជាបន្តទៅលើប្រភេទនៃទោស។ ទោស គឺជាទណ្ឌកម្មដែលត្រូវផ្ដន្ទាទោសដោយសង្គម តាមរយៈច្បាប់ទៅ លើរាល់បុគ្គលទាំងឡាយណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ ទោសត្រូវបានកំណត់ឡើងនៅក្នុងគោលដៅការពារ ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ពោលគឺផលប្រយោជន៍របស់សង្គមមនុស្សទាំងមូល។ ដូច្នេះ ទោសខុសប្លែកពីការ ជួសជុលការខូចខាតខាងផ្នែករដ្ឋប្បវេណីដែលមានគោលដៅការពារត្រឹមតែផលប្រយោជន៍ជាឯកត្តជនរបស់ជន រងគ្រោះ។ នៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ ទោសត្រូវបានលើកយកមកពិចារណាក្នុងលក្ខខណ្ឌទូទៅ និងបានបែង ចែកទោសជា ពីរប្រភេទដូចជា (ក) មូលទោស និង (ខ) ទោសបន្ថែម ប៉ុន្តែ ក្នុងករណី (គ) មិនរាងចាលរដ្ឋបាល- សារពើពន្ធ ក៏អាចចាត់វិធានការផ្សេងទៀតបាន អនុវត្តដូចគ្នានិងក្រមព្រហ្មទណ្ឌផងដែរ។

ក.មូលទោស

ក្រមព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ពុំបានផ្តល់និយមន័យថាអ្វីទៅជាមូលទោសនោះទេ។ ប៉ុន្តែ មានការកត់សម្គាល់មួយ គឺ មូលទោស រួមមាន ទោសដាក់ពន្ធនាគារ និងទោសពិន័យ។¹²⁹ ទោសដាក់ពន្ធនាគារ ជាទោសដែលត្រូវបំបាត់ ចោលស្ទើរតែទាំងស្រុង សេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ដោយមានកំណត់កាល។ រីឯ ទោសពិន័យ ជាទោសតម្រូវឱ្យ ទណ្ឌិតបង់ចំនួនប្រាក់តាមការកំណត់ដោយច្បាប់។ ទឹកប្រាក់ពិន័យ ត្រូវកំណត់ជាប្រាក់រៀល។ ប្រាក់នេះ ត្រូវបង់ ចូលថវិកាដ្ឋ។¹³⁰

ឃើញថា បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ដែលមានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី ១១ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ បានចែងអំពី បុគ្គលទាំងឡាយណាដែលមានចេតនាជួយជ្រោមជ្រែង ឬអូសទាញបុគ្គលម្នាក់ទៀតឱ្យប្រព្រឹត្ត បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌចំពោះច្បាប់នេះ ឬក៏ដោយចេតនាបានផ្តល់គំនិត ឬជំរុញបុគ្គលម្នាក់ទៀតឱ្យប្រព្រឹត្តបទ ល្មើសបែបនេះ ត្រូវជាប់ពិរុទ្ធ ហើយត្រូវទទួលរងការផ្ដន្ទាទោសដូចគ្នានឹងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសផ្ទាល់ខ្លួនផងដែរ។ ដូចគ្នាផងដែរ បើពិនិត្យមើលទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ សំដៅដល់ អ្នកផ្ដើមគំនិត និងអ្នកសមគំនិត។ ការផ្ដើម គំនិត និងការសមគំនិតបានបំពេញលក្ខខណ្ឌតាមច្បាប់កំណត់ក្នុងការប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមសុទ្ធតែមាន ទោស។¹³¹

¹²⁹ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, លេខ នស/រកម/១១០៩/០២២, ចុះថ្ងៃទី ៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។ និងច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្ម ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/០២១៨/០០៣, ចុះថ្ងៃទី ២៧ កុម្ភៈ ២០១៨, មាត្រា ៤៣។ (ពីពេលនេះតទៅហៅថា ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ២ ០០៩)

¹³⁰ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ២០០៩, មាត្រា ៥២។

¹³¹ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ២០០៩, មាត្រា ២៨ និងមាត្រា ២៩។

ជាក់ស្តែង ប្រភេទនៃមូលទោស ដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធរួមមាន អំពើគេចវេសពន្ធ¹³² អំពើរាំងស្ទះដល់ការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ¹³³ អំពើដែលបំពានទៅលើមាត្រា៩៤ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ¹³⁴ និងអំពើដែលបានទទួលការចាត់តាំងជាអ្នកអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ¹³⁵។

ខ. ទោសបន្ថែម

ន័យធៀបនៃទោសបន្ថែម ដូចគ្នានឹងពន្ធបន្ថែម។ ទោសបន្ថែម គឺជាទោសដែលត្រូវប្រកាសជាបន្ថែមទៅលើមូលទោស។ រីឯ ពន្ធបន្ថែម ត្រូវអនុវត្តចំពោះបទល្មើសដែលបានចែងនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ។ ពន្ធបន្ថែមត្រូវយកមកអនុវត្តក្នុងករណីមានការបង់ពន្ធខ្លះ ឬការបង់ពន្ធយឺតយ៉ាវ។ លើកលែង ក្នុងករណីកើតមានអំពើរាំងស្ទះដល់ការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ពន្ធបន្ថែម ត្រូវតែគណនាដាច់ដោយឡែក។ ទោះជាក្នុងករណីណាក៏ដោយ ការអនុវត្តពន្ធបន្ថែម ពុំមានអានុភាពនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្តទោសទណ្ឌចំពោះបទល្មើសផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌដូចបានជម្រាបជូនពីខាងដើមឡើយ។¹³⁶ ពន្ធបន្ថែម ត្រូវយកមកអនុវត្ត ក្នុងករណី៖

ករណីទីមួយ ចំពោះបុគ្គលដែលមានការធ្វេសប្រហែស (អំពើអនីត្យានុកូល) ប្រាក់ពន្ធបន្ថែមត្រូវស្មើនឹង ១០ភាគរយនៃចំនួនប្រាក់ពន្ធដែលបង់ខ្លះ ឬក្របនៃការប្រាក់ ២ភាគរយ នៃចំនួនប្រាក់ដែលបង់ខ្លះសម្រាប់ខែនីមួយៗ ឬចំណែកនៃខែដែលចំនួនប្រាក់ពន្ធខ្លះមិនទាន់បានបង់។ លើសពីនេះ ចំពោះបុគ្គលដែលមានការធ្វេសប្រហែសធ្ងន់ធ្ងរ ប្រាក់ពន្ធបន្ថែមត្រូវស្មើនឹង ២៥ភាគរយ នៃចំនួនប្រាក់ពន្ធដែលបង់ខ្លះ ឬក្របនៃការប្រាក់ ២ភាគរយនៃចំនួនពន្ធដែលបង់ខ្លះសម្រាប់ខែនីមួយៗ ឬចំណែកនៃខែដែលប្រាក់ពន្ធខ្លះមិនទាន់បានបង់។ បើក្នុងករណីការកំណត់ពន្ធជាឯកតាកាតិ ប្រាក់ពន្ធបន្ថែមត្រូវស្មើនឹង ៤០ភាគរយនៃចំនួនប្រាក់ពន្ធដែលបង់ខ្លះ ឬក្របនៃការប្រាក់ ២ភាគរយ នៃចំនួនប្រាក់ពន្ធដែលបង់ខ្លះសម្រាប់ខែនីមួយៗ ឬចំណែកនៃខែដែលប្រាក់ពន្ធខ្លះមិនទាន់បាន

¹³² ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា១៣៥។ បង្ហាញដោយមិនទាន់គិតដល់ទោសទណ្ឌផ្សេងទៀត អភិបាល បណ្តាញការ កម្មសិទ្ធិកររបស់សហគ្រាសណាមួយ ឬបុគ្គលទទួលខុសត្រូវឱ្យសហគ្រាសណាមួយដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើគេចវេសពន្ធ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១២៧ នៃច្បាប់នេះ គឺត្រូវរងការផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាទឹកប្រាក់ពី ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ដល់ ២០.០០០.០០០ (ម្ភៃលាន) រៀល ឬជាប់ពន្ធនាគារពី ០១ឆ្នាំ ដល់ ០៥ឆ្នាំ ឬទោសទាំងពីរនេះ។

¹³³ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា១៣៦។ បង្ហាញដោយមិនទាន់គិតដល់ទោសទណ្ឌផ្សេងទៀត បុគ្គលណាដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើរាំងស្ទះដល់ការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១២៨ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវរងការផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ដល់ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ឬជាប់ពន្ធនាគារពី ១ខែ ដល់ ១ឆ្នាំ ឬទោសទាំងពីរនេះ។

¹³⁴ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា១៣៨។ បង្ហាញដោយមិនទាន់គិតដល់ទោសទណ្ឌផ្សេងទៀត បុគ្គលណាដែលបានបំពានមាត្រា ៩៤ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវជាប់ពន្ធអំពើបទល្មើសនឹងច្បាប់ ហើយត្រូវទទួលរងការផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ដល់ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ឬជាប់ពន្ធនាគារពី ១ខែ ដល់ ១ឆ្នាំ ឬទោសទាំងពីរនេះ។

¹³⁵ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា១៣៩។ បង្ហាញបុគ្គលណាដែលបានទទួលការចាត់តាំងជាអ្នកអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ហើយដោយចេតនាបានប្រព្រឹត្តអំពើដូចខាងក្រោមនេះ ត្រូវជាប់ពន្ធអំពើបទល្មើសនឹងច្បាប់ ហើយត្រូវទទួលរងការផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ដល់ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ឬជាប់ពន្ធនាគារពី ១ខែ ដល់ ១ឆ្នាំ ឬទោសទាំងពីរនេះ។

¹³⁶ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា១៣០។

បង។ ការប្រាក់មិនត្រូវអនុវត្តទេ ក្នុងរយៈពេលកំណត់ពន្ធឡើងវិញតាមមាត្រា ១១៨ នៃច្បាប់នេះ ឬក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ ក្រោយការប្រគល់លិខិតជូនដំណឹងទារបំណុលពន្ធ។¹³⁷

ករណីទីពីរ ពន្ធបន្ថែម ត្រូវយកមកអនុវត្តក្នុងករណី បុគ្គលដែលមិនបានបង់ពន្ធតាមកាលកំណត់។ ពន្ធ បន្ថែមត្រូវកំណត់តាមមាត្រា ១០ភាគរយ នៃទឹកប្រាក់ពន្ធដែលបានបង់យឺតយ៉ាវ ឬក៏នឹងការប្រាក់ ២ភាគរយនៃ ទឹកប្រាក់ពន្ធបង់យឺតសម្រាប់ខែនីមួយៗ ឬចំណែកនៃខែដែលចំនួនប្រាក់ពន្ធនោះ នៅមិនទាន់បានបង់។ បើសិន ជាបុគ្គលមិនបានបង់ពន្ធក្នុងរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ ក្រោយពេលបានទទួលលិខិតជូនដំណឹងរំលឹកក្នុងការទារបំណុលពន្ធ ពន្ធបន្ថែមត្រូវកំណត់តាមមាត្រា ២៥ភាគរយ នៃទឹកប្រាក់ពន្ធបង់យឺតសម្រាប់ខែនីមួយៗ ឬចំណែកនៃខែដែល ចំនួនប្រាក់ពន្ធនោះនៅមិនទាន់បានបង់។ ប៉ុន្តែ ការកំណត់ពន្ធជាឯកតោភាគី សម្រាប់ការមិនដាក់លិខិតប្រកាស ប្រាក់ពន្ធបន្ថែមត្រូវស្មើនឹង ៤០ភាគរយ នៃចំនួនទឹកប្រាក់ពន្ធដែលបានកំណត់បូកបន្ថែមការប្រាក់ ២ភាគរយ នៃ ចំនួនប្រាក់ពន្ធដែលត្រូវបានកំណត់សម្រាប់ខែនីមួយៗ ឬចំណែកនៃខែដែលប្រាក់ពន្ធមិនទាន់បានបង់។¹³⁸ ការ ប្រាក់យឺតយ៉ាវត្រូវគិតចាប់ពីថ្ងៃទី០១ នៃខែបន្ទាប់ពីខែដែលត្រូវបង់ពន្ធ។

គ. ការមិនរាងចាល

ការមិនរាងចាល គឺជាមូលហេតុនៃស្ថានទម្ងន់ទោសដែលបណ្តាលមកពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើសជាថ្មីម្តងទៀត ដោយជនល្មើសដដែល បន្ទាប់ពីបានទទួលរងការផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពរម្តងរួចហើយ តាមលក្ខខណ្ឌដែលត្រូវ បានកំណត់ដោយច្បាប់។

ឧទាហរណ៍. ការចេញវិក្កយបត្រ ដែលច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ បានកំណត់ថាជាកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ។ ក្នុងករណី បុគ្គលជាប់អាគារមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចចេញវិក្កយបត្រជូនអតិថិជនឱ្យបានត្រឹមត្រូវទេនោះ ដោយ អនុលោមតាមវិធានស្តីពីវិក្កយបត្រ បុគ្គលមានកាតព្វកិច្ចស្របច្បាប់ ប្រែក្លាយជាទទួលរងទោសទណ្ឌតាមច្បាប់ ទៅវិញ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ គ្រឹះស្ថានណាមួយរបស់បុគ្គលជាប់អាគារ ដែលមិនបានចេញវិក្កយបត្រតាមការណែនាំទេ នោះ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ អាចបិទគ្រឹះស្ថានណាមួយ នៅក្នុងរយៈពេលមានកំណត់មួយដែលលើសពីប្រាំពីរ ថ្ងៃ។¹³⁹ ហើយប្រសិនបើ គ្រឹះស្ថានណាមួយដែលធ្លាប់ត្រូវបានបិទរួចមកហើយ នៅតែប្រព្រឹត្តអំពើនេះជាថ្មីទៀត គ្រឹះស្ថាននោះអាចត្រូវបិទជាថ្មីទៀត នៅក្នុងរយៈពេលមានកំណត់មួយដែលមិនលើសពីប្រាំពីរថ្ងៃ។¹⁴⁰

¹³⁷ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា១៣១។
¹³⁸ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា១៣២។
¹³⁹ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៧៨-១។
¹⁴⁰ ច្បាប់សារពើពន្ធ ១៩៩៧, មាត្រា៧៨-២។

ശൈലകൃഷ്ണകൃഷ്ണ

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

នៅមុនពេលប្រទេសកម្ពុជាមានបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីអាករលើតម្លៃបន្ថែម ទំនងជាអាជ្ញាភិបាលនៅមានការព្រួយបារម្ភអំពីការដាក់ចេញ វិធានពិសេសខាងលើ ព្រោះថា អាករលើតម្លៃបន្ថែម ជាមធ្យោបាយមួយប្រមូលពន្ធជាទឹកប្រាក់ ដោយរដ្ឋឱ្យអ្នកលក់មានចំណងគតិយុត្តដើរតួប្រមូលប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមពីអ្នកដែលប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ។ ចំណែក ទឹកប្រាក់ដែលបានប្រមូលត្រូវយកទៅប្រកាសនៅការិយាល័យរដ្ឋបាលសារពើពន្ធដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈថ្នាលអេឡិចត្រូនិក E-Filling របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។ ដោយ អាជ្ញាភិបាលពេលនោះនៅពុំទាន់អាចធ្វើការកំណត់អំពីតួនាទីនៃបុគ្គល ដែលមានកាតព្វកិច្ចធ្វើការប្រមូលប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែម ទៅលើបុគ្គលជាប់ពន្ធទូទៅបាននៅឡើយ ជាពិសេស គឺបុគ្គលអនិវាសនជន។

បើក្រឡេកមើលទៅប្រទេសជិតខាងដូចជា ប្រទេសថៃ និងប្រទេសឡាវ ការប្រមូលប្រាក់អាករត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកដោយអ្នកជំនាញ បានបង្កើតឱ្យមានជាទម្រង់ផ្សេងៗនៅលើថ្នាលអេឡិចត្រូនិក ហើយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារនៃប្រទេសនោះ នឹងអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធទាំងអស់ បង្កើតគណនីមួយចូលទៅប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធប្រកាសប្រាក់ពន្ធ។ ទន្ទឹមនឹងនេះប្រព័ន្ធប្រកាសប្រាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែមរបស់ខាងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារកម្ពុជា ប្រែក្លាយជាឧបសគ្គសម្រាប់អ្នកចូលទៅប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទៅវិញ។ គួរកត់សម្គាល់ថា បច្ចេកវិទ្យាទំនើបតែងតែមានការរីកចម្រើន ជឿនលឿន និងឆាប់រហ័សជាប្រចាំថ្ងៃ ដើម្បីបំពេញជាតម្រូវការ របស់អ្នកជាប់ពន្ធ ប៉ុន្តែ ក្នុងលក្ខខណ្ឌនេះគឺត្រូវទាមទារឱ្យអ្នកចូលទៅប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធម្តងម្កាល ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពអំពីព័ត៌មាននៃប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន។

លើសពីនេះ ការយល់ដឹងអំពីវិធីសាស្ត្រចូលទៅប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធឱ្យបានត្រឹមត្រូវនៅមានកម្រិត។ ដោយហេតុថា ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណង ដើម្បីប្រកាសប្រាក់ពន្ធជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។ ផ្ទុយមកវិញ ប្រសិនបើអ្នកប្រើប្រាស់អនុវត្តវិធីសាស្ត្រខាងលើមិនបានត្រឹមត្រូវទេ បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីទណ្ឌកម្ម ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធកំណត់ថា គឺត្រូវទទួលរងទណ្ឌកម្មតាមច្បាប់នេះទៅវិញ។ ជាមួយគ្នានេះ កង្វះសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីអនុវត្តផ្នែកពន្ធដារ ក៏ជាកត្តាចូលរួមបន្ថែមធ្វើឱ្យដំណើរការនៃប្រព័ន្ធជាប់គាំង ដោយមន្ត្រីអនុវត្តពុំបានចំណាយពេលសិក្សាយល់ដឹងឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីបួសគល់នៃវិធាន ឬបទដ្ឋានគតិយុត្តទាំងឡាយ ដើម្បីឈានទៅរកការអនុម័តច្បាប់ និងជាហេតុធ្វើឱ្យដំណើរការនៃការអនុវត្តច្បាប់ប្រព្រឹត្តទៅដោយមិនប្រក្រតី។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ការអភិវឌ្ឍទៅលើវិស័យពាណិជ្ជកម្មនៅតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក អាចទទួលរងផលប៉ះពាល់បញ្ហាសមរម័យ ប្រសិនបើវិធានស្តីពីកិច្ចការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញា មានភាពអសកម្ម ឬអប្រសិទ្ធភាពនៃការពង្រឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។ អាចមានការលើកទឹកចិត្តដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មទំនិញក្លែងក្លាយ និងទំនិញថតចម្លងក្នុងស្រុកពុំស្របច្បាប់ផងដែរ បន្ទាប់ពីធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់ផលិតករ ដែលមានសិទ្ធិទទួលបានផលប្រយោជន៍ និងការការពារស្របច្បាប់ ទីផ្សារសេដ្ឋកិច្ចពីស្នាដៃរបស់ខ្លួន។

ಇನ್ನೂವಾಸವೇ

អនុសាសន៍

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវតែបន្តខិតខំយកចិត្តទុកដាក់លើកកម្ពស់ដល់ការចូលរួមក្នុងកិច្ចចរាចរ សេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារអន្តរជាតិ ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យសហគ្រាសទាំងអស់ អាចផ្លាស់ប្តូរសម្បទានពាណិជ្ជកម្ម ទៅក្នុង កាលានុវត្តន៍ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរឡើង។ ជាយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីធ្វើឱ្យការអនុវត្តកាន់តែ មានប្រសិទ្ធភាព និងស័ក្តិសិទ្ធិភាព។ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ គប្បីធ្វើការកំណែទម្រង់គោលនយោបាយ និងរដ្ឋ- បាលសារពើពន្ធ ពង្រឹងដល់ការអនុវត្តច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាស្តីពីពន្ធដារ ប្រកបដោយសុចរិតភាព សមភាព និងភាពស្មោះត្រង់ ដើម្បីឈានទៅដល់ការអនុវត្តឱ្យបានសម្រេចផែនការចំណូលសារពើពន្ធ។

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ត្រូវតែបន្តការផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយដល់បុគ្គលដែលមានកាតព្វកិច្ច មកធ្វើ ការចុះបញ្ជីស្របតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធជាធរមាន។ ដើម្បីជំរុញឱ្យមានយន្តការលើកទឹកចិត្ត ណែនាំ បង្អាត បង្ហាញពីរបៀបចូលទៅប្រើប្រាស់ក្នុងប្រព័ន្ធផ្សេងៗ មិនថាប្រព័ន្ធ E-Filling ឬ E-Payment ដោយផ្ទាល់ ឬដោយ ថ្នាលអេឡិចត្រូនិករបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ធ្វើយ៉ាងណាត្រូវប្រាកដថា មានភាពត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់ និង ទទួលយកបាន។ ត្រូវបង្កើតឱ្យមានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងទៅលើប្រព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីធានាដល់សុវត្ថិភាព នៃអ្នកប្រើប្រាស់ ជាមួយនឹងប្រតិកម្មឆាប់រហ័ស។ បង្កើតយន្តការបណ្តុះបណ្តាល និងអភិវឌ្ឍជំនាញដល់អ្នកជាប់ ពន្ធទាំងឡាយរួមទាំង មន្ត្រីទទួលបន្ទុកជាប្រចាំលើជំនាញចាំបាច់ និងថ្មីៗទៅតាមការវិវត្តរបស់បច្ចេកវិទ្យា និង លើកទឹកចិត្តលើការធ្វើតេស្តសមត្ថភាព ទទួលបានការបញ្ជាក់ជំនាញឯកទេសដែលមានការទទួលស្គាល់ជា លក្ខណៈអន្តរជាតិ។ ក្រៅពីជំនាញឯកទេសលើផ្នែកគ្រប់គ្រងបណ្តាញ អភិវឌ្ឍកម្មវិធីសន្តិសុខឌីជីថល ការគ្រប់- គ្រងទិន្នន័យ ត្រូវមានជំនាញសំខាន់ៗជាច្រើនដែលគួរគិតគូរពិចារណាក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីបច្ចេកទេស និងអ្នកជាប់ពន្ធ សំដៅធានាប្រសិទ្ធភាពការងារ និងជំរុញឱ្យមានគំនិតច្នៃប្រឌិត។ ជំនាញទាំងនោះមានដូចជា ការប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមពីវិធីគិតអាករជំនួស (Reverse Charge) ការចុះបញ្ជីពន្ធដារ និងការធ្វើបច្ចុប្បន្ន ភាពព័ត៌មានរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ វិធានវិក្កយបត្រ និងការអនុវត្តអត្រាប្តូរប្រាក់ ជាអាទិ៍។ ពីព្រោះ សិទ្ធិពឹងពាក់ ត្រូវ បានធ្វើឡើងដោយស្របតាមគោលការណ៍នៃជំនឿទុកចិត្តទៅលើស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច ក្នុងការអនុវត្តនីតិវិធី ដោះស្រាយវិវាទ។ ហេតុនេះ មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទជូនប្រជាពលរដ្ឋ ដោយអនុវត្តតួនាទី របស់ខ្លួន ប្រកបដោយក្រមសីលធម៌ វិជ្ជាជីវៈ និងស្មោះត្រង់។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ត្រូវតែបន្តធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព និងទំនើប- កម្មប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស អង្គការពន្ធដារ ប្រវត្តិរូប និងទិន្នន័យនានានៃមន្ត្រីរាជការពន្ធដារដែលមាន ស្ថានភាពប្រែប្រួលដោយហេតុណាមួយ។

កម្មសិទ្ធិបញ្ញា ក៏ជាផ្នែកមួយសំខាន់មានទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធនឹងពន្ធដារ។ ដើម្បីធានាថា ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ មិន ទទួលរងអំពើបំពានទៅលើផ្នែកណាមួយនៅក្នុងការប្រើប្រាស់សិទ្ធិផ្តាច់មុខរបស់ខ្លួន។ សិទ្ធិទាំងនោះ ត្រូវស្ថិតជា កម្មវត្ថុដែលមានព្រំដែនកំណត់ និងការលើកលែងមួយចំនួនក្នុងការអនុវត្តប្រមូលប្រាក់ពន្ធ តាមរយៈកិច្ចព្រម- ព្រៀងស្តីពីទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មដែលទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា TRIPS ។ ជាទូទៅ កាលណាអំពើល្មើសកើត ឡើងនៅក្នុងរដ្ឋណាមួយ សមត្ថកិច្ចនៃរដ្ឋនោះត្រូវតែទទួលដោះស្រាយឱ្យមានសមភាព និងភាពស្មោះត្រង់ ចំពោះ ការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា និងអ្នកប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា ស្របតាមច្បាប់នៃរដ្ឋនោះជាធរមាន។

ಇದೀಗ

គន្ថនិទ្ទេស

កម្រងឯកសារច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ចុះថ្ងៃទី ២៤ កញ្ញា ១៩៩៣, និងវិសោធនកម្មលើកទី ១០, លេខ នស/រកម/១១២១/០១៦, ចុះថ្ងៃទី ០៣ វិច្ឆិកា ២០២១។

ក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, លេខ នស/រកម/១១០៩/០២២, ចុះថ្ងៃទី ៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។ និងច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/០២១៨/០០៣, ចុះថ្ងៃទី ២៧ កុម្ភៈ ២០១៨។

ច្បាប់ស្តីពីពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, លេខ នស/រកម/១១១៩/០១៧/, ចុះថ្ងៃទី២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩។

ច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ, លេខ នស/រកម/០២៩៧/០៣, ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៧។ ច្បាប់នេះត្រូវបានកែសម្រួលដោយ ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ, លេខ នស/រកម/០៣០៣/០១០, ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣ និងវិសោធនកម្ម លេខ នស/រកម/០៥២៣/០០៤, ចុះថ្ងៃទី ១៦ ឧសភា ២០២៣។

អនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, លេខ៦៥អនក្រ.បក, ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២១។

អនុក្រឹត្យស្តីពីហត្ថលេខាឌីជីថល, លេខ២៤៦អនក្រ.បក, ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧។

ប្រកាសស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ លេខ ១២៣២ សហវ.ប្រក, របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧។

ប្រកាសរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីវិធាន និងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាម ប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, លេខ ៥៤២សហវ.ប្រក, ចុះថ្ងៃទី៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០២១។

សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីការពន្យារកាលបរិច្ឆេទកំណត់ដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រកាស លេខ ៥៤២សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ស្តីពីវិធាននិងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែម ចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, លេខ ៧៧៦អពជ, ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២។

សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីការអនុវត្តប្រកាសលេខ៧២៣ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ស្តីពីវិធាននៃការប្រើប្រាស់វិក្កយបត្រ, លេខ៣២១៨ អពជ, ចុះថ្ងៃទី៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២០។

សេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តការដាក់ លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែម (តាមវិធីគិតអាករ ជំនួស) ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអាជីវិកម្មអនឡាញ (E-Filling), លេខ ៦៩០០អពជ, ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២។

សេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យអាជីវកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក (E-Commerce Tax System) និងនីតិវិធីការទូទាត់ ប្រាក់ពន្ធរបស់អ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន, លេខ ១៣០៩៩អពជ, ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២២។

សេចក្តីណែនាំស្តីពីការអនុញ្ញាតឱ្យទូទាត់បំណុលពន្ធជាដំណាក់កាល, លេខ ១៨៣៨២ អពជ, ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩។

សេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, លេខ ២០៥២២អពជ, ចុះថ្ងៃទី៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១។

វេបសាយ និងបណ្តាញសោតទស្សន៍នានា

European Commission. *State of play of WTO negotiations on e-commerce, investment facilitation and services domestic regulations*. ២០២១. អាចរកបាននៅ៖ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-meetings-civil-society/state-play-wto-negotiations-e-commerce-investment-facilitation-and-services-domestic-regulations-2023-03-07_en. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០២៣)។

Freshnews. *មេពន្ធដារឆ្លើយតបនឹងការអ្នកទាំ រឿងបង់ពន្ធអាករលើតម្លៃបន្ថែម (VAT) និងការបង់ពន្ធកាត់ទុក*. Freshnews. ភ្នំពេញ៖ ២០២៣. អាចរកបាននៅ៖ <https://freshnewsasia.com/index.php/en/business/282528-2023-03-17-04-34-11.html> .(ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ២២ កញ្ញា ២០២២)។

Husain Haider. *Fintech បង្ហាញពីវិធីសាស្ត្រឆ្ពោះទៅកាន់បរិយាប័ន្នបរិញ្ញវត្ថុពេញលេញសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជា*. *Khmer Times*៖ ២០២១. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.khmertimeskh.com/5081027/2/fintech/> . (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣)។

JSTOR. *Symposium on Borderless E-Commerce*. ២០២៣. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.jstor.org/stable/40707591>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០២៣)។

Karin von Abrams. *Global Ecommerce Forecast 2021: Digital Leads the Way, Building on 2020's Growth: Executive summary* . ២០២១. អាចរកបាននៅ៖ [https:// infomineo.com/global-e-commerce-and-the-impact-of-covid-19/](https://infomineo.com/global-e-commerce-and-the-impact-of-covid-19/). (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០២៣)។

Law on Tax Administration No. 38/2019/QH14 (“Law on Tax Administration No. 38”) On 19 October 2020, the Government has recently issued Decree No. 126/2020/ND-CP (“Decree 126”) អាចរកបាននៅ៖<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/vn/Documents/tax/vn-tax-alert-law-on-tax-administration-decree-126-nov2020-en.pdf>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃ ទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣)។

- Othman Zidane. *Global E-Commerce and the Impact of COVID-19*. ២០២១. អាចរកបាននៅ៖ <https://infomineo.com/global-e-commerce-and-the-impact-of-covid-19/>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- Sorn Sothea. *Tax Instruction VAT E-Commerce. Commerce Cambodia*: ២០២២. អាចរកបាននៅ៖ <https://commerce-cambodia.com/2022/02/12/tax-instruction-vat-e-commerce/>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- Thailandlawonline. *Revenue Tax: VAT*. Thailandlawonline. Bangkok ៖ ២០២១. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.thailandlawonline.com/revenue-code/value-added-tax-vat-law>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ២២ កញ្ញា ២០២២)។
- Trading Economics. *List of Countries by Sales Tax Rate Asia*. Trading Economics. ២០២៣. អាចរកបាននៅ៖ <https://tradingeconomics.com/country-list/sales-tax-rate?continent=asia>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- UNCTAD. *COVID-19 boost to e-commerce sustained into 2021, new UNCTAD figures show*. ២០២២. អាចរកបាននៅ៖ <https://unctad.org/news/covid-19-boost-e-commerce-sustained-2021-new-unctad-figures-show>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- WorldData.info. *Member states of the WTO: World Trade Organization*. ២០២៣. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.worlddata.info/alliances/wto-world-trade-organization.php>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- WTO. *E-commerce negotiators advance work, discuss development and data issues*. ២០២៣. អាចរកបាននៅ៖ https://www.wto.org/english/news_e/news23_e/jsec_30mar23_e.htm. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- _____. *Investment facilitation for development*. ២០២១. អាចរកបាននៅ៖ https://www.wto.org/english/tratop_e/invfac_public_e/invfac_e.htm. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- _____. *Negotiations on e-commerce advance, eyeing a statement at MC12*. ២០២១. អាចរកបាននៅ៖ https://www.wto.org/english/news_e/news21_e/ecom_10nov21_e.htm. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- _____. *Principles of the trading system*. ២០២៣. អាចរកបាននៅ៖ https://www.wto.org/english/the_wto_e/whatis_e/tif_e/fact2_e.htm. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០២៣)។

- ___ . *World Trade Organization (WTO) Countries 2023*. World Population Review. ២០២៣. អាចរកបាននៅ៖ <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/wto-countries> .(ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- ___ . *WTO Joint Initiative on Investment Facilitation for Development*. Youtube៖ ២០២១. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.youtube.com/watch?v=gF5KyiMaFyM>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- ឆាយ ជាហេង. *កម្មវិធីរៀនអំពីពន្ធដារ៖ អាករលើតម្លៃបន្ថែម*. អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. ភ្នំពេញ៖ គណនី Youtube. ២០២១. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.youtube.com/watch?v=E5zmfmgwxdEc&t=7s>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ២២ កញ្ញា ២០២២)។
- អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. *កម្មវិធីវិក្កយបត្រនាំសំណាង*. ២០២៣. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.tax.gov.kh/ub6rhf7ogbi6/gdtstream/cb7ec990-be67-4d0c-8422-95f302a68ae2> . (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- ___ . *ទស្សនវិស័យ និងបេសកកម្ម*. ភ្នំពេញ៖ ២០២៣. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.tax.gov.kh/km/about-us> . (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ២៤ មីនា ២០២៣)។
- ___ . *នាយកដ្ឋាននៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ*. ភ្នំពេញ៖ ២០២៣. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.tax.gov.kh/km/structure>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ២៤ មីនា ២០២៣)។
- ___ . *រចនាសម្ព័ន្ធការគ្រប់គ្រង*. ភ្នំពេញ៖ ២០២៣. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.tax.gov.kh/km/structure>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ២៤ មីនា ២០២៣)។
- ___ . *វីដេអូស្តីពីកម្មវិធីប្រគល់រង្វាន់ ដល់អ្នកឈ្នះពីកម្មវិធី GDT Lucky Draw របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ*. Youtube, ២០២១. អាចរកបាននៅ៖<https://www.youtube.com/watch?v=7PwUXXWh-hs>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣)។

សៀវភៅ និងឯកសារនានា

- Acclime. *Vietnam Tax guide 2021*. ឆ្នាំ២០២១. អាចរកបាននៅ៖ <https://vietnam.acclime.com/downloads/guides/Vietnam-Guide-Tax-2021.pdf>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣)។
- Dave Chaffey, Tanya Hemphill and David Edmundson-Bird. *Digital Business and E-Commerce Management*. បោះផ្សាយលើកទី៧ ឆ្នាំ២០១៩។
- Nadarashnaraj Sargunaraj. *Electronic And Digital Signatures In Asean* [ហត្ថលេខាអេឡិចត្រូនិក និងហត្ថលេខាឌីជីថលនៅក្នុងសមាគមន៍ប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍]. Asean insiders series. ២០២០. អាចរក

បាននៅ៖ https://www.zicolaw.com/wp-content/uploads/2020/12/ASEAN-INSIDERS_Electronic-Signatures.pdf . (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣)។

Royal Government of Cambodia. *Cambodia Digital Economy and Society Policy Framework 2021-2035*. បោះផ្សាយនៅខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១។

Tilleke &Gibbins. *A summary of Thailand’s Tax Laws*. ឆ្នាំ២០០៩. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.tilleke.com/wp-content/uploads/2011/05/Thailand-Tax-Guide.pdf>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣)។

VDB/Loi. *Laos Tax Booklet*. ឆ្នាំ២០១៦. អាចរកបាននៅ៖ <https://www.vdb-loi.com/wp-content/uploads/2017/04/Lao-Tax-Booklet-2016.pdf>. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣)។

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ. *សៀវភៅស្តីពីការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ៖ បទពិសោធន៍កម្ពុជា*. សៀវភៅបោះពុម្ពផ្សាយដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋានគណៈកម្មាធិការដឹកនាំការងារកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធច្បាប់ និងតុលាការ៖ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ នៃប្រទេសជប៉ុន (JICA). *មេរៀនស្តីពីក្រុមរដ្ឋប្បវេណី និងក្រុមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីភាគ១*. បោះពុម្ពលើកទី ១. ភ្នំពេញ៖ ២០១៥. អាចរកបាន នៅ៖ https://www.jica.go.jp/project/english/cambodia/014/materials/c8h0vm00009678s9-att/accomplishment_1st.pdf. (ទស្សនាចុងក្រោយនៅថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០២៣). ទំព័រទី ១៩។

ព្រឹត្តិបត្រពន្ធដាររបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, លេខ៥ ត្រីមាសទី ១ ខែមករា ដល់មីនា ឆ្នាំ២០២៣។

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ, *កាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ*, សៀវភៅបោះពុម្ពផ្សាយដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ៖ ២០១០។

ଉପସମ୍ପାଦନା

ឧបសម្ព័ន្ធ

ក. ការចុះឈ្មោះជាសមាជិក WTO របស់កម្ពុជា

worldpopulationreview.com/country-rankings/wto-countries

Hide Source
WTO Member Countries

↓ CSV ↓ JSON

Country ▲	Status	Date Joined	2023 Population
Bulgaria	member	1-Dec-1996	6,687,717
Burkina Faso	member	3-Jun-1995	23,251,485
Burundi	member	23-Jul-1995	13,238,559
Cambodia	member	13-Oct-2004	16,944,826
Cameroon	member	13-Dec-1995	28,647,293
Canada	member	1-Jan-1995	38,781,291

2. List of Countries by Sales Tax Rate Asia

tradingeconomics.com/country-list/sales-tax-rate?continent=asia

TRADING ECONOMICS Calendar News Markets Indicators Countries Forecasts Search

List of Countries by Sales Tax Rate | Asia

World Europe America Asia Africa Australia G20

Bhutan	50	50	Dec/21	%
Cambodia	10	10	Dec/23	%
China	13	13	Dec/23	%
Georgia	18	18	Dec/23	%
India	18	18	Dec/23	%
Indonesia	11	11	Dec/23	%
Iran	9	9	Dec/23	%
Israel	17	17	Dec/23	%
Japan	10	10	Dec/23	%

- Markets
- GDP
- Labour
- Prices
- Health
- Money
- Trade

tradingeconomics.com/country-list/sales-tax-rate?continent=asia

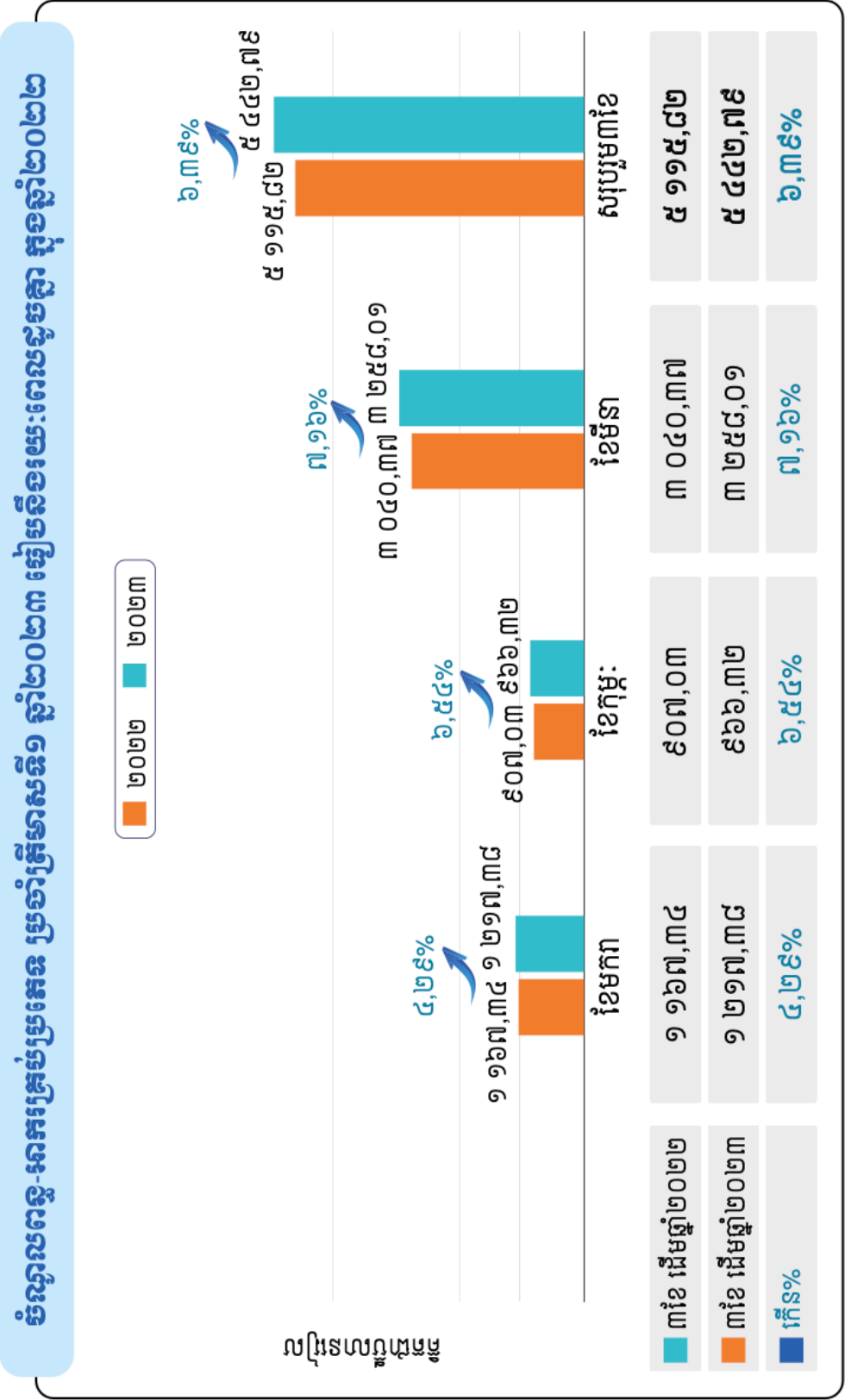
TRADING ECONOMICS Calendar News Markets Indicators Countries Forecasts Search

List of Countries by Sales Tax Rate | Asia

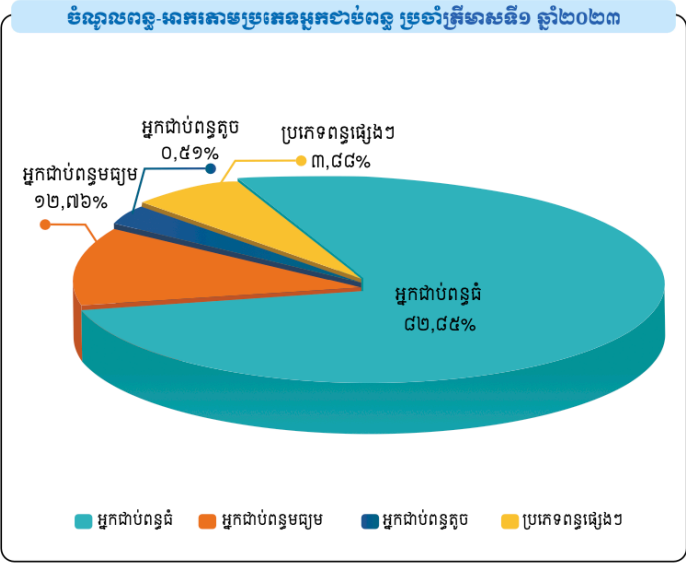
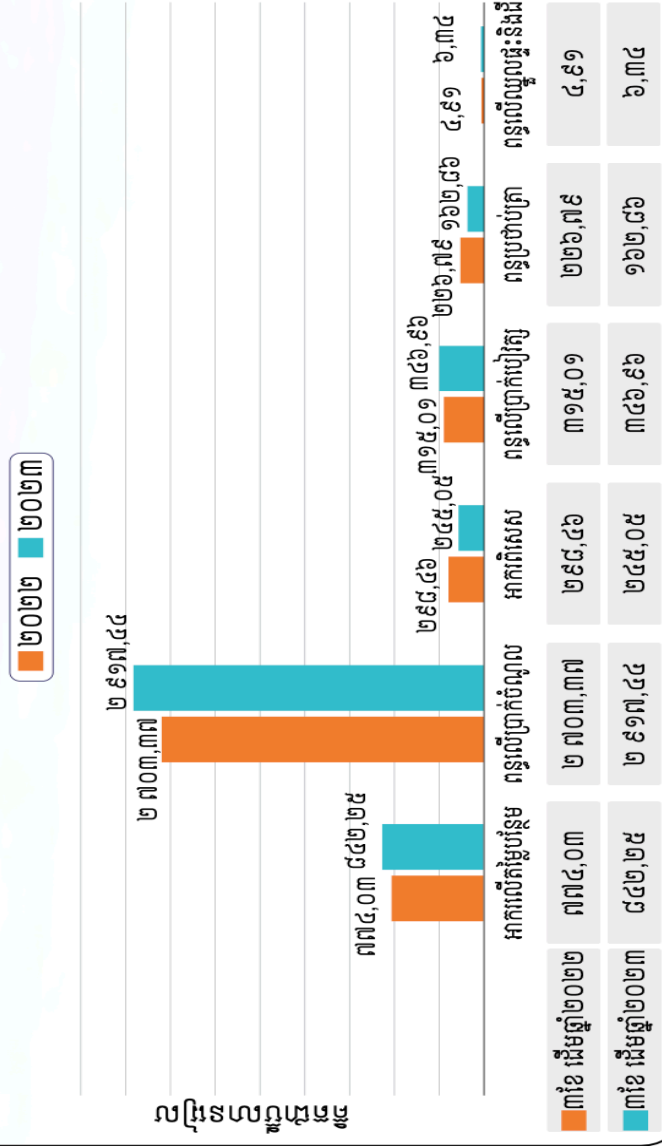
World Europe America Asia Africa Australia G20

Tajikistan	15	15	Dec/23	%
Thailand	7	7	Dec/23	%
Turkmenistan	15	15	Dec/23	%
United Arab Emirates	5	5	Dec/23	%
Uzbekistan	15	15	Dec/23	%
Vietnam	10	10	Dec/23	%

- 50 Million Indicators Economic Calendar News Stream Earnings Releases Credit Ratings Forecasts
- 50K Markets Live Quotes Currencies Stocks Commodities Bonds

ចំណូលពន្ធ-អាករតាមប្រភេទពន្ធសំខាន់ៗ ប្រចាំត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២៣
ធៀបនឹងប្រភេទពន្ធសំខាន់ៗ តុល្យឆ្នាំ២០២២

តារាងចំណូលពន្ធ-អាគរតាមប្រភេទពន្ធសំខាន់ៗ ប្រចាំត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២៣

(តាមប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យចំណូលអនឡាញ Online ប្តីរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ)

បរិយាយ	ខែមករា	ខែកុម្ភៈ	ខែមីនា	សរុបបូម
អាករលើតម្លៃបន្ថែម	៣០៨,៧៦	២៧៦,៣៩	២៥៧,១០	៨៤២,២៥
ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល	២២៦,០៣	២០៧,១៤	២៤៨៤,២៧	២ ៩១៧,៤៤
អាករពិសេស	៩៣,៩៧	៨២,៧៣	៦៨,៣៥	២៤៥,០៥
ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស	១៣០,១៣	១០១,៤៧	១១៥,៣៦	៣៤៦,៩៦
ពន្ធប្រថាប់ត្រា	៥២,០៨	៥០,៩៨	៥៩,៨០	១៦២,៨៦
ពន្ធលើឈ្នួលផ្ទះនិងដី	១,៩៥	២,២០	២,១៩	៦,៣៤

*សម្គាល់៖ ចំណូលឯកតាគិតជាប៊ីលានរៀល។

ការចំណូលពន្ធ-អត្រាសកម្មភាពពិនិត្យសំខាន់ៗ ប្រចាំអំឡុងពេល ឆ្នាំ២០២៣

(តាមប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យចំណូលអន្តរកាល Online របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ)

បរិយាយ	មករា	កុម្ភៈ	មីនា	សុឡុយ
អាហារិណ-នីហរិណ (រួមបញ្ចូលការលក់ផលិតផលរកលសិលា)	២៣២,៥០	១៧៨,៧៥	៣៤៩,៨១	៧៦១,៧៣
សេវាហិរញ្ញវត្ថុ និងធានារ៉ាប់រង	១៧៦,៤៧	១៥៩,៧៧	១៥២០,៦០	១ ៨៥៦,៨៥
កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	១០,១៤	៥,០៣	១៨,៤៣	៣៣,៦១
ប្រតិបត្តិការ និងអាជីវកម្មធនធានរ៉ែ	៨,១៧	៤,៨០	៦៩,២២	៨២,២២
កម្មន្តសាល	២៣៧,២៤	១៩៧,៦៧	៥១៦,០០	៩៥០,៩៧
សកម្មភាពអចលនវត្ថុ	៧៤,៥៩	១០២,០០	១០៤,៧៤	២៨១,៣៤
ការដឹកជញ្ជូន និងការស្តុកទុក	៤៧,២០	៣៩,១៨	១០៥,០៦	១៩១,៤៥
ព័ត៌មានវិទ្យា និងទូរគមនាគមន៍	៩១,២៨	៥០,៨៣	១៥២,៣៩	២៩៤,៥២
ការអប់រំ	៧,១៣	៦,១៩	១០,២៦	១៨,៩១
សេវាកម្មស្នាក់នៅ និងអាហារ	២៦,០១	២៥,៨៧	២៧,៧៦	៧៧,៧២
ការសាងសង់	៧១,៣៧	៣៩,៧២	១១៨,៩៨	២៣០,២០
ការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី ចំហាយទឹក និងខ្យល់ត្រជាក់	៥៨,៩៣	១២,៩៨	៥០,៨៦	១២២,៨១
សកម្មភាពវិជ្ជាជីវៈ វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេស	៧៦,១៦	៤៩,០៤	៦៩,៨០	១៩៥,០១
សកម្មភាពរដ្ឋបាល និងគាំទ្រផ្សេងទៀត	១០,៧៤	១០,៣៨	១៦,៩៩	៣៨,១៤
សកម្មភាពសេវាកម្មផ្សេងទៀត	៦,៣៧	៥,១៣	៩,៩៩	២១,៥១

* សម្គាល់ : ចំណូលឯកតាគិតជាប៊ីលានរៀល។

ង. បច្ចុប្បន្នភាពច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និងគោលនយោបាយសារពើពន្ធកែលម្ពុំឆ្នាំ ២០២៣

បច្ចុប្បន្នភាពច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និងគោលនយោបាយសារពើពន្ធ ប្រចាំឆ្នាំ២០២៣					
បរិយាយ	ខែមករា	ខែកុម្ភៈ	ខែមីនា	សរុបរួម	
ច្បាប់	០	០	១	១	
អនុក្រឹត្យ	០	០	០	០	
ប្រកាស	១	០	០	១	
សារាចរណែនាំ	០	០	០	០	
សេចក្តីណែនាំ	២	០	១	៣	
សេចក្តីជូនដំណឹង	១	៤	១	៦	
សេចក្តីសម្រេច	០	០	០	០	
សរុបរួម	៤	៤	៣	១១	

៥. ការផ្តល់សេវាពិគ្រោះជូនអ្នកជាប់ពន្ធគិតក្រើម៣ខែ នៃឆ្នាំ ២០២៣ ចំនួន ៣០ ០៥២ ករណី

ការផ្តល់សេវាពិគ្រោះយោបល់ ប្រចាំត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២៣ រៀបរយនៃមេរោងស្របតាមកម្រិតស្ថាប័ន			
បរិយាយ	ឆ្នាំ២០២៣	ឆ្នាំ២០២២	លើស្រប %
ទូរស័ព្ទ (1277)	១៨ ៣២៣	១៦ ២០៩	១៣,០៤%
GDT Live Chat	៩ ១៧៣	៨ ៦១៣	៦,៥%
បណ្តាញសង្គម Facebook	១ ៧៥៦	១ ១០៩	៥៨,៣៤%
កម្មវិធី "ពន្ធដារកម្ពុជា"	១៣	១២	៨,៣៣%
កម្មវិធី "រៀនអំពីពន្ធដារតាមអនឡាញ"	១៣	១០	៣០%
តេឡេក្រាម "ព័ត៌មានពន្ធដារកម្ពុជា"	៧៧៤	៤៧៤	៦៣,២៩%
សរុប	៣០ ០៥២	២៦ ៤២៧	១៣,៧២%

សូមស្នើសុំ ដើម្បីទទួលបាន
វីដេអូស្តីពី មជ្ឈមណ្ឌលពិគ្រោះយោបល់
 (GDT Call Center)

៨. ការផ្តល់សេវាពិគ្រោះជូនអ្នកជាប់ពន្ធ e-Tax Service ប្រចាំឆ្នាំ២០២៣ ចំនួន ៧ ០៩៩ ករណី

ការផ្តល់សេវាអ្នកជាប់ពន្ធ តាមរយៈក្រុមការងារសេវាអេឡិចត្រូនិក (e-Tax Service) ប្រចាំឆ្នាំ២០២៣						
បរិយាយ	កម្មវិធីជជែកផ្ទាល់ ជាមួយពន្ធដារ (GDT LIVE CHAT)	សារអេឡិចត្រូនិក E-MAIL	ទូរស័ព្ទ ១២៧៧ CALL CENTER	ហ្វេសប៊ុក FACEBOOK	តេឡេក្រាម TELEGRAM	
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបង់ប្រាក់ពន្ធតាមអនឡាញ	២៧៣	០	១៩៨	១	១៣៤	
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងស្នើសុំរៀនរាល់ការយកពន្ធគ្រឡា	១៣	០	៨	០	៦	
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងស្នើសុំការលើកទឹកចិត្តអនឡាញ	០	០	០	០	០	
កម្មវិធីប្រកាសពន្ធអាជីវកម្មសម្រាប់អ្នកជាប់ពន្ធតូច	១៨២	០	១២១	០	៩០	
កម្មវិធីត្រួតពិនិត្យ និងតាមដានឯកសារ	៤១	០	១៦៩	០	៤៨	
កម្មវិធីគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអាជីវកម្ម	៣៤៦	០	៣៣៤	០	២០៤	
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអាជីវកម្មតាមអនឡាញ	១ ៤២២	២៩៧	៦៧១	៤	៤១១	
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការដាក់លិខិតប្រកាស ToI	២១២	០	១៣៩	០	៧៥	
កម្មវិធីទូរស័ព្ទជំនួយជាប់ពន្ធ	១៧	០	៤៣	១	៦៥	
កម្មវិធីគណនាពន្ធមធ្យោបាយ	០	០	០	០	០	
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការស្នើសុំវិញ្ញាបនបត្រពន្ធដារ	១៧	០	១៣	០	១៧	
កម្មវិធីបញ្ជូនឯកសារអេឡិចត្រូនិក	៧២	០	២០	០	២១	
បច្ចុប្បន្នភាពសហគ្រាស ដើម្បីប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអនឡាញ អជជ	០	១១៧	០	០	៤២	
សំណួរទូទៅអំពីពន្ធដារ និងបានបញ្ជូនទៅ Call Center	៧១៥	០	៧៦	០	៣៩០	
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យអាជីវកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក	៦	០	២	០	០	
បង់ពន្ធ E-Payment បរាជ័យ	០	០	០	០	០	
កម្មវិធីវិក្កយបត្រនាំសំណង	១៣	០	៤	៥	៤៤	
សរុបរួម	៣ ៣២៩	៤១៤	១ ៧៩៨	១១	១ ៥៤៧	

បណ្តឹងសាង

លទ្ធផលប្រមូលបំណុលពន្ធ ប្រចាំត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២៣ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាត្រីមាសនាំ២០២២

ឯកតាគិតជាប៊ីលានរៀល

បរិយាយ	ខែមករា	ខែកុម្ភៈ	ខែមីនា	សរុបបូក
២០២៣	៧៦,១២	៦៣,៣២	៨១,៩០	២២១,៤៦
២០២២	៧២,១០	៧៧,២៤	៧៧,១១	២២៦,៤៥
%កើន/ថយ	៥,៥៧%	-១៨,០២%	៦,២១%	-៣,៧៥%

*សម្គាល់: តួលេខប្រមូលបំណុលពន្ធ “សរុបរួម” មានការកែតម្រូវឡើងវិញ និងកត់ត្រាបន្ថែមនូវតួលេខបំណុលពន្ធចារបានក្នុងខែមករា-មីនា មួយចំនួន ដោយអ្នកជាប់ពន្ធមិនបានយកបង្កាន់ដៃទូទាត់ប្រាក់ពន្ធចារទៅប្រកាស ដើម្បីកត់ត្រា។

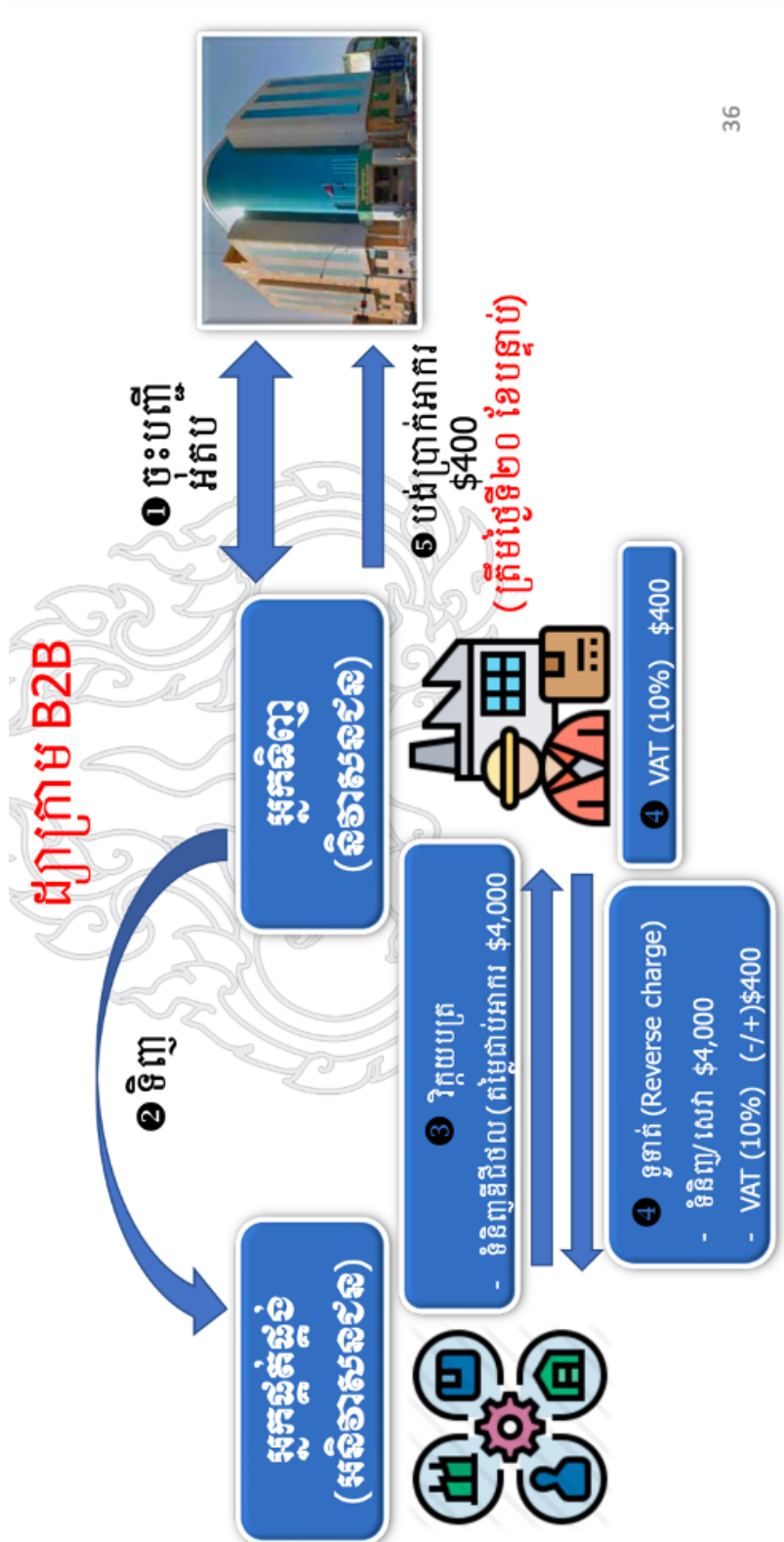
ការដោះស្រាយបណ្តឹងសាងប្រចាំត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២៣

បរិយាយ	មករា	កុម្ភៈ	មីនា	សរុបបូក
ករណីដោះស្រាយ	៣០	៣៤	៣២	៩៦
ចំនួនប្រាក់ពន្ធ (លានរៀល)	៣៦ ៨៩០	៩ ៧៤០	១៤ ០០០	៦០ ៦៣០

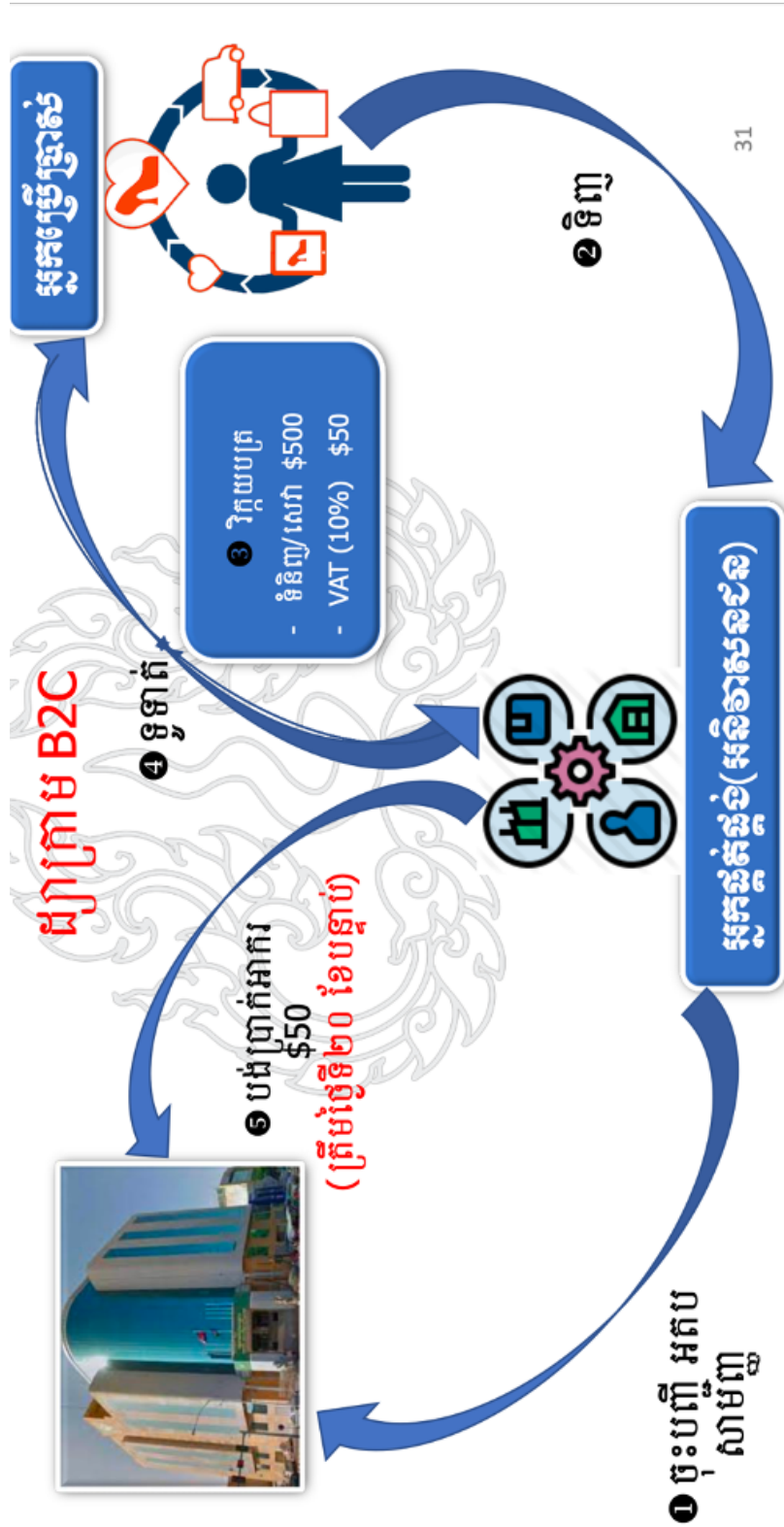
ឈ. ការចុះបញ្ជីពន្ធដារប្រចាំត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២៣

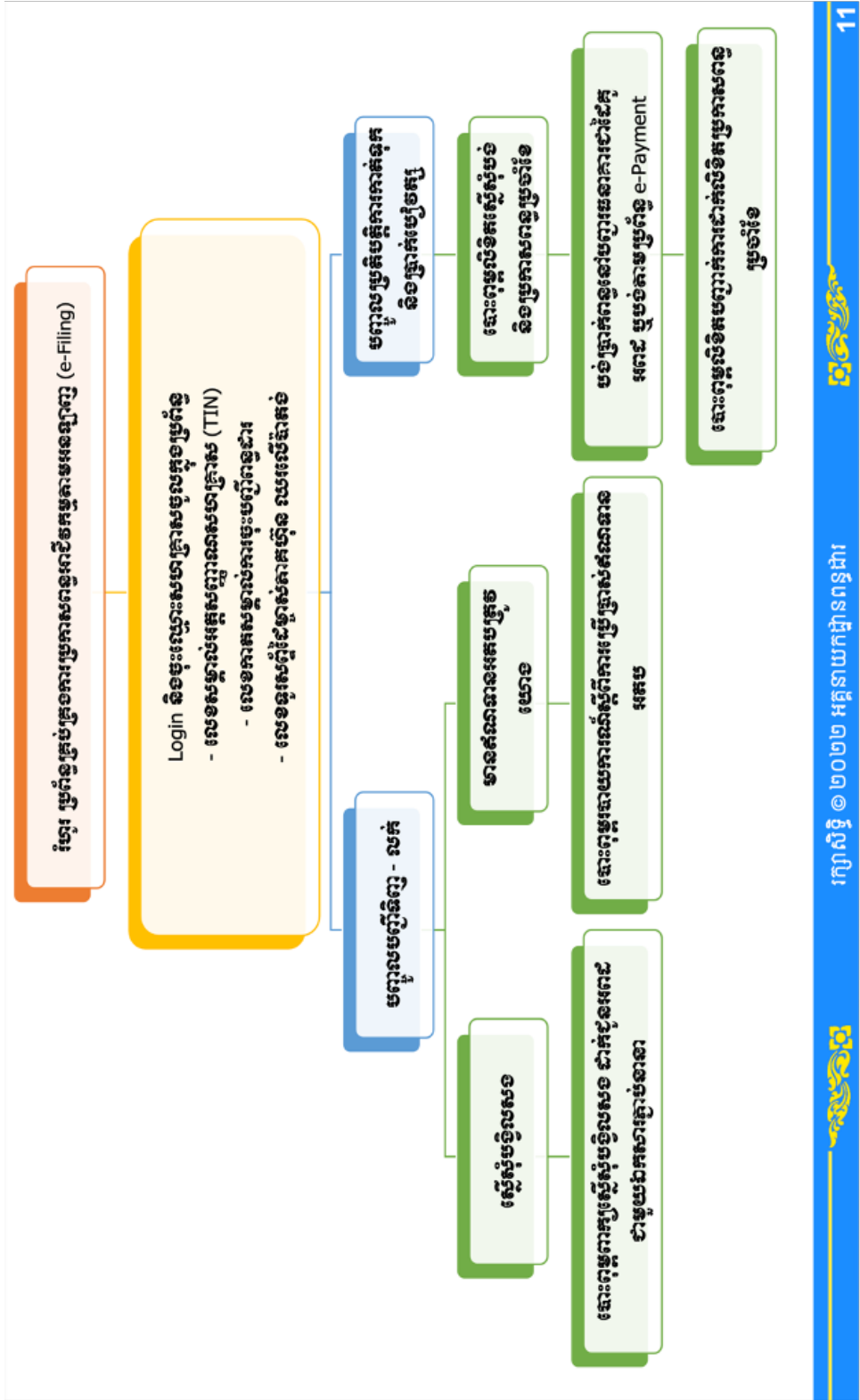
ការចុះបញ្ជីពន្ធដារ ប្រចាំត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២៣				
បរិយាយ	ដោយផ្ទាល់	តាមផ្លាស់ប្តូរកម្មវិធី	សរុបរួម	
សហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម	៣២៧	៣១៧៩	៣៥០៦	
ស្ថាប័នរដ្ឋ - គម្រោងរដ្ឋ	៣៤	០	៣៤	
ស្ថានទូត - សមាគម - អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	២៦	០	២៦	
សរុបរួម	៣៨៧	៣១៧៩	៣៥៦៦	

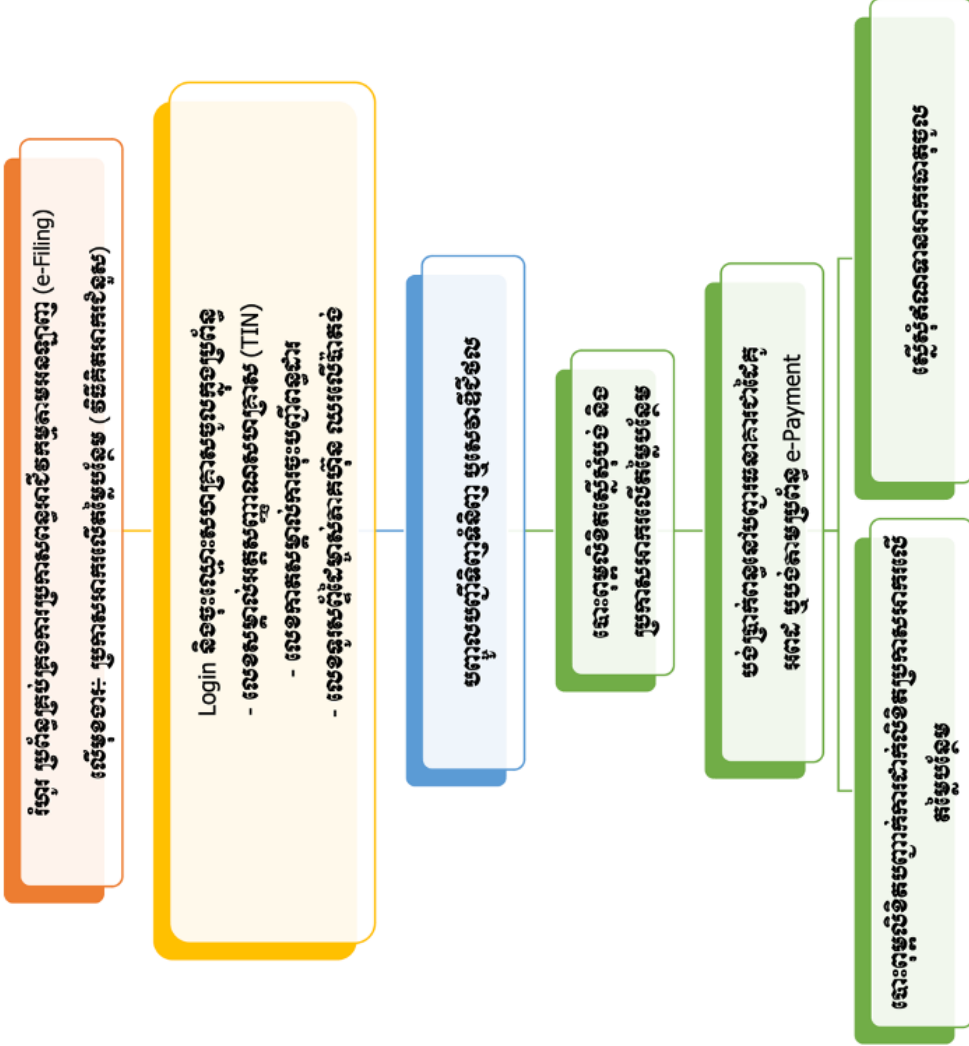
៣. ដ្យាក្រាមទម្រង់ B2B

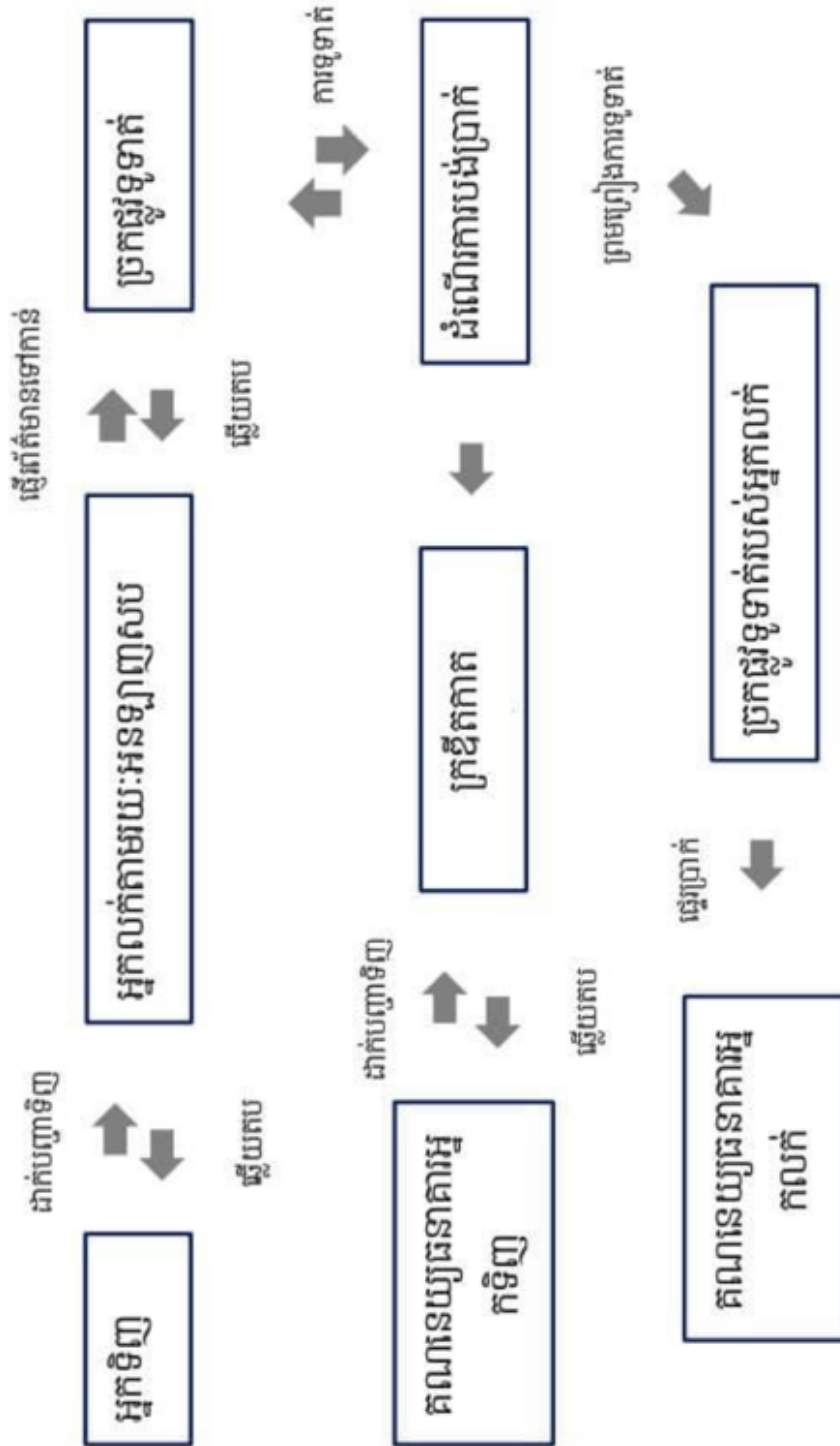
ដ. ដ្យាក្រាមទម្រង់ B2C

ខ. គំនូសបង្ហាញអំពីប្រតិបត្តិការបញ្ជូនទិញ និងទូទាត់តាមប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី

លទ្ធផលប្រមូលបំណុលពន្ធ ប្រចាំត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២៣ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ២០២២					
ឯកតាគិតជាប៊ីលានរៀល					
បរិយាយ	ខែមករា	ខែកុម្ភៈ	ខែមីនា	សរុបរួម	
២០២៣	៧៦,១២	៦៣,៣២	៨១,៩០	២២៨,៤៦	
២០២២	៧២,១០	៧៧,២៤	៧៧,១១	២២៧,៣៦	
%កើន/ថយ	៥,៥៧%	-១៨,០២%	៦,២១%	-៣,៧៥%	

*សម្គាល់: តួលេខប្រមូលបំណុលពន្ធ "សរុបរួម" មានការកើតម្តៅឡើងវិញ និងកត់ត្រាបន្ថែមនូវតួលេខបំណុលពន្ធចារបានក្នុងខែមករា-មីនា មួយចំនួន ដោយអ្នកជាប់ពន្ធនិយមបានយកបង្កាន់ដៃទូទាត់ប្រាក់ពន្ធនៅប្រកាស ដើម្បីកត់ត្រា។

ណ. វីដេអូណែនាំ៖ ស្តីពីការប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំតាមអនឡាញ

វីដេអូណែនាំ ស្តីពីការប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំតាមអនឡាញ (ToI e-Filing System)

វីដេអូណែនាំ ស្តីពី
ការប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូល
ប្រចាំឆ្នាំតាមអនឡាញ
(ToI E-Filing System)

SCAN ME!

<https://youtu.be/pjkpCln4ScA>

ក. វីដេអូណែនាំ៖ ស្តីពីរបៀបប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ និងកម្មវិធីសម្រាប់អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម និងធំ

QR Code សម្រាប់ចូលទស្សនាវីដេអូណែនាំពីរបៀបប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធនិងកម្មវិធីនៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

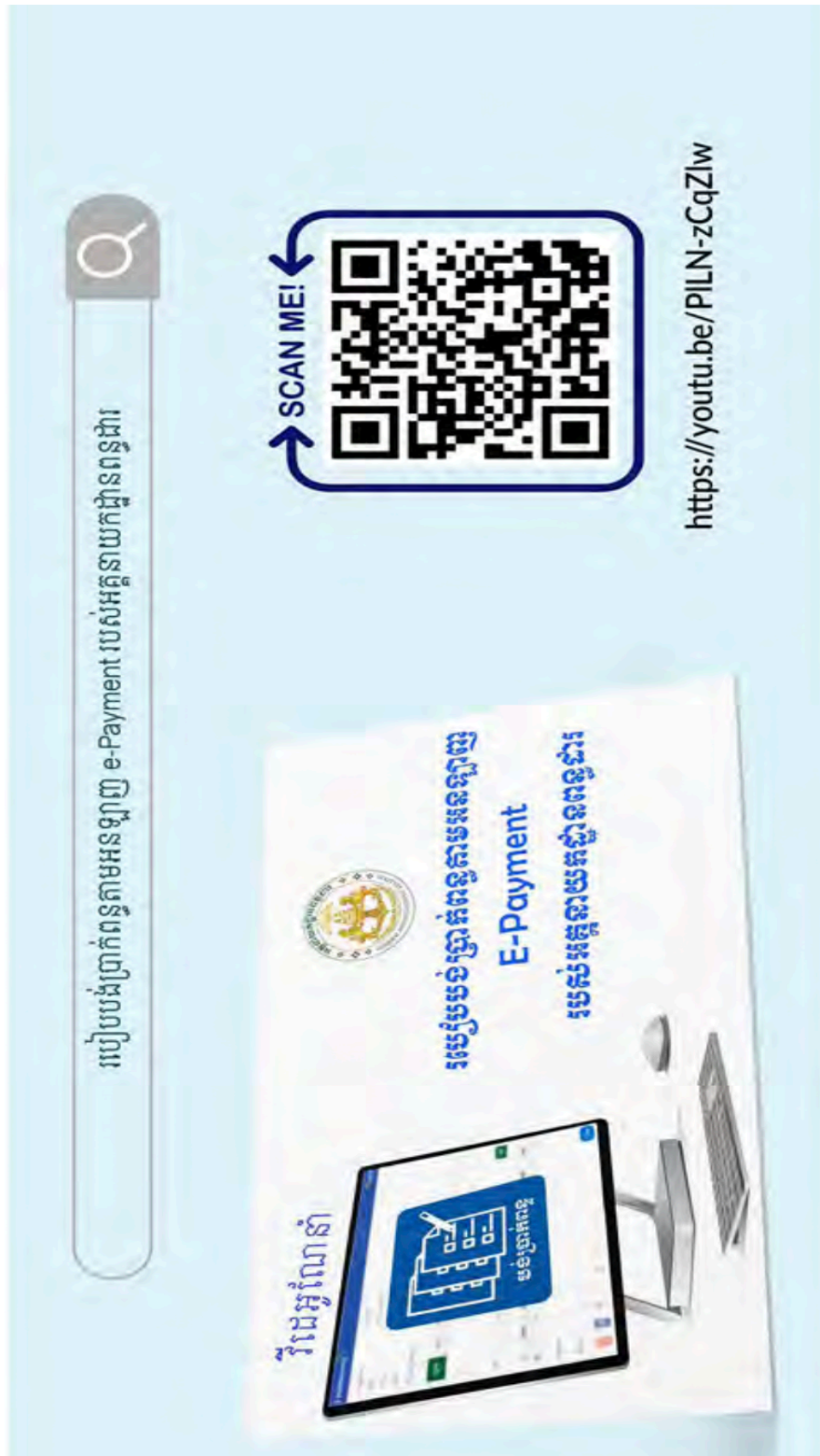
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអាជីវកម្មអនុញ្ញាតសម្រាប់អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម និងធំ

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង
ការប្រកាសពន្ធ
អាជីវកម្មតាមអនឡាញ
សម្រាប់
អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម និង ធំ

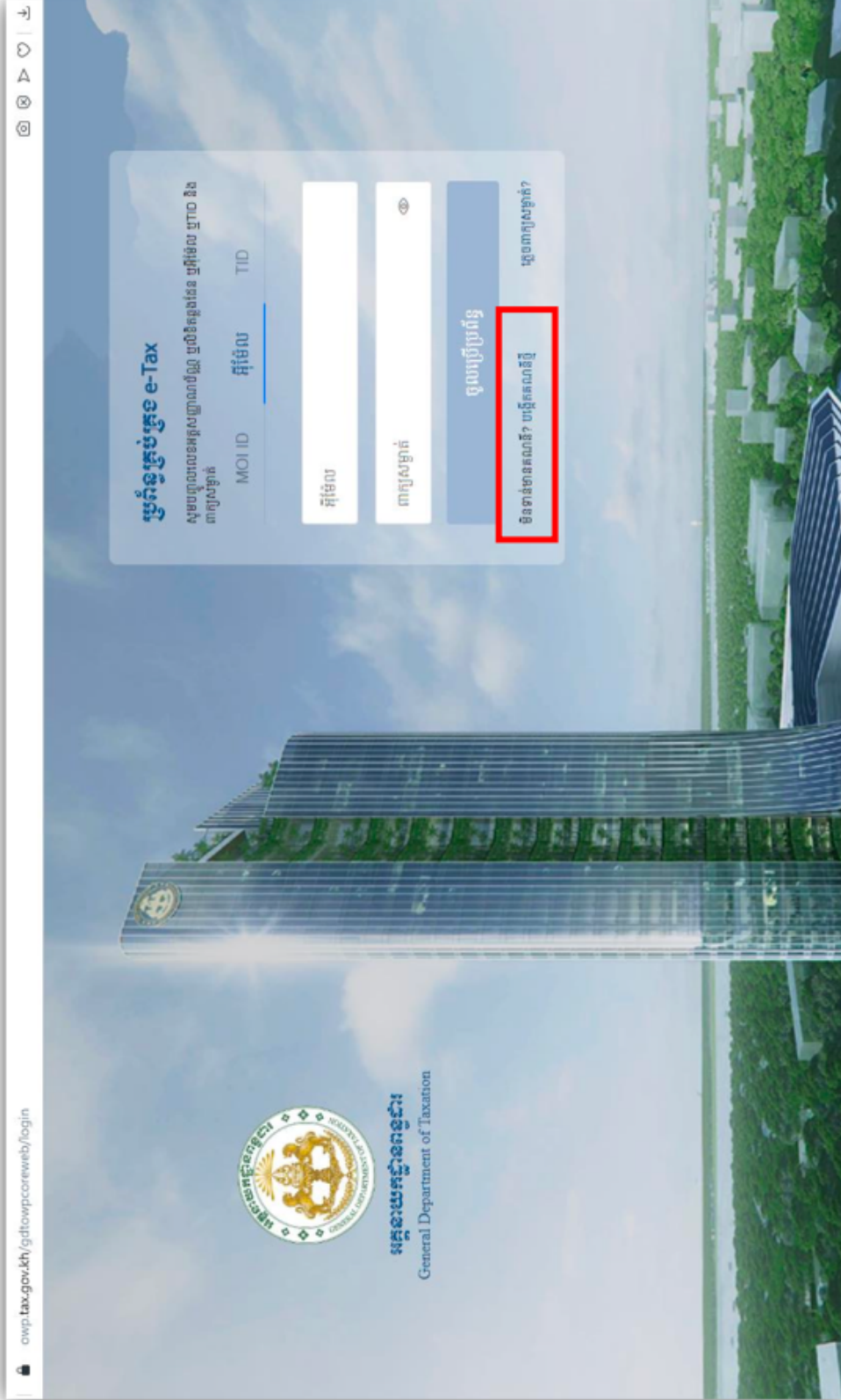
SCAN ME!

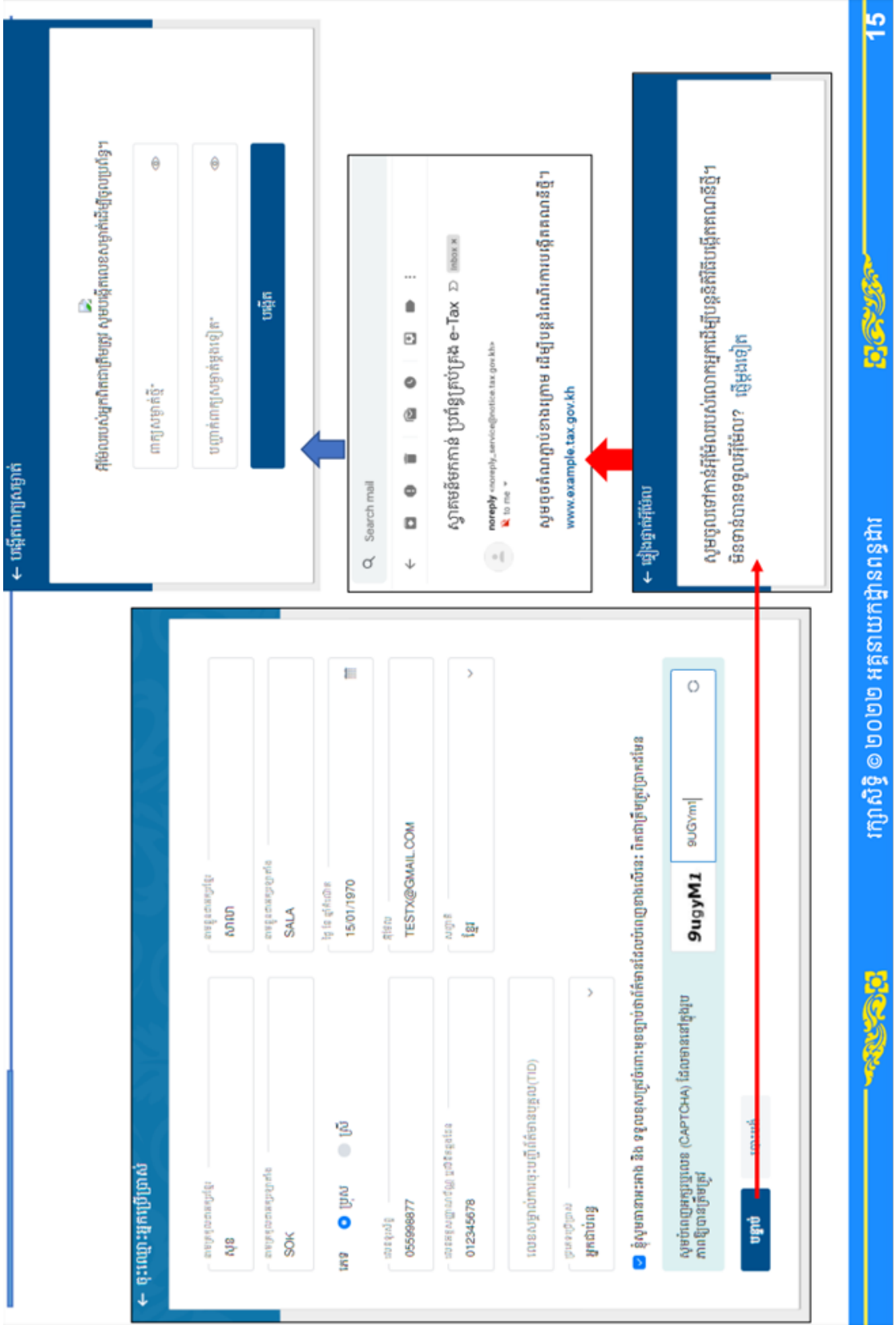
<https://youtu.be/SLoGa2iVzcl>

៥. វីដេអូណែនាំ៖ ស្តីពីរបៀបបង់ប្រាក់ពន្ធតាមអនឡាញ e-Payment

១. ការចូលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ

ពាក្យសម្ងាត់ត្រូវតែមានចាប់ពី ៨ខ្ទង់ ជាអក្សរឡាតាំង និងមានយ៉ាងតិចលេខមួយខ្ទង់ និងសញ្ញាពិសេសមួយ។
 ២.Abc@2020

← បង្កើតពាក្យសម្ងាត់

កុំមែលរបស់អ្នកពិតជាត្រឹមត្រូវ សូមបង្កើតពាក្យសម្ងាត់ដើម្បីចូលប្រព័ន្ធ។

ពាក្យសម្ងាត់ថ្មី

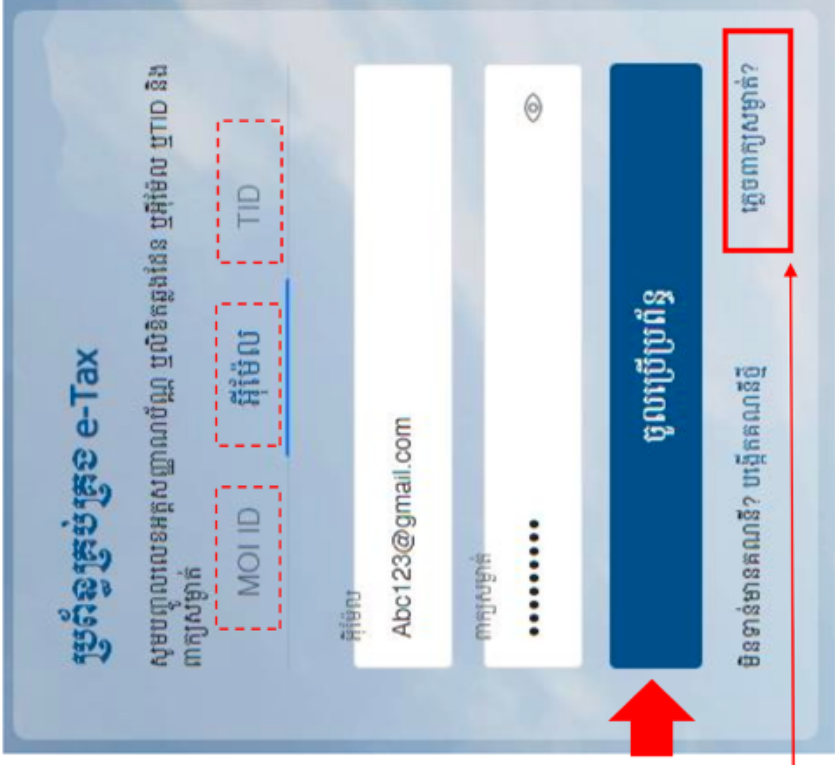
បញ្ជាក់ពាក្យសម្ងាត់ថ្មីដទៃទៀត

បង្កើត

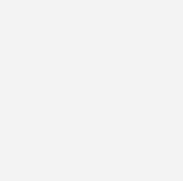
លោកអ្នកអាចចូលប្រព័ន្ធតាមការរៀប៖

1. MOI ID: គឺជាលេខអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ឬលេខលិខិតឆ្លងដែន
2. អ៊ីម៉ែល
3. TID(លេខសម្គាល់ការចុះបញ្ជីបុគ្គល) ៖ ជាលេខសម្គាល់ពន្ធដារសម្រាប់បុគ្គលជាប់អាករនីមួយៗដែលទទួលបានក្រោយពីចុះបញ្ជីបន្តបុគ្គលជាមួយពន្ធដារ។

*សម្គាល់៖ លោកអ្នកអាចចូលប្រព័ន្ធដោយប្រើតំលៃ E-VAT ចាស់លោកអ្នកក៏បាន ដោយត្រូវចុច “ត្រួតពាក្យសម្ងាត់” បន្ទាប់មកបង្កើតពាក្យសម្ងាត់ថ្មី។

ប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំ e-Tax ភាសាខ្មែរ - gmail.com

 <p>ប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំ សេវាសេវាសេវាសេវា</p>	 <p>ប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំ</p>	 <p>ប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំ</p>	 <p>ប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំ</p>	 <p>ប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំ</p>
 <p>ប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំ</p>	 <p>ប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំ</p>	 <p>ប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំ</p>	 <p>ប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំ</p>	 <p>ប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំប្រព័ន្ធប្រចាំប្រចាំ</p>

របាយការណ៍សង្ខេបនៃការប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមតាមវិធីគិតអាករជំនួស

E

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រកាសពន្ធអេស៊ីកេស អនឡាញ

អត្រាប្រាក់រៀល 4,096 រៀល ៣០ ឆ្នាំ ២០១៩ ថ្ងៃ ៤ សីហា ២០១៩

ព័ត៌មានសហគ្រាសធ្វើការប្រកាសពន្ធ

ស្វែងរក តាមរយៈលេខ អតប ...

Q ស្វែងរក

បន្ថែមថ្មី

ល.រ	លេខអតប	ឈ្មោះសហគ្រាស	ប្រភេទអ្នកជាប់ពន្ធ	ស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រង	សកម្មភាព
1	L001-901503855	ក្រុមហ៊ុន អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ	ពន្ធដំ	នាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធដំ	<div style="background-color: #0056b3; color: white; padding: 2px 5px; border-radius: 4px; display: inline-block;">បញ្ចូលព័ត៌មានប្រកាសពន្ធ</div> <div style="background-color: #00a65a; color: white; padding: 2px 5px; border-radius: 4px; display: inline-block; margin-left: 5px;">បញ្ជីប្រកាសពន្ធប្រចាំខែ</div>

Page: 1

Rows per page: 10

1 - 1 of 1

ក្រសួងពន្ធ ២០២២ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

20

- ករណីលោកអ្នកចូលប្រើលើកដំបូង ប្រព័ន្ធតម្រូវឱ្យលោកអ្នកចុះឈ្មោះក្រុមហ៊ុនភ្ជាប់ទៅនឹងគណនីរបស់លោកអ្នកជាមុនសិន

ព័ត៌មានសហគ្រាស

សូមបញ្ចូលព័ត៌មានសហគ្រាស ដែលបានចុះបញ្ជីក្នុងប្រព័ន្ធរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

Public IP Address *

110

•

200

•

0

•

74

Get Now

អត្តលេខ លេខអត្តសញ្ញាណសារពិន្ទុ *

L001 X - 9 0 1 5 0 3 8 5 5

លេខកាតសម្គាល់ លេខកាតសម្គាល់ការចុះបញ្ជីពន្ធដារ *

GDTREG - 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1

លេខខ្សែសម្រាប់កាតហ៊ុនឈរឈ្មោះលើប័ណ្ណប្រាក់

0999999999

✖ រំលោភ

បន្ទាប់ →

🔍 រៀបរាប់លេខពន្ធ

សូមបញ្ចូលលេខពន្ធរៀបរាប់លេខពន្ធក្រុមហ៊ុនរបស់អ្នក ឬលេខពន្ធក្រុមហ៊ុនរបស់អ្នកដទៃ ដើម្បីបញ្ជាក់លេខពន្ធក្រុមហ៊ុនរបស់អ្នក

1 2 3 4 5 6

រៀបរាប់ →

ករណីលោកអ្នកចុះឈ្មោះលេខពន្ធក្រុមហ៊ុនរបស់អ្នកដទៃ ឱ្យប្រើប្រាស់

បានចុះបញ្ជីប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធរបស់អ្នកជោគជ័យ

OK

ប្រព័ន្ធស្របត្រង់ទិន្នន័យសម្រាប់ការប្រកាសពន្ធដារសម្រាប់អ្នកប្រកាសពន្ធ អនឡាញ

ទំព័រដើម

- បញ្ជីទិន្នន័យប្រកាសពន្ធ
- បញ្ជីទិន្នន័យប្រតិបត្តិការប្រតិបត្តិការ
- បញ្ជីពន្ធកាត់ទុក
- លេខអត្តសញ្ញាណប្រកាសពន្ធ
- ឈ្មោះសហគ្រាស
- ឈ្មោះសមាជិក
- អាសយដ្ឋាន
- បញ្ជីទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ (វិធីនីតិករជំនួស)

បញ្ជីទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ

កាលបរិច្ឆេទ: 18 / 04 / 2022

TIN Code: លេខអត្តសញ្ញាណប្រកាសពន្ធ

លេខ: 001

ឈ្មោះ: សហគ្រាសប្រតិបត្តិការ

សហគ្រាសប្រតិបត្តិការ

ប្រភេទទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ

សុខភាពប្រតិបត្តិការ

សហគ្រាសប្រតិបត្តិការ

ស្លាកសម្គាល់ប្រតិបត្តិការ (1)

0

លេខ: គណនីគណនីគណនី : sokromchong117109

កាលបរិច្ឆេទ (ខែ) : 04-2022

កាលបរិច្ឆេទ (ខែ) : មេសា-២០២២

បញ្ជីទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ មេសា ឆ្នាំ ២០២២ របស់ ទីស្នាក់ការកណ្តាល

ស្រុកបាត លេខវិញ្ញាបនបត្រ

ស្រុកបាត លេខវិញ្ញាបនបត្រ

បញ្ជីទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ

ល.រ	កាលបរិច្ឆេទ	លេខវិញ្ញាបនបត្រ	ម្ចាស់ទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ	លេខអត្តសញ្ញាណប្រកាសពន្ធ	ឈ្មោះ	អាសយដ្ឋាន	កាលបរិច្ឆេទ	សហគ្រាសប្រតិបត្តិការ	សហគ្រាសប្រតិបត្តិការ	សរុប	សរុប
			កម្ពុជា							0.00 F	0.00 F
			កម្ពុជា							0.00 F	0.00 F

សរុប

Chat

- បញ្ចូលបញ្ជីទិញពីបុគ្គលមិនបានចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែមសាបញ្ជី

បញ្ជីទិញទំនិញ ឬសេវាឌីជីថល

កាលបរិច្ឆេទ*

លេខសម្គាល់ក្រុមហ៊ុនក្រៅប្រទេស*

អាសយដ្ឋាន*

លេខត្រីយបត្រ*

តម្លៃសរុបមិនរួមអតប (+)*

អត្រាផ្គត់ផ្គង់អនិស្សរនជន

ឈ្មោះ*

អតប អត្រា 10%
មិនជាប់ អតប
អតប អត្រា 10%

បរិយាយ*

៨. ការបញ្ចូលបញ្ជីទិញទំនិញតាមរយៈវីក្លាយបត្រ

បញ្ជីទិញទំនិញ

កាលបរិច្ឆេទ - 01 / 12 / 2020

ម្ចាស់ផ្ទះ

សម្រាប់

ឈ្មោះ

លេខវិញ្ញាបនបត្រ

ការលក់ទំនិញ (ខែ) : ធ្នូ-២០២០

បញ្ជីទិញទំនិញ-លក់ ប្រចាំខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ របស់ ទីស្នាក់ការកណ្តាល

ការលក់ទំនិញ និងលេខ (ពត៌មាន)

ប្រភេទ	លេខវិញ្ញាបនបត្រ	ប្រភេទ	ឈ្មោះ	សរុប
01	01	01	01	01

បញ្ជីទិញទំនិញ

Chat

បញ្ចូលបញ្ជីទិញពីបុគ្គលជាប់អាករ

បញ្ជីទិញទំនិញ
✕

កាលបរិច្ឆេទ -

អ្នកផ្គត់ផ្គង់
បុគ្គលជាប់អាករ

TIN Code លេខអត្តសញ្ញាណសារពើពន្ធ
L001 - 3 4 0 0 0 1 3 9 9

លេខក្រុយប្រាក់ ឬប្រតិទិន
0004

បរិយាយ

បរិយាយ

ប្រភេទទំនិញ

ប្រភេទផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ

ឈ្មោះ: ក្រុមហ៊ុន អេប៊ីស៊ី 11815 ខុស៊ិលធីឌី

តម្លៃសរុបលើក្រុយប្រាក់ (៛)

អតប អត្រា 10%

អតប អត្រា 0% (VATO)

មិនជាប់ អតប

មិនអនុញ្ញាតគណនា

អតប បន្តករដ្ឋ 10%

អតប អត្រា 10% និងមិនជាប់ អតប

✓ រក្សាទុក & បន្តប្រតិបត្តិ

✕ ចាកចេញ

- លោកអ្នកត្រូវបញ្ចូលឈ្មោះ និងកំណត់សម្គាល់ណាមួយ ដូចជាលេខអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ, ឬលេខទូរស័ព្ទ ឬ ព័ត៌មានដទៃទៀត ដែលអាចសម្គាល់ទីតាំងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលជាបុគ្គលមិនជាប់អាករនោះបាន។
- ផលប្រយោជន៍នៃការបញ្ចូលនេះ គឺដើម្បីផ្តល់ភាពច្បាស់លាស់នៃការចំណាយរបស់លោកអ្នក និងជាទិន្នន័យសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រង ពង្រឹងការចុះបញ្ជីពន្ធដារឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាពថែមទៀត ។

បញ្ជីទិញទំនិញ
✕

កាលបរិច្ឆេទ - 19 / 04 / 2021

អ្នកផ្គត់ផ្គង់ បុគ្គលមិនជាប់អាករ

លេខអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ / TID / លិខិតឆ្លងដែន 098310686

លេខវិគ្គយបត្រ ឬប្រតិទេសយ 0004

បរិយាយ

បរិយាយ

ប្រភេទទំនិញ Sample

ប្រភេទផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវាកម្ម មិនជាប់ អតប

ឈ្មោះ: បណ្ណាគារ ហោង រង្សី ៣១០ ភ្នំពេញ

តម្លៃសរុបលើវិគ្គយបត្រ (\$) 1,000,000

✓ រក្សាទុក & បន្ថែមថ្មី
✕ បាត់បង់

- តម្រូវឱ្យមានលេខសម្គាល់ការចុះបញ្ជីពន្ធដាររបស់ក្រុមហ៊ុនក្រៅប្រទេសនោះ ចៀសវាងការបញ្ជូលលេខ 0 ឬ N/A...

បញ្ជីទំនិញ
✕

កាលបរិច្ឆេទ*

អ្នកផ្គត់ផ្គង់

លេខសម្គាល់ក្រុមហ៊ុននៅក្រៅប្រទេស

លេខវិក្កយបត្រ ឬប្រតិទិន

បរិយាយ

ប្រភេទទំនិញ

ប្រភេទផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬប្រទេស

ឈ្មោះ

តម្លៃសរុបលើវិក្កយបត្រ (\$)

អតិថិជន អតិថិជន 10%

ទិន្នន័យ អតិថិជន

ទិន្នន័យ អតិថិជន អតិថិជន 10%

អតិថិជន អតិថិជន 10%

✓ រក្សាទុក & បន្តបង្កើត
✕ បិទបញ្ជី

ទម្រង់ NR-VAT01.1
FORM NR-VAT01.1

លិខិតប្រកាសអាគមនេនីមួយៗប្រចាំខែ ចំពោះប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មធុនសាមញ្ញប្រចាំខែអេឡិចត្រូនិច
MONTHLY VAT RETURN FOR E-COMMERCE TRANSACTIONS

សម្រាប់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ទំនិញសាមញ្ញចុះបញ្ជីអាគមនេនីមួយៗធុនសាមញ្ញ
FOR SIMPLIFIED VAT REGISTERED NON-RESIDENT SUPPLIER

ប្រកាសបន្ថែម / Additional Filing

ប្រចាំខែ ១២ ឆ្នាំ ២០២២
For the Month of 12 Year 2022

I. ព័ត៌មានសហគ្រាស / ENTERPRISE INFORMATION

លេខអត្តសញ្ញាណកម្ម អាគម អាមញូ
Simplified VAT Tax Identification Number

ឈ្មោះសហគ្រាស
Name of Enterprise

សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់
Main Business Activity

អាសយដ្ឋាន និងប្រទេស
Address and Country of Origin

II. ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញអាគម/ Taxable Supplies

ល.រ No.	បរិយាយ Description	តម្លៃទំនិញ អាគម (រៀល) Amount Exclusive of VAT	អត្រា Rate	ទឹកប្រាក់ អាគម (រៀល) VAT Amount (KHR)	ពន្ធបន្ថែម ១០% Additional Tax 10%	ចំនួនខែយឺតយ៉ាវ Number of Months Overdue	ការប្រាក់ ១,៥% Interest 1.5%	សរុប (រៀល) Total Amount (KHR)
		A	B	C=AxB	D=Cx10%	E	F=CxExt.5%	G=C+D+F
1	អ្នកទិញជាអ្នកប្រើប្រាស់ (មិនមែនជាអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបស់រដ្ឋប្រកាស) Purchaser as Consumer (Non Self-Assessment Taxpayer)		10%	0.00	0.00		0.00	0.00
2	អ្នកទិញជាអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបស់រដ្ឋប្រកាសមិនបានទូទាត់ប្រាក់តាមធនាគាររបស់សហគ្រាស Purchaser as Self-Assessment Taxpayer that did not make payment using enterprise bank account		10%	0.00	0.00		0.00	0.00
3	អ្នកទិញជាអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបស់រដ្ឋប្រកាសបានទូទាត់ប្រាក់តាមធនាគាររបស់សហគ្រាស Purchaser as Self-Assessment Taxpayer that made payment using enterprise bank account	0.00						
4	សរុប Total	0.00		0.00	0.00		0.00	0.00

សំខាន់ៗ - ការប្រាក់យឺតយ៉ាវត្រូវគិតចាប់ពីថ្ងៃទី ០១ ខែតែបន្ទាប់ពីខែដែលប្រាក់អាគមត្រូវបានបង់ប្រើប្រាស់
Note: Late interest shall be calculated from the first day of the month following the month in which the VAT must be paid

III. ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញមិនអាគម/ Non Taxable Supplies

ល.រ No.	បរិយាយ Description	តម្លៃទំនិញ អាគម (រៀល) Amount Exclusive of VAT
1	អ្នកទិញជាអ្នកប្រើប្រាស់ (មិនមែនជាអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបស់រដ្ឋប្រកាស) Purchaser as Consumer (Non Self-Assessment Taxpayer)	0.00
2	អ្នកទិញជាអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបស់រដ្ឋប្រកាស Purchaser as Self-Assessment Taxpayer	0.00
3	សរុប Total	0.00

- (II.1) និង (III.1) ប្រើលេខទំនិញអាគមសម្រាប់ទិញទំនិញផ្គត់ផ្គង់ឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបស់រដ្ឋប្រកាស
(II.1) and (III.1) Fill in numbers from appendix 01 on E-commerce Transactions Supplied to Non Self-Assessment Taxpayers
- (II.2) និង (III.2) ប្រើលេខទំនិញមិនអាគមសម្រាប់ទិញទំនិញផ្គត់ផ្គង់ឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបស់រដ្ឋប្រកាស
(II.2), (II.3) and (III.2) Fill in numbers from appendix 02 on E-commerce Transactions Supplied to Self-Asessment Taxpayers

ការប្រកាស/អាន្តរាង/Declaration
យើងខ្ញុំបានពិនិត្យរក្សាប្រតិបត្តិការណ៍របស់យើងទាំងស្រុង និងទុកបន្ទុកទាំងស្រុងចំពោះការប្រកាស និងសម្រេចថា ព័ត៌មានទាំងអស់ក្នុងលិខិតប្រកាសនេះ គឺត្រឹមត្រូវ និងយល់ព្រមថា យើងខ្ញុំមិនមានទំនួលខុសត្រូវស្រាប់តែជាមេត្តា ប្រសិនបើមានព័ត៌មានណាមួយមិនត្រឹមត្រូវទេ។ We have examined all items on this return and its appendixes and declare that all information is true and correct and no any e-commerce transaction supplied to Cambodia is not declared or underdeclared. We are fully liable to the laws and regulations in force if information is fraudulent.

បំពេញ
Filled in

អគ្គនាយក/មន្ត្រីគ្រប់គ្រង/ម្ចាស់សហគ្រាស/ភ្នាក់ងារអាគមកម្ពុជា
Director/ Manager/ Owner of Enterprise/ Tax agent

ហត្ថលេខា ឈ្មោះ និងត្រា
Signature, Name and Seal

តារាងទម្រង់ ០១

APPENDIX 01

ប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកផ្តល់សេវាដល់អ្នកប្រើប្រាស់ជាអ្នកប្រើប្រាស់

E-Commerce Transactions Supplied to Non Self-Assessment Taxpayers

ក. អ្នកប្រើប្រាស់ជាអ្នកប្រើប្រាស់ (មិនមែនជាអ្នកប្រើប្រាស់ជាអ្នកប្រើប្រាស់) / Purchaser as Consumer (Non Self-Assessment Taxpayer)

ល.រ No.	បរិយាយមុខវិធីសេវា * Description of Goods or Services *	ចំនួនប្រតិបត្តិការ ឬចំនួនសាខា Number of Transactions or Subscribers		សរុប Total
		ប្រតិបត្តិការ (Transactions)	សាខា (Subscribers)	
ក. ការផ្តល់ផ្គត់ផ្គង់ជាបំណុល / Taxable Supplies				
1				
2				
3				
...				
	សរុប / Total			0.00
ខ. លិខិតពណ៌ទាន / Credit Note				
1				
2				
3				
...				
	សរុប / Total			0.00
គ. ការផ្តល់ផ្គត់ផ្គង់មិនជាបំណុល / Non Taxable Supplies				
1				
2				
3				
...				
	សរុប / Total			0.00

* បរិយាយអំពីវិធីសេវា ឬលក្ខណៈពិសេស តាមប្រភេទ ឬចំណាត់ថ្នាក់ផ្សេងៗ

* Describe each type or each category of digital goods or digital service

តារាងទម្រង់សម្រាប់ ០២

APPENDIX 02

ប្រតិបត្តិការផ្គត់ផ្គង់សេវាផ្សព្វផ្សាយ និងទំនិញសេវាផ្គត់ផ្គង់សេវាអេឡិចត្រូនិកសម្រាប់អ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាសម្រាប់ការវាយតម្លៃ
Supplied Transactions of Digital Goods and Digital Services through Electronic to Self-Assessment Taxpayers

ខ. អ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាផ្គត់ផ្គង់សេវាផ្សព្វផ្សាយ/ អ្នកប្រើប្រាស់ការវាយតម្លៃ

ល.រ No.	ថ្ងៃខែឆ្នាំ Date dd-mm-yyyy	លេខទំនិញសេវា Invoice Number	ឈ្មោះអ្នកផ្គត់ផ្គង់ Purchaser Name	លេខសម្គាល់អតិថិជន Tax Identification Number (TIN)	របៀបទូទាត់ប្រាក់ Payment		ពិពណ៌នាផលិតផល និងសេវា Description of Goods and Services	តម្លៃផលិតផល/សេវា (រៀល) Non-Taxable Supplies (KHR)	តម្លៃផលិតផល/សេវាដែលអាចពន្ធដារបាន (រៀល) Taxable Supplies	
					ឈ្មោះគណនីធនាគារអ្នកផ្គត់ផ្គង់ Purchaser Bank Account Name	វិធីសាស្ត្រទូទាត់ប្រាក់ Payment Method			តម្លៃផលិតផល/សេវាដោយគ្មានពន្ធដារ Amount Exclusive of VAT (KHR)	តម្លៃពន្ធដារ (រៀល) VAT Amount (KHR)
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1										0.00
2										0.00
3										0.00
4										0.00
5										0.00
...										0.00
សរុបទំនិញសេវា Total Amount									0.00	0.00

* អ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាដែលអាចពន្ធដារបានត្រូវប្រើប្រាស់លេខសម្គាល់អតិថិជន (TIN) និងប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រទូទាត់ប្រាក់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកម្រិតប្រាក់ពន្ធដាររបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវា។ បើសិនជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាមិនបានផ្តល់លេខសម្គាល់អតិថិជន (TIN) ឬវិធីសាស្ត្រទូទាត់ប្រាក់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកម្រិតប្រាក់ពន្ធដាររបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវា អ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់លេខសម្គាល់អតិថិជន និងវិធីសាស្ត្រទូទាត់ប្រាក់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកម្រិតប្រាក់ពន្ធដាររបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវា។

* Supplier shall not collect VAT from a purchaser that is a self-assessment taxpayer if the purchaser provided tax identification number (TIN) and made payment using the enterprise's bank account. Then, the supplier shall fill zero amount in column "K" of this form. On the other hand, if the purchaser provided only tax identification number (TIN) and did not make payment using the enterprise's bank account, the supplier has to collect VAT and fill the VAT amount in column "K" of this form.

ផ. របៀបដោះ: Popup via Browser Firefox

1. របៀបដោះ: Popup តាមរយៈ: Browser Firefox: សូមវាយពាក្យខាងក្រោមនៅប្រអប់អាសយដ្ឋាន៖

about:preferences#privacy

Scroll ចុះមកក្រោមដល់ចំណុច

សូមដោះជំរកចេញជាការស្រេច។

2. របៀបដោះ: Popup តាមរយៈ: Browser Chrome: សូមវាយពាក្យខាងក្រោមនៅប្រអប់អាសយដ្ឋាន

chrome://settings/content/popups

សូមចុច Clickសញ្ញា

ដើម្បី **Allowed pop-up** ។

ដោយសង្ខេបលំហូរនៃការទូទាត់ប្រាក់ និងទម្រង់ P101

តាមប្រភេទ ToI e-Filing/ e-Filing/ Pre-Filing

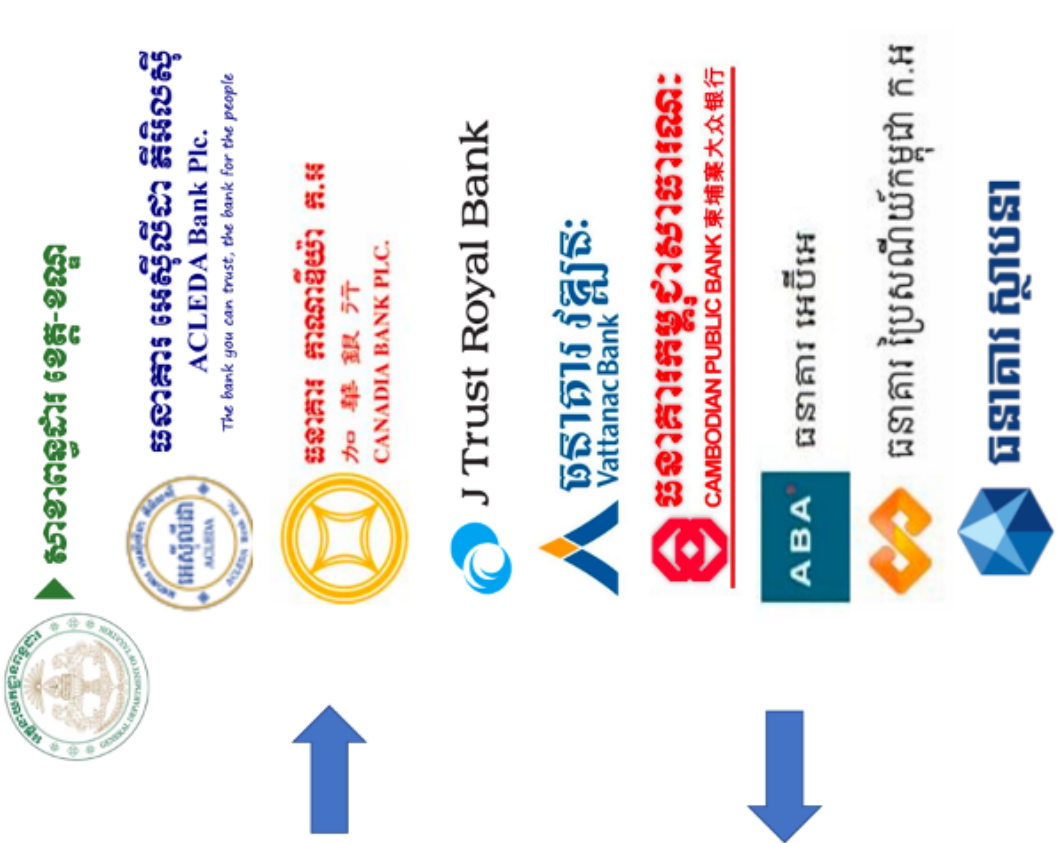

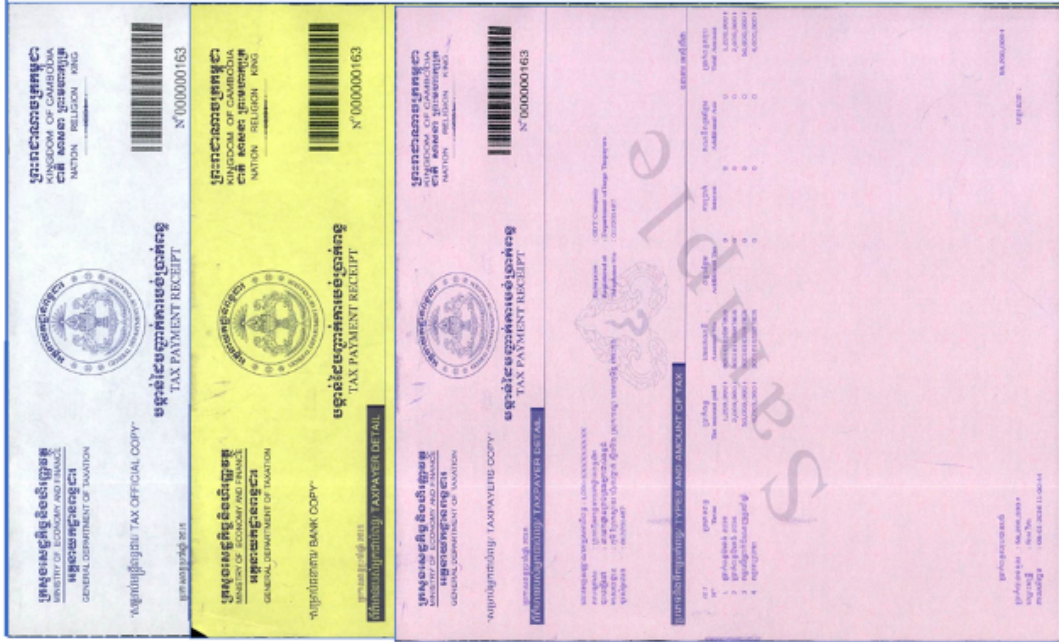
ទម្រង់ P101 ឬ ទម្រង់ Pre-payment

ល.រ	ឈ្មោះ	លេខគណនី	ប្រភេទ	ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ
01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

ដាក់លិខិតប្រកាស

១. ពណ៌ស សម្រាប់មន្ត្រីពន្ធដារ
២. ពណ៌លឿង សម្រាប់ធនាគារ
៣. ពណ៌ផ្កាឈូក សម្រាប់អ្នកជាប់ពន្ធ

- លេខបញ្ជូនដៃ
- ព័ត៌មានអ្នកជាប់ពន្ធ (នីតិបុគ្គល ឬ រូបវន្តបុគ្គល)
- ប្រភេទពន្ធ និងទឹកប្រាក់ពន្ធ
- ឈ្មោះមន្ត្រីទទួលប្រាក់ (មន្ត្រីពន្ធដារ ឬ បុគ្គលិកធនាគារ)

ក. របាយការណ៍បង់ប្រាក់ពន្ធរបស់សហគ្រាស

🏠 ចង់ប្រាក់ពន្ធ
🏠 ទោះពន្ធត្រូវបញ្ជូនឡើងវិញ
🏠 គ្រប់គ្រងរបាយការណ៍

របាយការណ៍បង់ពន្ធសហគ្រាស

លេខអត្តសញ្ញាណកម្មសហគ្រាស (TIN)

📅 01-01-2020

ថ្ងៃចេញរបាយការណ៍

📅 04-11-2020

🔍 ស្វែងរក

ល.រ	លេខអត្តសញ្ញាណកម្មសហគ្រាស	លេខគ្រូមហ៊ីន	លេខគ្រូមហ៊ីន	ស្ថិតិប្រាក់ពន្ធសរុប	សកម្មភាព
1	L001-100005888	គ្រូមហ៊ីន អេស៊ីស៊ី 3734 ឡឌីសធីឌី	នាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធន៍	320,145 រ	លម្អិត
2	L001-107001969	គ្រូមហ៊ីន អេស៊ីស៊ី 14971 ឡឌីសធីឌី	នាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធន៍	63,630 រ	លម្អិត

ព័ត៌មានគ្រូមហ៊ីន

លេខគ្រូមហ៊ីន : គ្រូមហ៊ីន អេស៊ីស៊ី 3734 ឡឌីសធីឌី

លេខគ្រូមហ៊ីន : ABC 3734 Company Co.,Ltd

លេខអត្តសញ្ញាណកម្មសហគ្រាស : L001-100005888

ឈ្មោះ : នាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធន៍

ព័ត៌មានប្រាក់ពន្ធ

ល.រ	លេខបញ្ជី	ប្រភេទប្រាក់ពន្ធ	លេខគ្រូមហ៊ីន	ថ្ងៃប្រាក់ពន្ធ	កាលបរិច្ឆេទ	ស្ថិតិប្រាក់ពន្ធ	លេខបញ្ជី	សកម្មភាព
1	EACL2010231700029063	ប្រាក់ពន្ធ 2020	គ្រូមហ៊ីន អេស៊ីស៊ី 2,000 រ	23-10-2020 (ថ្ងៃ 17:53)	និទាធគណន៍	លម្អិត		
2	EACL2010231800029065	ប្រាក់ពន្ធ 2020	គ្រូមហ៊ីន អេស៊ីស៊ី 3,000 រ	23-10-2020 (ថ្ងៃ 18:44)	និទាធគណន៍	លម្អិត		
3	EACL2010231800029066	ប្រាក់ពន្ធ 2020	គ្រូមហ៊ីន អេស៊ីស៊ី 1,190 រ	23-10-2020 (ថ្ងៃ 18:07)	និទាធគណន៍	លម្អិត		
4	EACL2010231800029065	ប្រាក់ពន្ធ 2020	គ្រូមហ៊ីន អេស៊ីស៊ី 3,000 រ	23-10-2020 (ថ្ងៃ 18:21)	និទាធគណន៍	លម្អិត		
5	EACL2010261200029090	ប្រាក់ពន្ធ 2020	គ្រូមហ៊ីន អេស៊ីស៊ី 404,000 រ	26-10-2020 (ថ្ងៃ 12:37)	និទាធគណន៍	លម្អិត		
6	EACL2010261200029091	ប្រាក់ពន្ធ 2020	គ្រូមហ៊ីន អេស៊ីស៊ី 404,000 រ	26-10-2020 (ថ្ងៃ 12:44)	និទាធគណន៍	លម្អិត		

ម. ការទូទាត់ប្រាក់តាមប្រព័ន្ធជនាគារ

CANADIA BANK

You are purchasing GDTTAX at GDTDEV for KHR 33,450
Fee Charge KHR 4000
Payment session will expire in 166 seconds.

1 Select Payment Option

2 Enter Account Details

3 Enforce Strong Authentication(OTP)

One Time Password Has Been Sent to Your Registered Phone Number, Please Check Your Mobile Phone.

Enter One Time Password :

4 Transaction Result

If you have any comments or inquiries, please contact our nearest branches or contact center:
Tel : +855 23 888 222. E-mail : contact@canadiabank.com.kh. Online enquiry : www.canadiabank.com.kh

Powered By STIRY 2.0, Media Technologies

CANADIA BANK

You are purchasing GDTTAX at GDTDEV for KHR 33,450
Fee Charge KHR 4000
Payment session will expire in 197 seconds.

1 Select Payment Option

2 Enter Account Details

Bank Account Number :

Account Name :

Account Number :

3 Enforce Strong Authentication(OTP)

4 Transaction Result

If you have any comments or inquiries, please contact our nearest branches or contact center:

CANADIA BANK

You are purchasing GDTTAX at GDTDEV for KHR 33,450
Fee Charge KHR 4000
Payment session will expire in 268 seconds.

1 Select Payment Option

CUSTOMER ID *

ACCOUNT ID *

2 Enter Account Details

3 Enforce Strong Authentication(OTP)

4 Transaction Result

If you have any comments or inquiries, please contact our nearest branches or contact center:
Tel : +855 23 888 222. E-mail : contact@canadiabank.com.kh. Online enquiry : www.canadiabank.com.kh

ឃ. ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធភ្ជាប់

បង់ពន្ធប្រចាំខែដោយវិធី

បង់ពន្ធប្រចាំឆ្នាំដោយវិធី

ចុះបញ្ជីពន្ធដារ

កំណត់ពន្ធឡើងវិញ(សវនកម្ម)

បំណុលពន្ធ

លេខលក្ខណ៍អនុញ្ញាត E-Filing Pre-Filing

លេខលក្ខណ៍អនុញ្ញាត ToI

លេខបញ្ជីពន្ធ
OEF202011040002

ស្វែងរកទិន្នន័យ

ល.រ	ប្រភេទពន្ធ	ប្រាក់ពន្ធ	គណនី	ប្រាក់ពន្ធបន្ត	ការប្រាក់	គណនីបន្ត
1	0006-ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស	20,000	00010163597818	2,000	900	00010162260111
2	0007-ពន្ធលើអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម	60,000	00010163597818	6,000	2,700	00010162260111
3	0008-ប្រាក់រ៉ាប់រងពន្ធលើប្រាក់ចំណូល	292	00010163597818	30	14	00010162260111
4	0012-ពន្ធភាគទុនលើសេវាកម្ម ១៨%	15,000	00010163597818	1,500	675	00010162260111
5	0023-អាគរលើគម្របន្ថែម	0	00010163597818	0	0	00010162260111
6	0024-អាគរលើសេវាជំនួយបច្ចេកទេស	3,213	00010163597818	322	145	00010162260111
7	0028-អាគរសម្រាប់ប័ណ្ណសាធារណៈ	32,132	00010163597818	3,214	1,446	00010162260111
8	0030-អាគរលើការស្នាក់នៅ	23,213	00010163597818	2,322	1,045	00010162260111
សរុប		176,163		15,388	6,925	

ព័ត៌មានទំនាស់

បញ្ជីសេវាទំនាស់

បញ្ជីលេខទុកសេរី

ត្រួតពិនិត្យ

បញ្ជាក់!

តើលោកអ្នកប្រាកដជាយល់ព្រមបង់ប្រាក់ពន្ធលើការប្រកាសពន្ធគ្រប់ប្រភេទ E-Filing ចំនួន **22,313** ពិតមែន?

មិនយល់ព្រម

យល់ព្រម

ត្រួតពិនិត្យ

❖ គំរូបង្កាន់ដៃបញ្ជាក់ការបង់ប្រាក់ពន្ធលហ័ត្រាល

ក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

ក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

លេខប្រាក់ពន្ធដារ : 2020(E-F) 01
ទំព័រទី ០១ នៃ ០១

ប័ណ្ណបង់ប្រាក់ពន្ធដារ
TAX E-PAYMENT RECEIPT

ស្ថាប័នបង់ប្រាក់ពន្ធ : ABC 3734 Company Co. Ltd
លេខសម្គាល់ : 0001-100005688
អាសយដ្ឋាន : 150A, Street 1, Phnom Penh, Cambodia
ទូរស័ព្ទ : 055998877

ស្ថាប័នបង់ប្រាក់ពន្ធដារ : 178,168
កាលបរិច្ឆេទ : 2020-11-04 16:35:46
TAX TXN : 20201104150008686
BANK FRE : FT2000000135P2K3

ប្រាក់ពន្ធដារ : 178,168

ល.រ	អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណពន្ធដារ	ប្រាក់ពន្ធ	សមាស	ប្រាក់ពន្ធដារ	សរុប	លេខប្រាក់ពន្ធដារ
1	0006-១២៣៤៥៦៧៨៩០	20,000	0001016397818	2,000	500	00010162260111
2	0007-១២៣៤៥៦៧៨៩០	60,000	0001016397818	6,000	2,700	00010162260111
3	0008-១២៣៤៥៦៧៨៩០	200	0001016397818	30	14	00010162260111
4	0009-១២៣៤៥៦៧៨៩០	15,000	0001016397818	1,500	675	00010162260111
5	0010-១២៣៤៥៦៧៨៩០	01	0001016397818	01	04	00010162260111
6	0011-១២៣៤៥៦៧៨៩០	3,213	0001016397818	321	1461	00010162260111
7	0012-១២៣៤៥៦៧៨៩០	32,130	0001016397818	3,213	1,461	00010162260111
8	0013-១២៣៤៥៦៧៨៩០	23,213	0001016397818	2,321	1,045	00010162260111
សរុប		178,168		15,869	6,969	

CANADIA BANK
 You are purchasing GDTAX at GDTDEV for KHR 1,650,595
 Fee Charge KHR 4000
 Payment session will expire in 271 seconds.

1 Enter Account Details
 Account Number:
 Account Name:
 Account Currency:

2 Enforce Strong Authentication(OTP)
3 Transaction Result
 If you have any comments or inquiries, please contact our nearest branches or contact center.
 Tel: +855 23 888 222 E-mail: contact@canadiabank.com.kh Online enquiry: www.canadiabank.com.kh

CANADIA BANK
 You are purchasing GDTAX at GDTDEV for KHR 1,650,595
 Fee Charge KHR 4000
 Payment session will expire in 229 seconds.

1 Enter Account Details
2 Enforce Strong Authentication(OTP)
 One Time Password Has Been Sent to Your Registered Phone Number, Please Check Your Mobile Phone.
 Enter One Time Password:

3 Transaction Result
 If you have any comments or inquiries, please contact our nearest branches or contact center.
 Tel: +855 23 888 222 E-mail: contact@canadiabank.com.kh Online enquiry: www.canadiabank.com.kh

CANADIA BANK
 You are purchasing GDTAX at GDTDEV for KHR 1,650,595
 Fee Charge KHR 4000
 Payment session will expire in 206 seconds.

1 Enter Account Details
2 Enforce Strong Authentication(OTP)
3 Transaction Result
 You have successfully purchased GDTAX, from GDTDEV
 Amount KHR 1,650,595
 If you have any comments or inquiries, please contact our nearest branches or contact center.
 Tel: +855 23 888 222 E-mail: contact@canadiabank.com.kh Online enquiry: www.canadiabank.com.kh

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

មន្ទីរពន្ធដារស្រុកស្រែចម្ការ
TAX PAYMENT E-RECEIPT

លេខប្រាក់បញ្ញើ: 2024/761

១. ព័ត៌មានអ្នកបង់ពន្ធ / TAXPAYER DETAIL

ឈ្មោះអ្នកបង់ពន្ធ : ក្រុមហ៊ុន អេស៊ី កូន ភូមិភាគ
 អាសយដ្ឋាន : ABC 7548 Company Co., Ltd
 លេខសម្គាល់អ្នកបង់ពន្ធ : L001-10402476
 កូដប្រតិបត្តិ : 0000000000
 លេខសម្គាល់ : 0000000000
 លេខសម្គាល់ : 0000000000

២. ប្រភេទពន្ធដារ / TYPES AND AMOUNT OF TAX

ល.រ No	ប្រភេទពន្ធ Tax Type	ប្រាក់ពន្ធ Tax Amount	លេខគណនី Account No	សម្រាប់ Additional Tax	លេខគណនី Additional Acc	សរុប Total Amount
1	ពន្ធដារស្រុកស្រែចម្ការ	1,000,000	001000010000000000	0	001000010000000000	1,000,000
សរុប		1,000,000		0		1,000,000

1 sheet of paper

Destination : KONICA MINOLTA bizt

Pages : All

Copies : 1

Layout : Portrait

Color : Color

More settings

Paper size : A4

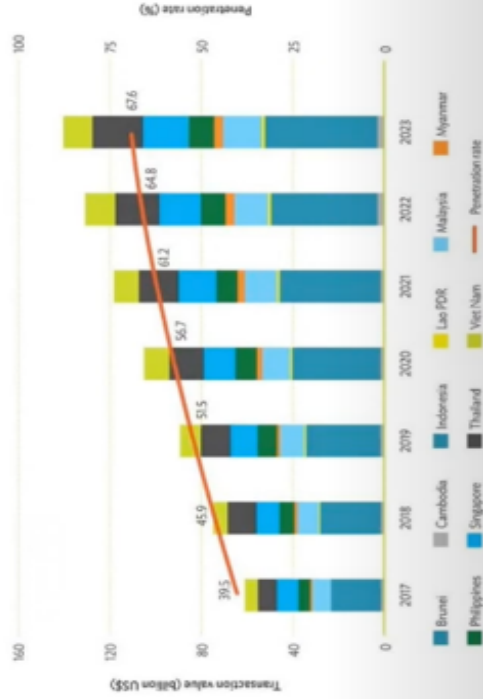
Pages per sheet : 1

Margins : Default

Print
Cancel

CAMBODIA E-COMMERCE TRENDS

E-payment Transaction Value and Penetration

Source: The author. Raw data from Statista database

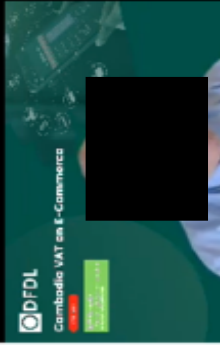
Revenue in the eCommerce market is projected to reach US\$1,086m in 2022.

Revenue is expected to show an annual growth rate (CAGR 2022-2025) of 16.72%, resulting in a projected market volume of US\$1,727m by 2025.

In the eCommerce market, the number of users is expected to amount to 7.8m users by 2025.

User penetration will be 37.0% in 2022 and is expected to hit 44.1% by 2025.

The average revenue per user (ARPU) is expected to amount to US\$171.01.

1:46 / 1:56:32

TAXATION OF E-COMMERCE INTERNATIONAL TRENDS

BEPS refers to tax planning strategies that exploit gaps and mismatches in tax rules to artificially shift profits to low or no-tax locations where there is little or no economic activity or to erode tax bases.

OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS, 139 countries and jurisdictions are collaborating on the implementation of 15 measures to tackle tax avoidance, improve the coherence of international tax rules and ensure tax transparency tax.

(1) Address the tax challenges of the digital economy.

8

so this issue from

CAMBODIA

Cambodia VAT on E-Commerce (as of 18 January 2022)

DFDL Legal & Tax

289 subscribers

Subscribe

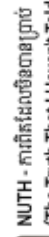
All

Courses

Related

Recently uploaded

12

NUTH - ភាពត្រឹមត្រូវនៃការគ្រប់គ្រង (The Truth That Heaven's Told)

INTERNATIONAL E-COMMERCE TAXATION – THE ISSUE

The diagram illustrates the structure of a Multinational Enterprise (MNE) in the context of international e-commerce taxation. On the left, a building icon represents the 'International Headquarters' located in 'Country A'. Three dashed arrows point from the headquarters to three separate circular icons representing 'Country B' and 'Country C', indicating the flow of goods or services. The background features a globe with a grid pattern. At the bottom of the slide, there is a small video player interface with a play button, a progress bar, and a volume icon. The video title 'Cambodia VAT on E-Commerce' is visible in the top right corner of the slide.

CAMBODIA
Cambodia VAT on E-Commerce (as of 18 January 2022)
 DFDL Legal & Tax
 289 subscribers
 Subscribe

12 | Share | Clip | Save | ...

All | Courses | Related | Recently uploaded >

NUTH - កម្ពុជាស្ថិតិ
 The Truth That I Haven't Told

IMPACT FOR CAMBODIA

"In particular, the challenge for the tax administration of Cambodia, which is also a global problem, is cross-border E-commerce in which the suppliers do not have a presence or a permanent establishment in the country. For the global context, the implementation of fiscal policy on cross-border E-commerce, especially on digital goods and services has yet to have common standards and norms."

In fact, countries with a strong digital economy are beginning to implement several tax policies, including the implementation of taxes on the use of digital products or services through value-added tax on goods and service tax, implementation of digital service tax, and amendments on laws and regulations related to the permanent establishment for digital businesses. At the same time, tax incentives and favorable measures are being implemented to promote and enhance innovation and development in the sector.

11

SO

the document

CAMBODIA

Cambodia VAT on E-Commerce (as of 18 January 2022)

DFDL Legal & Tax

289 subscribers

Subscribe

12

Share

Save

All

Courses

Related

Recently uploaded

NUTH - ការពិភពលោកថ្មីនៃការពង្រឹង

The Truth That Lihaun's Told

BEPS - TAX CHALLENGES ARISING FROM DIGITALIZATION

- The rise of E-Commerce – how to tax when no physical presence?
- October 2021 G20 summit announcement
- Proposed multi-lateral two pillar approach to replace unilaterally imposed Digital Service Taxes imposed by OECD countries

Pillar 1: Summarized:

"involves the reallocation of taxable profits of large MNEs to 'market jurisdictions'"

Pillar 2: Summarized

"Sets a global minimum corporate tax rate for large MNE's"

9

tax rate for large multinational entities now

CAMBODIA

Cambodia VAT on E-Commerce (as of 18 January 2022)

DFDL Legal & Tax

289 subscribers

Subscribe

👍 12

All

Courses

Related

Recently uploaded

NUTH - ការកែសម្រួលច្បាប់
(The Truth That Liesman's Told)

Cambodia VAT on E

Live Event

SRENG NEARIRATH

Deputy Head of Banking, Finance & Technology
Practice Group

neairathusreng@dfdl.com

to to uh organizer yeah thank you
thank you so much

រ. វដ្តចំណូលពន្ធដារដែលសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការអភិវឌ្ឍគ្រប់វិស័យ

ល. ទីចាត់ការពន្ធដាររាជធានី និងសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ

អោសយដ្ឋាននាយកដ្ឋាន សាលាជាតិពន្ធដារ ទីចាត់ការពន្ធដាររាជធានី និងសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ

នាយកដ្ឋានថ្នាក់កណ្តាល សាលាជាតិពន្ធដារ និងទីចាត់ការពន្ធដារ		
<p>នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល និងកិច្ចការទូទៅ</p> <p>អគារកែងមហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី (១១០) និងម៉ៅសេទុង (២៤៥) សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 886 708 សារអេឡិចត្រូនិក: admin.info@tax.gov.kh</p>	<p>នាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ និងបុគ្គលិក</p> <p>អគារកែងមហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី (១១០) និងម៉ៅសេទុង (២៤៥) សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 886 706 សារអេឡិចត្រូនិក: dtp@tax.gov.kh</p>	<p>នាយកដ្ឋានពន្ធដារស្រូវ បារមែន កៅស៊ូ និងស្រែកស្រែ</p> <p>អគារកែងមហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី (១១០) និងម៉ៅសេទុង (២៤៥) សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 12 534 455 សារអេឡិចត្រូនិក: dpsc@tax.gov.kh</p>
<p>នាយកដ្ឋានពន្ធនេសាទ្រព្យ និងអចលនទ្រព្យ</p> <p>អគារកែងមហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី (១១០) និងម៉ៅសេទុង (២៤៥) សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 98 474 107 សារអេឡិចត្រូនិក: dpr@tax.gov.kh</p>	<p>នាយកដ្ឋានបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន</p> <p>អគារកែងមហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី (១១០) និងម៉ៅសេទុង (២៤៥) សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 882 938 សារអេឡិចត្រូនិក: dit@tax.gov.kh</p>	<p>នាយកដ្ឋានស៊ើបអង្កេតបទល្មើសពន្ធដារ</p> <p>អគារកែងមហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី (១១០) និងម៉ៅសេទុង (២៤៥) សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 88 47 14 សារអេឡិចត្រូនិក: dsc@tax.gov.kh</p>
<p>នាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធនៃ</p> <p>អគារកែងមហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី (១១០) និងម៉ៅសេទុង (២៤៥) សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 886 700 សារអេឡិចត្រូនិក: dit@tax.gov.kh</p>	<p>នាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធតូច និងមធ្យម</p> <p>អគារជាន់ទី១៩ ផ្លូវ១០២ មជ្ឈមណ្ឌលភ្នំពេញ ភូមិ១ សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 12 662 562 សារអេឡិចត្រូនិក: dsmt@tax.gov.kh</p>	<p>នាយកដ្ឋានសវនកម្មសហគ្រាស</p> <p>អគារកែងមហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី (១១០) និងម៉ៅសេទុង (២៤៥) សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 886 715 សារអេឡិចត្រូនិក: dsas@tax.gov.kh</p>
<p>សាលាជាតិពន្ធដារ</p> <p>អគារលេខ៤១-៤៣ ផ្លូវ១១២ សង្កាត់ផ្សារដំបូង ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ (ខាងកើតអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ) លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 881 910 សារអេឡិចត្រូនិក: nst@gmail.com</p>	<p>ទីចាត់ការពន្ធដារ រាជធានីភ្នំពេញ</p> <p>អគារជាន់ទី១៩ ផ្លូវ១០២ មជ្ឈមណ្ឌលភ្នំពេញ ភូមិ១ សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 85 657 788 សារអេឡិចត្រូនិក: ppmtd@tax.gov.kh</p>	
សាខាពន្ធដារខេត្ត		
<p>សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌប្រស្នីកែវ</p> <p>អគារ១០២ ផ្លូវជាតិលេខ៥ សង្កាត់ទឹកថ្លា ខ្នងផ្លូវលេខ២ ខណ្ឌប្រស្នីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 266 668 សារអេឡិចត្រូនិក: russeykeo@tax.gov.kh</p>	<p>សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដូនពេញ</p> <p>ផ្ទះលេខ១២២ ផ្លូវលេខ១០២ សង្កាត់ផ្សារកណ្តាលទី២ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 725 673 សារអេឡិចត្រូនិក: dsunpenh@tax.gov.kh</p>	<p>សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌព្រៃកក</p> <p>ផ្ទះលេខ១០៤ ផ្លូវលេខ១៤០ សង្កាត់សំរោង ខណ្ឌព្រៃកក រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 880 660 សារអេឡិចត្រូនិក: 7makara@tax.gov.kh</p>
<p>សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌមានជ័យ</p> <p>អគារលេខ៣៤៤ ផ្លូវលេខ១ កែងផ្លូវ២៤២ សង្កាត់ច្បារកែវ១ ខណ្ឌច្បារកែវ រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 266 668 សារអេឡិចត្រូនិក: meanchey@tax.gov.kh</p>	<p>សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌចំការមន</p> <p>អគារលេខ២៨ ផ្លូវលេខ៤៨៨ សង្កាត់ផ្សារដើមផ្លូវ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 92 957 171 សារអេឡិចត្រូនិក: chamkarmorn@tax.gov.kh</p>	<p>សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌទួលគោក</p> <p>ផ្ទះលេខ២៤ ផ្លូវ២៨៨ សង្កាត់បឹងកក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 880 888 សារអេឡិចត្រូនិក: tuolkork@tax.gov.kh</p>

សាខាពន្ធដារ ឧណ្ណជញ្ជី
ផ្លូវ២១៧ ភូមិស្រែស សង្កាត់ជើងឯក ខណ្ឌដង្កោ រាជធានីភ្នំពេញ
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 70 940 776
សារអេឡិចត្រូនិក: dangkor@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ឧណ្ណសែនសុខ
អគារលេខ៩ ផ្លូវលេខ១០១៩ (ហាស្មាម) សង្កាត់ភ្នំពេញថ្មី
ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 266 668
សារអេឡិចត្រូនិក: sensok@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ឧណ្ណពោធិ៍សែនជ័យ
ផ្ទះលេខ២៣៣៨ ផ្លូវលេខ ២០០៧ សង្កាត់កាកបាទ
ឧណ្ណពោធិ៍សែនជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 890 332
សារអេឡិចត្រូនិក: porsenchey@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ បៃឌង

សាខាពន្ធដារ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ
ភូមិក្បាលស្ពាន សង្កាត់ព្រះនង្គា ក្រុងសិរីសោភ័ណ
ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ខាងត្បូងស្ពានសែនសិរីចាម ៣០០ម៉ែត្រ
តាមបណ្តោយផ្លូវជាតិលេខ៨ ផ្ទះ៧៧៧ (ស្រះកែវស្រះមង្គលបុរី)
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 54 958 992
សារអេឡិចត្រូនិក: banteaymeanchey@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តបាត់ដំបង
ផ្ទះលេខ២ ផ្លូវជាតិលេខ៨ សង្កាត់ឆេះ ក្រុងបាត់ដំបង
ខេត្តបាត់ដំបង
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 53 953 967
សារអេឡិចត្រូនិក: battersang@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តកំពង់ចាម
ផ្ទះលេខ៨ ភូមិទី១៥ ផ្លូវមេភូមិ១ សង្កាត់កំពង់ចាម
ក្រុងកំពង់ចាម ខេត្តកំពង់ចាម
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 42 210 877
សារអេឡិចត្រូនិក: kampongcham@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង
ភូមិប្រុងប្រាស សង្កាត់កំពង់ឆ្នាំង ក្រុងកំពង់ឆ្នាំង
ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 26 988 664
សារអេឡិចត្រូនិក: kampongchnang@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តកំពង់ធំ
ផ្លូវជាតិលេខ២ ភូមិបន្ទីនលើ សង្កាត់ជំរំវាងខ្លា
ក្រុងស្ទឹងសែន ខេត្តកំពង់ធំ
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 62 210 214
សារអេឡិចត្រូនិក: kampongthom@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ
ផ្លូវជាតិលេខ៨ ភូមិត្រពាំងលើ សង្កាត់កាង ក្រុងព្យាបាល
ខេត្តកំពង់ស្ពឺ
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 25 987 389
សារអេឡិចត្រូនិក: kampongspue@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តកំពត
ផ្លូវលេខ៧២៥ ភូមិទ្រព្យ សង្កាត់កំពង់កណ្តាល ក្រុងកំពត
ខេត្តកំពត
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 92 298 598
សារអេឡិចត្រូនិក: kampo@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តកណ្តាល
អគារលេខ២៦ សង្កាត់តាខ្មៅ ក្រុងតាខ្មៅ ខេត្តកណ្តាល
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 425 798
សារអេឡិចត្រូនិក: kandal@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តកោះកុង
អគារកងផ្លូវលេខ៩០០ និងផ្លូវលេខ៩៩៥ ភូមិ២
សង្កាត់ស្នួលមានជ័យ ក្រុងខេមរភូមិន្ទ ខេត្តកោះកុង
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 35 936 041
សារអេឡិចត្រូនិក: kohkong@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តក្រចេះ
ភូមិក្រចេះ សង្កាត់ក្រចេះ ក្រុងក្រចេះ ខេត្តក្រចេះ
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 72 210 263
សារអេឡិចត្រូនិក: kratie@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តមណ្ឌលគិរី
ភូមិកណ្តាល សង្កាត់ស្ពានមានជ័យ ក្រុងសែនមនោរម្យ
ខេត្តមណ្ឌលគិរី
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 88 877 1141
សារអេឡិចត្រូនិក: mondulikhiri@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តព្រៃវែង
អគារកងផ្លូវលេខ៨០៩ និងផ្លូវលេខ២ ភូមិ២ សង្កាត់កំពង់លាវ
ក្រុងព្រៃវែង ខេត្តព្រៃវែង
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 43 210 214
សារអេឡិចត្រូនិក: preyvang@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តព្រះវិហារ
ភូមិស្នួលពោធិ៍ សង្កាត់កំពង់ប្រណាក ក្រុងព្រះវិហារ
ខេត្តព្រះវិហារ
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 10 475 666
សារអេឡិចត្រូនិក: preahvihear@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តពោធិ៍សាត់
ផ្លូវជាតិលេខ៨ ភូមិសាត់ សង្កាត់ព្រៃថ្មី ក្រុងពោធិ៍សាត់
ខេត្តពោធិ៍សាត់
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 12 979 726
សារអេឡិចត្រូនិក: pursat@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តរតនគិរី
ផ្លូវលេខ ២០ ភូមិជ្រុង សង្កាត់បឹងកែវ ក្រុងបាទឈ
ខេត្តរតនគិរី
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 97 6411 555
សារអេឡិចត្រូនិក: ratanakiri@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តសៀមរាប
ផ្លូវជាតិលេខ៩ ភូមិសាលាកែវ សង្កាត់ស្វាយជ័យ
ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 63 964 665
សារអេឡិចត្រូនិក: siamreap@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តព្រះសីហនុ
វិថី ២៨៧៧ ភូមិ១ សង្កាត់លេខ៣ ក្រុងព្រះសីហនុ
ខេត្តព្រះសីហនុ
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 87 588 345
សារអេឡិចត្រូនិក: preahsihanouk@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តស្ទឹងត្រែង
ផ្លូវភូមិស្ពានថ្មី សង្កាត់ស្ទឹងត្រែង ក្រុងស្ទឹងត្រែង ខេត្តស្ទឹងត្រែង
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 88 993 8453
សារអេឡិចត្រូនិក: stongtreng@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តស្វាយរៀង
ផ្លូវលេខ១១១ ភូមិពាងប្រៃ សង្កាត់ស្វាយរៀង ក្រុងស្វាយរៀង
ខេត្តស្វាយរៀង
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 44 715 383
សារអេឡិចត្រូនិក: svayrieng@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តតាកែវ
ភូមិ១ សង្កាត់កាក្រុង ក្រុងថ្មបាវក ខេត្តតាកែវ
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 32 931 239
សារអេឡិចត្រូនិក: takeo@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តឧត្តរមានជ័យ
អគារខាងលិចសាលាខេត្ត ទល់មុខវិមានកាក្រប ភូមិបឹងក្រប
សង្កាត់សំរោង ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 89 211 611
សារអេឡិចត្រូនិក: odormeanchey@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តកែប
ផ្លូវលេខ២៣១ ភូមិកែប សង្កាត់កែប ក្រុងកែប ខេត្តកែប
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 36 210 096
សារអេឡិចត្រូនិក: kep@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តប៉ៃលិន
ភូមិបាហ៊ុន សង្កាត់ប៉ៃលិន ក្រុងប៉ៃលិន ខេត្តប៉ៃលិន
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 23 266 668
សារអេឡិចត្រូនិក: pain@tax.gov.kh

សាខាពន្ធដារ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ
ភូមិនិមេធី វ័យស្រឡប់ ក្រុងត្បូងឃ្មុំ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ
(ជាប់ខាងត្បូងសាលាឧត្តរមានជ័យ)
លេខទូរស័ព្ទ: (855) 45 210 021
សារអេឡិចត្រូនិក: tboungkhum@tax.gov.kh